

**Poslovno poročilo
Cankarjevega doma
za leto 2011**

29. februar 2012

I POSLOVANJE CANKARJEVEGA DOMA V LETU 2011	4
1.1 ZAKONSKE IN DRUGE PODLAGE, KI POJASNUJEJO DELOVNO PODROČJE	4
1.2 ORGANI ZAVODA	4
1.3 URESNIČITEV DOLGOROČNIH IN LETNIH CILJEV POSLOVANJA.....	5
1.4 POSLOVNO OKOLJE CD.....	11
1.5 KADROVSKO POROČILO.....	14
1.6 ŠTEVILO PRIREDITEV IN OBISKOVALCEV	22
1.7 ZASEDENOST DVORAN.....	24
1.8 FINANČNO POSLOVANJE V LETU 2011, PRIMERJAVE Z OSNOVAMI	26
1.9 INVESTICIJE, INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE TER NAKUPI OPREME	37
1.10 TRŽNO KOMUNICIRANJE IN ODNOSI Z JAVNOSTMI	42
1.11 PRODAJA VSTOPNIC ZA PRIREDITVE JAVNE SLUŽBE V LETU 2011	48
II. KULTURNO- UMETNIŠKI PROGRAM CANKARJEVEGA DOMA	51
1 RESNA GLASBA, OPERA.....	51
1.1 SIMFONIČNA GLASBA.....	51
1.2 GLASBENO-SCENSKA DEJAVNOST.....	54
1.3 VOKALNA GLASBA.....	55
1.4 KOMORNA GLASBA	55
1.5 DRUGE PRIREDITVE PROGRAMA RESNE GLASBE	58
1.6 OPERNE PREDSTAVE/ZAČASNO GOSTOVANJE SNG OPERA IN BALET LJ V CD.....	59
2 DRUGA GLASBA.....	60
2.1 GLASBE SVETA	60
2.2 JAZZ IN CANKARJEVI TORKI.....	62
2.3 MEJNE GLASBENE ZVRSTI.....	71
3 GLEDALIŠČE	73
3.1 GOSTOVANJA IZ TUJINE	73
3.2 KOPRODUKCIJE GLEDALIŠKIH PROJEKTOV	76
3.3 GOSTOVANJA IZ SLOVENIJE	78

4 PLESNA UMETNOST	80
4.1 PLESNA GOSTOVANJA IZ TUJINE	80
4.2 PLESNE KOPRODUKCIJE Z NEVLADNIMI ORGANIZACIJAMI	82
4.3 ZAČASNO GOSTOVANJE BALETA SNG OPERA IN BALET LJUBLJANA	83
4.4 DRUGE PLESNE PRIREDITVE	83
5 FILMSKI PROGRAM	84
5.1 FILMSKI FESTIVALI	84
5.2 FILMSKI CIKLI	87
5.3 FILMI IZ DISTRIBUCIJE CD	88
5.4 IZREDNE PROJEKCIJE/SODELOVANJE Z DRUGIMI PRODUCENTI	89
6 KULTURNOVZGOJNI IN HUMANISTIČNI PROGRAM 2011	90
6.1 KULTURNA VZGOJA	91
6.2 USTVARJALNOST MLADIH	95
6.3 HUMANISTIČNI PROGRAMI	97
6.4 LITERARNI PROGRAMI	100
6.5 BRAZILIJA	102
7 RAZSTAVNI PROGRAM	103
7.1 LIKOVNA UMETNOST	104
7.2 ARHITEKTURA	106
7.3 KULTURNA ZGODOVINA	107
7.4 FOTOGRAFIJA	107
7.5 DRUGI PROJEKTI	109
7.6 PRIPRAVA ZA LETI 2012 in 2013	110
III. KONGRESNO-KOMERCIALNA DEJAVNOST CANKARJEVEGA DOMA	111
3.1 SPLOŠNA OCENA REZULTATOV POSLOVANJA	111
3.2 URESNIČENI PROJEKTI KONGRESNO-KOMERCIALNEGA PROGRAMA CD	113

I POSLOVANJE CANKARJEVEGA DOMA V LETU 2011

Na 14. seji, ki je bila 1. marca 2011, je Svet Cankarjevega doma¹ izdal soglasje k Programu in finančnemu načrtu CD za leto 2011, ki je bil usklajen z Odločbo Ministrstva za kulturo² št. 6110-2075/2010/8, izdano 21.1.2011. Program in finančni načrt je potrdil tudi strokovni svet zavoda na 14. seji, ki je bila 1. marca 2011. Na osnovi med letom prejetih dodatnih odločb, ki so bile izdane 6. aprila, 26. septembra in 30. novembra 2011, je Svet zavoda na svoji 18. seji, 13. decembra 2011, izdal soglasje k Spremembam programa in finančnega načrta CD za leto 2011. Sprejeti Program in finančni načrt CD je poleg Strategije CD za obdobje 2008–12 osnova, s katero v Poslovnem poročilu primerjamo uresničeno v letu 2011 z načrtovanim.

1.1 ZAKONSKE IN DRUGE PODLAGE, KI POJASNJUJEJO DELOVNO PODROČJE

1. Sklep in sprememba sklepa o ustanovitvi Cankarjevega doma
2. Strategija Cankarjevega doma za obdobje 2008–12
3. Investicijski program prenove Cankarjevega doma za obdobje 2010 do 2013
4. Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo
5. Zakon o javnih financah
6. Nacionalni program za kulturo
7. Poziv k predložitvi predloga finančnega načrta in programa dela za leto 2011
8. Odločbe MK in pogodbe, sklenjene z MK o financiranju CD v letu 2011

CD deluje od leta 1981. Glavni ustanovitelj CD je država, ki vsa leta sofinancira Cankarjev dom. Drugi ustanovitelj je bila od leta 2004 dalje Iskra d.d., ki bi morala v skladu z ustanoviteljskim deležem (3,47 %) po pogodbi zagotavljati sorazmerni delež sredstev za investicije in investicijsko vzdrževanje glede na sprejete letne načrte. Do leta 2008 je zagotavljala deleže praviloma z enoletnim zamikom plačil, v letih 2009, 2010 in 2011 ni zagotovila sofinanciranja. Soustanoviteljstvo Iskre d.d. februarja 2012 še vedno ni razrešeno.

CD je kulturni in kongresni center, ustanovljen za izvajanje kulturno-umetniškega programa³ (javne službe) ter kongresne in druge dejavnosti na trgu⁴ (dejavnost na trgu). CD, ki ga mnogi imenujejo »nacionalni hram kulture«, opravlja javno službo, zagotavlja program, ki je v javnem interesu in je financiran s sredstvi Ministrstva za kulturo in nejavnimi prihodki javne službe, največ s prihodki od prodanih vstopnic. CD opravlja tudi druge dejavnosti, ki jih v skladu s sklepom o ustanovitvi ne opravlja kot javno službo. Te dejavnosti so financirane izključno s prodajo storitev na trgu. K tem sodita predvsem organiziranje in izvedba kongresnih, družabnih, družbenopolitičnih, protokolarnih, sejemskih, izobraževalnih, festivalskih in v zadnjih letih tudi kulturnih prireditev drugih organizatorjev, izposoja opreme in opravljanje tehničnih storitev za druge organizatorje izven CD.

1.2 ORGANI ZAVODA

Organi zavoda so: generalni direktor, Svet zavoda in Strokovni svet, ki zagotavljajo poslovanje CD v skladu z veljavnimi predpisi in odgovarjajo za zakonitost poslovanja.

V letu 2011 je bilo sklicanih šest sej **Sveta CD**, od tega so bile štiri korespondenčne. Člani Sveta so na sejah sprejemali odločitve v skladu s svojimi pristojnostmi.

¹ V nadaljevanju tudi CD

² V nadaljevanju tudi MK

³ V nadaljevanju uporabljamo tudi okrajšavi KUP (kulturno-umetniški program) ali JS (javna služba).

⁴ V nadaljevanju uporabljamo tudi okrajšavi KKP (kongresno-komercialni program) ali DT (dejavnost na trgu).

- Svet je zavrnil pritožbo delavca Aleksandra Tešića, v kateri je zahteval, da se pogodba o zaposlitvi, sklenjena z njim za določen čas, šteje za pogodbo o zaposlitvi, sklenjeno za nedoločen čas.
- Zavrnil je pritožbo Aleksandra Tešića in potrdil izredno odpoved, ki jo je izdal generalni direktor CD.
- Izdal je soglasje k Letnemu poročilu CD za leto 2010, ki ga sestavljata Računovodsko in Poslovno poročilo.
- Soglašal je s predlogom generalnega direktorja, da se presežek prihodkov nad odhodki v skupni višini 24.929,21 €, ustvarjen v letu 2010, prenese na povečanje obveznosti za sredstva v upravljanju kot vir za nabavo novih osnovnih sredstev.
- Izdal je soglasje k Programu in finančnemu načrtu CD za leto 2011.
- Svet je soglašal, da se delovna uspešnost zaposlenim izplačuje v skladu s sprejetim finančnim načrtom CD ter na osnovi sprotnih ocen uspešnosti poslovanja in meril, ki jih sprejme generalni direktor, vendar največ do višine, ki jo določa Pravilnik o določitvi obsega sredstev za plačilo delovne uspešnosti iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu. Podlage za izplačila so razvidne iz Programa in finančnega načrta CD za leto 2011 in Letnega poročila CD za leto 2010.
- Soglašal je, da se, zaradi odličnih rezultatov dejavnosti CD na trgu v letu 2010, generalnemu direktorju in trem direktorjem sektorjev izplača v letu 2011 za leto 2010 iz prihodkov dejavnosti CD na trgu dodatna delovna uspešnost, vsakemu v višini do ene in pol bruto osnovne plače za december 2010. Dodatna delovna uspešnost v višini ene bruto osnovne plače za december 2010 se izplača do oktobra 2011, dodatna delovna uspešnost v višini polovice bruto osnovne plače za december 2010 pa do konca leta 2011, vendar le v primeru, če bo poslovanje CD v letu 2011 boljše od načrtovanega.
- Svet je izdal soglasje k predlogu Pravilnika o spremembah in dopolnitvah pravilnika o organizaciji dela in sistemizaciji delovnih mest v CD, št. Sist-1/2011.
- Soglašal je z najetjem kratkoročnega posojila za plačilo obveznosti iz tekočega poslovanja.
- Svet je soglašal s spremembami programa in finančnega načrta CD za leto 2011.
- Soglašal je s predlogom generalnega direktorja CD, da se s 1. 1. 2012 imenuje Brigito Pečovnik za pomočnico generalnega direktorja – direktorico kongresno-komercialnega programa, za mandatno obdobje petih let, do 31. 12. 2016.

Strokovni svet se je v letu 2011 sestal dvakrat, od tega enkrat korespondenčno in obravnaval vprašanja s področja strokovnega dela zavoda.

- Sprejel je Program in finančni načrt CD za leto 2011.
- Potrdil je Letno poročilo CD za leto 2010, ki ga sestavljata Računovodsko in Poslovno poročilo CD za leto 2010.
- Strokovni svet je razpisal nadomestne volitve za novega predstavnika delavcev v Strokovnem svetu CD namesto Iztoka Polanca iz kulturno-umetniškega programa in sicer za čas do izteka mandata Strokovnega sveta CD. Sklep o volitvah izda predsednica Strokovnega sveta.

1.3 URESNIČITEV DOLGOROČNIH IN LETNIH CILJEV POSLOVANJA

Splošna podoba glede uresničevanja letnih in dolgoročnih ciljev je ugodna, saj je bil program, kljub splošni ekonomski krizi, uresničen v vsebinskem smislu in po številu načrtovanih enot. Jeseni je svet CD na predlog vodstva sprejel nekaj manjših programskih sprememb in dopolnitev, ki so jih narekovale spremembe načina knjiženja prihodkov od prodanih vstopnic in neposrednih stroškov prireditev, viri financiranja in manjši obisk od načrtovanega, predvsem pri nekaterih gledaliških, plesnih in glasbenih predstavah.

Ključne sestavine javne kulturne službe so koprodukcije in partnerstva na eni strani in na drugi lastni program CD s produkcijami, festivali in domačimi in tujimi gostovanji ter kulturno-vzgojne, humanistične in literarne prireditve ter razstave. Na vseh naštetih področjih delovanja oz. uresničevanja svojega poslanstva je bil zastavljeni program uresničen več kot zadovoljivo. Najbolj zgovoren je zagotovo pregled vseh zavodov in društev, ki so v različnih oblikah partnerstva in koprodukcij sodelovali s CD pri oblikovanju in izvedbi programa v letu 2011.

Na področju glasbe, opere in baleta:

Slovenska filharmonija, Simfonični orkester RTVS, Big Band RTVS, SNG Opera in balet Ljubljana, Orkester slovenske policije, Zavod Druga godba, Kino Šiška, Perpetum Jazzile, AKC Metelkova mesto, APZ Tone Tomšič, Akademija za glasbo, Inštitut za raziskovanje zvočnih umetnosti (IRZU), Italijanski inštitut za kulturo, Društvo baletnih umetnikov Slovenije, AFS France Marolt, Veleposlaništvo Brazilije, Café Teater, Veleposlaništvo Madžarske, Založba Kreslin, Strip Core – Furum Ljubljana, Simbolični orkester, Fondacija Luigi Nono – Benetke, Zavod za kulturo madžarske skupnosti – Lendava, Veleposlaništvo Italije.

Na področju gledališča in plesa:

SNG Drama Ljubljana, Flota, Slovensko neodvisno gledališče, Zavod Margareta Schwarzwald, Masa, KUD France Prešeren, Maska, Café Teater, Festival Gibanica, Festival Exodos, Emant, Festival Ex Ponto, Mesto žensk.

Na področju filma:

Kino Šiška, Kinodvor, Media desk Slovenija, Amnesty International Slovenija, Društvo za gorsko kulturo, Mesto Domžale, Združenja mednarodnih kritikov Fipresci, Študentska založba, Kinoteka, Kolosej Ljubljana, Euromage ...

Na razstavnem področju:

Slovensko društvo likovnih kritikov, Društvo arhitektov Ljubljana, Društvo oblikovalcev Slovenije, Zavod za kulturo madžarske narodnosti – Lendava, Visoka šola za design, Univerza Ljubljana, Univerza na Primorskem, Obalne galerije, Mednarodni grafični likovni center, Goriški muzej, Pomorski muzej Piran, Telekom – likovna zbirka, muzej Les Arts Decoratifs – Paris, Iniciativni odbor Edvard Mihevc, Revija Fotografija, Galerija Photon, Zavod Fair

Na področju kulturne vzgoje, humanistike in literature:

Big Band RTVS, Orkester slovenske policije, Glasbena mladina Slovenije, Glasbena mladina ljubljanska, Slovenski etnografski muzej, Pripovedovalski Variete, Študentska založba, Društvo za oživljanje zgodb Z. Koketa, II. gimnazija Maribor, projekt Kulturni bazar v sodelovanju z Ministrstvom za kulturo, MŠS in Zavodom za šolstvo, Dnevnik, Društvo slovenskih pisateljev, Festival Teden slovenske drame, Društvo književnih prevajalcev, Veleposlaništvo Francije, Francoski center Charles Nodier, Kulturno društvo Anubis, Veleposlaništvo Brazilije, Gledališče Labirint, Društvo lutkovnih ustvarjalcev, Glasbeni center Edgarja Willemsa, Zveza prijateljev mladine, Arsem, Društvo za primerjalno religiologijo, Društvo SOS telefon za ženske in otroke, Slovensko muzejsko društvo.

Če se k podatku o več kot stotih naštetih sodelavcih pri oblikovanju in izvajanju programa, ki se odvija v šestih dvoranah, galerijah in predverjih ter na nekaterih prizoriščih izven CD, doda še program, ki ga samostojno načrtuje CD, potem je možen sklep, da je Cankarjev dom na področju javne službe v letu 2011 dostojno uresničil svoje poslanstvo, strategijo in opravičil zaupanje številnih obiskovalcev. In če se k podatkom o 356.000 obiskovalcih doda število umetnikov oz. izvajalcev, ki so sodelovali v izvedbi programa, je podoba leta 2011 v CD popolnejša. Na žalost ni mogoče ugotoviti, koliko kulturnih delavcev je bilo dejavnih v podpori umetnikom, ki so nastopali. Celoten program CD je neposredno na prireditvah izvajalo na prireditvah več kot 17.000 umetnikov oziroma izvajalcev. 80 članski kolektiv SF se je npr. v Gallusovi dvorani pojavil na 50 koncertih in vsaj še na 70 vajah.

Podatek o velikem številu zavodov in društev, ki so sodelovali pri pripravi in izvedbi programa javne službe v CD, pove veliko tudi o dejavnosti vseh zaposlenih v CD. Potrebno je bilo veliko pogovorov, dogovorov, usklajevanja in organizacije, da je bila vsaka programska enota odlično pripravljena, promovirana in nato izvedena. V tem kontekstu ne gre prezreti menedžmenta v CD na vseh ravneh, ki je tudi v letu 2011 po svoji strani poskrbel za to, da je bilo brez večjih problemov oz. zapletov izvedenih vseh 1119 načrtovanih in dodatnih 59 prireditev, festivalov, razstav in kulturnih srečanj. Ob vsem tem ne gre prezreti še nadaljnjih 839 prireditev oziroma dogodkov, ki sodijo v kongresno-komercialni program in jih je kolektiv CD zelo dobro izvedel ob sodelovanju številnih zunanjih sodelavcev.

Za celovito oceno dela, ki je bilo opravljeno v letu 2011, je pomembno, da CD ostaja eden glavnih zaveznikov in vzpodbujevalcev neodvisne umetniške scene. Ne gre le za gledališko plesni del, ki je ustvaril nekaj kakovostnih predstav in razstav, pač pa za široko paleto sodelovanja z nevladnimi oz. civilnimi združenji oz. iniciativami.

Pomembna vloga CD glede ustvarjanja pogojev za delovanje in rast nevladne oz. neodvisne kulturne scene v vseh tridesetih letih, je v medijih ali v kakšni nepremišljeni izjavi visokih kulturnih funkcionarjev, včasih namenoma prezrta, pogosto pa kaže na nezadostno poznavanje vsega, kar se je v tem programskem okviru v Cankarjevem domu dogajalo in se spet zgodilo - tudi v letu 2011.

Leto 2011 je zaznamovala tudi nezakonita in nepojasnjena odločitev ministrice Majde Širca, ki je vsem javnim kulturnim zavodom za 3 % zmanjšala obseg sredstev, namenjen za plače zaposlenih. Direktorjem javnih zavodov je priporočila, da naj nadomestilo za izgubljene 3 % poiščejo v notranjih rezervah pri stroških dela ali pa z zmanjšanjem programa. Temu ukrepu je dodala še enega: črtanje sredstev za investicijsko vzdrževanje, kljub temu, da je npr. Cankarjev dom imel kar nekaj hujših okvar in s tem povezanih stroškov in smo morali zmanjšati neposredne stroške programa, da smo zagotovili neproračunska sredstva za nujno investicijsko vzdrževanje.

Cankarjev dom je v letu 2011 poskrbel za nekaj uspešnih potez pri zmanjševanju visokih splošnih stroškov delovanja. Celo porabo elektrike je uspel zmanjšati! Tudi zaradi od arhitektov toliko kritizirane posodobitve razsvetljave v prvem preddverju. Iskanje notranjih rezerv je stalna naloga zaposlenih že zato, ker Ministrstvo za kulturo iz leta v leto vse bolj omejuje denar za stroške dela in splošne stroške, kjer ima CD za razliko od ostalih javnih zavodov, že v osnovi manjši delež sredstev MK za te namene. Iskanje nadomestnega denarja za pokritje 3 odstotkov dodatnega minusa na stroških dela (poleg v osnovi premajhnega deleža proračunskih sredstev za dodatke in druge stroške dela, ki se izplačujejo s skladu s predpisi), preskromnih sredstev za nujne investicije, nakupe opreme in investicijsko vzdrževanje je bilo uresničeno le tako, da smo črtali načrtovan koncert v ciklu Glasb sveta in eno od dražjih načrtovanih gledaliških predstav iz mednarodne ponudbe.

Še več posegov v program bi bilo nujnih, če novemu ministru Boštjanu Žekšu ne bi uspelo vsaj delno popraviti hude napake Majde Širca v odnosu, ne le do CD temveč do celotnega javnega kulturnega sektorja. Zmanjševanje sredstev za neposredne stroške, stroške dela in splošne stroške se bo, vse dokler ne bo prišlo do radikalne posodobitve javnega kulturnega sektorja in fleksibilnih delovnih razmerij v kulturi, vedno najprej odrazilo na zmanjševanju programov. Le ti bodo vse bolj okleščeni, zaposleni pa bodo imeli vse manj dela. Tudi splošnih stroškov ob sorazmerno manjšem obsegu programov ne bomo mogli dovolj znižati, saj je velik del teh stroškov stalnih. Je to bližnja perspektiva javnega kulturnega sektorja? Ali niso ustanovljeni za izvajanje programov, ki so v javnem interesu?

Če želi Cankarjev dom obstati, če hoče, da bo do njega prihodnost prijazna, mora poskrbeti za obiskovalce. Potreboval bo čim več obiskovalcev na kulturno-umetniških programih, ki si bodo zaslužili finančno podporo iz javnih sredstev. Gre za programe, ki so kakovostni v vseh pogledih, ki so umetniško relevantni in ki utrjujejo zavest o neprecenljivem pomenu kulture in umetnosti za humanistični razvoj človeške skupnosti. Odgovornost za čim bolj polne dvorane in galerije, poleg staršev in pedagoških delavcev, v polni meri leži zlasti na umetniških vodstvih in menedžmentih vseh kulturnih zavodov in društev, ki sodelujejo v programu Cankarjevega doma.

Vedenje o pomenu razvijanja obiskovalcev že dolgo predstavlja eno temeljnih nalog, s katero se ukvarjajo in jo udeležujejo odgovorne službe v CD in pri številnih programskih partnerjih.

Srčiko razvoja obiskovalcev predstavlja široko zasnovan program kulturne vzgoje, v katerem sodeluje širok krog zavodov in umetnikov. Njegovo nadgradnjo predstavlja vsakoletni Kulturni bazar, ki ga za šole kot partnerski projekt izvajajo Ministrstvo za šolstvo in Ministrstvo za kulturo, Cankarjev dom kot izvršni producent in številni kulturni zavodi ter društva, ki v okviru svojih programov skrbijo za kulturno vzgojo. Kulturna vzgoja odločilno vpliva na razvoj otrokove oz. mladostnikove osebnosti. Nič manjši ni njen vpliv na dokončno opredelitev človeka glede njegovega odnosa do kulture in umetnosti; bosta skozi vse njegovo življenje postali način njegovega odnosa do sveta ali ne? Vsi, ki sodelujemo v programih Cankarjevega doma smo prepričani, da je kakovostna kulturna vzgoja ključ in hkrati pot za dobro obiskanost prireditev in razstav, ki jih v njem prirejamo. Kakovostna kulturna vzgoja zato že danes odločilno zagotavlja prihodnost ne le Cankarjevemu domu, temveč vsem kulturnim subjektom, ki producirajo živo kulturno dogajanje v svojih dvoranah in razstaviščih.

Obiskanost programov z vstopninami, ki so se odvijali v Cankarjevem domu, se je lani nekoliko zmanjšala v primerjavi s prejšnjim letom (za 0,11 %). Zmanjšanje obiska, ob manjšem številu prireditev z vstopnino, po desetletju rasti še ni razlog za splošni preplah, je pa priložnost za razmislek o strategiji programa v času hude ekonomske krize. Vse več družin si težko privoščijo nakup vstopnic, ne glede na to, da so cene v povprečju, tudi za vrhunske umetniške dogodke, relativno nizke in dostopne glede na razmere na evropskih kulturnih trgih.

Poleg slabega obiska predstav nevladnih organizacij, je najmanj k boljšemu obisku prispeval sicer dobro izbran program dramskih in plesnih predstav iz mednarodne ponudbe. Premajhno zanimanje občinstva za ta del programa postaja travmatično do te mere, da se vse bolj resno zastavlja vprašanje o smislu gostovanja zelo dragih predstav za majhno zanimanje ciljne gledališke publike.

Če se k vsemu temu doda še povečanje števila glasbenih prizorišč in njihove ponudbe prav na vseh glasbenih področjih v Ljubljani in po vsej Sloveniji, je nekako razumljivo zmanjšanje števila koncertov in obiskov v letu 2011. Vsekakor je po desetletjih nenehne rasti števila obiskov nastopil trenutek, ko bo treba skrbno proučiti aktualno strategijo in v programski shemi zagotoviti več prireditev, ki bodo zanimive za širši krog potencialnih obiskovalcev. Če je to napoved rahle komercializacije kulturno-umetniškega programa, bo pokazal čas. Če želi Cankarjev dom v pogojih napovedanega zmanjšanja javne finančne podpore preživeti, bo potreboval večji prihodek od prodaje vstopnic. Na sponzorje in donatorje v sedanji ekonomski krizi v večjem obsegu, kot ga izkazuje zadnji dve leti, ni računati.

Ob koncu tega uvoda je potrebno poudariti, da so bila učinkovito uporabljena vsa znana »orodja« razvoja obiskovalcev. Poročilo o tržnem komuniciranju in stikih z javnostmi, ki je predstavljeno v nadaljevanju, to oceno potrjuje. Cankarjev dom ima izvrstno delujoč koncept razvoja obiskovalcev s premišljenimi in kulturi prilagojenimi tržnimi komunikacijami in stikih z javnostmi. Če bi lahko prodajo vstopnic in s tem zasedenost obeh večjih dvoran pri prireditvah z vstopnino v naslednjih letih povečali za 3 %, bi to pomenilo izjemno velik dosežek, saj bi se približali dvotretjinski zasedenosti razpoložljivih sedežnih kapacitet. To bi bil za kulturni center, ki izvaja skupaj z vsemi partnerji kakovosten in vrhunski kulturno-umetniški program, že svetovno primerljiv uspeh.

V času hude ekonomske krize je razveseljiv dober finančni uspeh tistega dela programa CD, ki poteka kot dejavnost na trgu. Pokazalo se je, da je CD s svojo majhno, a strokovno in zagnano "kongresno – komercialno" ekipo in z odlično tehnično izvedbo programa, čeprav izvaja kongresno gospodarsko dejavnost v zakonskih okvirih, ki veljajo za javne zavode, dovolj prodoren in strokovno usposobljen za doseganje dobrih poslovnih uspehov v konkurenčno izjemno napornem okolju. Senco na doseženo uspešnost te dejavnosti v težkih pogojih meče nenadejan stečaj organizatorjev lanskih Viktorjev (Delo Revije, Nimfa d.o.o.) in s tem za popravek vrednosti v višini 37.767 € zmanjšan prihodek dejavnosti CD na trgu.

1.3.1 IZPOLNJEVANJE NAČRTOVANIH CILJEV POSLOVANJA V LETU 2011

- 1178 uresničenih prireditev javne službe – 59 več, kot smo načrtovali;
- **309** prireditev v programu javne službe **brez vstopnine**;
- 671 različnih prireditev v program javne službe, 17.240 izvajalcev na prireditvah javne službe;
- v celoti uresničen kulturno-umetniški program;
- uresničenih 180 projektov v sklopu kongresno – komercialnega programa CD na trgu, 839 prireditev / dogodkov.
- veliko število obiskovalcev prireditev: kulturno-umetniškega programa 356.961, to je 53.311 več, kot smo načrtovali, ter udeležencev kongresov in drugih prireditev dejavnosti na trgu 154.895, to je 6.895 več, kot smo načrtovali; skupaj 511.856, obiskovalcev, 13,8 % več, kot smo načrtovali;
- zelo dober izkoristek dvoranskih in kadrovskih zmogljivosti. S povprečno 165 zaposlenimi je uresničenih kar 36.522 (35.595) ur programa (priprav, vaj in prireditev, pospravljanja) v prostorih CD (ob zvrstno zelo različnem programu, ki predvsem v Gallusovi dvorani zahteva številčno in dobro usposobljeno tehnično ekipo);
- organizirali in tehnično smo izvajali prireditve v drugih dvoranh v Ljubljani in po Sloveniji;
- ustvarjen je celotni prihodek v višini 10,224.803 EUR, odhodki so uresničeni v višini 10,186.026 EUR.
- pozitivno je finančno poslovanje obeh dejavnosti: prihodki presegajo odhodke tudi v izkazih javne službe in dejavnosti na trgu;
- ustvarjen je presežek prihodkov nad odhodki 38.776 EUR, od tega z dejavnostjo na trgu 30.340 EUR;
- v letu 2011 smo iz neproračunskih virov obračunali amortizacijo in zagotovili sredstva za investicijski program in investicijsko vzdrževanje v višini kar 457.011 EUR, kar je redkost pri poslovanju javnih zavodov;
- sredstva pokroviteljev in darovalcev za javno službo in programe dejavnosti na trgu so bila kljub recesiji uresničena v skupnem znesku 408.674 EUR;
- delež sredstev MK za javno službo v v izkazu prihodkov in odhodkov CD (brez sredstev MK za investicije po posebni pogodbi) je zaradi sprememb v obračunih dela prihodkov od prodanih vstopnic nekoliko večji kot leto prej: 55,7 %; če bi bili stroški in prihodki CD evidentirani tako kot vsa leta do vključno 2010, bi bil (s prejšnjimi leti primerljiv) delež sredstev MK v celotnem prihodku CD 52,6 %.
- delež neproračunskih prihodkov (od prodanih vstopnic, pokroviteljev in darovalcev, od opravljenih storitev na trgu ...) je 44,3 %; brez spremembe obračuna bi bil ta delež (primerljiv s prejšnjimi leti) 47,4 %.
- s finančno podporo MK in z zagotavljanjem znatnega dela neproračunskih sredstev smo nadaljevali z zahtevnimi projekti postopne prenove CD (prenova prvega preddverja), zapisane v Strategiji CD za obdobje od 2008 do 2012;
- številni drugi dobri rezultati (vsebinski, številčni, finančni) kažejo na uspešno in učinkovito poslovanje kolektiva CD (tudi v tretjem letu, ki ga je zaznamovala recesija), kar je razvidno iz Letnega poročila (poslovnega in računovodskega) CD za leto 2011.

Strateški cilji javne službe CD, ki smo jih zapisali v program in finančni načrt za leto 2011, so uresničeni, vendar bodo zaradi spremenjenih razmer v letu 2012 potrebne določene spremembe strateškega dokumenta.

- V celoti je bil izveden načrtovani program CD na področjih resne in druge glasbe, gledališča, plesa, filma, razstav, kulturne vzgoje in humanistike.
- Ustvarjali smo dobre razmere za delovanje in izvedbo dogovorjenega obsega rednega programa Slovenske filharmonije, Simfoničnega orkestra RTVS in Big Band RTVS, SNG Opera in balet Ljubljana ter neodvisnih producentov oz. partnerjev.

- Slovenska filharmonija je v Gallusovi dvorani izvedla vse štiri abonmajske cikle in novoletni koncert.
- SNG Opera in balet Ljubljana je izvedla dogovorjen del programa začasnega gostovanja v Cankarjevem domu .
- Simfonični orkester RTVS in Big Band orkester RTVS sta izvedla načrtovani del svojega letnega programa v skladu s pogodbo med CD in RTVS.
- Glasbena mladina Slovenije je s sodelovanjem Slovenske filharmonije in Cankarjevega doma izvedla koncertni program glasbene vzgoje.
- Ljubljanska glasbena mladina je s sodelovanjem Simfoničnega orkestra RTVS, Big Banda RTVS in CD izvedla načrtovani program glasbene vzgoje.
- Izvedli smo velik splet kulturnovzgojnih programov za mlade, v sodelovanju z MK in MŠŠ Kulturni bazar, obsežen in odmeven literarni program ter številne in odmevne aktualne humanistične programe.
- Predstavili smo vrsto koncertov in drugih prireditev v sklopu Obraza Brazilije – oddaljene kulture.
- Izveden je bil obsežen program, v katerem sodeluje CD kot koproducent z javnimi zavodi in nevladnimi kulturnimi organizacijami.
- Z raznovrstnim programom smo poskrbeli za boljšo kakovost življenja obiskovalcev ter za zanimiv in pomemben del kulturno-umetniškega programa slovenske prestolnice.
- Izvedeni program je vključeval kulturno-umetniško tradicijo in podpiral živo ustvarjalnost, vključno z reaktualizacijo kulturne tradicije v sodobnost, in zagotavljal kritično avtorefleksijo kulturno-umetniškega delovanja.
- Izveden program je vključeval kakovostna glasbena, gledališka in plesna gostovanja, razstave, literarna srečanja in predavanja iz tujine.

Finančni rezultati javne službe

- Uresničen je prihodek v višini 7,998.518 EUR. Brez spremembe obračuna prihodkov od prodanih vstopnic bi bil višji za 513.598 €.
- Z nejavnimi prihodki javne službe v višini 2,195.944 EUR (2,550.525 €, če ne bi spremenili knjiženja prihodkov od vstopnic in neposrednih stroškov) smo zagotovili sofinanciranje neposrednih stroškov programa javne službe, splošnih stroškov javne službe, stroškov dela javne službe, sredstva za amortizacijo in s tem za prenovu CD in investicijsko vzdrževanje.
- MK je zagotovilo proračunska sredstva v višini 5,691.951 EUR za sofinanciranje neposrednih in splošnih stroškov, stroškov dela in za investicijsko vzdrževanje.
- Delež proračunskih sredstev, ki jih zagotavlja MK za program javne službe, je v letu 2011 71,5 % (vključno s sofinanciranjem projektov), brez sredstev za projekte oz. za redni program javne službe je enak zapisanemu v strategiji, to je 70 %. Če ne bi bilo spremembe v obračunu prihodkov od prodanih vstopnic in neposrednih stroškov prireditev bi bil delež prihodkov MK za javno službo 67 %, delež nejavnih prihodkov za javno službo pa 33 %.
- Delež neproračunskih sredstev za redni program javne službe je enak zapisanemu v strategiji, to je 30 %.

Finančni rezultati dejavnosti CD na trgu

- Uresničen prihodek v višini 2,226.284 EUR je za 18.716 EUR oz. 0,8 % manjši od načrtovanega. Zaradi uvedbe stečaja smo za vse terjatve, povezane s prireditvijo Viktorji 2010, oblikovali popravek vrednosti terjatev v višini 37.766,74 €, zato je uresničen prihodek manjši od načrtovanega.
- V letu 2011 smo uresničili prispevek za sofinanciranje splošnih odhodkov (splošnih stroškov, stroškov dela, investicijskega vzdrževanja, amortizacije) v višini 1,637.902 EUR. Prvotno načrtovani prispevek za kritje splošnih odhodkov je bil s tem presežen za 7.902 EUR. Jeseni

smo sicer načrtovali povečanje prispevka za 32.000 EUR, ki zaradi popravka vrednosti terjatev v višini 37.766,74 € ni bil povsem uresničen.

- Kongresno-komercialna dejavnost je z ustvarjenimi poslovnimi rezultati uresničila pomembne posredne cilje, ki v računovodskih izkazih niso neposredno vidni: zmanjšala je neposredne in splošne (predvsem stalne) stroške poslovanja za javno službo in stroške dela javne službe, zagotovila je boljši izkoristek dvoranskih in kadrovskih zmogljivosti CD ter ustvarila sredstva za amortizacijo in investicijsko vzdrževanje ter s tem prispevala pomemben del sredstev za investicijsko prenovu CD in posodabljanje njegove tehnologije. Zaradi odbitnega deleža davka na dodano vrednost⁵ je zmanjšala stroške javne službe in "pocenila" za odbitni delež DDV tudi investicijski program.
- Strateški smisel poslanstva kongresno-komercialnega programa in druge dejavnosti CD na trgu, ki smo ga uresničevali tudi v letu 2011, je večplasten. Posredno smo sodelovali pri razvoju (in ustvarjanju prihodkov) turističnega gospodarstva Ljubljane, organizatorjem številnih najrazličnejših dogodkov smo omogočali njihovo izvajanje, s prirejanjem mednarodnih kongresov, konferenc in simpozijev pa smo hkrati omogočali tudi razvoj strok in določenih znanstvenih disciplin.

Pokrovitelji in darovalci v letu 2011

Pokrovitelji kulturno-umetniškega programa leta 2011:

PIVOVARNA LAŠKO, d. d., NOVA LJUBLJANSKA BANKA, d. d., TELEKOM SLOVENIJE, d. d., POSLOVNI SISTEM MERCATOR, d. d., BTC, d.d., PORSCHE SLOVENIJA, d. o. o., ZAVAROVALNICA TRIGLAV, d. d., AVTO TRIGLAV, d. o. o., ERICSSON, d. o. o., RIKO, d.o.o., REVOZ, d. d., DELO, časopisno in založniško podjetje, d. d., KLARO, d.o.o., ZAVOD RADIO ŠTUDENT, RTV Slovenija, RADIO SLOVENIA INTERNATIONAL, MLADINA časopisno podjetje d. d.

Pokrovitelj leta 2011: Telekom Slovenije, d. d.

Darovalka leta 2011: Tobačna Ljubljana, d. o. o.

Zasebni darovalec leta 2011: Miro Senica, odvetnik

Diamantna pokroviteljica za zvestobo nad 15 let: ZAVAROVALNICA TRIGLAV, d. d., REVOZ, d. d.

Darovalca leta 2011: TOBAČNA LJUBLJANA, d. o. o., MIRO SENICA, odvetnik

Kulturno-umetniški program Cankarjevega doma so v letu 2011 finančno podpirali poleg MINISTRSTVA ZA KULTURO RS:

VELEPOSLANIŠTVO ZDRUŽENIH DRŽAV AMERIKE, VELEPOSLANIŠTVO KRALJEVINE ŠPANIJE, VELEPOSLANIŠTVO REPUBLIKE FINSKE, VELEPOSLANIŠTVO FEDERATIVNE REPUBLIKE BRAZILJE V LJUBLJANI, FRANCOSKI INŠTITUT CHARLES NODIER, GOETHE INSTITUT LJUBLJANA, ITALIJANSKI INŠTITUT ZA KULTURO, EUROPA CINEMAS, MEDIA.

1.4 POSLOVNO OKOLJE CD

Ekonomsko in pravno-politično okolje

Recesija in negotovo sofinanciranje iz proračunskih sredstev sta v preteklem letu povzročila več težav pri poslovanju CD, vendar smo program in finančni načrt načrtovali zelo previdno, vse leto smo nadzirali poslovanje, nekoliko znižali stroške in cene vstopnic, po vsaki prireditvi smo skrbno analizirali obisk prireditev, tržili proste zmogljivosti in s tem blažili težave. V uresničitev programa in zmanjševanje stroškov poslovanja je ves kolektiv vložil veliko truda, zato rezultati kljub težkim pogojem poslovanja niso izostali. Kot smo napovedali: načrte za uspešno poslovanje v zaostrenih razmerah in njihovo uresničevanje smo uspešno prilagajali težjim razmeram.

⁵ krajše DDV

Leto 2011 je tudi vodstvo CD resno opozorilo, da je problem neplačnikov in izsiljenih stečajev vseslovenski problem, ki mu moramo posvečati veliko pozornost.

Še vedno je aktualen davek na dodano vrednost. Davčna zakonodaja ima za javno službo CD pozitivne, za druge programe in storitve CD (kongresi in druga dejavnost na trgu) pa negativne učinke. Oprostitev davka na dodano vrednost za kulturno-umetniški program ima pozitiven učinek pri določanju cen vstopnic za prireditve (razen za filmske predstave in predavanja, ki so obdavčene) in s tem na večjo dostopnost kulture širšemu krogu obiskovalcev, kar je namen te oprostitve; negativni učinek ima za dejavnost CD na trgu, ki zaradi sorazmerno obsežnega dela oproščene kulturno-umetniške dejavnosti in proračunskih virov financiranja te dejavnosti onemogoča poračunavanje vstopnih davkov v celoti. Kongresne storitve imajo v CD zaradi odbitnega deleža davka na dodano vrednost višje stroške od konkurentov v zasebnem sektorju, stroški kulturno-umetniške dejavnosti in investicij pa so (zaradi odbitnega deleža DDV) nižji kot v javnih zavodih, ki opravljajo le javno službo.

Tudi politične razmere imajo močan vpliv na kulturno-umetniško in kongresno dejavnost, ne le v CD, ampak povsod po svetu.

Predčasen potek mandata prejšnji vladi in negotovo in zmanjšano sofinanciranje plač in investicijskega vzdrževanja iz proračunskih sredstev v letu 2011 je povzročalo hude težave, saj smo morali omejene neproračunske vire za program javne službe prerazporejati za najnujnejše namene. Pri izvajanju javne službe in vzdrževanju javne infrastrukture želi biti CD uspešen, učinkovit in racionalen, kar ni ravno vrlina javnega sektorja, saj velja poenostavitev, da *“javni zavodi, ki ustvarijo presežek prihodkov, dobijo preveč javnih sredstev”*, če pa ima javni zavod izgubo je samoumevno, da dobiva *»premalo sredstev«* in zato naj izgubo plača ustanovitelj (ali pa že med letom *»tistim, ki več trošijo«*, še kaj doda, ker bi sicer imeli izgubo – ta je bolj upravičena in pričakovana kot *»presežek prihodkov«*, kar je skregano z vsako logiko). Proračunska logika, ki je še bolj aktualna v času, ko bi morali spodbujati uspešne javne zavode, ne pa *»vse porabiti, sicer ste dobili preveč denarja in vam moramo zmanjšati sofinanciranje«*, na žalost javni sektor spodbuja k trošenju, tudi če ni gospodarno.

Vlada je v zadnjih letih s pripravo številnih zakonov in drugih predpisov omejevala poslovanje javnih zavodov, ki imajo vse manj avtonomije, čeprav naj bi bila rezultat reform večja avtonomija. Zakonodaja ne spodbuja (in ne ščiti) dovolj organizacij, kot je CD. Neuresničena je napovedana in nujna reforma kulturnega sektorja, velike težave so na področju zaposlenih in plač: nezaključena je ostala reforma plačnega sistema, CD ima podcenjeno sofinanciranje dodatkov po KP s strani MK (dodatke mora izplačevati, čeprav MK zanje sredstev ne zagotovi v ustrezni višini). Nekatera delovna mesta so zaradi le delne uskladitve plač še vedno nižje ovrednotena od primerljivih (ki so bila *»višje uvrščena že pred reformo plačnega sistema«*) v drugih javnih zavodih in v državni upravi.

V letu 2011 država v skladu s predpisi (in da bi rešili sofinanciranje investicij in nabav opreme) žal še ni zaključila spora z Iskro d.d., ki ima v CD od leta 2004 3,47 % soustanoviteljski delež.

Tehnološko okolje

Investicijski program za obdobje 2010 do 2013 (lani smo prenovili prvo preddverje) omogoča, da ostaja CD primerno opremljen za izvedbo najsodobnejših vrhunskih kulturno-umetniških produkcij in gostovanj iz tujine. Tudi za izvajanje kongresne dejavnosti je potrebno ustrezno tehnološko okolje, ki je usklajeno z mednarodnimi standardi prirediteljev tovrstnih projektov.

Razvoj tehnologije pomeni grožnjo *»živi«* kulturno-umetniški dejavnosti, izvedeni na odrih in pred obiskovalci, saj je sodobna tehnologija sestavni del nepogrešljive opreme povsod, tudi doma. Postavlja se tudi vprašanje ali bo *»e-generacija«* preživljala prosti čas pretežno v virtualnem svetu računalnikov in sodobnih tehnologij. Umetnost in kultura sta vse bolj dostopni najširšemu krogu prebivalcev posredno, s pomočjo sodobnih tehnologij, vse to pa ne more nadomestiti neposrednega spremljanja umetniških dogodkov v prireditvenih prostorih in druženja obiskovalcev. S kakovostnim programom, nadaljevanjem prenove CD in usmeritvami v *“prijaznejši prostor”* za urbano druženje obiskovalcev CD ohranja in pridobiva nove obiskovalce. Na žalost so stoli v obeh največjih dvoranih po več kot

trideset letih dotrajani do te mere, da se žal mnogi obiskovalci zaradi njih ne odločijo več obisk za prireditve.

Naravno, kulturno in socialno okolje

Z višanjem izobrazbene ravni in življenjskega standarda ljudje postajajo vedno bolj zahtevni. Obisk kulturnih prireditev narašča z višino izobrazbene ravni, še posebno če se z izobrazbo povečuje dohodek. Izdatki za kulturo in rekreacijo naraščajo z življenjskim standardom prebivalstva, za katerega so vse bolj pomembni kakovost življenja, prosti čas in zdravje. V letu 2009 smo ugotavljali, da rezultati poslovanja CD (število obiskovalcev, prihodki od prodanih vstopnic) dokazujejo, da recesija ne pomeni nujno slabšega obiska kulturnih prireditev, navsezadnje gre tudi za "prevrednotenje vrednot" in usmerjanje ljudi h kakovostnemu preživljanju prostega časa. V letu 2010 pa se je začel trend k manjšemu obisku prireditev z vstopnino in manjšemu številu udeležencev na kongresnih prireditvah s kotizacijami, ki se je nadaljeval tudi v letu 2011, ko se je obisk prireditev nekoliko zmanjšal.

Med skupinami potencialnih obiskovalcev CD so vsekakor mladi in najmlajši (e-generacija) in seveda tisti »iz tretjega življenjskega obdobja«, saj jih je zaradi daljše življenjske dobe vse več. Predvsem njim moramo v bodoče nameniti več programov oziroma dejavnosti.

Varovanje okolja in racionalno trošenje energije sta med cilji, ki jih je CD vključil v svoje poslovne načrte pri prenovah dvoran, zamenjavah žarnic in drugih materialov z ekološkimi in varčnimi in s projektom »ekoloških otokov« za ločevanje odpadkov, ki ga je že v letu 2010 zasnoval, v letu 2011 pa z uvedbo doslednejšega ločevanja odpadkov in z nakupom stiskalnice za odpadke uresničil varnostni inženir CD s sodelavci. S tem je CD bolj ekološki, zmanjšujemo pa tudi stroške odvoza odpadkov.

Tudi čebelji panji na strehi CD sodijo v sklop akcij CD, povezanih z varovanjem in spoštovanjem narave in okolja.

Ocena konkurence na področju dejavnosti na trgu

Vsa leta pišemo, da so se pri izvajanju programa dejavnosti na trgu pokazale posledice izjemno hitrega in širokega razvoja kongresne infrastrukture v Sloveniji v zadnjih desetih letih. Ponudba zmogljivosti za mednarodno kongresno dejavnost je presegla povpraševanje. Večja konkurenca pa je izziv za CD, da še bolj kot doslej išče in izkorišča svoje prednosti na tem področju. Izzive pa pod vprašaj postavlja vse bolj nelojalna konkurenca, ki jo pri oddajanju prostorov predstavljajo predvsem javni zavodi, ki so bili ustanovljeni le za opravljanje javne službe, zdaj pa po nerealno nizkih cenah (ki ne vključujejo vseh stroškov) oddajajo svoje prostore in opremo, čeprav večinoma niso registrirani za opravljanje dejavnosti.

Prepletanje kulturno-umetniške in kongresne dejavnosti, ki ima prednosti (zaradi boljšega izkoristka kadrovske in prostorske zmogljivosti in nižjih splošnih stroškov) je zelo naporno pri terminkem načrtovanju in usklajevanju programov. Pri umeščanju in načrtovanju programov v dvorane CD imajo prednost kulturno-umetniški programi, ki jih sofinancira Ministrstvo za kulturo. Komercialnim projektom, za katere stroške po ceniku storitev CD v celoti plačajo naročniki, je na voljo "preostalih" 20 do 30 % zmogljivosti – pogosto ne takrat, ko jih želijo.

Ocena konkurence na področju javne kulturne službe

Namesto posodobitve je glede statusnih in organizacijskih vprašanj javni sektor tudi v letu 2011 ostal tak kot je že vse tranzicijsko obdobje. V zadnjih letih se je reševanje odprtih oz. finančnih težav nevladnega kulturnega sektorja namesto s posodabljanjem zagotavljalo predvsem s siromašenjem ekonomske osnove javnih kulturnih zavodov – brez temeljitih analiz o uspešnosti in učinkovitosti njihovega poslovanja. Toda tudi to ni bilo dovolj. Ustanavljali so se novi javni kulturni zavodi, ki so poslabšali ekonomski položaj obstoječih in hkrati nevladnega sektorja. Odhajajoča vlada je zelo na hitro jeseni 2011 ustanovila še en nov državni javni zavod – Center sodobnih plesnih umetnosti. Ob

nepremišljenih potezah, ki smo jim bili priče ob siceršnjem finančnem mesarjenju v javnem kulturnem sektorju, ni dosti manjkalo, da bi bilo, ob sicer že močno preobremenjeni mreži slovenskih gledališč, v Mariboru ustanovljeno še eno gledališče, s kar dvema dvoranama in to ob popolni podpori lokalne in nacionalne kulturne politike.

Ustanovljeni novi javni zavodi terjajo svež denar, napovedano pa je zmanjšanje kulturnega proračuna. Že za december 2011 so bila sredstva za neposredne programske stroške javnih zavodov nenadejano zmanjšana za 20 odstotkov, za splošne stroške in stroške dela pa za 2 odstotka. Poleg tega Slovenci letos gostimo Evropsko prestolnico kulture in imamo v prostorskem smislu v Ljubljani trikrat večjo opero in dvakrat večjo Moderno galerijo, slednjo prostorsko in v programskem smislu. Realnost bo kruta – hudo bo, vzvodov za spremembe, razen zmanjševanja programov, pa vodstva javnih zavodov kratkoročno nimajo na pretek.

Če k vsemu temu dodamo izjemno povečano zasebno iniciativo, ko gre za prirejanje koncertov, gledaliških komedij in razstav, je na dlani spoznanje, da je konkurenca, ne le v polju javne kulturne službe, temveč tudi sicer, izjemno velika. Protagonisti javne kulturne službe morajo biti na »prepihu« in med seboj v zdravem tekmovalnem odnosu. Težava je v tem, da se konkurenca med njimi ustvarja tudi umetno, s podvajanjem kapacitet, ki nimajo ekvivalenta v bistveno povečanem številu obiskovalcev in v povečevanju prihodka od prodanih vstopnic. Najslabša možna je usmeritev nekaterih kulturnih politik, ki opravičujejo svojo hiperprodukcijo javne kulturne službe v nekaterih segmentih tako, da prireajo drage festivale ali kulturne dogodke, kjer ni vstopnine, saj naj bi se v celoti financirali iz proračunskih sredstev.

1.5 KADROVSKO POROČILO

1.5.1 ZAPOSLOVANJE IN ZAPOSLENI

Nesorazmerja, nastala pri plačah javnih uslužbencev zaradi uveljavitve Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (ZSPJS) v letu 2008, v letu 2011 še vedno niso bila odpravljena. Poleg tega je 27. 11. 2010 začel veljati Zakon o interventnih ukrepih, ki je zaustavil redna napredovanja zaposlenih in na podlagi katerega tudi v letu 2011 zaposleni niso bili upravičeni do sredstev za redno delovno uspešnost, ki je bila sofinancirana iz proračunskih sredstev. Zadnji dan leta 2011 je bil sprejet še Zakon o dodatnih interventnih ukrepih za leto 2012, po katerem se varčevalni ukrepi podaljšujejo tudi v leto 2012, plačna nesorazmerja pa ostajajo še naprej nedokončana zgodba.

Zaposleni v CD so v letu 2011 v skladu s predpisi prejeli delovno uspešnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu.

V letu 2011 beležimo le eno spremembo sistemizacije. Nanašala se je na eno od šestih delovnih mest vodij v okviru področja tehnične izvedbe programa (vodja Oddelka za odrsko-scenske postavitve), ki je bilo preoblikovano iz V. v VI. tarifni razred. Na podlagi te spremembe je bila z dosedanjim vodjem, ki si je pridobil ustrezno izobrazbo, sklenjena nova pogodba o zaposlitvi.

Za leto 2011 je imel CD v kadrovskem načrtu predvidenih 169 zaposlitev, od tega 1 za določen čas (enako kot za leto 2010). V tem številu so vključene zaposlitve za nedoločen in določen čas (vključno z delavci, ki nadomeščajo začasno odsotne). Zaposleni, ki delajo krajši delovni čas od polnega so upoštevani kot ena zaposlitev. 31. 12. 2011 je bilo zaposlenih 166 delavcev, od katerih sta dva tujca. Za določen čas so imeli ob koncu leta 2011 sklenjeno pogodbo o zaposlitvi trije delavci, kar predstavlja 1,81 % od vseh zaposlenih v CD, od tega dva nadomeščata delavki na porodniškem dopustu.

Stanje zaposlenih na dan 31. december po letih:

leto	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
stanje zaposlenih	181	176	176	162	168	169	165	166	166

Povprečno število zaposlenih v letu 2011 v CD je bilo 165,5 (2 manj kot v letu 2010). V letu 2011 so bili delavci fizično prisotni v CD 263.896 ur oz. povprečno 1.578 ur na zaposlenega, kar je 42 ur na zaposlenega manj kot v letu 2010.

Na novo oziroma nadomestno se je v letu 2011 zaposlilo pet delavcev, od tega so bile tri zaposlitve za določen čas in ena nadomestna; nova je bila zaposlitev informatika – razvijalca programov, ki je pred tem delo za CD opravljal na podlagi pogodbe o avtorskem delu.

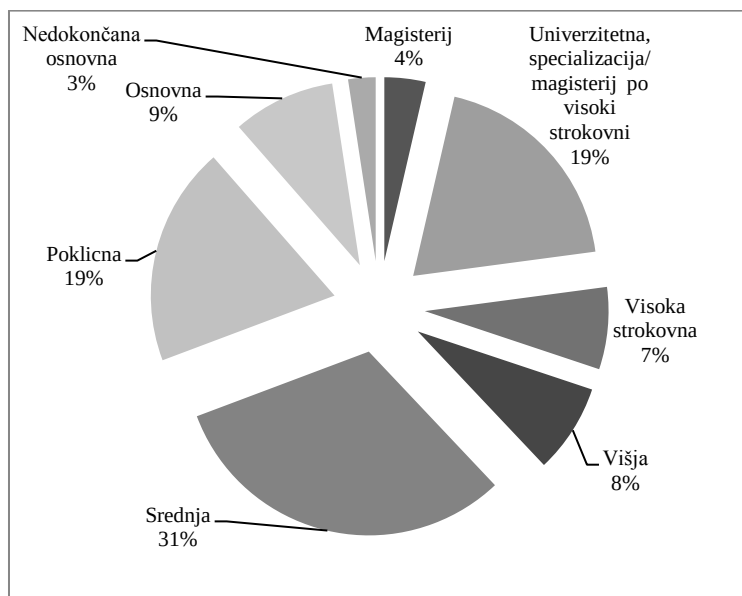
Pogodba o zaposlitvi **je prenehala štirim delavcem**; od njih se je eden upokojil, enemu se je iztekla pogodba o zaposlitvi, sklenjena za določen čas, z dvema je bil o prenehanju sklenjen sporazum, enemu pa je bila odpovedana pogodba o zaposlitvi iz razloga nesposobnosti.

Število zaposlenih po sektorjih 31. 12. 2011: Kulturno-umetniški program (KUP) 14, Kongresno-komercialni program (KKP) 11, Tehnični sektor (TS) 91, Poslovni sektor (vključno s Službo za trženje programa in odnose z javnostmi) (PS) 50. Po spolu v CD prevladujejo moški (63,25%); pretežno moška struktura zaposlenih je še posebej značilna za TS, kjer je od vseh zaposlenih kar 76,19% moških, popolnoma ženska struktura (100%) pa je v KKP.

TABELA 1: ŠTEVILO ZAPOSLENIH O SEKTORJIH IN SPOLU

Sektor	Ženske	%	Moški	%	Skupaj	%
KUP	8	13,11	6	5,71	14	8,43
KKP	11	18,03	0	0,00	11	6,63
TS	11	18,03	80	76,19	91	54,82
PS	31	50,82	19	18,10	50	30,12
SKUPAJ	61	36,75	105	63,25	166	100,00

SLIKA 1: IZOBRAZBENA STRUKTURA ZAPOSLENIH V CD

V tretji koloni tabele 2 v nadaljevanju je izračun odstotka zaposlenih glede na posamezno stopnjo izobrazbe, upoštevajoč število vseh zaposlenih. Četrta, peta in šesta kolona prikazujejo število zaposlenih v CD glede na uvrstitev njihovih delovnih mest v tarifne razrede, za katere je zahtevana izobrazba, navedena v prvi koloni.

Že iz primerjave podatkov o stopnji dejanske izobrazbe in tarifnega razreda delovnega mesta je razvidno, da v CD obstaja razkorak med zahtevano in dejansko izobrazbo. V CD ne izpolnjuje pogoja zahtevane izobrazbe za svoje delovno mesto 38 zaposlenih, od katerih pa ima 10 zaposlenih na delovnih mestih v VI. tarifnem razredu pridobljeno nacionalno poklicno kvalifikacijo (ki odgovarja VI. stopnji usposobljenosti). Ima pa 9 zaposlenih višjo stopnjo izobrazbe od zahtevane za delovno mesto, za katerega imajo sklenjeno pogodbo o zaposlitvi.

TABELA 2: DEJANSKA IN ZAHTEVANA IZOBRAZBA ZAPOSLENIH

DELAVEC – dejanska izobrazba			DELAVEC – zahtevana izobrazba za delovno mesto		
Stopnja izobrazbe	Število zaposlenih	Odstotek zaposlenih	Tarifni razred delovnega mesta	Število zaposlenih	Odstotek zaposlenih
Magisterij	6	3,61	VIII	0	0,00
Univerzitetna, specializacija/magisterij po visoki strokovni	32	19,28	VII/2	45	27,11
Visoka strokovna	12	7,23	VII/1	5	3,01
Višja	13	7,83	VI	25	15,06
Srednja	52	31,33	V	53	31,93
Poklicna	32	19,28	IV	29	17,47
Program usposabljanja	0	0,00	III	2	1,20
Osnovna	15	9,04	II	7	4,22
Nedokončana osnovna	4	2,41	I	0	0,00
SKUPAJ:	166	100,00		166	100,00

Starostna struktura zaposlenih v CD

Povprečna starost zaposlenih ob koncu leta 2011 je bila 46,46 let (v letu 2010 – 45,37 let).

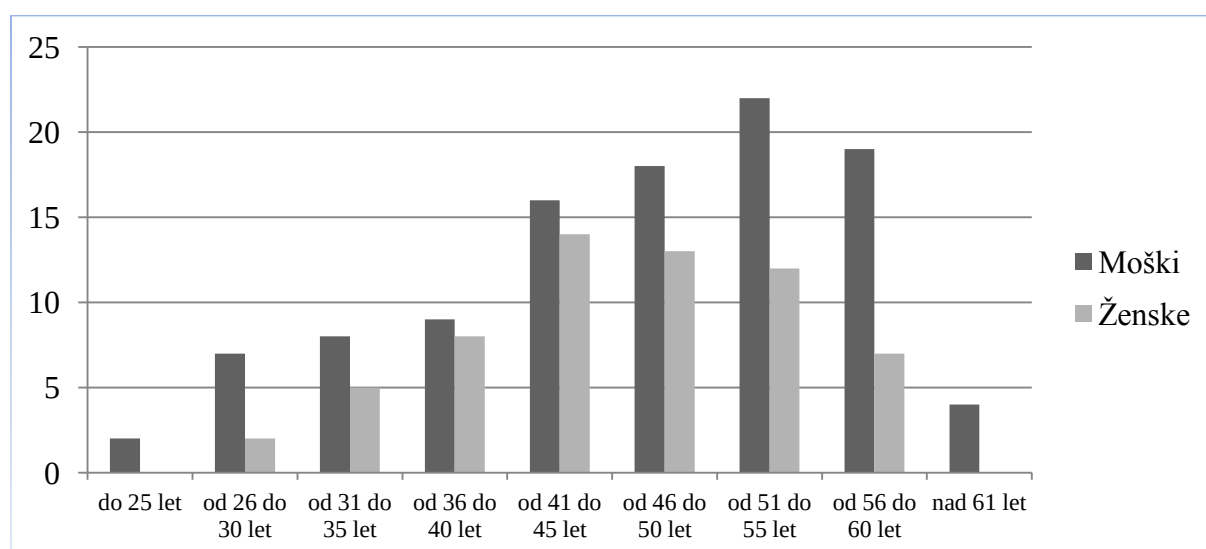
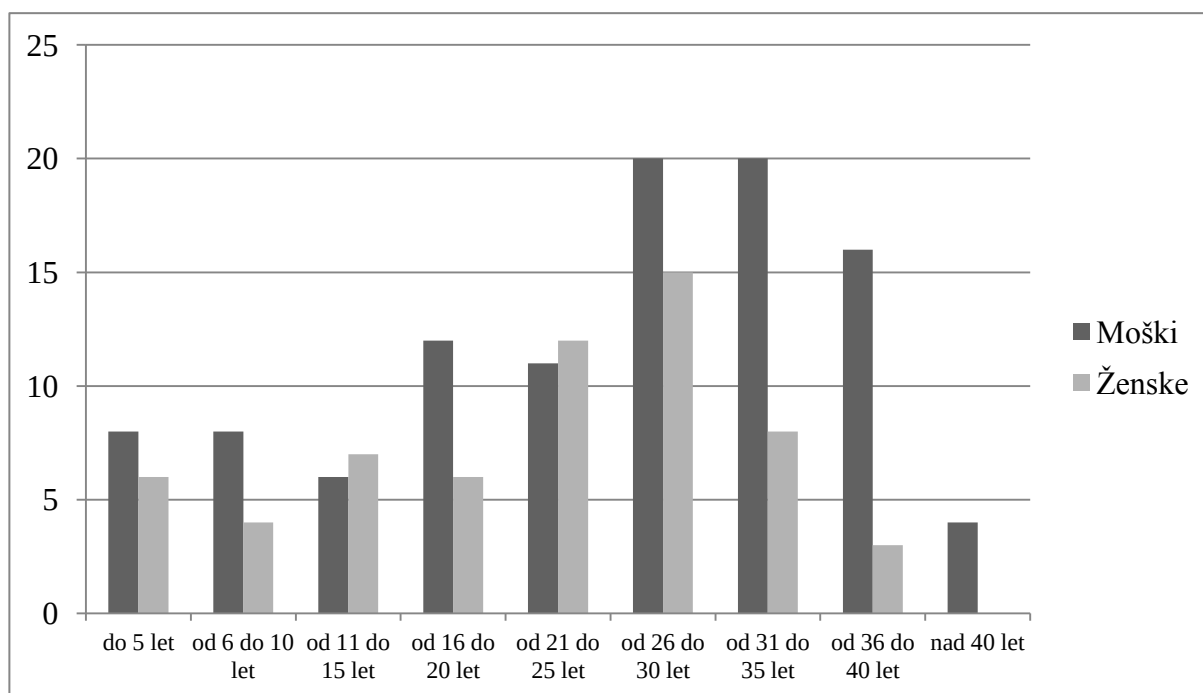
SLIKA 2: Struktura zaposlenih po 5-letnih starostnih skupinah in po spolu (31. 12. 2011)

TABELA 3: ŠTEVILO ZAPOSLENIH PO SPOLU IN STAROSTNIH SKUPINAH NA DAN 31.12.2011

	5-letne starostne skupine									Skupaj
	do 25 let	od 26 do 30 let	od 31 do 35 let	od 36 do 40 let	od 41 do 45 let	od 46 do 50 let	od 51 do 55 let	od 56 do 60 let	nad 61 let	
Moški	2	7	8	9	16	18	22	19	4	105
Ženske	0	2	5	8	14	13	12	7	0	61
Skupaj	2	9	13	17	30	31	34	26	4	166
Odstotek	1,20	5,42	7,83	10,24	18,07	18,67	20,48	15,66	2,41	100

TABELA 4: Število zaposlenih po spolu in po doseženi pokojninski dobi na dan 31. 12. 2011, po 5-letnih skupinah.

	Pokojninska doba - po 5-letnih skupinah									Skupaj
	do 5 let	od 6 do 10 let	od 11 do 15 let	od 16 do 20 let	od 21 do 25 let	od 26 do 30 let	od 31 do 35 let	od 36 do 40 let	nad 40 let	
Moški	8	8	6	12	11	20	20	16	4	105
Ženske	6	4	7	6	12	15	8	3	0	61
Skupaj	14	12	13	18	23	35	28	19	4	166
Odstotek	8,43	7,23	7,83	10,84	13,86	21,08	16,87	11,45	2,41	100,00

SLIKA 3: Dosežena pokojninska doba po spolu in po 5-letnih starostnih skupinah (31.12.2011)

Varnost in zdravje pri delu, varstvo pred požarom in varovanje okolja

V letu 2011 je bilo na različne zdravstvene preglede pri pooblaščenem zdravniku CD napotenih 38 delavcev, cepljenja proti gripi se je udeležilo tako kot lani 54 delavcev. Za te in ostale aktivnosti na področju varstva pri delu, kot so: nakup zaščitnih sredstev in osebne varovalne opreme (ortopedska obutev, zaščitna oblačila za snažilke, rokavice, halje, kombinezoni,...), periodični pregled in preizkus lučnih vlekov na odru Gallusove dvorane, pregled tovornih dvigal za Linhartovo in Gallusovo

dvorano, obnova invalidskega vozička ter usposabljanje varnostnega inženirja (seminarji, posveti, strokovna literatura) je bilo potrebnih 10.098,69 EUR.

V letu 2011 je bilo evidentiranih pet delovnih nezgod pri delu z lažjimi poškodbami, od tega sta bili dve na poti na ali z dela.

Za različne namene povezane s požarno varnostjo: periodični pregled gasilnih aparatov in hidrantov, namestitve okvirjev za načrt evakuacije in izvleček požarnega reda v vse dvorane, polnjenje jeklenk s kisikom in s plinom CO₂ je bilo v letu 2011 porabljenih 2.188,28 EUR.

Na področju varstva okolja je bilo porabljenih za nakupe 8.974,20 EUR. Najpomembnejša pridobitev je stiskalnica za stiskanje embalaže in voziček za zbiranje embalaže. Že v letu 2010 so bili nabavljeni zabojniki za zbiranje plastike v upravnem delu, nato pa še koši za ločeno zbiranje odpadkov (ekološki otoki), v letu 2011 so bili dokupljeni še preostali koši, tako da je sedaj z njimi opremljena celotna stavba CD.

Invalidi

Konec leta 2011 je bilo v CD zaposlenih sedem invalidov, kar predstavlja 4,22% delavcev od vseh zaposlenih. CD v skladu z Uredbo o določitvi kvote za zaposlovanje invalidov, glede na uvrstitev v dejavnost pod šifro 90.040 spada v skupino drugih javnih, skupnih in storitvenih dejavnosti, za katere je od 1. 5. 2007 določena 2% kvota zaposlovanja invalidov. V CD smo konec leta 2011 to kvoto presegali za 4, vendar pa se pri nagradi in oprostitvi prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje upošteva preseganje za 3, ker je invalidnost enega od zaposlenih posledica poškodbe pri delu v CD.

Redno napredovanje

V marcu 2011 smo tretje leto zapored izvedli ocenjevanje delovne uspešnosti zaposlenih in pripravili letne ocene v skladu z določbami Uredbe o napredovanju javnih uslužbencev v plačne razrede, izdane na podlagi Zakona o sistemu plač v javnem sektorju.

Kljub temu, da v skladu z omenjeno uredbo zaposleni v javnem sektorju po treh pridobljenih letnih ocenah lahko napredujejo, če dosežejo zadostno število točk, zaradi določb v novembru objavljenega Zakona o interventnih ukrepih, v letu 2011 napredovanj v višji plačni razred ni bilo. Zaposleni, ki so v letu 2011 s pridobljenimi tremi letnimi ocenami dosegli zadostno število točk za napredovanje, naj bi pravico do plače v skladu z višjim plačnim razredom pridobili z julijem 2012. Na enak način se je tudi vsem ostalim napredovalno obdobje podaljšalo za eno leto, čeprav je za obe leti (2010, 2011) letno ocenjevanje potrebno izpeljati.

Izmed 165 zaposlenih v CD, ki so prejeli ocene za leto 2010, bi v primeru, da omenjenih blokad napredovanja ne bi bilo, 15 delavcev v aprilu 2011 lahko napredovalo za dva plačna razreda, 19 delavcev pa za en plačni razred.

1.5.2 IZOBRAŽEVANJE

V CD skrbimo za stalno strokovno izpopolnjevanje zaposlenih na različnih področjih, kot tudi za njihovo izobraževanje z namenom pridobitve nadaljnje stopnje izobrazbe. V letu 2011 sicer ni bilo sklenjene nobene nove pogodbe o izobraževanju ob delu, so pa štirje sodelavci, ki so imeli sklenjene pogodbe o izobraževanju za pridobitev nadaljnje stopnje izobrazbe, uspešno zaključili šolanje. Konec leta 2011 je bilo odprtih 6 pogodb o izobraževanju ob delu.

Vodje programov in področij spremljajo novosti na svojih delovnih področjih na službenih poteh doma in v tujini. Poleg tega se je v letu 2011 42 delavcev udeležilo različnih oblik izpopolnjevanja (tečajji, seminarji, delavnice, obisk sejmov, ipd.).

Za namene kotizacij in šolnin je bilo porabljenih 20.761,79 EUR (za kotizacije 13.572,35 EUR, za šolnine pa 7.189,44 EUR). Povprečni znesek, namenjen izobraževanju na zaposlenega v CD je bil 125,45 EUR, povprečno število porabljenih ur za različne oblike izobraževanj na zaposlenega pa je 7,76 ur.

1.5.3 BOLNIŠKA ODSOTNOST, STARŠEVSKI DOPUST IN DRUGE ODSOTNOSTI

V letu 2011 je bilo zaposlenim v CD izplačano nadomestilo zaradi bolniške odsotnosti za 13.668 ur, zaradi starševskega dopusta (porodniški dopust, dopust za nego in varstvo otroka in očetovski dopust) pa 5.544 ur, kar skupno znaša 19.212 ur odsotnosti. Podatek o skupni odsotnosti je podan zaradi možnosti primerjave s podatki iz preteklih let. Od 13.668 ur bolniške odsotnosti je bilo v letu 2011 v breme CD izplačanih 8.284 ur, v breme Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (boleznine nad 30 dni in nega) pa 5.384 ur.

Šest delavcev – očetov je v letu 2011 koristilo skupno 760 ur starševskega dopusta (plačanega in neplačanega).

TABELA 5: Bolniška odsotnost (vključno s porodniško) v urah od leta 2003 dalje

LETO	BOL. ODSOTNOST (v urah)	Povprečni letni fond ur	Delež odsotnosti (boln., porod.)
1	2	3	4=2/3
2003	33.632	366.000	9,19
2004	25.156	365.160	6,89
2005	23.197	366.080	6,34
2006	19.736	349.440	5,65
2007	22.796	344.240	6,53
2008	17.852	352.663	5,06
2009	18.872	350.575	5,38
2010	17.807	349.218	5,10
2011	19.212	344.240	5,58

Primerjava samo bolniške odsotnosti z letom 2010 pokaže, da se je njen delež v letu 2011, glede na celotni letni fond ur, malenkost zmanjšal, in sicer s 4,12 % na 4,01%.

1.5.4 NADURNO DELO

V letu 2011 je bilo 56 delavcem (53 v letu 2010) izplačanih 2.821 nadur, kar je 33 več kot v letu 2010, od tega največ delavcem v TS (1.992 ali 70,61% vseh izplačanih nadur). Glede na obdobje v letu jih je bilo izplačanih največ za delo, opravljeno v novembru (455), decembru (389), marcu (342) in oktobru (315). V letu 2011 je bilo 17 opravljenih izplačanih nadur povprečno na zaposlenega, kar je enako kot v preteklem letu.

TABELA 6: Izplačane nadure po sektorjih od leta 2003 dalje

LETO	SKUPAJ	KUP	KKP	TS	PS	Izplačane nadure na zaposlenega
2003	5.390,0	589,0	796,0	2.849,0	1.156,0	29
2004	3.342,0	236,0	502,0	1.905,0	699,0	19
2005	2.630,5	477,0	160,0	1.411,0	582,5	15
2006	3.141,0	445,0	786,0	1.465,0	445,0	19
2007	3.751,0	211,0	448,0	2.906,0	186,0	23
2008	4.577,0	509,0	547,0	2.826,0	695,0	27
2009	3.527,0	356,0	304,0	2.426,0	441,0	21
2010	2.787,5	271,5	161,0	1.921,0	434,0	17
2011	2.821,0	227,0	206,0	1.992,0	396,0	17

1.5.5 POGODBENO DELO, DELO ŠTUDENTOV IN PROSTOVOLJCEV

V Varnostni službi so del nalog varovanja tudi v letu 2011 opravljali na javnem razpisu izbrani zunanji izvajalci, na podlagi sklenjene pogodbe. V začetku leta je varnostno dejavnost v CD predstavljalo deset redno zaposlenih in sedem varnostnikov podjetja FIT varovanje. Med letom se je zamenjalo kar nekaj varnostnikov zunanjega izvajalca, kar je v zadnjih letih reden pojav. V letu 2011 je bilo s strani zunanjih izvajalcev opravljenih skupno 15.712 ur rednega in izrednega varovanja in za to izplačano 136.686,96 EUR, kar je za 11.592,35 EUR manj kot v letu 2010, s tem da se je v juniju 2010 cena urne postavke zaradi novega javnega razpisa zvišala za 8,1%. Zmanjšanje stroška je bilo mogoče zato, ker je bilo v letu 2011 opravljenih 1.786 ur varovanja z zunanjimi izvajalci manj, kot v preteklem letu. Na zmanjšanje števila ur varovanja s strani zunanje varnostne službe je vplivala redna zaposlitev enega varnostnika od septembra 2010, ki je nadomestil upokojenega sodelavca, kateremu je delovno razmerje v CD sicer prenehalo že decembra 2009.

Z izbranim zunanjim izvajalcem Aktiva čiščenje, d.o.o. (prej Čistoča d.o.o.) se v okviru TS, poleg redno zaposlenih delavk in delavca, izvajajo naloge čiščenja in vzdrževanja CD. V letu 2011 je bil letni strošek za opravljenih 16.641 ur 167.870,41 EUR, kar je, kljub povišanju cen novembra 2010, za 12.620 EUR manj od leta 2010. Zmanjšanje stroška v letu 2011 je posledica izvedene racionalizacije dela že konec leta 2010, predvsem v upravnem delu stavbe CD.

V letu 2011 je bilo za kratkotrajno občasno nadomeščanje zaposlenih in za druga občasna dela na podlagi sklenjenih podjemnih pogodb angažiranih šest zunanjih izvajalcev: trije za področje kinooperaterskih del za potrebe filmskega programa CD, eden za garderoberska dela za potrebe resne glasbe, druge glasbe, plesno-gledaliških predstav in vzgojno-humanističnega programa za različne prireditve v letu 2011, eden za koordinacijo na Liffu ter eden za delo z abstrakti v KKP.

V letu 2011 je v CD delalo 13 prostovoljcev (v 2010 jih je bilo 26), ki so opravljali različne naloge v KUP v okviru filmskega programa, in sicer večina na 22. LIFFu.

Praktično usposabljanje je v letu 2011 v CD opravljalo osemnajst študentov in dijakov (trinajst v letu 2010). Za prevoz in prehrano, kar jim pripada po kolektivni pogodbi ter izplačilo nagrade tistim, za katere je bilo zagotovljeno subvencioniranje s strani Javnega sklada Republike Slovenije za razvoj kadrov in štipendiranje, je bilo študentom izplačano 5.230,15 EUR. Strošek pavšalnega prispevka za zavarovanje za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni je za vse študente na obvezni praksi skupaj znašal 165,02 EUR. Sedmim delavcem CD je bilo za delo s študenti in dijaki na praksi izplačanih 330 mentorskih ur. V letu 2011 smo za del izvedene prakse študentov v letih 2009, 2010 in 2011, na podlagi prijave na javni razpis za sofinanciranje stroška plače mentorja in nagrade študentom višjih šol, prejeli 5.083,21 EUR. Z izvajanjem obvezne prakse smo hkrati dosegli dva cilja: zmanjšali smo strošek dela, ki ga občasno v CD opravljajo študentje preko napotnic in hkrati koristno prispevali

k izvajanju šolskih programov s tem, da določenemu številu študentov in dijakov omogočimo opravljanje te obveznosti. Za izvajanje obvezne prakse študentov višjih šol se je CD verificiral konec leta 2009, decembra 2011 je poteklo prehodno obdobje v katerem so se morali mentorji študentom usposobiti za svoje mentorsko delo. Konec leta 2011 je bilo ustrezno usposobljenih za mentorsko delo 12 delavcev CD.

V letu 2011 je v različnih časovnih obdobjih in trajanju na podlagi študentskih napotnic, delalo 163 različnih študentov, ki so s strani CD za delo prejeli plačila v skupni višini 140.675,76 (neto znesek), od tega 98.021,58 EUR za delo hostes in kontrolorjev, 17.954,72 EUR za delo v KKP, ostalo pa v drugih organizacijskih enotah CD pri opravljanju različnih del zaradi začasno povečanega obsega dela (npr. delo na blagajni, delo na področju multimedije in ozvočenja v okviru tehnične izvedbe programa, administrativno delo v TS, deljenje promocijskih gradiv,...) v manjšem obsegu pa tudi zaradi sodelovanja na prireditvah kulturno-umetniškega in kongresno-komercialnega programa. Strošek študentskega dela je tudi v letu 2011 manjši od preteklega leta, in sicer tokrat za 40.356,17 EUR.

1.6 STROŠKI DELA ZAPOSLENIH

Za plače z dodatki, nadomestila, druge osebne prejemke, prispevke in premije dodatnega pokojninskega zavarovanja je bilo za leto 2011 izplačanih 4.485.485 (4.498.512) EUR. Za delovna mesta, ki so bila začasno ali trajno nezasedena (varnostniki, čistilke ...), so sklenjene pogodbe z zunanjimi sodelavci ali službami. Ta poteza CD, ki je racionalizirala poslovanje, pomeni že vrsto let podcenjeno sofinanciranje stroškov dela teh sodelavcev s strani MK v sklopu splošnih stroškov.

TABELA 7: IZPLAČILA ZA STROŠKE DELA 2011 PO VRSTAH STROŠKOV IN VIRIH FINANCIRANJA⁶

načrtovani stroški dela	SKUPAJ CD	sredstva MK za JS	nejavni prihodki JS	Skupaj JS	dejavnost CD na trgu	delež MK v %	delež JS v %
a plače in dodatki	2.504.625	1.845.953	97.636	1.943.589	561.036	73,7	77,6
od tega dodatki za delo v posebnih pogojih	374.034	150.000	140.250	290.250	83.784	40,1	77,6
b regres za letni dopust	115.103	85.517	3.803	89.320	25.783	74,3	77,6
c povračila	269.879	205.000	4.426	209.426	60.453	76,0	77,6
a1 nadomestila	598.345	410.000	54.316	464.316	134.029	68,5	77,6
a sredstva za delovno uspešnost	310.396	/	265.617	265.617	44.779	/	85,6
e sredstva za nadurno delo	35.999	/	27.935	27.935	8.064	/	77,6
g drugi izdatki (odpravnine, solidarnost...)	19.378	12.000	3.038	15.038	4.341	61,9	77,6
SKUPAJ (a do g)	3.853.724	2.558.470	456.770	3.015.240	838.485	66,4	78,2
Skupaj bruto plače (a+d+e+f)	3.449.364	2.255.953	445.503	2.701.456	747.908	65,4	78,3
Skupaj drugi osebni prejemki (b+c+g)	404.360	302.517	11.266	313.783	90.577	74,8	77,6
Skupaj prispevki, davek, premije pokojninskega zavarovanja	631.760	381.800	108.446	490.246	141.514	60,4	77,6
SKUPAJ 2.	4.485.485	2.940.270	565.216	3.505.486	979.999	65,6	78,2
prispevki	558.618	330.000	103.487	433.487	125.130	59,1	77,6
premije pokojninskega zavarovanja	73.142	51.800	4.958	56.758	16.384	70,8	77,6
struktura virov financiranja v %		65,6	12,6	78,2	21,8		

Za javno službo so bili v skladu z Navodili o ločenem evidentiranju dejavnosti izplačani stroški dela⁷ v višini 3.505.486 (3.423.236) EUR, to je 78,2 % (76,1 %) vseh stroškov dela zaposlenih v CD. Za

⁶ Vsi finančni podatki v tabelah so v evrih. Evri so v poročilu označeni z EUR ali z €.

⁷ Plače z dodatki, nadomestila, drugi osebni prejemki, prispevki in premije dodatnega pokojninskega zavarovanja.

opravljeno delo v sklopu dejavnosti CD na trgu smo izplačali 979.999 (1.028.693) EUR, to je 21,8 % (23,9 %) vseh stroškov dela CD.

CD je za delovno uspešnost zaposlenih v letu 2011 zaradi odličnih poslovnih rezultatov in velikih delovnih obremenitev vseh zaposlenih v skladu s predpisi izplačal 310.396 (356.787) EUR.

Viri financiranja stroškov dela zaposlenih:

- Ministrstvo za kulturo je zagotovilo 65,6 % (65,1) sredstev, to je 2.940.270 (2.927.788) EUR. Delež javnih sredstev za stroške dela je le neznatno večji (za 12.482 €) kot leto prej kljub realnemu zvišanju dodatkov (minulo delo, delo v težjih pogojih, ponoči, ob nedeljah in praznikih ...) ter ob povečanemu obsegu dela za javno službo. Na podcenjeno sofinanciranje dodatkov in števila oz. deleža zaposlenih, ki opravljajo javno službo, s strani MK, smo že večkrat (neuspešno) opozorili.
- Z nejavnimi prihodki javne službe smo zagotovili kar 565.216 (495.448) EUR, to je 12,6 (11) % stroškov dela, od tega 265.617 (338.293) EUR za izplačila delovne uspešnosti zaposlenim v letu 2011.
- S prihodki dejavnosti na trgu smo financirali 979.999 EUR (1.075.276 EUR), to je 21,8 % (23,9 %) stroškov dela v skladu z metodologijo in navodili o delitvi splošnih odhodkov na različne dejavnosti CD.
- Z neproračunskimi viri smo zagotovili izplačila stroškov dela zaposlenih v višini 1.545.215 € ali 34,4 %

1.6 ŠTEVILO PRIREDITEV IN OBISKOVALCEV

V letu 2011 (2010) je bilo v organizaciji CD izvedenih 1.358 (1.421) projektov kulturno-umetniškega in kongresno-komercialnega programa, skupaj 2.017 (1.933) prireditev oziroma dogodkov, ki jih je obiskalo 511.856 (551.444) obiskovalcev ali udeležencev.

V letu 2011 (2010) je CD izvedel 1.178 (1.227, leta 2009 1207) prireditev kulturno-umetniškega programa, 59 več, kot je bilo načrtovano. Presegli smo število prireditev javne službe v primerjavi z načrtom iz Strategije CD za obdobje 2008–12. V sklopu programa javne službe je bilo kar **309 prireditev brez vstopnine**.

V prostorih CD se je zvrstilo 918 (980) prireditev javne službe, v drugih dvoranh v Ljubljani (Križanke, Slovenska filharmonija, Kinodvor, Kino Šiška, Gromka ...) in na gostovanjih pa v organizaciji CD 260 (247) prireditev. Podobno kot prejšnja leta smo ob kulturno-umetniških prireditvah v prostorih CD organizirali 74 (87) sprejemov in tiskovnih konferenc, ki niso vključeni v seštevek prireditev v tabeli 8. Glede na prejšnje leto (2010) se je malo zmanjšalo število različnih kulturno-umetniških prireditev, bilo jih je 672 (702), 28 več kot v letu 2009.

Število obiskov(alcev) kulturno-umetniškega programa je doseglo 356.961 (383.928). Večji od zapsanega je obisk na razstavah v večnamenskih prostorih (Velika sprejemna dvorana, mala galerija, preddverja) saj je resnično število obiskovalcev (ki si razstave ogledajo, ko pridejo na druge prireditve v Cankarjev dom) večje od navedenega v tem poročilu.

V programu javne službe je v letu 2011 nastopilo 17.240 (20.005, leta 2009 17.498) domačih in tujih izvajalcev (nismo prišteli gostov na filmskem festivalu in v razstavnem programu CD, izvajalci so prešteti zgolj na prireditvah, ne na vajah). Veliko število nastopajočih, ki se vsak dan priključijo redno zaposlenim delavcem, zahteva dobro organizacijo in logistiko in povečuje spremenljive splošne stroške CD (klima, elektrika, čiščenje, komunalne storitve, vzdrževanje, sanitarni material ...).

CD je v sklopu kongresno-komercialnega programa skupno organiziral 180 (194) projektov z 839 (706) dogodki oz. prireditvami ter gostil 154.895 (167.516) domačih in tujih udeležencev. Med prireditvami dejavnosti na trgu je bilo tudi 42 kulturnih prireditev drugih organizatorjev, 16 kongresov s 189 dogodki, 15 proslav, 6 sejmov, festivalov oz. razstav – v njihovem sklopu je bila kar 401 prireditev ...

TABELA 8: ŠTEVILO PRIREDITEV IN OBISKOVALCEV PO DEJAVNOSTIH IN ZVRSTEH

dejavnosti, zvrsti kulturnoumetniškega programa	načrtovano		u r e s n i č e n o					
	št. prireditvev	št. obiskov	št. prireditvev	št. razl. prir.	št. obiskov	št. izvajalcev	št. prir.	št. obiskov
	FN 2011	FN 2011	2011	2011	2011	2011	reliz / načrt	reliz / načrt
SIMFONIČNA GLASBA	75	72.000	75	42	77.464	7.353	100,0	107,6
GLASBENO SCENSKA DELA	1	700	1	1	495	30	100,0	70,7
VOKALNA GLASBA	1	320	1	1	379	64	100,0	118,4
KOMORNA GLASBA	19	4.400	19	19	5.102	63	100,0	116,0
ZAČASNO GOSTOVANJE SNG OB	10	7.700	10	2	10.666	1.600	100,0	138,5
DRUGE GLASBENE PRIREDITVE	8	1.160	6	6	369	62	75,0	31,8
SKUPAJ KLASIČNA GLASBA	114	86.280	112	71	94.475	9.172	98,2	109,5
GLASBE SVETA	11	3.220	9	9	2.911	87	81,8	90,4
JAZZ, CANKARJEVI TORKI	43	5.200	42	42	6.449	309	97,7	124,0
MEJNE GLASBENE ZVRSTI	15	15.000	14	10	15.523	356	93,3	103,5
SKUPAJ "DRUGA GLASBA"	69	23.420	65	61	24.883	752	94,2	106,2
KOPRODUKCIJE	26	2.100	24	7	1.765	139	92,3	84,0
GOSTOVANJA IZ SLOVENIJE	29	3.400	26	13	3.640	133	89,7	107,1
GOSTOVANJA IZ TUJINE	13	4.000	15	9	5.482	97	115,4	137,1
SKUPAJ GLEDALIŠČE	68	9.500	65	29	10.887	369	95,6	114,6
PLESNE KOPRODUKCIJE	11	1.200	12	5	1.512	59	109,1	126,0
GOSTOVANJA IZ SLOVENIJE	2	700	2	2	657	65	100,0	93,9
FOLKLORA	2	1.000	2	1	834	200	100,0	83,4
PLESNA GOSTOVANJA IZ TUJINE	9	3.800	9	6	3.023	109	100,0	79,6
ZAČASNO GOSTOVANJE SNG OB	13	9.500	13	2	10.516	2.480	100,0	110,7
PLESNA UMETNOST	37	16.200	38	16	16.542	2.913	102,7	102,1
FILMSKI FESTIVALI	365	50.000	378	155	57.076		103,6	114,2
DISTRIBUCIJA CD	30	1.800	30	3	727		100,0	40,4
FILMSKI CIKLUSI	10	650	12	11	753		120,0	115,8
IZREDNE PROJEKCIJE, DRUGO	11	800	25	3	949		227,3	118,6
SKUPAJ FILM	416	53.250	445	172	59.505		107,0	111,7
KULturna VZGOJA	211	32.000	229	107	36.723	1.369	108,5	114,8
USTVARJALNOST MLADIH	25	6.000	21	17	6.991	910	84,0	116,5
HUMANISTIČNI, LITERARNI PROGRAMI	126	10.000	149	145	11.355	620	118,3	113,6
SKUPAJ KULturna VZGOJA	362	48.000	399	269	55.069	2.899	110,2	114,7
SKUPAJ RAZSTAVE	43	55.000	42	42	85.510		97,7	155,5
DRUGI PROJEKTI JS SLUŽBE	10	10.000	12	11	10.090	1.135	120,0	100,9
SKUPAJ KULturnouMETNIŠKI PROGRAM / JS	1.119	301.650	1.178	671	356.961	17.240	105,3	118,3
PROJEKTI V CD - 175 projektov	700	140.000	804		154.088		114,9	110,1
PROJEKTI IZVEN CD - 5 projektov	16	8.000	35		807		218,8	10,1
SKUPAJ DEJAVNOST NA TRGU / 180 projektov	716	148.000	839	0	154.895	0	117,2	104,7
SKUPAJ CD 1358 (1421) projektov	1.835	449.650	2.017	671	511.856	17.240	109,9	113,8
sprejemi, tiskovne konference	87	4500	74		7.243		148,0	161,0

1.7 ZASEDENOST DVORAN

Tudi v minulem letu so bile zmogljivosti ključnih dvoran CD zelo dobro izkoriščene. 36.522 ur (35.595 ur v letu 2010, 32.489 v letu 2009, 29.200 ur v letu 2008) je bilo namenjenih izvajanju programov (pripravam, vajam, prireditvam, pospravljanju ...). V to niso vključene ure obratovanja gostinstva v KCD, investicijsko-vzdrževalnih del, ki so jih vzdrževalci in izvajalci opravljali v prostorih CD ob redkih prostih terminih ter pogosto ob sočasnem potekanju programa. Prenova prvega preddverja je od junija do začetka septembra 2011 potekala ob hkratnem izvajanju programa v drugih prostorih CD (tudi v Gallusovi dvorani) kar je bil velik organizacijsko - logistični dosežek. Pri tem je bila tudi prenova prvega preddverja zaključena v dogovorjenem roku.

Razpoložljive dvoranske zmogljivosti merimo v CD od leta 1981 naprej s termini. En termin je 4 do 6 urni časovni sklop, ko v dvorani potekajo aktivnosti, povezane z izvedbo prireditev (priprave, vaje, prireditve in pospravljanje po prireditvah). Vsak dan je v osnovi razdeljen na tri termine: dopoldan, popoldan in zvečer. Ločeno evidentiramo nočne termine. Izhodišče pri terminskem načrtovanju je letna načrtovana zasedenost dvoran, ki jo omejuje razpoložljiva oprema in letna količina ur delovnega časa zaposlenih delavcev (predvsem) tehnične izvedbe programa, zato ne morejo biti v vseh dvorinah zmogljivosti polno izkoriščene. Cilj pri terminskem načrtovanju oz. koordinaciji programa je najboljši možni izkoristek terminov Gallusove dvorane in hkratni potek dela v ostalih dvorinah glede na razpoložljive delavce in opremo.

TABELA 9: ŠTEVILO TERMINOV PO KLJUČNIH DVORANAH IN DEJAVNOSTIH V LETU 2011

prostor	klasi- čna glasba	druga glasba	gleda- lišče	ples	film	KV	razsta- ve	drugo JS	skupaj JS	DT	Skupaj CD	delež progra- mov JS	zasede- nost
GD	257	40	7	85		3		45	437	116	553	79	92,2
LD	42	34	75	84	47	69			351	141	492	71	82,0
KD	9		42	8	173	85			317	64	381	83	63,5
ŠD	3	2	59	1	2	147			214	34	248	86	41,3
VSD	12	4		2		27	256	14	315	192	507	62	84,5
P1	12		3	6	2	23	295	3	344	152	496	69	82,7
P2	4		3	6	74	50			137	178	315	43	52,5
MG		6	13			37	522		578	15	593	97	98,8
KCD	23	83	106		11	68	3	4	298	156	454	66	75,7
DDP			176	87		9	359		631	3	634	100	105,7
G							641		641	4	645	99	107,5
...													
SKUPAJ	449	172	573	311	371	792	2143	112	4923	1449	6372		

Obseg uresničnega programa je v zadnjih letih dosegel, v letu 2010 in 2011 pa celo presegel zgornjo mejo, saj ima realno omejitev v številu zaposlenih in v podcenjenem sofinanciranju splošnih stroškov in plač za program javne službe (glede na onseg programa) s strani MK. Večji izkoristek zmogljivosti hitro povečuje spremenljivi del splošnih stroškov. Leta 2003 je bilo ob nekoliko manjši zasedenosti dvoranskih zmogljivosti v CD kot v letu 2011 31. decembra zaposlenih 181 delavcev, lani povprečno 165 delavcev. CD je skrajno racionaliziral število zaposlenih že v prejšnjih letih (15 jih je manj kot leta 2003) in s tem že prihranil znatna javna sredstva. Žal že dosežene racionalizacije s strani ustanovitelja niso cenjene oz. "nagrajene". Nasprotno. Z zmanjševanjem števila zaposlenih je CD že v letih pred recesijo z racionalizacijami zmanjšal (podcenil) znesek sofinanciranja stroškov dela za varnostnike, čistilke Ukrepi, ki so zmanjšali sofinanciranje stroškov dela s strani MK zato pomenijo resno grožnjo izvajanju programa javne službe CD v tako velikem obsegu kot v zadnjih letih. Brez povečanega deleža in s tem sofinanciranja stroškov dela in splošnih stroškov s strani ustanovitelja dosednji obseg in struktura programa javne službe s številnimi prireditvami brez vstopnine ali z neznatnim prihodkom od prodanih vstopnic nista izvedljiva.

Za Gallusovo dvorano je značilno veliko število terminov vaj in priprav za žanrsko različne programe javne službe. Pomemben razlog velikega števila priprav je v žanrski pestrosti kulturno-umetniškega programa, ki onemogoča uresničitev še večjega števila prireditev ob zelo dobrem izkoristku zmogljivosti. Dnevni program za Gallusovo dvorano precej niha po dejavnostih in zato zahteva veliko terminov (časa) za zelo različne odrske (scenske, lučne, tonske ...) priprave oz. postavitve npr. simfoničnih koncertov, opernih in plesnih scenografij, različnih koncertnih izvedb, prireditev z akustično školjko in brez nje, z baletnim podom in brez njega, s projekcijami, ozvočenjem in ne nazadnje tudi kongresno-predavalniških postavitev. Veliko število žanrsko različnih prireditev v vseh dvoranh CD, je značilnost in posebnost CD.

Terminsko razmerje (neponderiranih terminov) med javno službo (KUP) in dejavnostjo na trgu (KKP) naj bi bilo čim bližje zapisanemu v strategiji CD **v vseh dvoranh**: 70 % KUP, 30 % KKP, a že vrsto let ni. V letu 2011 smo, zaradi ponovno večjega obsega programa javne službe, dosegli razmerje neponderiranih terminov: 77,2 % KUP (76 %), 22,8 % (24 %) KKP. Seštevanje terminov v stroškovno različnih dvoranh CD je zgrešeno oz. takšen seštevek ne pove nič. Stroškovno najdražja in najbolj iskana Gallusova dvorana je bila na primer skoraj 80 % zasedena s pripravami, vajami, prireditvami ... javne službe. Glede na vrste prireditev, ki so bile v njej, pa stroški Gallusove dvorane v 88 % bremenijo program javne službe, 12 % pa program dejavnosti CD na trgu.

Število prireditev in obiskovalcev javne službe v dvoranh CD v letu 2011

- **Gallusova:** 128 prireditev javne službe, 130.644 obiskovalcev, v povprečju 1.043 na prireditve.
- **Linhartova:** 144 prireditev, 46.709 obiskovalcev, v povprečju 324 na prireditve.
- **Kosovelova:** 249 prireditev, 21.401 obiskovalcev, v povprečju 86 na prireditve.
- **Štihova:** 101 prireditve, 13.910 obiskovalcev, v povprečju 138 na prireditve.
- **Klub CD:** 100 prireditev, 12.207 obiskovalcev, v povprečju 122 na prireditve.
- **Duše Počkaj:** 23 prireditev, 1.091 obiskovalcev, v povprečju 42 na prireditve (pol leta je bila dvorana namenjena razstavi H. T. Lautreca).

V drugih prostorih CD (sprejemna dvorana, preddverja, sejne sobe, mala galerija ...) je bilo 173 (183) prireditev javne službe. Izven CD je bilo 260 prireditev programa javne službe s 33.369 obiskovalci.

1.8 FINANČNO POSLOVANJE V LETU 2011, PRIMERJAVE Z OSNOVAMI**1.8.1 ODHODKI IN PRIHODKI**

Finančni podatki so iz računovodskih evidenc / izkazov prihodkov in odhodkov CD za leto 2011 in iz finančnega načrta za leto 2011.

TABELA 10: ODHODKI IN PRIHODKI CD

vrste odhodkov in prihodkov CD	uresničeno 2010	FN 2011	uresničeno 2011	uresn. 2011 / 2010	uresničeno 2011 / FN 2011	struktura uresničeno 2011
neposredni stroški	4.391.997	3.289.441	3.166.210	72,1	96,3	31,1
splošni stroški	2.253.767	1.923.807	2.057.121	91,3	106,9	20,2
investicijsko vzdrževanje	232.439	108.000	93.488	40,2	86,6	0,9
amortizacija	261.053	339.000	383.723	147,0	113,2	3,8
stroški dela	4.498.512	4.511.893	4.485.485	99,7	99,4	44,0
SKUPAJ ODHODKI CD	11.637.768	10.172.141	10.186.026	87,5	100,1	100,0
MK ZA JS	5.884.628	5.700.880	5.691.951	96,7	99,8	55,7
prihodki od prodaje vstopnic	3.035.216	1.856.000	1.870.846	61,6	100,8	18,3
sponzorji, donatorji	582.018	415.000	408.673	70,2	98,5	4,0
prodaja storitev	2.056.675	2.030.000	2.170.966	105,6	106,9	21,2
obresti	15.867	12.000	14.474	91,2	120,6	0,1
drugi prihodki	88.290	158.261	67.892	76,9	42,9	0,7
NEPRORAČUNSKI PRIHODKI	5.778.067	4.471.261	4.532.851	78,4	101,4	44,3
SKUPAJ PRIHODKI CD	11.662.695	10.172.141	10.224.803	87,7	100,5	100,0
PRESEŽEK PRIHODKOV	24.927	/	38.776	/	/	

Poslovanje je bilo v letu 2011 finančno **uspešno**. To kažejo rezultati poslovanja in primerjave z načrtovanim za leto 2011.

Do vključno leta 2010 je računovodstvo CD knjižilo vse prihodke od prodanih vstopnic kot prihodke CD. Med neposredne stroške prireditelj je na osnovi izstavljenih faktur knjižilo stroške izvajalcev oz. partnerjev, glede na pogodbeno dogovorjen delež prihodkov od prodanih vstopnic. Od 1. januarja 2011, na priporočilo revizorjev, knjiži računovodstvo CD prihodke od prodanih vstopnic tako, da se na kontu 760017 knjiži zmanjšanje prihodkov od prodanih vstopnic, ki pripadajo partnerjem za njihove nastope v CD. Na osnovi spremenjenega načina knjiženja so tudi neposredni stroški v CD od 1. januarja 2011 dalje zmanjšani za delež prihodkov od prodanih vstopnic, ki pripada partnerjem kot plačilo za njihove stroške. Za leto 2011 je ta znesek 576.933 €, od tega za javno službo 513.597 € in za dejavnost na trgu 63.336 €. Ugotavljanje uspešnosti in učinkovitosti poslovanja na osnovi primerjav doseženega z uresničenim v prejšnjih letih je realno le ob upoštevanju omenjenih sprememb pri primerjavah.

ODHODKI CD

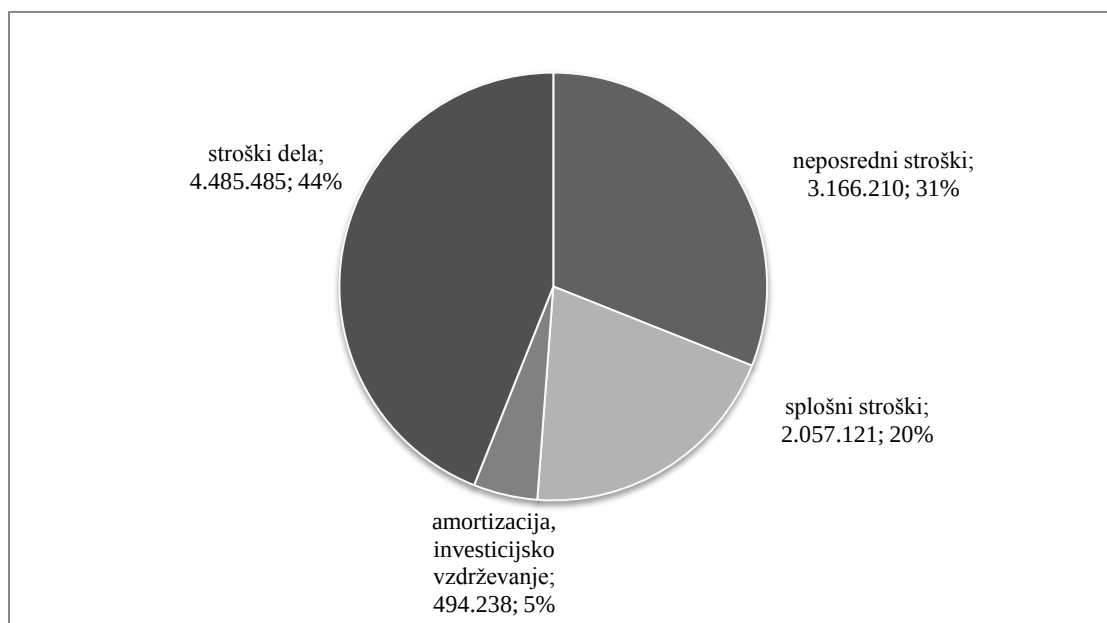
Odhodki v višini 10.186.026 € so skoraj enaki načrtovanim. Odhodki so zelo odvisni od obsega in strukture programa, zato je osnova, s katero rezultate primerjamo, ko ugotavljamo ali smo uspešno poslovali, predvsem finančni načrt. Odhodki (in prihodki) so se v letu 2011 zmanjšali za 576.933 € zaradi spremenjenega načina knjiženja prihodkov od prodanih vstopnic, ki po pogodbah o sodelovanju pripadajo poslovnim partnerjem ali koproducentom. Zaradi te spremembe pri knjiženju so odhodki in prihodki CD v izkazu poslovnih dogodkov za leto 2011 nižji za 7 % kot bi bili primerljivi s prejšnjimi leti.

Med odhodki so v letu 2011 največji **stroški dela v višini 4.485.485 €**, ki obsegajo 44 % vseh odhodkov.

Sledijo **neposredni stroški** prireditev v višini **3,166.210 €**, ki predstavljajo 31,1 % odhodkov CD. Višina neposrednih stroškov je odvisna od prireditev, ki so vključene v program obeh dejavnosti, zato se vsako leto zelo spreminja, za 576.933 € pa so neposredni stroški nižji zaradi že omenjenega spremenjenega knjiženja (nekateri izvajalci so plačani s prenakazili dela prihodkov od vstopnic).

2,057.121 € so **splošni stroški CD**. Od tega smo samo za ogrevanje in elektriko (kljub posodobitvam) plačali 608.500 € (skoraj 30 % splošnih stroškov). Načrtovane stroške smo kljub ostremu varčevanju presegli: zaradi velikega obsega uresničenega programa v prostorih CD, večjega števila obiskovalcev kot smo načrtovali, velikega števila izvajalcev, ki se vsak dan pridružijo 166 zaposlenim, večjega števila terminov oziroma ur priprav, vaj in prireditev kot smo načrtovali in zaradi povečanih stroškov nujnega nenačrtovanega vzdrževanja.

SLIKA 9: ODHODKI ZA LETO 2011

Stroški dela

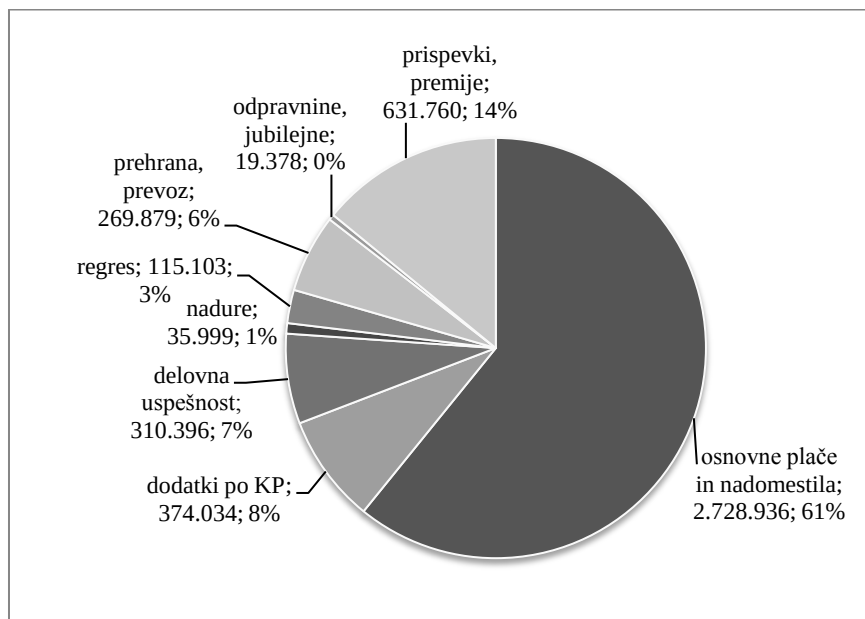
Zaradi plačne reforme so se stroški dela delno povečali že v letu 2008, še bolj pa v letu 2009 in 2010. Kljub naporom z MK nismo dosegli soglasja o primerni višini oz. deležu sofinanciranja stroškov dela iz proračunskih virov za zaposlene v CD. Glede na zaostrene finančne razmere verjetno ne moremo pričakovati povečanega sofinanciranja, čeprav je generalni direktor CD verjetno edini direktor javnega kulturnega zavoda, ki mu je MK lani zagotovilo le 70 % (v decembru le še 68 %) osnovne plače.

Za CD je značilno, da je imel pred "delno" plačno reformo v letu 2008 izrazito podcenjena delovna mesta. Reforma je ostala na pol poti. V obsežnem katalogu javnega sektorja so ostala podcenjena določena delovna mesta, pomembna za CD (v primerjavi s tistimi, ki so bila že pred reformo višje uvrščena), uvedena so bila nova nesorazmerja, nekaj anomalij je bilo delno odpravljenih. Še vedno menimo, da bi bilo prav, da bi v celoti "prevedli" vsa delovna mesta v nove plačne razrede, zmanjšali število delovnih mest v katalogu (izenačili plače za enako delo na različnih področjih javnega sektorja), nato pa glede na "možnosti proračuna" plače vseh v javnem sektorju sorazmerno znižali. Ni prav, da so ostala mnoga delovna mesta po "zamrznjenem delnem usklajevanju" zaradi "prevelikih finančnih posledic" (na katere smo v CD opozarjali) podcenjena v primerjavi s tistimi, ki so bila boljše uvrščena že pred "reformo". Ohranjena so mnoga nesorazmerja znotraj javnega sektorja, zaradi katerih je bila uradno reforma plačnega sistema sploh začeta.

CD je od leta 2003 dalje korenito zmanjšal število zaposlenih (za 15) in racionaliziral stroške dela, kar doslej ni bilo značilno za javni sektor. Števila zaposlenih v CD ni mogoče dodatno bistveno zmanjšati, če ne zmanjšamo obsega programa, saj je od leta 2008 večina zaposlenih že preobremenjena.

Zaradi dobrih rezultatov poslovanja smo zaposlenim tudi v letu 2011 (a manj, kot leto prej) zagotovili izplačila delovne uspešnosti iz naslova prodaje storitev na trgu in nejavnih prihodkov iz izvajanja javne službe (v skladu s predpisi). Vodstvo CD se zaveda, da le motivirani zaposleni pomembno prispevajo k dobrim rezultatom poslovanja (zmanjševanju stroškov, ustvarjanju neproračunskih prihodkov, večjemu obsegu in kakovosti izvedenega programa ...).

SLIKA 10: STROŠKI DELA CD ZA LETO 2011

Amortizacija, investicijsko vzdrževanje

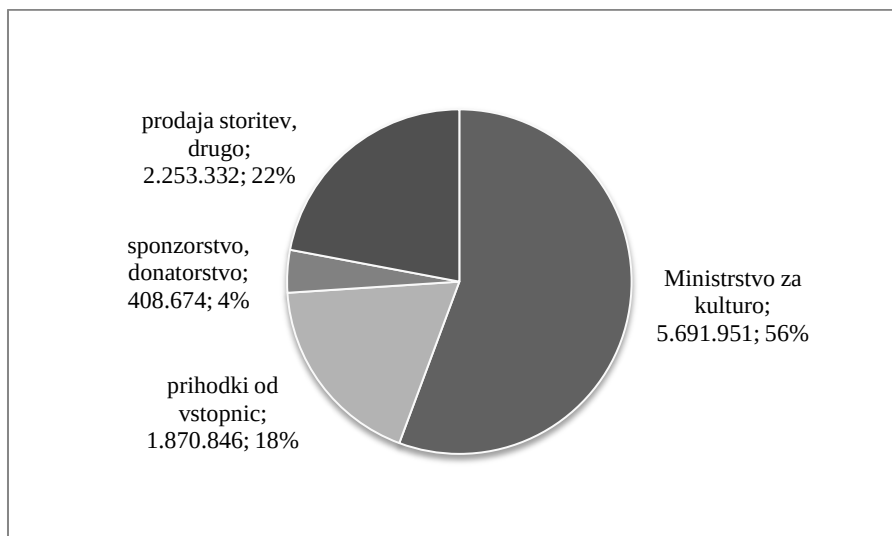
V letu 2011 smo **iz neproračunskih virov** obračunali **amortizacijo** v višini **383.723 €**. Sredstva so bila porabljen za sofinanciranje programa prenove CD. V izkaz prihodkov in odhodkov CD za leto 2011 v skladu s predpisi niso vključena sredstva (in z njimi povezani odhodki) v višini **981.000 €**, ki jih je **Ministrstvo za kulturo** v letu 2011 na osnovi pogodbe zagotovilo Cankarjevemu domu za Investicijski program prenove. Poročilo o investicijah, nakupih opreme in investicijskem vzdrževanju v letu 2011 je zajeto v poglavju 1.9. Poslovnega poročila.

Ministrstvo za kulturo je za investicijsko vzdrževanje CD v letu 2011 zagotovilo skromnih **20.200 €**, **iz neproračunskih virov** smo zagotovili večji del denarja, **73.288 €**.

PRIHODKI CD

Prihodki v višini 10,224.803 € so za 0,5% večji od načrtovanih. Zaradi v letu 2011 spremenjenega knjiženja prihodkov od prodanih vstopnic je celotni prihodek CD za 7 % nižji kot bi bil brez sprememb knjiženja. V letu 2011 je kljub težavnim pogojem poslovanja ustvarjen **presežek prihodkov** nad odhodki v višini **38.776 €**.

SLIKA 11: PRIHODKI ZA LETO 2011

Ministrstvo za kulturo je zagotovilo **55,7 %** prihodkov CD v višini **5,691.951 €** za program javne službe. Če ne bi bilo sprememb knjiženja, bi bil delež sredstev MK **52,7 odstotkov**.

Sredstva MK so bila namenjena:

- 1,376.666 € za neposredne stroške rednega programa javne službe,
- 54.960 € za projekte v sklopu javne službe,
- 1,296.126 € za splošne stroške JS,
- 20.200 € za investicijsko vzdrževanje,
- 2,943.999 € za sofinanciranje stroškov dela zaposlenih v CD.

TABELA 11: PRIHODKI MK ZA PROGRAM JS CD OD LETA 2009 DALJE

Prihodki MK za program javne službe	uresničeno 2009	uresničeno 2010	načrtovano 2011	uresničeno 2011	uresničeno 2011/2010
za neposredne programske stroške	1.473.213	1.431.800	1.457.394	1.431.626	100,0
za splošne stroške poslovanja	1.356.560	1.293.040	1.297.208	1.296.126	100,2
za investicijsko vzdrževanje	97.500	40.000	20.200	20.200	50,5
za plače in druge stroške zaposlenih / premije	2.910.784	2.927.788	2.926.078	2.943.999	100,6
S K U P A J	5.838.057	5.692.628	5.700.880	5.691.951	100,0

Med proračunske prihodke CD v letu 2011 formalno sodijo tudi prihodki za sofinanciranje kongresa WBS s spremnimi prireditvami v sklopu dejavnosti CD na trgu. Sredstva v višini 266.740 € so zagotovili: MK 16.740 €, Javna agencija za knjigo in MOL vsak po 125.000 €. Delež teh sredstev v celotnem prihodku CD je 2,2 %.

Neproračunski prihodki CD

42 % celotnega prihodka v višini 4,266.112 € v letu 2011 so neproračunski prihodki CD. Če ne bi bil spremenjen obračun prihodkov od prodanih vstopnic, bi bili večji za 576.933 € ali 3%.

- S prodajo storitev na trgu in z drugimi prihodki smo (vključno z javnimi sredstvi za WBS) zaslužili 2,253.332 €, to je 22 % prihodkov.
- 1,870.846 €, to je 18 % vseh prihodkov smo zaslužili s prodajo vstopnic za prireditve javne službe in kulturne prireditve drugih organizatorjev, ki ne sodijo v javno službo in so bile

izvedene v sklopu dejavnosti CD na trgu (bilo jih je manj kot leto prej). Prihodki od prodanih vstopnic bi bili brez sprememb knjiženja večji za 576.933 €.

- Pokrovitelji in donatorji so za programe javne službe in dejavnosti na trgu zagotovili v tretjem recesijskem letu 408.674 €, to je 4 % vseh prihodkov CD.

TABELA 12: VIRI FINANCIRANJA CD PO VRSTAH ODHODKOV

Viri financiranja odhodkov CD	sredstva MK	prihodki CD	SKUPAJ prihodki	delež MK	prihodki CD, če ne bi spremenili knjiženja prihodkov od vstopnic	SKUPAJ prihodki/ če ne bi spremenili knjiženja	delež MK, če ne bi spremenili knjiženja
neposredni stroški JS	1.431.626	1.146.203	2.577.829	55,5	1.659.600	3.091.226	46,3
neposredni stroški DT	/	588.382	588.382	0,0	651.717	651.717	0,0
splošni stroški	1.296.126	760.995	2.057.121	63,0	760.995	2.057.121	63,0
stroški dela	2.943.999	1.541.486	4.485.485	65,6	1.541.486	4.485.485	65,6
investicijsko vzdrževanje	20.200	73.288	93.488	21,6	73.288	93.488	21,6
amortizacija, prenove	981.000	383.723	1.364.723	71,9	383.723	1.364.723	71,9
presežek prihodkov	/	38.776	38.776	/	38.776	38.776	0,0
SKUPAJ CD (s sredstvi za investicijo)	6.672.951	4.532.853	11.205.804	59,5	5.109.585	11.782.536	56,6
SKUPAJ (brez sredstev MK za investicijo)	5.691.951	4.532.853	10.224.804	55,7	5.109.585	10.801.536	52,7

Za **neposredne stroške javne službe** je MK zagotovilo (vključno s sredstvi za projekte) 55,5 % vseh sredstev. 44,5 % sredstev smo zagotovili s prihodki od prodanih vstopnic, pokroviteljev in donatorjev. Če se ne bi spremenilo knjiženje, bi bili neposredni stroški javne službe večji za 513.597 €, delež sofinanciranja neposrednih stroškov iz sredstev MK bi bil 46,3 %, delež nejavnih prihodkov pa 53,7 %.

Neposredne stroške dejavnosti na trgu smo v celoti zaračunali naročnikom ali neposrednim uporabnikom.

Za **splošne stroške** je MK zagotovilo 63 % (62,8 %) sredstev, 37 % (38,2 %) smo zagotovili z nejavnimi prihodki javne službe in prihodki dejavnosti na trgu.

Viri financiranja **stroškov dela**: MK: 65,6 % (65,5 %), nejavni prihodki javne službe in prihodki dejavnosti na trgu 34,4 % (34,5 %). Glede na leto 2010 smo zmanjšali izplačilo delovne uspešnosti zaposlenim iz sredstev CD.

SLIKA 12: ODHODKI PO VIRIH FINANCIRANJA V LETU 2011

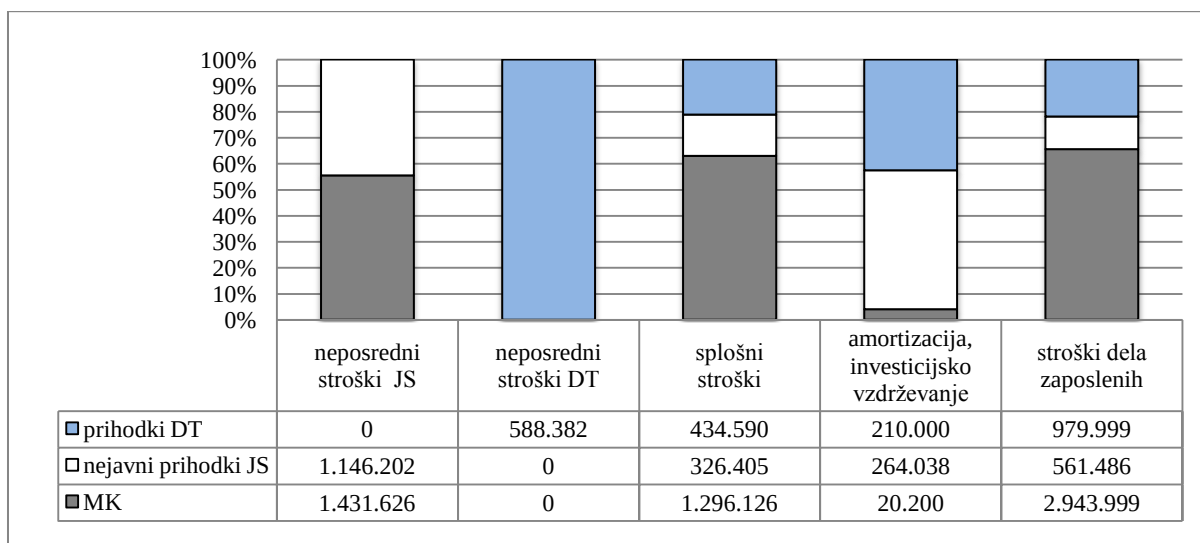

TABELA 13: RAZMERJE MED PRIHODKI MK IN DRUGIMI PRIHODKI CD

delež prihodkov po letih	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ⁸
MK	52	48	46	51	50	49	51	43	50	52	57	53	47	59	56	56,6
drugi prihodki CD	48	52	54	49	50	51	49	57	50	48	43	47	53	41	44	43,4

V tabeli 13 je pregled razmerja proračunskih in neproračunskih prihodkov CD. Pri izračunu razmerja so upoštevani vsi prihodki, ki jih MK letno zagotovi CD, tudi namenska sredstva za investicije in nakupe opreme, ki niso zajeta v izkazu prihodkov in odhodkov. Ker MK ne zagotavlja sredstev za amortizacijo, za investicije, investicijsko vzdrževanje in nakupe opreme pa se sklepajo posebne pogodbe, razmerje med proračunskimi in neproračunskimi viri niha glede na letno uresničene in sofinancirane prenove CD.

1.8.2 MERILA ZA DELITEV SPLOŠNIH ODHODKOV CD

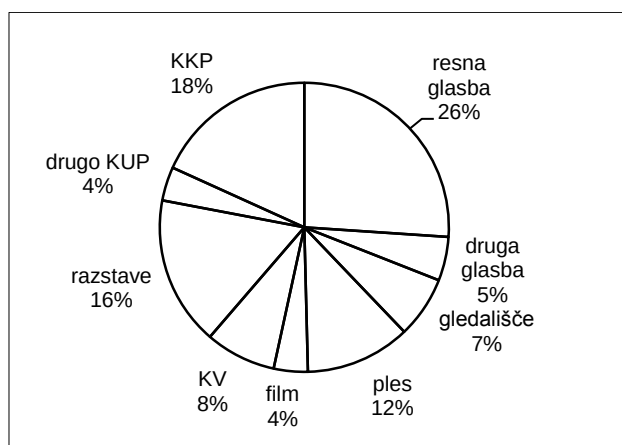
Pri opravljanju dejavnosti nastajajo neposredni in posredni stroški in prihodki. Osnovno merilo za razčlenitev stroškov in prihodkov na neposredne (direktne) in posredne (splošne, indirektne) je, ali so ti stroški in prihodki v posredni ali neposredni povezavi s stroškovnimi nosilci, ki so v Cankarjevem domu prireditve. Stroški in prihodki posameznega stroškovnega nosilca (prireditve) so sestavljeni iz neposrednih stroškov in prihodkov, ki so na prireditve razporejeni neposredno in posrednih stroškov in prihodkov oziroma ustreznega dela tistih, ki so nastali za več prireditev.

Od 1.1.2011 dalje v CD veljajo Navodila za ločeno evidentiranje prihodkov, odhodkov, sredstev in obveznosti do njihovih virov za različne dejavnosti CD, kar je v skladu s predpisi.

Vzpostavljen sistem stroškovnih mest in stroškovnih nosilcev v računovodstvu CD zagotavlja kar največji možni delež neposrednega razporejanja prihodkov in stroškov na posamezne prireditve, zvrsti in dejavnosti ter omogoča dokaj realen izračun cen storitev oziroma vrednosti posameznih programov.

Za leto 2011 so izračunani deleži za razdelitev splošnih odhodkov, povezani z zasedenostjo dvoran, naslednji: **81,8 % splošnih odhodkov je vključenih v odhodke kulturno-umetniškega programa, 18,2 % pa v odhodke kongresov in drugih prireditev dejavnosti CD na trgu.**

Splošni odhodki kulturno-umetniškega programa so glede na zasedenost dvoran razdeljeni na posamezne dejavnosti tega programa na osnovi istih sodil.

SLIKA 5: DELEŽI SPLOŠNIH ODHODKOV ZA LETO 2011 PO DEJAVNOSTIH

⁸ zaradi primerljivosti s prejšnjimi leti so prišteti prihodki od vstopnic, ki jih od 1.1.2011 knjižimo na konto 760017.

1.8.3 PRIHODKI IN ODHODKI KULTURNO-UMETNIŠKEGA PROGRAMA / JS**TABELA 14: ODHODKI IN PRIHODKI JAVNE SLUŽBE ZA LETO 2011**

vrste odhodkov in prihodkov JS	real. 2010	FN 2011	real. 2011	real. 2011/ 2010	real./ FN	struktura real.
neposredni stroški JS	3.606.660	2.714.441	2.577.828	71,5	95,0	32,3
splošni stroški JS	1.770.579	1.492.500	1.622.531	91,6	108,7	20,3
investicijsko vzdrževanje JS	232.439	87.000	72.453	31,2	83,3	0,9
amortizacija JS	73.866	150.000	211.784	286,7	141,2	2,7
stroški dela JS	3.423.236	3.483.200	3.505.486	102,4	100,6	43,9
SKUPAJ ODHODKI JS	9.106.780	7.927.141	7.990.082	87,7	100,8	100,0
MK za NS JS	1.366.970	1.400.000	1.376.666	100,7	98,3	17,2
MK za projekte JS	64.830	57.394	54.960	84,8	95,8	0,7
MK za spl. stroške JS	1.293.040	1.297.208	1.296.126	100,2	99,9	16,2
MK za investicijsko vzdrževanje	232.000	20.200	20.200	8,7	100,0	0,3
MK za stroške dela JS	2.927.788	2.926.078	2.943.999	100,6	100,6	36,8
SKUPAJ MK JS	5.884.628	5.700.880	5.691.951	96,7	99,8	71,2
prihodki od vstopnic JS	2.592.604	1.736.000	1.727.013	66,6	99,5	21,6
prodaja katalogov in spominkov	9.874	10.000	10.140	102,7	101,4	0,1
pokrovitelji JS domači	305.485	150.000	173.860	56,9	115,9	2,2
pokrovitelji JS tuji	833	2.000	2.250	270,1	112,5	0,0
donatorji JS domači	56.290	42.500	42.500	75,5	100,0	0,5
donacije iz tujine, EC	59.732	75.500	84.130	140,8	111,4	1,1
prodaja storitev JS	117.886	180.000	226.018	191,7	125,6	2,8
obresti	15.867	12.000	14.474	91,2	120,6	0,2
drugi prihodki JS	66.588	18.261	26.182	39,3	143,4	0,3
NEJAVNI PRIHODKI JS	3.225.158	2.226.261	2.306.567	71,5	103,6	28,8
PRIHODKI JS	9.109.786	7.927.141	7.998.518	87,8	100,9	100,0
PRESEŽEK PRIHODKOV JS	3.006		8.436	280,6		

Celotni prihodek kulturno-umetniškega programa je uresničen v višini **7.998.518 €**, odstotek nad načrtovanim. Ustvarjen je **presežek** prihodkov nad odhodki v višini **8.436 €**.

Za sofinanciranje odhodkov kulturno-umetniškega programa je **MK** zagotovilo **5.691.951 €** ali 71,2 (64,6) odstotkov prihodkov javne službe. Če ne bi spremenili načina obračuna, bi bil delež sredstev MK v celotnem prihodku javne službe 67 %. 29,8 (35,4) odstotkov sredstev javne službe so **nejavni prihodki** v višini **2.306.567 €**.

Med nejavnimi prihodki predstavljajo zaradi sprememb knjiženja za 513.597 € znižani **prihodki od prodanih vstopnic** v višini **1.727.013 €**, 21,6 (28,5) odstotkov vseh prihodkov javne službe. Če ne bi spremenili načina knjiženja prihodkov od vstopnic, bi bil delež prihodkov od prodanih vstopnic med prihodki javne službe 26,3 odstotke. Leto prej so bili (poleg sprememb knjiženja) višji za približno 530.000 € prihodki od prodanih vstopnic dveh koncertov (Dunajske in Newyorške filharmonije) in večjega prihodka od vstopnic zaradi začasnega gostovanja SNG OB Ljubljana v CD. Ob upoštevanju teh dejstev ugotavljamo, da na drugih prireditvah ni bilo zmanjšanja prihodkov od prodanih vstopnic za programe javne službe CD.

Pokrovitelji in donatorji so zagotovili 302.740 €. Znesek je za 32.740 € večji od načrtovanega, je pa nižji od uresničenega v letu 2010 (za pokrovitelja koncerta Dunajskih filharmonikov). Na področju pokroviteljstva je v zadnjih treh letih recesija očitna, težave pri pridobivanju pokroviteljev se bodo nadaljevale v letu 2012.

Drugi prihodki javne službe (opravljene storitve, obresti ...) so uresničeni v višini 276.814 €, kar je za 66.599 € več kot leto prej.

Odhodki javne službe - kulturno-umetniškega programa (brez sredstev, ki jih je MK zagotovilo za investicije) so v letu 2011 dosegli **7,990.082 €**, če ne bi spremenili načina knjiženja bi bili 8,503.479 €.

Neposredni (programski) stroški predstavljajo **2,577.828 €** ali 32,3 % odhodkov javne službe. Uresničeni so za 136.613 € manjši od načrtovanih (ena od načrtovanih prireditev v GD je bila zaradi bolezni prestavljena v leto 2012, za drugo je bila s pogodbo dogovorjena delitev prihodka od vstopnic, zato neposredni stroški v tem znesku niso knjiženi v CD).

Zakaj so uresničeni neposredni stroški javne službe (če ne upoštevamo spremembe načina knjiženja) realno za 500.000 € manjši kot v letu 2010? V letu 2010 je program vključeval gostovanji dveh zelo dragih orkestrrov (Dunajski in Newyorški filharmoniki), več je bilo plesnih gostovanj iz tujine z visokimi neposrednimi stroški kot v letu 2011.

TABELA 15: URESNIČENI VIRI FINANCIRANJA NEPOSREDNIH STROŠKOV (NS) JAVNE SLUŽBE

KULTURNO UMETNIŠKI PROGRAM po dejavnostih	neposredni stroški 2011	nejavni prihodki 2011	sofinanciranje NS MK 2011	delež MK po dejavnostih	nejavni prihodki za sofin. NS 2011	nejavni prihodki za sofin. splošnih odhodkov JS 2011	delež MK za NS 2011	prihodki od prodanih vstopnic 2011	sponzorstvo, donatorstvo 2011	drugi nejavni prihodki 2011
1. Glasbena dejavnost resna glasba	708.918	703.806	319.000	22,3	389.918	313.889	45,0	618.576	51.297	33.933
1. Glasbena dejavnost "druga glasba"	515.006	460.825	247.626	17,3	267.380	193.445	48,1	366.642	72.978	21.205
1. Glasbena dejavnost	1.223.924	1.164.632	566.626	39,6	657.298	507.334	46,3	985.218	124.275	55.138
2. Gledališka dejavnost	243.996	156.680	169.000	11,8	74.996	81.683	69,3	135.580	20.000	1.100
2 a. Ples	225.117	139.216	192.000	13,4	33.117	106.100	85,3	137.073	1.250	894
3. Filmska dejavnost	364.193	366.491	123.000	8,6	241.193	125.298	33,8	221.188	139.330	5.973
4. Kulturno vzgojna dejavnost	279.647	207.981	206.000	14,4	73.647	134.333	73,7	189.814	6.385	11.781
5. Razstavna dejavnost	232.959	79.436	175.000	12,2	57.959	21.477	75,1	58.141	10.000	11.295
6. Drugi projekti	7.992	192.132			7.992	184.140			1.500	190.632
SKUPAJ kulturno-umetniški program / javna služba CD	2.577.828	2.306.567	1.431.626	100,0	1.146.202	1.160.365	55,5	1.727.013	302.740	276.814
SKUPAJ JS CD, če ne bi spremenili knjiženja	3.091.226	2.819.964	1.431.626		1.659.600	1.160.365	46,3	2.240.411	302.740	276.814

Splošni stroški javne službe v višini **1,622.531 €** so za **148.048 €** nižji kot leto prej, še vedno pa presegajo načrtovane za 130.031 €.

Kaj določa višino splošnih stroškov? Obseg uresničenega programa, tudi priprav, vaj, pospravljanja, blokad dvoran, sprememb, odvisnih od različnih prireditev, zvrsti, dejavnosti, števila izvajalcev in obiskovalcev, ki so dnevno v CD poleg zaposlenih. Poleg splošnih stroškov, ki neposredno bremenijo javno službo, smo odhodkom javne službe prišteli 81,8 % splošnih stroškov CD, v skladu z metodologijo za razdelitev splošnih stroškov.

Viri financiranja splošnih stroškov javne službe: MK je zagotovilo **1,296.126 €** ali 80 % sredstev za splošne stroške javne službe, 20 % ali **326.405 €** smo morali zagotoviti iz prihodkov od prodanih vstopnic in drugih **nejavnih prihodkov javne službe**.

Stroški dela za javno službo v letu 2011 so 3,505.486 € in so za 0,6 % večji od načrtovanih. MK je zagotovilo 84 % sredstev stroškov dela javne službe v višini **2,943.999 €**. Iz **neporračunskih prihodkov** javne službe smo za stroške dela zagotovili kar **561.487 €** ali 16 %.

ODHODKI IN VIRI FINANCIRANJA KULTURNO-UMETNIŠKEGA PROGRAMA PO DEJAVNOSTIH

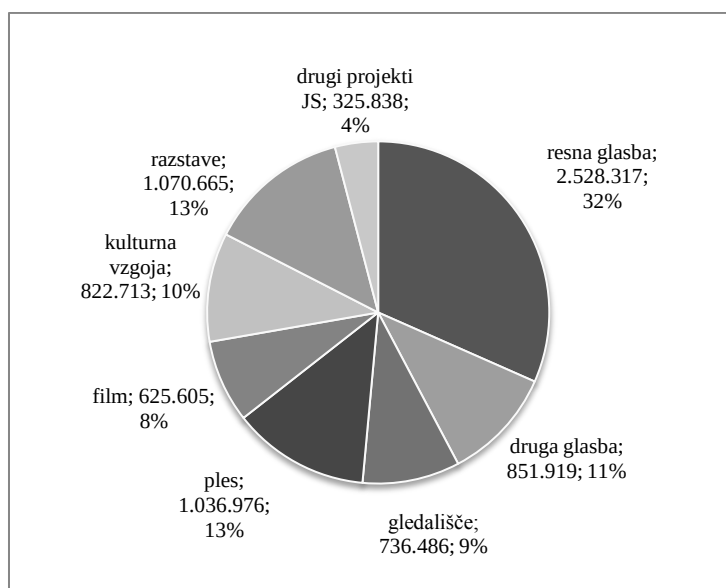
Na podlagi podatkov iz izkaza prihodkov in odhodkov po dejavnostih in zasedenosti dvoran v letu 2011 smo izračunali odhodke za posamezne dejavnosti javne službe oziroma vrednosti izvedenih programov. Pri izračunu odhodkov oziroma vrednosti programov smo upoštevali dejanske neposredne programske stroške (NS) po dejavnostih, ki smo jim prišteli sorazmeren del splošnih stroškov, stroškov dela, investicijskega vzdrževanja in amortizacije, obračunane iz nejavnih prihodkov javne službe, v skladu z metodologijo za razdelitev splošnih odhodkov, ki jo določa Navodilo o ločenem evidentiranju različnih dejavnosti CD.

Iz tabele 16 je razvidna višina vseh odhodkov javne službe oz. kulturno-umetniškega programa, ki ga sofinancira MK (neposredni stroški, sorazmerni del splošnih stroškov, stroškov dela in amortizacije) po dejavnostih in viri njihovega financiranja (sredstva MK, nejavni prihodki JS).

TABELA 16: PREGLED ODHODKOV IN VIROV FINANCIRANJA PO DEJAVNOSTIH

KULTURNO UMETNIŠKI PROGRAM po dejavnostih	odhodki JS (NS+splošni) 2011	nejavni prihodki JS 2011	MK za JS 2011	delež MK za JS 2011	delež nejavnih prihodkov za JS 2011	struktura odhodkov JS 2011
1. Glasbena dejavnost: resna glasba	2.528.317	791.807	1.736.510	68,7	31,3	31,6
1. Glasbena dejavnost "druga glasba	851.919	460.825	391.094	45,9	54,1	10,7
1. Glasbena dejavnost	3.380.236	1.252.633	2.127.603	62,9	37,1	42,3
2. Gledališka dejavnost	736.486	156.680	579.806	78,7	21,3	9,2
3. Plesna umetnost	1.036.976	139.216	897.759	86,6	13,4	13,0
4. Filmska dejavnost	625.605	366.491	259.114	41,4	58,6	7,8
5. Kulturno vzgojna dejavnost	822.713	207.981	614.732	74,7	25,3	10,3
6. Razstavna dejavnost	1.070.665	69.436	1.001.229	93,5	6,5	13,4
7. Drugi projekti, neposredni stroški in prihodki	325.838	114.131	211.707	65,0	35,0	4,1
Skupaj kulturno-umetniški program / javna služba CD	7.998.518	2.306.567	5.691.951	71,2	28,8	100

SLIKA 13: ODHODKI JAVNE SLUŽBE PO DEJAVNOSTIH V LETU 2011

KAZALCI USPEŠNOSTI POSLOVANJA JAVNE SLUŽBE

Med merili uspešnosti poslovanja na področju kulturno umetniške dejavnosti so:

- število premier oziroma različnih prireditev,
- število ponovitev,
- število obiskovalcev, obiskov,
- število prodanih vstopnic,
- izkoriščenost zmogljivosti javne kulturne infrastrukture.

Našteta in še nekatera druga merila uspešnosti in učinkovitosti poslovanja (primerjave uresničenega z načrtovanim in s prejšnjim letom) so razvidna iz Poslovnega poročila za leto 2011.

V tabeli 17 v nadaljevanju so izračunani kazalci, s katerimi ocenjujemo uspešnost poslovanja kulturno-umetniškega programa CD oz. javne službe. Izračunani kazalci so osnova za nadaljne dogovore o obsegu, strukturi in virih financiranja »normalnega« obsega kulturno-umetniškega programa, ki ga sofinancira Ministrstvo za kulturo iz javnih sredstev oziroma podlaga za oblikovanje normativov in standardov za sofinanciranje CD.

Glede na zastavljene cilje, ki so bili določeni kot izhodišče za pripravo Strategije CD za obdobje 2009 do 2012, ocenjujemo po doseženih kazalcih poslovanje CD v letu 2011 kot uspešno. Odstopanja so povezana s spremembami obsega in strukture programa, spremenjenim načinom knjiženja in spremembami virov financiranja v letu 2011.

TABELA 17: KAZALCI USPEŠNOSTI POSLOVANJA

vsi kazalci v %

kazalci		cilji ⁹	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2011 popr
K1	MK za neposredne stroške (NS) / NS JS	manj kot 50	44	41	38	42	39,6	55,5	46,3
K2	nejavni prihodki za NS / NS JS	več kot 50	56	59	62	58	60,4	44,5	53,7
K3	nejavni prihodki JS / prihodki JS	najmanj 30	33	36	39,5	34,3	35,4	28,8	33,1
K4	prihodki MK/prihodki JS	manj kot 70	67	64	60,5	65,7	64,6	71,2	66,9
K5	delež sponzorskih in donatorskih sredstev v prihodkih JS	najmanj 3,5	4	4	5,7	3,8	4,6	3,8	3,6
K6	delež prihodkov od vstopnic v prihodkih JS	najmanj 23	25	28	30,5	28,5	28,5	21,6	28
K7	število prodanih vstopnic /število vstopnic v prodaji	najmanj 60	61	60	64	65,1	61,16	61,01	61,01

1. 8.4 PRIHODKI IN ODHODKI DEJAVNOSTI CD NA TRGU

Z opravljanjem kongresno-komercialne in druge dejavnosti na trgu je CD v letu 2011 dosegel zastavljene finančne cilje, čeprav je uvedba že omenjenega stečajnega postopka (Delo Revije, Nimfa d.o.o.) dosežen rezultat te dejavnosti znižala za 37.766,74 €.

Celotni prihodek dejavnosti na trgu je uresničen v višini **2,226.284 €**. V lanskem letu, ki za CD ponovno ni bilo izrazito "kongresno", so finančni rezultati dejavnosti na trgu kljub temu ugodni. Uresničen je **presežek** prihodkov nad odhodki v višini **30.340 (21.921) €**.

Med prihodki je največji, 75,4 % delež prihodkov od opravljenih storitev (organizacija in izvedba kongresov in drugih sorodnih prireditev, opravljanje tehničnih storitev in storitev obratovanja in vzdrževanja ...), ki je uresničen v višini 1,944.947 € (če prištejemo sredstva MOL, JAK in MK za organizacijo in izvedbo kongresa World Book Summit v času Svetovne prestolnice knjige, v višini 266.740 €).

⁹ S cilji so mišljene ciljne vrednosti kazalcev, določene v Strategiji ali v letnem Programu in finančnem načrtu.

Manj kot leto prej, 6,5 % prihodkov v višini 143.834 € smo zaslužili s prodajo vstopnic za kulturne prireditve drugih organizatorjev z vstopnino, ki niso bile v programu javne službe. Zaradi sprememb pri knjiženju so ti prihodki v letu 2011 znižani za 63.327 €.

Sponzorji in donatorji nekaterih kongresov in drugih prireditve so zagotovili 4,8 % prihodkov dejavnosti na trgu v višini 105.933 €.

Neposredni stroški dejavnosti na trgu v višini 588.382 € so za 2,3 % višji od načrtovanih, za 25 % so nižji od uresničenih leto prej. Njihovo višino je težko vnaprej ocenjevati, saj se predračuni posameznih projektov spreminjajo po dogovoru s soorganizatorji oziroma naročniki storitev glede na vire financiranja. Bistveno je, da ima vsak strošek vnaprej zagotovljen vir financiranja. Višina stroškov in prihodkov kongresno-komercialnih prireditev je odvisna od vrste prireditev in dogovorov s partnerji.

TABELA 18: ODHODKI IN PRIHODKI DEJAVNOSTI NA TRGU

vrste odhodkov in prihodkov	real. 2010	FN 2011	real. 2011	real 2011/ 2010	real./ FN	struktura RE
neposredni stroški DT	785.337	575.000	588.382	74,9	102,3	26,8
splošni stroški DT	483.188	431.307	434.590	89,9	100,8	19,8
investicijsko vzdrževanje DT		21.000	21.035		100,2	1,0
amortizacija DT	187.187	189.000	171.938	91,9	91,0	7,8
stroški dela DT	1.075.276	1.028.693	979.999	91,1	95,3	44,6
SKUPAJ ODHODKI DT	2.530.988	2.245.000	2.195.944	86,8	97,8	100,0
prodaja vstopnic	442.612	120.000	143.834	32,5	119,9	6,5
pokrovitelji domači DT	137.679	60.000	69.333	50,4	115,6	3,1
pokrovitelji tuji DT			600			0,0
donatorji domači DT	22.000	20.000	20.000	90,9	100,0	0,9
donatorji tuji DT		65.000	16.000		24,6	0,7
prodaja storitev DT	1.938.790	1.850.000	1.678.207	86,6	90,7	75,4
javni prihodki za kongres WBS			266.740			12,0
drugi prihodki DT	11.828	130.000	31.570	266,9	24,3	1,4
PRIHODKI DT	2.552.909	2.245.000	2.226.284	87,2	99,2	100,0
PRESEŽEK DT	21.921	0	30.340	138,4		

Bolj kot višina celotnega prihodka iz opravljanja dejavnosti na trgu, je pomemben **prispevek za kritje splošnih stroškov, stroškov dela in amortizacije**. Prispevek za kritje splošnih odhodkov (PKSO) CD (razlika med prihodki dejavnosti na trgu in neposrednimi stroški te dejavnosti), ki je ključni planski cilj dejavnosti CD na trgu, je za 7.902 € višji kot je bil prvotno načrtovan. Po plačilu neposrednih stroškov je ostalo za sofinanciranje splošnih odhodkov CD 1,637.902 € kar je zadoščalo za kritje vseh stroškov v skladu z Navodili o delitvi splošnih odhodkov po dejavnostih in za ustvarjen **presežek prihodkov v višini 30.340 €**.

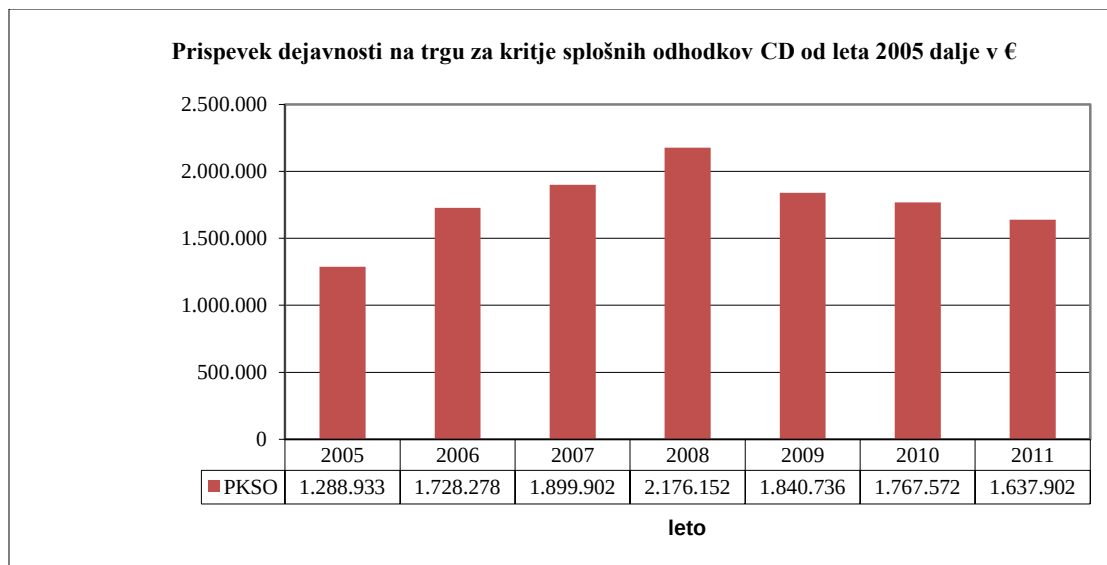
Slika 14 prikazuje trend gibanja prispevka za kritje splošnih odhodkov CD, ustvarjenega z dejavnostjo na trgu, od leta 2005 dalje. Iz slike je razvidno, da je bilo "kongresno leto" 2008 po ustvarjenem prispevku za kritje splošnih odhodkov, kar je ključno merilo uspešnosti poslovanja, najuspešnejše. Od leta 2010 dalje prihodke opravljenih storitev za Festival Ljubljana ne vključujemo med prihodke dejavnosti CD na trgu, ampak med prihodke javne službe. Tudi zato se je (poleg povečanega obsega programa javne službe) PKSO v zadnjih dveh letih sorazmerno znižal.

Iz sredstev dejavnosti CD na trgu smo poleg presežka prihodkov v višini 30.340 € v letu 2011 sofinancirali 22,8 % splošnih odhodkov CD in s tem prispevali k nižjim stroškom javne službe CD.

Glede na obseg dejavnosti smo iz prihodkov dejavnosti CD na trgu sofinancirali:

- splošne stroške CD v višini 434.590 €,
- stroške dela v višini 979.999 €,
- amortizacijo in sredstva za investicijsko vzdrževanje v višini 192.973 €.

SLIKA 14 PRISPEVEK DEJAVNOSTI NA TRGU ZA KRITJE SPLOŠNIH ODHODKOV CD

1.9 INVESTICIJE, INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE TER NAKUPI OPREME

Izvedba načrtovanega programa investicij, investicijskega vzdrževanja in nakupov opreme so bili v celoti prilagojeni finančnim možnostim v letu 2011. Potrjeni oziroma sprejeti načrt smo prilagodili realnim virom financiranja. S popravkom načrta smo zaradi omejenih finančnih virov opustili nekatera načrtovana investicijska dela. Načrtovano zaključno fazo dobave in montaže elektromotornih vlekov za scensko razsvetljavo v Gallusovi dvorani smo predstavili v leto 2013. Prav tako nismo izvedli načrtovanega nakupa prepotrebne dvizne naprave in transportnega viličarja ter opustili nujno prenovo dvoranskih sedežev. Tudi načrtovano dokončanje prostorov v 5. nadstropju smo prenesli v leto 2013 ali celo v leto 2014.

V okviru možnosti smo skladno z investicijskim programom prenove Cankarjevega doma za obdobje 2010 – 2013 nadaljevali s prenovo. Vzporedno z načrtovanim smo izvedli nujna investicijsko-vzdrževalna dela na upravljalnem sistemu dviznih naprav odrskih in orkestrskih lamel Gallusove dvorane.

Sredstva za nakupe opreme so bila v letu 2011 usmerjena predvsem v nakup opreme za funkcionalno izvedbo programa in za posodabljanje tehnološke opreme na področju multimedije, scenske osvetljave ter ozvočenja.

1.9.1 INVESTICIJSKI PROGRAM PRENOVE CD ZA OBDOBJE 2010 – 2013

Skladno z investicijskim programom prenove Cankarjevega doma in sklenjeno pogodbo z Ministrstvom za kulturo smo v letu 2011 izvedli naslednje prenove.

GALLUSOVA DVORANA

V letu 2011 smo zaključili IV. fazo prenove elektromotornih pogonov scenske osvetljave (montaža vleka LV 4) ter izvedli vse potrebne elektroinstalacije za scensko osvetljavo.

- Izvedbo zaključka IV. faze dobave in montaže elektromotornega vleka je izvedlo podjetje Elsis d.o.o. v vrednosti 17.152,71 €.
- Projektantski nadzor je izvedlo podjetje Sinabit d.o.o. v vrednosti 697,20 € ter elektroinstalacijska dela podjetje Arba Plus d.o.o. v vrednosti 6.509,06 €.
- Za potrebe scenske osvetljave smo kupili sodobne računalniško krmiljene reflektorje proizvajalca Robe (dobavitelj: podjetje MK light-sound) v skupni vrednosti 26.040,42 € ter reflektorje firme ETC (dobavilo podjetje Elsis d.o.o.) v vrednosti 1.684,09 €.
- Za potrebe kvalitetne izvedbe koncertov smo nabavili tudi ustrezno dodatno opremo, in sicer digitalni vmesnik za tonsko mešalno mizo Yamaha (dobavilo podjetje Audio pro d.o.o.) v vrednosti 3.361,09 €. Kupili smo tudi mikrofone Sennheiser (dobavilo podjetje Grothusen) v vrednosti 1.806,68 € ter mikrofone Shure (dobavilo podjetje MTD electronics d.o.o.) v vrednosti 2.243,36 €.

PRVO PREDDVERJE

Prenova I. preddverja je bila načrtovana v investicijskem programu prenove v letu 2011, saj smo morali termin prenove prilagoditi načrtovanim prireditvam v dvoranah. Vse prenove v Cankarjevem domu potekajo v času prireditev oziroma hkrati z izvajanjem programa, zato je za realizacijo potrebno veliko usklajevanja in natančnega načrtovanja terminov priprav, vaj in prireditev.

Prenova I. preddverja je obsegala prenovo vseh strojnih in elektroinstalacij, popolno preureditev razsvetljave in zamenjavo vseh stropnih, stenskih in talnih oblog.

- Za izvedbo prenove smo pridobili ustrezne projekte za izvedbo, projekt arhitekture je izdelalo podjetje IZTR d.o.o. v vrednosti 61.886,63 €.
- Projekt strojnih instalacij je projektiralo podjetje Biro ES v vrednosti 7.642,80 €, projekt elektroinstalacij za strojne sisteme je načrtovalo podjetje Eliza v vrednosti 7.179,60 €.
- Glavna gradbeno-obrtniška dela je izvedlo podjetje Arba Plus d.o.o. s podizvajalci v skupni vrednosti 636.994,98 €. Tapetniška dela je izvajalo Tapetništvo TR v vrednosti 4.952,41 €, talne obloge je izvedlo podjetje GJF d.o.o. v vrednosti 2.821,68 €, podjetje Enter d.o.o. pa je dobavilo in montiralo vgradne panoje v vrednosti 6.845,34 €.
- Strojne instalacije je izvajalo podjetje Kovinotehna MKI v skupni vrednosti 284.248,22 €, podjetje Brune pa je dobavilo parni vlažilnik v vrednosti 4.066,77 €.
- Elektroinstalacije splošne moči in razsvetljave je izvedlo podjetje Arba Plus d.o.o. v skupni vrednosti 598.034,03 €. Opremo in instalacije požarnega javljanja je vgradilo podjetje VTZ v vrednosti 9.114,27 €, podjetje TSE je dobavilo posebne kable za multimedijo v vrednosti 8.293,49 €. Podjetje EIS d.o.o. je dobavilo in montiralo različne nosilce za multimedijsko opremo v vrednosti 10.121,95 €. Podjetje Link pa je dobavilo konektorje v vrednosti 1.021,47 €.
- Za potrebe klicnega sistema v preddverju smo kupili potrebno avdio opremo, in sicer klicno-centralno enoto Bosch (dobavilo podjetje Elacss) v vrednosti 2.811,81 €. Zvočnike in ojačevalnike je dobavilo podjetje Dat-con d.o.o. v vrednosti 3.228,95 €, podjetje EIS pa je dobavilo monitorje v vrednosti 9.408,00 €.
- Za podporo multimedijskih prikazovalnikov smo kupili ustrezno programsko opremo Spinetix (dobavilo podjetje EIS) v vrednosti 22.473,08 € ter krmilno opremo Extron (dobavilo podjetje EIS) v vrednosti 3.486,00 €.
- Podjetje Rap-ing je dobavilo LCD monitorje znamke Sony v vrednosti 15.985,05 €.

TABELA 19: Realizacija investicijskega programa v letu 2011

	koda	načrtovane nabave po stroškovnih mestih	načrtovano	realizirano			
			skupaj v EUR	MIK	MIK aneks št.2	CD	skupaj MK+CD
1.		Gallusova dvorana					
1.1		<i>Odrska tehnika</i>					
1.1.1	880010111	Fazna izvedba dobave in montaže el.motornih vlekov scenske razsvetljave	15.000	11.736		6.114	17.850
1.1.2	880010211	Elektroinstalacije scenske osvetljave	12.000			6.509	6.509
1.1.3	880010311	Oprema za osvetljavo	26.000	26.040		1.684	27.725
1.1.4	880010411	Oprema za koncertno ozvočenje				7.913	7.913
		Skupaj:	53.000	37.776		22.220	59.996
2.		I.preddverje					
3.1	880140111	Projektna dokumentacija in nadzor	62.000	62.835		17.731	80.566
3.2	880140211	Obrtniška dela	695.600	396.682	235.603	19.329	651.614
3.3	880140311	Strojni sistemi in instalacije	245.000	142.857	141.391	4.067	288.315
3.4	880140411	Elektroinstalacije	620.000	340.850	155.337	130.399	626.585
3.5	880140511	Oprema za ozvočenje	20.000		2.587	12.835	15.422
3.6	880140611	Aktivna oprema za omrežje	30.000			25.959	25.959
3.7	880140711	Druška oprema	15.000			16.332	16.332
		Skupaj:	1.687.600	943.224	534.917	226.652	1.704.793

1.9.2 INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE

V letu 2011 smo morali izvesti nekatera večja investicijsko-vzdrževalna dela na sistemih odrske tehnike.

- Tako smo urgentno izvedli sanacijo hidravličnih dviznih motorjev odrskih in orkestrskih lamel. Sanacijo je izvedlo podjetje Sinabit v vrednosti 20.456,26 €.
- Zaradi slabih tehničnih rešitev na opremi krmiljenja odrske tehnike smo izvedli obsežna prenovitvena dela.
- Projekt prenove je izdelalo podjetje Elsing d.o.o. v vrednosti 7.650,03 €,
- elektroinstalacije in montažo je izvajalo podjetje EMG d.o.o. v vrednosti 4.712,82 €,
- podjetje Kolektor Synatec pa je dobavilo potrebne elektronske module v vrednosti 9.197,08 €.

V okviru manjših investicijsko-vzdrževalnih del smo v letu 2011 izvedli nekatere nujne preнове v prostorih Cankarjevega doma, kot sledi:

- dodatne elektroinstalacije v Klubu CD je izvedlo podjetje Arba Plus v vrednosti 498,00 €;
- dodatne vodovodne priključke v Klubu CD je izvedlo podjetje Kovinotehna MKI v vrednosti 1.051,44 €;
- zamenjavo talnih oblog v nekaterih prostorih je izvedlo podjetje GJF d.o.o. v vrednosti 8.687,97 €;
- Ključavničarstvo Mehle je izdelalo kabinet za klavir znamke Steinway v vrednosti 2.183,40 in recepcijski pult v vrednosti 1.911,49 €;
- steklena drsna vrata v VSD je izdelalo Steklarstvo Omanovič v vrednosti 2.411,22.

V letu 2011 smo imeli tudi izredna investicijsko-vzdrževalna dela, ki so predvsem posledica večjih okvar na sistemih oziroma večjih zamakanj v objekt, kar je posledica dotrajane hidroizolacije.

- Zaradi izpada rekuperacije v sistemu klimatizacije smo prenovili regulacijo sistema. Prenovo je izvedlo podjetje PS d.o.o. v vrednosti 6.103,81 €.

- Sanacijo zamakanja v objektu sta izvajali podjetji Hipox-gradbeništvo v vrednosti 10.528,14 € in podjetje K-TES v vrednosti 7.207,62 €.
- Izpad transformatorja št. 1 v letu 2010 smo v celoti sanirali v letu 2011, in sicer je podjetje Elektronabava izdelalo nov transformator v vrednosti 20.494,83 €, podjetje Elpro Križnič je montiralo transformator v vrednosti 5.728,66 € ter izdelalo in montiralo visoko napetostne odklopnike v vrednosti 12.735,52 €.

TABELA 20: Realizacija načrta investicijskega vzdrževanja v letu 2011

	koda	načrtovane nabave po stroškovnih mestih	načrtovano	realizirano			
			skupaj v EUR	MIK	MIK aneks št.2	CD	skupaj MK+CD
1.		Gallusova dvorana					
1.1		Odrska tehnika					
1.1.5	880010511	Odrska oprema-dvižne naprave	18.000			20.456	20.456
1.1.6	880011111	Invest.vzdrž. odrske tehnike	25.000	20.200		1.360	21.560
		Skupaj:	43.000	20.200		21.816	42.016
6.		Investicijsko vzdrževanje					
6.1	880050111	Obnova poslovnih prostorov	10.000			16.744	16.744
6.2	880050211	Izredna invest. vzdrževalna dela	10.000			23.840	23.840
	880050211	Zamenjava transformatorja	40.000			38.959	38.959
		Skupaj:	60.000			79.542	79.542

1.9.3 NAKUP OPREME IN DROBNEGA INVENTARJA

- Za tehnično izvedbo programa smo kupili TV monitorje v vrednosti 859,69 €, ki jih je dobavilo podjetje TechTrade,
- podjetje AVC je dobavilo dva DVD predvajalnika v skupni vrednosti 835,41 €.
- Na področju informacijskih tehnologij smo za potrebe računalniške mreže kupili mrežna stikala Netgear, ki jih je dobavilo podjetje Gambit trade d.o.o. v vrednosti 4.420,22 €,
- v okviru posodobitev oziroma zamenjav dotrajanih naprav smo kupili tiskalnik v vrednosti 283,71 in prenosni računalnik v vrednosti 1.076,50 €, oboje je dobavilo podjetje Gambit trade d.o.o.,
- podjetje Eniks pa je dobavilo pretvornik signala v vrednosti 731,60 € in tiskalnik ter optični čitalnik v skupni vrednosti 459,74 €.
- Za varno delovanje strežnikov v računalniški mreži CD smo v prostor vgradili dodatni sistem klimatizacije prostora. Dobavo in montažo opreme je izvedlo podjetje Prompt d.o.o. v vrednosti 8.460,12 €.
- Za potrebe digitalnega oblikovanja sporočil smo kupili antivirusni program v vrednosti 277,81 €, ki ga je dobavilo podjetje TechTrade.
- V okviru razširitve računalniškega omrežja v CD je podjetje EMG izvedlo vse naročene UTP in optične instalacije ter dobavilo ustrezno opremo v skupni vrednosti 9.516,57 €.
- Za nadgradnjo centralnega nadzornega sistema je podjetje EMG izvedlo instalacije v vrednosti 5.657,41 €.
- Podjetje Kovinastroj je dobavilo štedilnik za kuhinjo v Klubu CD v vrednosti 1.631,22 €.

V okviru nakupov drobnega inventarja – osnovnih sredstev, katerih nabavna vrednost je manjša od 500,00 € smo kupili naslednjo opremo in naprave:

- transportne vozičke je dobavilo Ključavničarstvo Mehle v skupni vrednosti 1.889,25 €,
- »in-ear« sistem za ozvočenje znamke Shure v vrednosti 450,53 € je dobavilo podjetje MTD Electronics,
- razne preklonike in pretvornike digitalnega signala za multimedijo je dobavil TechTrade v skupni vrednosti 399,53 €,
- nakup pisarniških stolov je dobavilo podjetje Donar v vrednosti 341,35 €,
- nakup oz. zamenjavo starih mobilnih telefonov (pogodbeni nakup s podjetjem Telekom (Mobitel)) v skupni vrednosti 2.522,09 €.

TABELA 21: Druge prenove in nakupi opreme in drobnega inventarja

	koda	načrtovane nabave po stroškovnih mestih	načrtovano	realizirano			
			skupaj v EUR	MIK	MIK aneks št.2	CD	skupaj MK+CD
2.		Funkcionalna oprema za izvedbo prireditev					
2.1	880030111	Oprema za digitalne projekcije	40.000			59.197	59.197
		Skupaj:				59.197	59.197
5.		Informacijska tehnologija					
5.1	880190111	Sistemske naprave	5.000			8.754	8.754
5.2	880190211	Računalniška oprema	15.000			6.678	6.678
5.3	880190311	Programska oprema	5.000			278	278
		Skupaj:	25.000			15.710	15.710
7.		Druge prenove					
12.2	880180211	Prenova strojnih naprav	10.000			11.188	11.188
12.3	880180311	Nadgradnja CNS	5.000			5.657	5.657
		Skupaj:	15.000			16.845	16.845
8.		Drobni inventar-osnovna sredstva					
8.1	880070011	Drobni inventar osnovna sredstva	15.000			6.603	6.603
		Skupaj:	15.000			6.603	6.603

1.9.4 DRUGA DELA IN PRENOVE

Za začasno usposobitev prostorov v nedokončanem 5. nadstropju je podjetje Arba Plus d.o.o. izvedlo ureditev klima strojnice v vrednosti 5.330,83 € ter začasno razsvetljavo prostora, vrednost 2.176,15 €.

TABELA 22: Druga dela in prenove

	koda	načrtovane nabave po stroškovnih mestih	skupaj v EUR	MIK	MIK aneks št.2	CD	skupaj MK+CD
4.	880160011	5.nadstropje – GOI dela	10.000			7.507	7.507
		skupaj:	10.000			7.507	7.507

ZAKLJUČEK

Program celovite prenove CD, ki smo ga pričeli s prenovo II. preddverja leta 2006 že ima merljive učinke na nekaterih postavkah stroškov obratovanja. Dosledno uvajanje principov racionalne rabe energije izkazuje konkretne učinke, saj smo v obdobju 2008 – 2011 porabo električne energije zmanjšali za skupno 221.375 kWh, oziroma v letnem povprečju 9,8 % na leto.

Tudi na področju ekologije smo v letu 2011 izvedli nekatere ukrepe za okolju bolj prijazno ravnanje z odpadki (papir, steklovina...).

Za investicijske odhodke smo v letu 2011 izplačali 1,992.209 €.

TABELA 23: Povzetek uresničitve investicijskega načrta za leto 2011

	koda	načrtovane nabave po stroškovnih mestih	načrtovano	realizirano			
			skupaj v EUR	MIK	MIK aneks št.2	CD	skupaj MK+CD
1.	88001	Gallusova dvorana	96.000	37.776		22.220	59.996
2.	88003	Funkcionalna oprema za izvedbo prireditev	40.000			59.197	59.197
3.	88014	I.preddverje	1.687.600	943.224	534.917	226.652	1.704.793
4.	88016	V. nadstropje	10.000			7.507	7.507
5.	88019	Informacijska tehnologija	25.000			15.710	15.710
6.	88005	Investicijsko vzdrževanje	60.000	20.200		101.358	121.558
7.	88016	Druge prenove	15.000			16.845	16.845
8.	88007	Drobni inventar-osnovna sredstva	15.000			6.603	6.603
		Skupaj:	1.938.600	1.001.200	534.917	456.091	1.992.209

1.10 TRŽNO KOMUNICIRANJE IN ODNOSI Z JAVNOSTMI

Uvodne ugotovitve

Leto 2011 je bilo na področju trženja kulturno-umetniškega in kongresno-komercialnega programa eno najzahtevnejših in najneprizanesljivejših: poglobljena kriza je pokazala svoj pravi obraz, ki je (delno) spremenil vedenje potrošnikov pri nakupu vstopnic za kulturno-umetniški program (vseh ali večine kulturnih institucij, ne le Cankarjevega doma), hkrati pa je na področju dela kongresno-komercialnega sektorja povzročil upad korporativnih in drugih dogodkov (najem dvoran), ki poleg prodaje vstopnic pomembno sestavijo uspešno letno finančno sliko Cankarjevega doma.

Kljub navedenemu so (v prodajnem smislu) ustrezen kulturno-umetniški program in racionalne, a premišljene marketinške akcije uspele ohraniti delež prodanih vstopnic glede na zmogljivosti na enaki ravni kot leta 2010: 61-odstotkih. Ob tem podatku je potrebno zapisati vsaj še dejstvo, da se je (v primerjavi z letom 2010) znižala povprečna cena vstopnice iz 12,22 EUR na 11,47 EUR ter da se je ob enakem številu prireditev z vstopnino (904) znižalo skupno število prodanih vstopnic iz 236.016 na 214.956.

Ker smo v sezoni 2010/11 v Službi za trženje programa in odnose z javnostmi zaznali upad zanimanja za abonmaje in hkrati trend vse poznejšega odločanja za nakup (tik pred prireditvijo – predvsem na področju druge glasbe in gledališča), smo v letu 2011 veliko pozornosti namenili predvsem dvema smernicama razvoja v tržnem komuniciranju:

- ohranjanju interesa za abonmaje in s tem ohranitvi ali celo dvigu št. abonentov;
- krepitvi lojalnosti obiskovalcev CD in posledično vzpostavitvi še močnejše zaupanje v kulturno-umetniški program CD

Za obe smernici smo ocenili, da sta v danem (in prihajajočem) kriznem družbeno-ekonomskem ozračju ključni za ohranitev bazena obiskovalcev (oz. tudi za potencialni razvoj le teh).

Leto 2011 je v praksi dokazalo tudi, da ima hitro rastoča posredna konkurenca (Kino Šiška, Športni park Stožice, Hala Tivoli, Španski borci) manjši vpliv na prodajo vstopnic Cankarjevega doma, kot smo ji ga prvotno pripisali. Res je, da CD z drugimi prizorišči tekmuje za prosti čas in denar potencialnih obiskovalcev, a hkrati se je pokazalo, da pomembnejše kot samo prizorišče na prodajo vpliva prepoznavnost ali atraktivnost izvajalca, umetniškega programa, prodornost tržnega

komuniciranja in nenazadnje ugled (zaupanje) v inštitucijo, ki prireditev organizira. Kako slednjega še okrepiti, zloščiti in utrditi pa bo del novih izzivov na področju tržnega komuniciranja in odnosov z javnostmi v CD za leto 2012.

Tržno komuniciranje

Tiskani mediji

Cankarjev dom se že vrsto let s plačljivo vsebino redno pojavlja le v dveh tiskanih medijih: dnevnikih Delo in Dnevnik. Učinkovitost tega pojavljanja smo preverili tudi v letu 2011 in rezultati so pokazali, da obiskovalci Cankarjevega doma večino informacij o našem programu dobijo (oz. pričakujejo) v obeh omenjenih dnevnikih. V Delu tako vsako zadnjo soboto v mesecu objavimo celostranski oglas (koledar) z napovedmi prireditev za prihodnji mesec, v Dnevniku pa vsako prvo soboto v mesecu objavljamo izbor 12 najpomembnejši prireditev meseca; na svoj program pa v obeh medijih opozarjamo tudi z dnevnimi objavami.

Pod ugodnimi pogoji za CD je tednik Mladina tudi v letu 2011 ohranil medijsko pokroviteljstvo Cankarjevih torkov, dodatno pa so nam podarili še 10 celostranskih oglasov. Podporo programu CD izkazuje tudi štirinajstdnevnik Pogledi, v katerem smo (skozi neplačane vsebine) ena od bolj zastopanih kulturnih ustanov. V začetku septembra smo že tradicionalno letno programsko publikacijo (knjižico, v kateri je predstavljena večina programa za sezono 2010/11) priložili časniku Delo, in sicer ljubljanski izdaji (z okolico). Po naših raziskavah namreč več kot 85 odstotkov obiskovalcev CD prihaja s tega območja.

Kongresno-komercialni sektor Cankarjevega doma za razliko od kulturno-umetniškega programa svojo dejavnost oglašuje še v strokovnih medijih, kot so Finance (priloga o kongresnem turizmu), revija Kongres (uradno glasilo Zavoda kongresno-turistični urad), Vodnik za poslovna srečanja ipd., prisotni smo tudi v medijih, ki pokrivajo kongresno industrijo v tujini, in sicer v okviru destinacijskih prispevkov, v katerih glavne stroške nosita kongresni urad ali Zavod za turizem Ljubljana (CIM, Tagungs Wirtschaft idr.). V okviru kongresno-komercialnega programa v Cankarjevem domu gostujejo tudi nekateri medijsko zelo odmevni projekti, na primer Slovenski knjižni sejem, ki vsako leto pritegne tudi veliko število medijskih pokroviteljev (Delo, Radio Aktual, Pogledi, itd). Za kongrese s področja medicine pa medijsko načrtovanje vključuje tudi pojavljanje v prilogah in medijih, ki pokrivajo zdravstvo (Moje zdravje, Viva, Zdravje, Prva asistenca, Naša lekarna, Isis, Medicina danes idr.). Oktobra 2011 je bila zelo odmevna štiri strani obsegajoča (oglasna) priloga o Cankarjevem domu v časopisu Dnevnik – s poudarkom na Kongresno-komercialni dejavnosti. Poleg informacij o Kongresno-komercialni dejavnosti in opisov vseh dvoran smo na prvi strani na izvirni način predstavili tudi Cankarjev dom kot celoto. Nanizali smo vse pomembne in veliko zanimivih informacij, pri čemer se je vsebina lepo zlila z obliko.

Drugega zakupa oglasnega prostora v tiskanih medijih ni bilo; delno zaradi omejenih sredstev za marketinške akcije, delno pa zaradi premajhnega učinka oglasov na prodajo. Vsebine, kot jih lahko bralcem ponudimo v oglasih, so po učinkovitosti (prodajni, prepoznavnost dogodka, ipd.) namreč neprimerljive z uredniškimi vsebinami, ki jih o kulturno-umetniških dogodkih pripravijo novinarji ali uredništva. Neredko se je namreč pokazalo, da največji poskok v prodaji (določene prireditve) sledi objavi velikega intervjuja ali druge vrste novinarskega prispevka v branem mediju. Sodelovanje s ključnimi mediji smo tako poskušali še okrepiti; tako skozi odnose z novinarji, kot skozi medijska pokroviteljstva, nagradne igre v medijih in druge oblike prodajnih akcij.

Radio

Odlično sodelovanje predvsem z radijskimi postajami: Radiem Študent, Val 202, Ra Slovenija International in III. programom Ra Slovenija se je v letu 2011 nadaljevalo, predvsem smo bili veseli večje novinarske pozornosti, ki je bila namenjena programu Cankarjevega doma. Žal se Val 202 kot leto prej ni odločil kot medijski pokrovitelj podpreti 52. Jazz festivala Ljubljana, a smo se uspeli dogovoriti za medijsko pokroviteljstvo dveh novembrskih koncertov v okviru abonmaja Glasbe sveta, Estrelle Morente in Ernesta Ranglina. Ob tem velja dodati, da čeprav s plačljivo vsebino z radii skoraj ne sodelujemo, so nam radijski novinarji zelo naklonjeni in pogosto poročajo o programu CD. To velja tako za vse tri nacionalne radie kot tudi za tiste s komercialno vsebino.

Televizija

Cankarjev dom običajno (izjema so le večji projekti) oglasnega časa na nobeni od televizij ne zakupuje. Razlog je predvsem finančen - izredno visoka cena zakupa televizijskega časa in relativno draga produkcija TV oglasov. Jeseni 2010 nas je tako razveselilo dejstvo, da je bila največja slovenska komercialna televizija POP TV pripravljena za oglase s kulturno vsebino zelo znižati ceno (celo bistveno pod ceno, ki jo Cankarjevemu domu kot poslovnemu partnerju ponuja RTV Slovenija). Pod temi novimi, ugodnejšimi pogoji smo v letu 2011 oglaševali LIFFe – Ljubljanski mednarodni filmski festival in dosegli opaznost tudi v mediju, ki je bil doslej bolj zapostavljen (na račun pojavljanja s TV oglasi smo zmanjšali število plakatov in drugih komunikacijskih orodij, zato se stroški promocije niso zvišali – več o tržnem komuniciranju LIFFe v nadaljevanju) ter nekatere večje glasbene projekte, na primer koncert Gilberta Gila. TV oglasi so učinkovito komunikacijsko orodje predvsem v mrzlih mesecih oz. v mesecih slabega vremena, ko so ljudje navadno več doma. V teh mesecih se zato občasno za večje projekte (to je prodajno ambicioznejše) namesto javnega plakatiranja (ali ob zmanjšanem javnem plakatiranju) odločimo za oglase na največji komercialni televiziji.

Kljub temu, da cenovna politika javne televizije Cankarjevemu domu ne omogoča (plačanega) pojavljanja, smo veseli naraščajočega zanimanja predvsem kulturnih uredništev RTV SLO za program Cankarjevega doma. Vsako večje plesno-gledališko gostovanje na primer pospremi oddaja Umetnost igre, ki jo urednica Marjana Ravnjak nemalokrat v celoti posveti izbranemu dogodku v CD. Prav tako so odnosi z drugimi novinarji oz. uredniki kulturno-umetniškega uredništva RTV Slo na zavirljivi ravni.

Izboljšati sodelovanje z RTV Slovenija (predvsem s TV Slovenija) da bi uspeli dogovoriti ugodnejše cene oglaševanja in morebitno pokroviteljstvo ostaja cilj za leto 2012. Predvsem s slednjim bi pridobila oba javna zavoda.

Zunanje oglaševanje

Javno plakatiranje je za trženje dela kulturno-umetniškega programa (druga glasba, delno tudi gledališče in sodobni ples) eno od osrednjih tržno komunikacijskih orodij CD, predvsem zaradi razmeroma velike učinkovitosti glede na vložena sredstva. V letu 2011 smo še pozorneje spremljali razporejanje zakupljenih plakatnih površin in pojavljanje na manj frekventnih opustili, uspeli pa smo skleniti tudi ugoden, delno sponzorski dogovor s ponudnikom plakatnih mest Amicus ter z Europlakatom (slednji nam je v času Liffe in Jazz festivala Ljubljana brezplačno oz. le za stroške tiska plakatov) omogočil uporabo mreže osvetljenih plakatov v Ljubljani.

Kot novost smo predstavili t.i. Cankarjevo kolo prepoznavno oranžne barve (skladno s celostno podobo CD), ki ima na prtljažniku pritrjen prostor za plakat, košara na sprednjem delu pa je namenjena letakom. S kolesom se študenti vozijo po najožjem središču Ljubljane (kjer drugih plakatnih površin ni) in opozarjajo na določene projekte ter delijo letake.

Druga pomembna novost je ureditev treh svetlobnih oglasnih površin na t.i. dimni loputi Cankarjevega doma na Erjavčevi cesti. Ta pridobitev je ne le preprečila dosedanje napise ali grafite, ki so jih doslej tja pogosto risali mladi, temveč nam tudi omogočila estetsko in trženjsko učinkovito rabo tega prostora.

V letu 2011 smo nadaljevali tudi načrtano pot izpostavljanja določenih vsebin na zaslonih, ki so razporejeni v preddverjih, Informacijskem središču in večnamenskih prostorih CD. Poleg fotografij smo začeli intenzivneje predvajati tudi posnetke s predstav in/ali koncertov in s tem tako v času, ko v CD ni predstav, pa tudi med odmori koncertov ali odskih umetnosti, nagovorili obiskovalce.

Korporativno oglaševanje

Za korporativno oglaševanje v CD ni namenskih sredstev, kljub temu pa smo uspeli ugled CD okrepiti s PR akcijo t.i. »mestnega čebelarstva« na strehi CD, ki je naletela na izjemen odziv pri medijih in posredno v javnosti. Na mestno čebelarstvo smo opozorili tudi z elektronsko novoletno čestitko (tiskani smo se odpovedali), na čebelarstvo pa smo navezali še druge ekološke aktivnosti (ločevanje odpadkov, skrb za okolico CD, varčevanje s papirjem, tiskovinami ...). Slogan ekološke usmerjenosti CD je v 2011 postal: *S kulturo do narave.*

Direktna prodaja

Direktna prodaja je eden od pomembnih delov tržno-komunikacijskega spleta Cankarjevega doma. Organizacija skupinskega obiska prireditve v CD se je v preteklem letu osredotočila na dosedanje sodelovanje z organizatorji obiska v podjetjih, društvih, šolah, zavodih, agencijah. Na novo je bilo v letu 2011 vzpostavljenih še nekaj kontaktov, kar je posebej razveseljivo, saj kaže, da interes za organizirano obiskovanje prireditve ne upada. Kot pozitivno in odmevno akcijo na področju direktne prodaje velja omeniti organizacijo *Prvega predstavitenega dne programov resne glasbe v Cankarjevem domu* v maju 2011 za ravnateljice in ravnatelje glasbenih šol ter profesorice in profesorje glasbe. Pri organizaciji sta nas podpirala Ministrstvo za šolstvo in šport – oddelek za glasbeno šolstvo in Zveza slovenskih glasbenih šol. Osnovni namen tega predstavitenega dne je bilo jasno ponazoriti poslanstvo Cankarjevega doma, ki si skupaj z osrednjimi slovenskimi glasbenimi ustanovami in orkestri, Slovensko filharmonijo ter Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija (ki sta bila soorganizatorja dogodka) ne želi le predstavljati glasbene ustvarjalnosti občinstvu, temveč tudi (z)graditi umetniško izobražene in kritično ozaveščene poslušalce. Skupno poslanstvo vidimo tudi v vzgoji mladega občinstva, ki bo znalo prisluhniti in ceniti umetnost vrhunskih glasbenih orkestrrov in solistov ter vzbuditi v njih nove umetniške izzive. Na predstavitvenem dnevu so prvič v zgodovini predstavniki Slovenske filharmonije, Simfoničnega orkestra RTV Slovenija in Cankarjevega doma skupaj predstavili programe resne glasbe za naslednjo sezono in možnosti obiskovanja rednih večernih koncertov za organizirane skupine mladih. Na srečanju so predstavniki – ravnatelji glasbenih šol izmenjali izkušnje in izrazili pobude za sistematično vključevanje mladih obiskovalcev na programe resne glasbe. Z vsemi izvajalci programov resne glasbe si zato prizadevamo, da bi z cenovno dostopnostjo vstopnic omogočili čim večjemu številu obiskovalcev, posebej mladih, obisk koncertov. Cilji, o katerih smo govorili na predstavitvenem dnevu (ki bo na željo udeležencev postalo vsakoletno), se v tej sezoni – drugi polovici leta 2011 v praksi uresničujejo, saj beležimo povečan organiziran obisk učencev glasbenih šol z učitelji na koncertih klasične glasbe.

Splet

Obisk spletne strani Cankarjevega doma se je v letu 2011 ustavil na številki nekaj pod 400.000 obiskov. Porasta obiska v primerjavi z lanskim letom ni bilo, še vedno pa velja spletna stran Cankarjevega doma za najbolj obiskano spletno stran katere koli kulturne inštitucije v Sloveniji (ugotovitev glede na dostopne podatke). V letu 2010 je našo stran obiskalo 421.848 obiskovalcev, do tega je bilo 216.848 različnih obiskovalcev. Obiskovalci so si ogledali 1.606.253 strani in na naši strani ostali 0:02:43. V letu 2011 se je obisk zmanjšal na 398.650 obiskovalcev, od tega je bilo različnih obiskovalcev 215.660. Zmanjšala sta se tudi število prikazanih strani in čas na strani (iz slednjega lahko sklepamo, da so želene informacije našli prej, torej je spletna stran ustrezno zasnovana oz. pregledna). V letu 2010 je bilo 48 % različnih obiskovalcev, v letu 2011 pa 45,50 %. Kot vidimo se število različnih obiskovalcev ni znatno zmanjšalo v primerjavi z letom 2010, kar kaže, da imamo stalne obiskovalce, torej obiskovalce, ki se vračajo.

Tabela 24 v nadaljevanju prikazuje obisk spletne strani Cankarjevega doma, s tem da ločuje med številom obiskov, različnimi obiskovalci, številom prikazanih strani, opredeljen pa je tudi čas, ki ga je v povprečju posamezni obiskovalec preživel na naši spletni strani.

TABELA 24: Obisk spletne strani CD

Leto	Število obiskov (Visits)	Različni obiskovalci (Unique Visitors)	Število prikazanih strani (Pageviews)	Čas na strani
2008	369.234	185.532	1.615.947	0:03:09
2009	419.317	209.526	1.758.308	0:03:01
2010	421.848	216.848	1.606.253	0:02:43
2011	398.650	215.660	1.467.368	0:02:37

V letu 2011 so obiskovalci med brskalniki najpogosteje uporabljali Firefox (39 %), sledi Internet Explorer (38 %), Chrome (13 %), Safari (8 %), Opera (1,5 %) ter Android Browser (0,4 %). Po naših

ocenah bo odstotek zadnjega tudi v prihodnje naraščal, saj so pametni telefoni vse bolj v uporabi. Naša stran pametnim telefonom za zdaj še ni vidna celoti, zato v letu 2011 načrtujemo posodobitev v tej smeri.

Zanimiv je podatek, da 71 % obiskovalcev spletne strani prihaja na našo spletno stran prek iskalnikov: google (91 %), najdi (7 %), bing (0,9%), search (0,7 %). Obiskovalci so nas iskali po ključnih besedah: cankarjev dom (40,9 %), cd (7,6 %), cankarjev dom ljubljana (1,6 %), cankarjev dom prireditve (1,4 %), cankarjev dom spored (0,8 %). Skoraj 13 % (12,7 %) prometa predstavljajo obiskovalci, ki pridejo na našo stran z neposrednim klikom na vstopno stran), torej brez iskalnikov in povezav, 16,6 % obiskovalcev pa je na našo stran prišlo iz usmeritvenih strani: facebook (26,5 %), (10%), opera (5 %), liffe.si (4 %), mojekarte (2, 3%) in drugih.

Matična spletna stran Cankarjevega doma (www.cd-cc.si) ni edini nastop Cankarjevega doma na spletu: še za štiri festivale v okviru programa Cankarjevega doma se zasnove samostojna spletna stran (s povezavo na matično spletno stran) in sicer: Festival dokumentarnega filma (FDF), Ljubljanski mednarodni filmski festival (LIFFe), Slovenski knjižni sejem (SKS) in Jazz festival Ljubljana. Obiskanost vsako leto narašča, opazen poskok v obisku pa je bil zaznan v letu 2011 v primerjavi z 2010 (tabela v nadaljevanju).

Skupni seštevek obiska vseh spletni strani CD v letu 2011 v primerjavi z letom 2010 (podatki v oklepajih) kaže porast, s tem da se je obisk matične spletne strani nekoliko zmanjšal, obisk t.i. »festivalskih« spletnih strani pa je zrasel.

TABELA 25: Obisk spletnih strani festivalov CD v letu 2011

2011 (2010)	Število obiskovalcev	Različni obiskovalci	Št. prikazanih strani
FDF	20.572 (14.958)	10.084 (8.626)	92.958 (91.951)
Jazz fest.	26.700 (18.912)	14.739 (11.060)	108.728 (101.472)
LIFFe	132.698 (113.698)	66.208 (56.510)	2.285.969 (2.110.372)
SKS	35.455 (24.022)	19.595 (15.961)	159.297 (153.927)
CD	398.650 (421.848)	215.660 (216.848)	1.467.368 (1.606.253)
SKUPAJ	614.075 (593.438)	316.202 (309.005)	4.114.320 (4.063.975)

Socialna omrežja

CD je tudi v letu 2011 ohranil oz. še okrepil pojavljanje v socialnih omrežjih: na Facebook strani Cankarjevega doma smo tako uspeli pridobiti že 5.500 privrženecv (lani 5.000), Facebook stran Teatra CD ima 2900 prijateljev (lani 2053), Galerija CD 3000 (lani 2573), Liffe 5400 (lani 3572), Jazz festival Ljubljana 1900 prijateljev (lani 1473), program za otroke in mlade 130 privrženecv (lani 114), cikel Predihano pa 550 (enako kot lani).

Z Ljubljanskim mednarodnim filmskim festivalom in Jazz festivalom Ljubljana smo v letu 2011 začeli komunicirati tudi po Twitterju, ki velja za najhitreje rastoče socialno omrežje, v začetku leta 2012 pa smo vzpostavili tudi račun za Cankarjev dom.

Poleg intenzivnega komuniciranja na twitterju bi želeli prihodnosti vzpostaviti tudi objavljanje kratkih blogov (zapisov vodij kulturno-umetniškega programa) o programu CD na enem od blogerskih portalov (npr. Blogger).

Širjenje informacij in mnenj o programu CD v spletnem svetu, na različnih socialnih omrežjih in forumih bomo nadgrajevali tudi v prihodnje: poleg zasnove blogov, posodobitve spletne strani CD (ne celotne preнове, le nadgradnje posameznih orodij, iskalnikov, povezav) bomo v sodelovanju z IT oddelkom Cankarjevega doma nadaljevali razvoj aplikacij za pametne (mobilne) telefone. V letu 2011 smo razvili aplikacijo urnika LIFFe za mobilne telefone, ki si jo je na svoje telefone nastavilo 135 upornikov. Za leto 2012 bi želeli, da je njihovo število naraste na 400.

E-novice

Tedensko pošljemo novice Cankarjevega doma na 3.000 naslovov, prek spletnih strani festivalov - LIFFa (1.630 prejemnikov) in Jazz festivala (860 prejemnikov) pošiljamo e-novice po potrebi: ob

najavi filma, ciklov, posameznih jazz koncertov in drugih dogodkov.

MMS novice

Z letom 2011 smo pričeli tudi s pošiljanjem MMS obvestil. Trenutno je prijavljenih 250 naročnikov na novice Cankarjevega doma. Na jazz novice pa je prijavljenih 60 števil. Število naročnikov niha, saj se naročniki dinamično prijavljajo in odjavljajo. Mesečno pošljemo 3-5 sporočil – odvisno od programa oz. potrebe po pospeševanju prodaje.

Posodobitve, nadgradnje in razvoj spletnega pojavljanja so za Cankarjev dom ključne, saj so finančno neinvazivne, hkrati pa učinkovite predvsem pri pridobivanju mlajše publike. Zavedamo se, da samo spletni nastop nikoli ne bo samozadosten, saj je lahko marketinški splet učinkovit le ob ustrezni kombinaciji online in offline orodij, a vsekakor ostaja razvoj spletnega pojavljanja ena od osrednjih točk tržnega komuniciranja tudi v letu 2012.

Odnosi z javnostmi (mediji)

Odlični odnosi Službe za trženje programa in odnose z javnostmi z mediji so bistvo pojavljanja Cankarjevega doma v medijih. Profesionalno, usmerjeno, ažurno obveščanje medijev, skrbno pripravljene informacije in redna komunikacija s ključnimi novinarji in uredniki zagotavlja, da se CD redno pojavlja v raznovrstnih medijih, predvsem pa v največjih dnevnikih, osrednjih informativnih dnevnikih oddajah na TV in radijih pa tudi v številnih t. i. "lifestyle" prilogah in revijah. To kaže tudi analiza medijskih objav v elektronskih, tiskanih, internetnih medijih, ki je navedena v nadaljevanju.

TABELA 26: Analiza medijev za obdobje od 1.1.2011 do 31.12.2011					
mesec	skupno število objav	splet	radio	televizija	tiskani mediji
januar	669	75	77	51	466
februar	731	100	93	36	502
marec	989	136	139	46	668
april	699	67	26	143	463
maj	555	68	70	25	392
junij	344	39	35	16	254
julij	226	21	25	13	167
avgust	129	22	17	3	87
september	497	72	99	19	307
oktober	627	85	96	29	417
november	1026	134	165	41	686
december	932	144	141	66	581
SKUPAJ	7424	963	983	488	4990

V letu 2011 je bilo o Cankarjevem domu skupno objavljenih 7424 objav v tiskanih, elektronskih (radio in TV) in internetnih medijih (leto prej 7767, a so bile leta 2010 objave krajše, manj poglobljene in bolj novičarske). Upadlo je število objav v tiskanih medijih 4990 (v letu 2010 5793), a je bila posamezna objava v povprečju daljša kot v letu prej, zraslo je število televizijskih (488 objav v letu 2011, 431 v letu 2010 in 396 objav v letu 2009) in radijskih (leta 2011 983, leta 2010 881, leta 2009 pa 874) objav. Zasledili smo 963 objav v spletnih medijih (lani 662), a ta podatek ni celosten, saj naš kliping spremlja le objave v izbranih spletnih portalih oz. medijih, in sicer STA, Siol in 24 ur.com ter v dnevnikih spletnih časopisih.

Ob rob analizi objav velja dodati, da smo v letu 2011 prenehali v klipingu spremljati teme, ki so vezane na državne proslave, volitve in podobne dogodke, ki se vrstijo v CD, saj vsebinsko ne pripomorejo k analizi medijskih objav o CD - še več, zaradi odmevnosti teh dogodkov (npr. volitev) to jasnost slike o doseženih medijskih objavah za program CD celo zamegljuje.

Namesto sklepa - kako naprej?

Leto 2011 je bilo kljub krizi za Cankarjev dom razmeroma uspešno, saj je delež prodanih vstopnic dosegel 61 odstotkov. Dosegli smo nekaj izjemnih prodajnih rezultatov (LIFFe, Cirkus Cirkör, razstava Toulouse-Lautrec), uspeli smo ohraniti število abonementov Zlatega abonmaja in celo povečati št. abonementov Srebrnega abonmaja. Bilo pa je leto 2011 tudi leto neprijetnih presenečenj (slabša prodaja od načrtovane ob gostovanju skupine Shen Wei Dance Arts, slabša prodaja (kot v prejšnjih letih) božičnega koncerta Simfoničnega orkestra RTV SLO in novoletnega koncerta Orkestra Slovenske filharmonije, idr.). Vse to prinaša nove izzive za prihodnost.

Lahko le s tržnim komuniciranjem obrnemo trend upadanja zanimanja za sodobno-plesne prireditve? Lahko z dodatnimi popusti svoj program še približamo obiskovalcem?

Lahko sredstva za promocijo še skrbimo, ne da bi trpela prodaja? Analiza podobnih (sorodnih) predstav je pokazala, da so obiskovalci leta 2009 kupili 74 % vstopnic prve kategorije, leta 2011 60 %, leta 2011 pa 56 %.

Mar to pomeni, da je denarja za kulturo v družinskih proračunih res vse manj?

A zakaj so se za decembrsko gostovanje Cirkusa Cirkör najprej prodale najdražje vstopnice?

Vse to so vprašanja, na katere bomo v Službi za trženje programa in odnose z javnostmi intenzivno iskali odgovore v letu 2012, vzporedno pa razvijali nove pristope in ideje, s katerimi bi Cankarjev dom postal še pomembnejši prostor in zbirališče ljubiteljev kulture.

1.11 PRODAJA VSTOPNIC ZA PRIREDITVE JAVNE SLUŽBE V LETU 2011

Kazalec D^{10} , ki pokaže uspešnost pri prodaji vstopnic, izračunavamo za vse prireditve, dejavnosti in zvrsti kulturno-umetniškega programa. Sorazmerni delež prodanih vstopnic (glede na število vstopnic, ki so v prodaji) je pomemben pokazatelj ustreznosti umeščanja posameznih prireditev po dvoranah in prostorih CD, čeprav je zaradi posebnosti posameznih prireditev (akustika, orgle, odrska tehnologija ...) včasih nujno izvajanje določenih prireditev v (po številu sedežev) »prevelikih«, a po drugih merilih najprimernejših dvoranah.

Ciljna višina kazalca D za dvorane CD je 60 (prav zaradi že omenjene specifičnosti programa in dvoran CD). Prodaja vstopnic je uspešna, če jih letno prodamo vsaj 60 % (glede na število vstopnic, ki so v prodaji).

Zmnožek števila prodanih vstopnic in njihovih cen je bruto prihodek od prodanih vstopnic, s katerim (po odbitku DDV za nekatere zvrsti, na primer filmske projekcije, predavanja ... in plačilu stroškov, povezanih s prodajo kot so bančne provizije, provizije posrednikom pri prodaji, vzdrževanje računalniške aplikacije ...) sofinanciramo neposredne stroške programa in velik del splošnih odhodkov javne službe CD.

Do leta 2010 je računovodstvo CD knjižilo vse prihodke od prodanih vstopnic kot prihodke CD (v dobro), na strani odhodkov (v breme) pa stroške izvajalcev oz. partnerjev, glede na njihov delež prihodkov od prodanih vstopnic. Od 1. januarja 2011 na priporočilo revizorjev knjiži računovodstvo CD prihodke od prodanih vstopnic tako, da se na kontu 760017 knjiži zmanjšanje prihodkov od prodanih vstopnic, ki pripadajo partnerjem. V izkazih poslovnih dogodkov CD tako ostajajo med prihodki od prodanih vstopnic le tisti, ki pripadajo CD.

¹⁰ $D = (\text{število prodanih vstopnic} / \text{število vstopnic v prodaji}) * 100$

Na osnovi spremenjenega načina knjiženja so zato prihodki od prodanih vstopnic za prireditve javne službe in neposredni stroški teh prireditev manjši za delež prihodkov od prodanih vstopnic, ki pripada partnerjem. Za leto 2011 je znesek zmanjšanja prihodkov od prodanih vstopnic 513.397 €.

Za prireditve kulturno-umetniškega programa (brez razstav) je bilo v letu 2011 (2010) **prodanih 214.956 (237.217) vstopnic** ali 61,01 (61,16) % vstopnic, ki so bile v prodaji¹¹. Prodanih je bilo 22.261 vstopnic manj kot leto prej, čeprav se je delež prodanih vstopnic zmanjšal le za 0,11 %. Zakaj? V CD smo imeli manjše število prireditev z vstopnino (39 manj kot leta 2010), saj smo prodajali vstopnice za 864 (903) prireditev javne službe. V prodaji je bilo 36.773 vstopnic manj kot leto prej. **Povprečna cena vstopnice** v višini 11,47 € je bila nižja kot leto prej (**12,23**) €, v povprečju je bilo prodanih 249 (261) vstopnic na prireditve, ker je bilo več prireditev v manjših dvoranah CD oz. manj v največjih, GD in LD.

V številu in deležih prodanih vstopnic niso upoštevane brezplačne vstopnice, namenjene promociji programa, novinarjem, pokroviteljem, darovalcem, gostom CD iz tujine, izvajalcem in koproducentom po pogodbah in zaposlenim, ki si morajo po službeni dolžnosti ogledati prireditve.

Klasična glasba: 106 (121) prireditev z vstopnino, 84.970 (92.714) prodanih vstopnic, od tega 45.163 (47.222) abonmajskih, to je 71,49 (66,87) % vseh vstopnic (glede na število v prodaji). Povprečna cena vstopnice je bila 12,88 (14,22) €. V povprečju smo prodali kar 802 (766) vstopnici na prireditve. Najbolje obiskani so bili koncerti v sklopu Zlatega abonmaja, za katere je bilo prodanih na šestih koncertih 90,6 % vseh vstopnic, ki so bile v prodaji, po povprečni ceni 34,03 €.

Druga glasba: 54 (69) prireditev z vstopnino (15 manj kot leta 2010), 20.453 (23.730) prodanih vstopnic, to je 65,91 (62,76) % vseh vstopnic, ki so bile v prodaji. Povprečna cena vstopnice je bila 24,81 (23,53) €. Povprečno je bilo prodanih 379 (344) vstopnic na prireditve.

Gledališče: 62 (54) prireditev z vstopnino (8 več kot leta 2010), 8.270 (6.304) prodanih vstopnic, to je 55,87 (46,12) % vstopnic, ki so bile v prodaji. Povprečna cena vstopnice je bila nekoliko nižja kot leto prej, 20,63 (21,04) €. Povprečno smo prodali 133 (113) vstopnic na prireditve. Najuspešnejše po prodaji vstopnic je bilo gostovanje Cirkusa Cirkor, kjer smo na petih predstavah konec decembra v LD prodali kar 94,2 % vseh vstopnic, ki so bile v prodaji.

Ples: 36 (64) prireditev z vstopnino, 13.832 (28.134) prodanih vstopnic, to je le 55,94 (71,81) % vstopnic, ki so bile v prodaji. Povprečna cena vstopnice je bila 17,33 (15,39) €. Povprečno smo prodali 384 (440) vstopnic na prireditve. Število plesnih predstav je bilo manjše (28 manj kot leta 2010) in slabše obiskano kot leto prej zaradi zmanjšane števila predstav SNG Opera in balet Ljubljana, manj je bilo tudi plesnih gostovanj iz tujine. Manjši delež prodanih vstopnic je logična posledica: manjšega števila gostovanj iz tujine v GD, manj plesnih predstav SNG OB Lj. in slabo obiskanih koprodukcijskih predstav s slovenskimi nevladnimi organizacijami.

Film: 430 (426) predstav z vstopnino, 52.592 (54.095) prodanih vstopnic, to je 45,74 (48,31) % prodanih vstopnic (glede na število vstopnic v prodaji). Povprečna cena vstopnice je bila nekoliko višja kot leto prej, 4,56 (4,47) €. Povprečno je bilo prodanih 122 (127) vstopnic na predstavo. V letu 2011 se je zmanjšal obisk pri filmih iz distribucije CD, zelo dobro pa je bil obiskan najpomembnejši filmski projekt CD, LIFF, na katerem smo prodali 45.564 vstopnic.

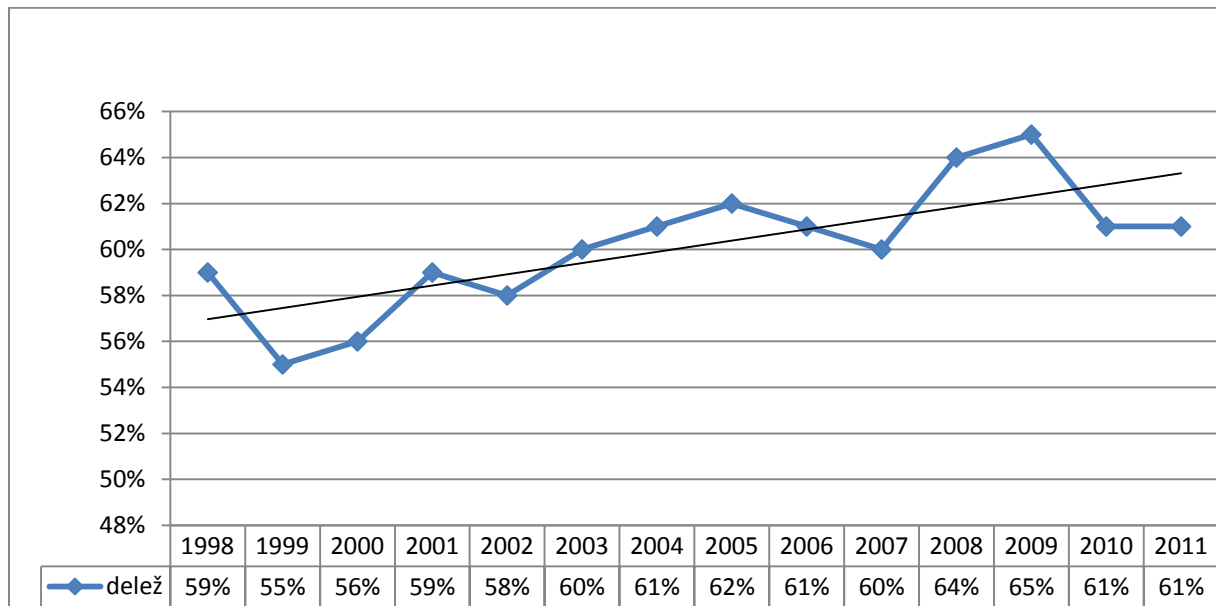
Kulturna vzgoja in humanistika: 176 (170) prireditev z vstopnino, 34.839 (32.240) prodanih vstopnic ali 72,62 (68,84) % prodanih vstopnic (glede na število v prodaji). Povprečna cena vstopnice je bila nekoliko nižja 6,12 (6,64) €. Povprečno smo prodali 198 (190) vstopnic na prireditve. Razveseljuje dejstvo, da je porast deleža in števila prodanih vstopnic večji kot leto prej tudi na

¹¹ Podatki vključujejo prodane abonmajske vstopnice (SF, RTV ...) za predstave, ki so vključene v program javne službe CD.

področju kulturne vzgoje. Pomembno vlogo pri tem po naši oceni igra pomladni Kulturni bazar, ki ga vsako leto organiziramo v sodelovanju z MK in MŠŠ.

Za tri razstave v Galeriji CD in predavanje v sklopu programa razstav je bilo prodanih kar 14.652 (4.800) vstopnic, 12.769 za razstavo H. T. Lautreca v Galeriji CD. Najslabše je bil obiskan Grafični bienale kjer smo v CD prodali le 164 vstopnic.

**SLIKA 15: DELEŽ PRODANIH VSTOPNIC GLEDE NA ŠTEVILO V PRODAJI OD LETA 1998
DALJE**

II. KULTURNO- UMETNIŠKI PROGRAM CANKARJEVEGA DOMA

1 RESNA GLASBA, OPERA

Program resne glasbe in opere je v letu 2011 realiziral 112 prireditev, toliko je bilo tudi načrtovanih: od tega 71 različnih prireditev simfonične, komorne, vokalne in glasbeno-scenske umetnosti. V primerjavi z načrtovanim oziroma prijavljenim programom so bile spremembe kar najmanjše, program je desegal zelo visoko realiziranost.

Cilji posamičnih programskih sklopov so bili različni, saj so sklopi produkcijsko raznorodni in nagovarjajo različno občinstvo. Ne zdi se nam primerno podajati ocene o doseženih ciljnih tistih programov, ki jih naši dolgoročni partnerji oblikujejo in razvijajo samostojno: to so koncerti Orkestra Slovenske filharmonije, Simfoničnega orkestra RTV Slovenija pa tudi matineje za mladino, ki jih oba pripravljata za Glasbeno mladino Slovenije in Glasbeno mladino ljubljansko. Enako velja za oba letna koncerta Akademije za glasbo ter za priložnostne koncerte v izvedbi Simfoničnega orkestra RTV Slovenija, kot je bil koncert ob 75-letnici Marka Muniha in tradicionalni Božični koncert. Prav tak model sodelovanja je bil temelj tudi pri vseh prireditvah SNG Opera in balet Ljubljana, ki je v minulem letu del svojega programa realiziralo v prostorih CD.

Ker so programi raznorodni, podajamo oceno o realizaciji glavnih ciljev posameznih programskih sklopov uvodoma, pred analizami posamičnih dogodkov.

1.1 SIMFONIČNA GLASBA

Abonmajski koncerti Orkestra Slovenske filharmonije

Modri abonma I in II, Oranžni abonma I in II

Orkester Slovenske filharmonije je izpeljal svojo abonmajsko dejavnost v Gallusovi dvorani skladno s prijavljenim terminskim načrtom: izvedli so vseh 36 koncertov v štirih abonmajskih ciklih z 18 vsebinsko različnimi programi. Zasnovo programa in izvajalcev sezone pripravljajo samostojno, prav tako sami podajajo prijavo programa, poslovno poročilo in letno evaluacijo opravljenega dela. Zato velja na tem mestu opozoriti le na nekaj skupnih projektov, krstnih izvedb in izrednih gostovanj. Posebno pomembno je bilo aprilsko gostovanje Matthiasa Pintscherja, enega najvidnejših skladateljev mlajše evropske generacije. Lep dogodek je bilo skupno vabilo brazilskega pianista Nelsona Freireja in njegova uvrstitev v okvir festivala oddaljenih kultur Obrazi Brazilije. Med krstnimi izvedbami v letu 2011 so bili oratorij *Cantus temporis* Alda Kumarja (17. februar), orkestrska skladba *Poti* Nenada Firšta (10. marec) ter *Koncert za violončelo in orkester* Božidarja Kosa, katerega solistični del je izvedel Jaka Stadler (20. oktober). Kot gostujoči mednarodni solisti so bili odmevni pianist Piotr Anderszewsky ter violinist Julian Rachlin, ki se je predstavil tudi kot dirigent. V jesenskem delu sezone je Slovenska filharmonija ponudila svoj koncertni podij velikemu številu domačih solistov, med njimi so bili Anja German, Karmen Pečar, Jaka Stadler, Barbara Sorč, Bernarda Fink, Bernarda Bobro in Lucas Debevec Mayer.

Podatki o prodanih abonmajih in vstopnicah abonmajskih koncertov orkestra Slovenske filharmonije kažejo padec, vsekakor pa številke niso slabe: v povprečju je bilo za vsak abonmajski koncert prodanih 950 vstopnic (lani 1003).

Koncerti Simfoničnega orkestra RTV Slovenija

Simfonični orkester RTV Slovenija je izvedel vse napovedane koncerte v Gallusovi dvorani, kjer predstavlja svojo abonmajsko dejavnost v ciklu Kromatika. Vse koncerte tega cikla so posneli in posredovali v programih Radia Slovenija, nekatere je posnela tudi Televizija Slovenija.

Pomladni del koncertne sezone je v glavnem potekal po načrtu: na februarskem koncertu pod vodstvom En Shaa je namesto prijavljenega tenorista v Brittnovi *Serenadi* nastopil James Oxley.

Marca je pod taktirko En Shaa gostoval pianist Konstantin Bogino, slišali smo krstno izvedbo *Koncerta za orkester* Igorja Štuheca. Na aprilskem koncertu nismo dočakali napovedanega slovitega pianista Krystiana Zimmermana s klavirskim koncertom Lutoslawskega. Poleg nadomestnega *Koncerta za orkester* prav tega poljskega skladatelja smo prisluhnili prvi izvedbi *Pasijona po Janezu*, kantati za orkester, zbor in soliste Damijana Močnika. Majski koncert pod vodstvom Zsolta Hamarja s solistom violistom Alexandrom Razero je bil v znamenju madžarske glasbe z deli Liszta in Bartoka. Zaključnemu koncertu sezone 2010/2011 je dirigiral glavni dirigent orkestra, solist je bil violončelist Mario Brunello, na sporedu pa dela Debussyja, Schumanna in baletna suite *Ognjeni ptič* Igorja Stravinskega.

Jesenski del koncertne sezone je odprl glavni dirigent En Shao s *Simfonijo* Henka Badingsa, Dušan Bavdek je pripravil *Koncert za flavto*, ki ga je krstno izvedla Eleonore Pameijer, v drugem delu koncerta smo slišali Franckovo *Simfonijo v d-molu*. Oktobrski koncert je bil v znamenju dostopnejšega žanra in je predstavljal spored klasičnih skladb v filmih in filmske glasbe kinematografskih uspešnic pod taktirko Davida De Villiersa. Koncert 17. novembra je izstopal s slovitim solistom na rogu, bivšim članom Berlinskih filharmonikov Radekom Baborakom, ki je blestel v Webrovem *Concertinu*. Orkester se je izkazal z uvodno uverturo iz Webrovega *Oberona* in interpretacijo Schumannove *Tretje*, t. i. "Renske" simfonije. Decembrski koncert je bil v znamenju glasbe Antona Brucknerja ter koprodukcijsko združenih umetniških moči Simfoničnega orkestra RTV Slovenija, Simfoničnega orkestra ter zbora Opere SNG Maribor. K sodelovanju so povabili tudi Zbor Akademije za glasbo v Ljubljani, dirigiral je Cristian Mandeal, solisti so bili Lana Kos, Irena Petkova, Janez Lotrič in Valentin Pivovarov. Na sporedu sta bila *Te Deum* za soliste, zbor, orkester in orgle ter *Simfonija št. 9 v d-molu*. Koncert so ponovili v Mariboru.

Zlati abonma

Program gostujočih orkestrov v okviru zlatega abonmaja je predstavil vseh šest načrtovanih koncertov. Izvedba sporedov in zasedba je le neznatno odstopala od najavljenih.

Zlati abonma je osrednji gostovalni program CD na simfoničnem področju in edini, ki ga oblikujemo samostojno. Naši cilji so visoka izvedbena kultura izbranih orkestrov, dirigentov in solistov, mednarodna referenčnost izvajalcev, tehtnost predstavljenih programov. Ocenjujemo, da so bili vsi cilji doseženi. Najšibkeje je bilo gostovanje Državnega akademškega orkestra Nova Rusija pod vodstvom Bašmeta, predvsem zaradi neinventivnega programa, s katerim so se podali na evropsko turnejo, in dirigentovega pomanjkanja večdimenzionalnega interpretativnega uvida. Po programski plati sta kot dobrodošla dopolnitev programov domačih orkestrov izstopala izvedba Mahlerjeve *Desete simfonije* v različici Derycka Cooka ter spored pri nas manj slišane Purcellove glasbe v interpretaciji kontratenorja Andreasa Scholla. Ocenjujemo, da je zlati abonma visoko prepoznaven kot kakovosten mednarodni gostovalni program. Naša največja težava ostaja vzdrževanje pričakovane ravni ponudbe vrhunskih orkestrov ob zagotavljanju cenovne dostopnosti vstopnic za te dogodke.

Februarsko srečanje z enim najbolj znanih pevcev stare glasbe, kontratenoristom **Andreasom Scholom**, je ponudilo soočenje z redko izvajanim baročnim repertoarjem. Spored je slonel na Purcellovih skladbah, instrumentalno ga je podpiral italijanski ansambel za staro glasbo **Accademia Bizantina** pod vodstvom koncertnega mojstra Stefana Rossija, ki je nadomestil napovedanega Stefana Montanarija. Scholl se je izkazal kot občutljiv, inteligen, kultiviran pevec. Kljub zaznavni glasovni indisponiranosti je potrdil sloves enega vodilnih kontratenoristov. Zvočna podoba koncerta je opozorila tudi na problematiko akustične podobe, ki se oblikuje v razkoraku med specifičnostjo historične izvajalske prakse in volumnom sodobnih simfoničnih dvoran. Kritike so Schollov nastop sprejele z veliko naklonjenostjo; poudarile so programsko sklenjenost večera, ki je bil – slogovni monotematičnosti navkljub – izpeljan kot ponotranjena in prepričljiva umetniška izkušnja.

Marca je nastopil **Državni akademski orkester Nova Rusija** pod taktirko dirigenta in violista Jurija Bašmeta, s solistko violončelistko Tatjano Vasilijevo. Tudi ta koncert je bil programsko osredinjen okoli enega skladatelja, tokrat Petra Iljiča Čajkovskega. Vasilijeva, ki velja za eno vodilnih čelistk svoje generacije, je upravičila sloves ter *Variacije na rokokojsko temo* interpretirala z zamahom polnega tona in občutkom za dramaturgijo skladbe. Bašmet je našemu občinstvu bolj znan kot solist in

dirigent komornih sestavov; kot simfonični dirigent se je predstavil prvič. Njegovo vodenje se je osredotočilo na pozorno izpeljane detajle in barvno polno zvočno sliko vseh orkestrskih skupin. Kritika mu je očitala predvsem premalo interpretativne napetosti pri notranjem oblikovanju in formalno kratkosapnost.

Maja je gostoval **Beethovnov orkester iz Bonna** pod taktirko Stefana Bluniera, ki je upravičil sloves enega odličnih nemških orkestrov tradicionalnih simfoničnih vrednot. Dirigent in orkester sta pokazala zavidljivo raven zvočne kulture in zlite igre. Nadgradila jo je dirigentova interpretacija, ki je lok celovečerne Brucknerjeve *Osme simfonije* speljala z izostrenim občutkom za notranjo dinamiko. Kritika je pohvalila predvsem njegov način oblikovanja simfonične tvarine in "osebnostno prežarjanje glasbe".

Veliki uvodni zamah jesenskega dela sezone je oblikoval orkester **Dunajskih simfonikov**. Namesto napovedanega Dimitrija Kitajenka je orkestru dirigiral stari znanec ljubljanskega občinstva Hans Graf. Predstavili so se z učinkovito uvodno skladbo *Capriccio* Gottfrieda von Einema, Mozartovo *Linško* ter Brahmsovo *Drugo simfonijo*. Koncert je privabil veliko izvenabonmajskega občinstva; izzvenel je v vzdušju privrženosti tradicionalni dunajski orkestrski kulturi; kritika je koncert ocenila zelo dobro in poudarjala predvsem žlahtnost zvoka in plemenito konservativnost.

Eno izjemnih gostovanj zlatega abonmaja se je zgodilo novembra; pripravili so ga dirigent **Philippe Herreweghe** in "njegovi" trije ansambli: z **Orkestrom Elizejskih poljan** iz Pariza, s **Collegiumom Vocale iz Genta** in **Accademio Chigiana** iz Siene. Naj omenimo, da so ansambli iz različnih delov Evrope v štirih dneh intenzivnih vaj izvedli sklepne vaje za to produkcijo prav v Ljubljani. Solisti v *Slavnostni maši* Ludwiga van Beethovna so bili sopranistka Marlis Petersen, altistka Gerhild Romberger, tenorist Benjamin Hulett ter basist David Wilson-Johnson (vskočil je namesto obolelega Simona Kirkbridea). Uredili smo izvajalske pravice, tako je Radio Slovenija koncert posnel in predvajal na Programu ARS.

Sklepni mesec Mahlerjevega leta je bil za **Nacionalni francoski orkester** v znamenju dveh zadnjih simfonij, ki so končale obdobje, ko se je orkester pod vodstvom glavnega dirigenta **Daniela Gattija** posvetil izvajanju celotnega Mahlerjevega simfoničnega opusa. Pod Gattijevo taktirko smo v Ljubljani slišali *Simfonijo št. 10. v Fis-duru* v izvedbeni različici Derycka Cooka iz leta 1976. Slednja velja danes za največkrat izvajano, pri nas smo jo slišali prvič. Razpira vso formalno problematiko Mahlerjevega simfoničnega iskanja: od motivičnega prežemanja posamičnosti in celote do predimenzioniranih finalnih odsekov. Izvedba *Desete simfonije* je zaokrožila niz domačih programov, ki so se v minulih dveh letih spominjali dvojne skladateljeve obletnice; vsekakor pa je doživela veliko odmevnost med glasbenimi poznavalci in strokovno javnostjo. Koncert je posnel Radio Slovenija.

Simfonični koncerti za mladino

Simfonične matineeje Orkestra Slovenske filharmonije za Glasbeno mladino Slovenije

Partnersko sodelovanje z Glasbeno mladino Slovenije smo uresničili z vsemi 16 načrtovanimi glasbenimi matinejami Slovenske filharmonije, ki so bile razdeljene v štiri dvodnevne terminske bloke. Marca in novembra smo izvedli po štiri koncerte programskega sklopa *Čudoviti svet glasbil*, enega najbolj priljubljenih: *Vodnik po orkestru za mladino* Benjamina Brittna sta marca dopolnjevala odlomka Čajkovskega in Camilla Saint-Saënsa, novembra pa dve deskriptivni deli Matije Bravničarja, *Kralj Matjaž* in *Kurent*. Orkester Slovenske filharmonije je v pomladnem sklopu vodila Živa Ploj Peršuh, novembra pa mlad hrvaški dirigent Vladimir Kulenović; povezoval je Boštjan Gorenc Pižama. Aprila je bila na vrsti ponovitev programa za otroke od 5. do 10. leta, *Peter obišče orkester*, ki ga je dirigiral Simon Dvoršak, vodil pa igralec Janez Škof. Poleg priljubljene simfonične pripovedke Prokofjeva *Peter in volk* sta bili na sporedu deli Ottorina Respighija *Ptice* in *Prvi preludij*.

Oktobrska matineja je bila uspešnica *Glasbeno kraljestvo živali*, ki ga je orkester pripravil v sodelovanju s Plesnim gledališčem Harlekin in voditeljem Andrejem Rozmanom Rozo. Štiri koncerte, namenjene najmlajšemu občinstvu simfonične glasbe, je vodil Steven Loy.

Koncerti v sodelovanju z Glasbeno mladino ljubljansko

V sodelovanju z Glasbeno mladino ljubljansko smo izvedli vse napovedane mladinske koncerte, po dva s Simfoniki RTV Slovenija in z Orkestrom Slovenske filharmonije. Premik koncertov na dopoldanske ure, s katerim smo ponudili šolam ustrežnejši termin za obisk, se je pokazal kot dobra odločitev, saj je bil avditorij vseh koncertov povsem zaseden.

Matineja Dopoldan s Simfoniki RTV Slovenija se je osredotočila na karnevalsko tematiko z deli Saint-Saensa, Antonina Dvořaka, Matije Bravničarja, Giulia Briccialdija in Johanna Straussa. Dirigiral je mlad dirigent Giacomo Sagripanti, solistki sta bili flavtistka Eva Nina Kozmus in čelistka Katja Meljnikov. Aprilski matineji Orkestra Slovenske filharmonije in Slovenskega komornega zbora pod taktirko Martine Batič sta se osredotočili na glasbeno bogastvo muzikalov. Vse štiri koncerte sta povezovala Tanja Dimitrievska in Dejan Pevčević.

Drugi simfonični koncerti

Osrednjo koncertno ponudbo so dopolnili štirje priložnostni koncerti, ki nagovarjajo širše občinstvo ali tisto, ki se sicer ne udeležuje abonmajske sezone. Ocenjujemo, da so bili cilji doseženi, saj so bili koncerti dobro obiskani, ansamblom pa so ti programi ponudili prostor za programe, ki jih njihova osrednja dejavnost ne pokriva.

Novoletni koncert

Po mnogih letih zavestnega izogibanja sporedom v znamenju skladateljev dinastije Strauss smo tradicionalni koncert Orkestra Slovenske filharmonije oblikovali s priljubljenimi skladbami iz zlate dobe dunajske operete. Dirigent je bil Emmanuel Villeaume, na sporedu pa uverture, valčki, četvorke in polke Suppéja, Lehárja ter skladateljev družine Strauss. Orkester se je tako preveril v specifičnostih dunajskega sloga povzdignjene lahkotnosti. Koncert je bil zelo dobro obiskan in so ga neposredno prenašali na Programu Ars Radia Slovenija.

Koncert ob 75-letnici Marka Muniha

Simfonični orkester RTV Slovenija je s februarsko izvedbo oratorija *Letni časi* Josepha Haydna zaznamoval obletnico svojega dolgoletnega glavnega dirigenta; k sodelovanju so povabili Komorni zbor AVE, solisti so bili sopranistka Teresa Plut, tenorist Jeroen de Vaal in basist Randal Turner. Koncert je posnela Televizija Slovenija.

Koncert Simfoničnega orkestra Akademije za glasbo

Letni koncert je dirigiral Marko Letonja, veliko zanimanja je požela krstna izvedba kantate *Ana Ahmatova* za sopran in veliki simfonični orkester skladateljice Tine Mauko; solistični del je interpretirala Katja Konvalinka. Kot solistka v Elgarjevem *Koncertu za violončelo* in orkester se je izkazala Katja Meljnikov. Drugi del koncerta je bil v znamenju ciklične skladbe *Slike z razstave* Modesta Musorgskega. Koncert je bil zelo dobro obiskan in je imel ugodne kritike.

Božični koncert

Namesto napovedanih dveh koncertov z ameriško vokalno skupino Manhattan Transfer, ki sta odpadla zaradi terminskih težav, sta Simfonični orkester in Otroški zbor RTV Slovenija izvedla koncert s sporedom najlepših mednarodnih in slovenskih božičnih pesmi s solistko Alenko Godec. Priredbe je pripravil Patrik Greblo, ki je tudi dirigiral. Koncert je posnela Televizija Slovenija.

1.2 GLASBENO-SCENSKA DEJAVNOST

Ponudbo glasbeno-gledališke dejavnosti v izvedbi SNG Opera in balet Ljubljana (glej. 1. 6 Operne predstave/Začasno gostovanje SNG Opera in balet Ljubljana v CD) je decembra dopolnilo gostovanje angleške neodvisne skupine za staro glasbo New London Consort pod umetniškim vodstvom Philipa Picketta. Ugotavljamo, da je predstavljanje projektov baročne glasbe pomembno programsko

dopolnilo, saj je slogovno polje večine simfoničnih in glasbeno-gledaliških programov romantičen ali poznoromantičen (do ekspresionizma), kar zožuje celovito glasbenozgodovinsko izkušnjo. Zastavljeni cilji so bili doseženi, čeprav smo pričakovali večje zanimanje občinstva, kar bi bil dober znak za nadaljnji razvoj te zvrsti. Res pa je, da obnovljena operna hiša ponuja nove pogoje za razvoj te zvrsti z matičnim ansamblom.

Poznobaročna semiopera Henryja Purcella *Vilinska kraljica* (*Fairy Queen*) je priložnostno delo, napisano ob obletnici poroke kraljevega para. Gostujoča uprizoritev je stavila na individualiziranje vseh protagonistov in sproščeni žar zunajinstitucionalne produkcije. Režija Maurizia Garcie Lozana je ponudila aktualno različico, ki plete zgodbo o kolektivnem odhodu odtujenih posameznikov v mitično Arkadijo. V pevsko najbolj izpostavljenih vlogah so nastopili solisti Ruby Hughes, Ed Lyon, Michael George in Dana Marbach. Dana Marbach, ki se je slabo počutila, je glasovno podprla domača pevska moč, Martina Burger. Cirkuški artisti so bili vsebinsko integrirani v produkcijo kot nosilci osmišljenih vlog. *Vilinska kraljica* je zakladnica čudovite glasbe, ki je poleg aktualizirane postavitve nosilni čar postavitve New London Consorta.

Kritika je opazila zanimiv spoj sodobnega in starodobnega, iskreno prezenco nastopajočih, poudarila pa je tudi zasilno dramaturško rešitev uprizoritvene zagate nadrobnejše Purcellove predloge in precejšnjo vsebinsko poljubnost izvedbe. Obisk je bil glede na redkost tovrstnih projektov v našem programu dober, občinstvo pa naravnost navdušeno.

1.3 VOKALNA GLASBA

Na področju zborovske in druge vokalne glasbe smo sodelovali pri promociji in izvedbi letnega koncerta Akademskega pevskega zbora Toneta Tomšiča 21. maja 2011 v Slovenski filharmoniji. Dirigent je bil Sebastjan Vrhovnik, poleg del Heinricha Schütza, Sven-Davida Sandströma, Alberta Graua, Jakoba Ježa, Randalla Stroopeja, Alojza Srebotnjaka in Lojzeta Lebiča je zbor naročil in krstno izvedel nove skladbe Nane Forte, Damijana Močnika, Tadeje Vulc in Mojce Prus. Koncert je posnel Radio Slovenija.

1.4 KOMORNA GLASBA

Cilji programa komorne glasbe v letu 2011 so bili predstavljanje mednarodnih mojstrov v sporedih čim večje instrumentalne in slogovno raznolikosti, z aktualnimi, sodobnemu glasbenemu čustvovanju ustrezajočimi sporedi. Program srebrnega abonmaja so realizirali mednarodno cenjeni in aktualni umetniki, ki so pokazali mojstrsko obvladovanje svojega inštrumenta oziroma glasu. Sporedi so se odlikovali po tehtnosti izbranih skladb, niso pa bili vedno predstavljeni v dramaturško prepričljivi in premišljeni celoti. Vzrok za to je navadno v velikem številu različnih programskih konceptov, ki jih polno zasedeni umetniki v nekem obdobju pripravljajo za več prirediteljev hkrati ali za snemanje, kar privede do kombinirane, ne vedno enovite dramaturgije posamičnih koncertov. To šibko točko je bilo opaziti predvsem pri koncertih Fabia Zanona in Godalnega kvarteta iz Cremona.

Naši komorni koncerti se umeščajo v množico koncertov drugih organizatorjev po Ljubljani, ki so skoraj po pravilu brez vstopnine. S ciljem boljšega profiliranja programa je Cankarjev dom zavezan k predstavljanju vrhunskih mednarodnih izvajalcev, ki pa po drugi strani ne dosežejo pozornosti, kot so je deležni v svetovnih glasbenih središčih. Skratka, načrtovanje obiska naših komornih koncertov je realno, saj je uglaseno z izkušnjo okolja, po drugi strani pa je izjemno nizko glede na sloves izvajalcev.

Še vedno se lahko pohvalimo z zelo dobro skupinsko prodajo teh koncertov, saj se trudimo doseči kar največ mladih: s ciljanim informiranjem skupin mladih instrumentalistov, prilagojeno promocijo in povečano skrbjo za dostopnost koncertov.

Srebrni abonma

Cikel komorne glasbe Cankarjevega doma je predstavil načrtovanih sedem koncertov.

Januarja je spet nastopil eden najbolj cenjenih violinistov stare glasbe **Fabio Biondi**, tokrat z manjšo skupino, ki sta jo sestavljala še čembalistka Paola Poncet ter Giangiacomo Pinardi na kitari in mandolini. Napovedani glasbenik Riccardo Coelati Rama je moral zaradi zdravstvenih težav odpovedati nastop v Ljubljani, umetniški vodja pa je zagotovil historično utemeljeno interpretacijo programa, ki jo omogoča odprta možnost izvajanja bassa continua. Tema koncerta je bilo *Glasbeno popotovanje od Neaplja do Madrida*, slišali smo pri nas redko izvajana dela Luigija Boccherinija, Francesca Corsellija, Nicole Conforta, Domenica Scarlattija, Joséja Herranda in Adolfa Hasseja, skladateljev, ki so kot ambasadorji priljubljenega neapeljskega baročnega sloga delovali na španskem dvoru v Madridu. Strokovna javnost je opazila lepoto občutljivega lokovanja, mehke linije in napeto fraziranje, očitala pa je shematičnost programskega izbora skladb, ki je vodila v šablonsko notranjo dramaturgijo koncerta.

Februarja smo pripravili pevski recital ene trenutno najbolj iskanih sopranistk **Anette Dasch**. Njen klavirski partner je bil Ulrich Naudé. Za ljubljanski debi je izbrala samospeve Ludwiga van Beethovna, Johanna Brahmsa in Ericha Wolfganga Korngolda; v drugem delu koncerta je izvedla pesemski cikel po Christi Wolf sodobnega ameriškega skladatelja Richarda Beaudoina *Nach-Fragen/Poizvedbe*. Izbor pesemskega cikla leta 1976 rojenega Richarda Beaudoina je bilo sicer smelo programsko središče, ni pa prepričal v izrazni zaokroženosti in je učinkoval kot kompozicija izrazno kolažne oblike. Glede na sloves gostujoče umetnice je bil koncert dokaj slabo obiskan. Strokovna kritika je pevko voluminoznega, polnega glasu doživela kot inteligentno interpretko, zavezano notranji dramatikski skladb, opazili pa so tudi nekaj tehničnih slabosti in glasovnih votlosti.

Marca smo pripravili koncertno vrnitev organista **Pavla Kohouta**, ki je bil zmagovalec na Tekmovanju mladih organistov leta 1998 v Ljubljani. V prvem delu koncerta se je posvetil orgelskim skladbam Johanna S. Bacha, v drugem pa smo slišali manj znana dela Bedřicha A. Wiedermanna, J. Rheinbergerja ter L. Viernea in C. Francka; programska zanimivost so bile *Variacije na Paganinijevo temo*, za solo pedal Hermannia Gabriela Kummerja. Kohout se je predstavil kot zrel, suveren recitalist, z zaledjem razvejane mednarodne dejavnosti. Obisk je bil zelo dober.

Pomladni niz koncertov smo sklenili z **Godalnim kvartetom iz Cremone**, ki je dokazal, da sodi med najzanimivejše mlade evropske godalne kvartete. S sporedom del Luigija Boccherinija, Ludwiga van Beethovna ter Franza Schuberta je ansambel ostal na ustaljeni strani oblikovanja sporeda, prepričali pa so toliko bolj s polno barvo godal, polnokrvnim muziciranjem in mehkim vodenjem linij. Strokovna kritika je opazila ansambelsko odličnost v visokem zlitju zvoka vseh instrumentalistov in dinamično artikuliranem ravnanju s tonom.

V okviru festivala oddaljenih kultur Obrazi Brazilije je v Sloveniji gostoval eden najbolj cenjenih kitaristov, dirigentov in pedagogov, **Fabio Zanon**. Prvi del sporeda je oblikoval z deli romantičnih klasikov kitarske literature hispanskega območja (Fernando Sor, Manuel Ponce, Isaac Albeniz), drugi del pa je zastavil kot kalejdoskop krajših del brazilske in južnoameriške glasbe. Koncert je bil odlično obiskan, tudi zaradi uvrstitve v več programskih sklopov CD. Kritika je opazila nekatere spominske težave solista, pohvalila pa tenkočutno tonsko barvanje in večdimenzionalno plastično vodenje glasov v kontrapunktsko zastavljenih kompozicijah.

Namesto napovedane pianistke Sofye Gulyak smo odprli jesenski del komorne sezone s celovškim pianistom **Ingolfom Wunderjem**, ki je nase opozoril z izjemnimi interpretacijami na Chopinovem tekmovanju v Varšavi oktobra 2010. Koncert je bil zelo odmeven in dobro obiskan, številno je bilo predvsem mlado občinstvo, mediji pa so ga obravnavali kot izstopajoč dogodek. Kritiki so poudarili fino diferenciranje tonov in fraze, predanost ter nobleso igre, očitali pa odločitev za obletnično uvrstitev Lisztovih skladb v spored. Prvi del sporeda je dopolnjevala še Mozartova *Sonata št. 13*, drugi del pa je bil v znamenju Chopina, ki velja za avtorja Wunderjeve slogovne predispozicije.

Tudi koncertna vrnitev ameriškega **Godalnega kvarteta Emerson** 8. novembra je doživela veliko zanimanje občinstva, vendar ni izpolnil vseh visokih pričakovanj. Izdelanost partov in uigranost ansambla sta naravnost osupljiva, skozi interpretacije glasbenikov seva globoko poznavanje sodobne

literature za godalni kvartet. Za tokratno evropsko turnejo so izbrali program, ki precej odstopa od njihovih običajnih sporedov (Mozart, Bártok, Dvořak) in je mestoma razkril šibke točke ansambla. Kritika jim je očitala predvsem rutinerstvo in muzikantsko izpraznjenost, strokovna publika pa je občudovala nesporno instrumentalno mojstrstvo, kompaktnost tona in visoko ozaveščen formalen uvid. Koncert je bil odlično obiskan in je zajel občinstvo različnih glasbenih predispozicij.

Mladi mladim

Cikel v sodelovanju z Glasbeno mladino ljubljansko je predstavil vseh šest napovedanih koncertov, ki jih je v celoti posnel Radio Slovenija. Trudimo se zagotoviti dostopnost teh koncertov in mladim koncertantom ponuditi optimalne izvedbene pogoje.

Prvi koncert 24. januarja je bil v znamenju pihal in trobil, nastopila je saksofonistka Nena Leban in Trobilni kvintet Akademije za glasbo v Ljubljani, kot nagrajenec Tekmovanja mladih slovenskih glasbenikov. Člani ansambla so trobentača Roman Podlesnik in Matjaž Meden, hornistka Jasna Komar, baritonist Nejc Merc in tubist Uroš Vegelj.

Marca so v Klubu CD nastopili Jernej Oberžan na kontrabasovskem helikonu (korepetirala je Maria Lebed) ter Springtime Quartet v sestavi Kaja Lešnjak, flavta, Nina Tafi, oboa, Tomaž Zevnik, klarinet, in Barbara Sladič, klavir. Namesto napovedanega kontrabasista Branimirja Vulića je nastopil klavirski trio, ki ga sestavljajo pianistka Ana Čop, violinistka Manja Slak in violončelistka Zala Vidic. Učenke Glasbene šole iz Novega mesta so v okviru tekmovanja TEMSIG dosegle maksimalno število točk in prejele zlato plaketo; ocenili smo, da je to odlična nadomestna rešitev za odsotnega glasbenika. V drugem delu koncerta je nastopil saksofonist Janez Uršej.

Ker je bil letni razpis za skladateljski večer neuspešen, smo v oktobrskem terminu v Klubu CD predstavili akordeonistko Nikolino Furić ter Kvartet saksofonov Quartessel (Janina Lorenci, Nena Leban, Martin Skubin, Tadej Šepec). 22. novembra smo v Dvorani Slavka Osterca Slovenske filharmonije pripravili koncert nagrajenca TEMSIG, trobentača Jureta Močilnika ter violončelistke Katje Meljnikov. Na decembrskem pevskem recitalu, prav tako v Slovenski filharmoniji, sta nastopila Nina Fras Dominko, sopran, in Darko Vidic, bariton.

Zvoki šestih strun

Kitarski cikel je predstavil napovedana glasbenika: kanadsko kitaristko **Lauro Young**, ki je prepričala s temperamentno igro, vendar je imela kar nekaj težav zaradi izposojenega inštrumenta, ki ga je izbrala za izvedbo koncerta. Zelo dobro je bil obiskan recital mladega, mednarodno uveljavljajočega se kitarista **Maka Grgića**, ki je poleg kitarskih poznozbaročnih in romantičnih klasikov izvedel tudi delo Nejca Kuharja. V kitarski cikel smo poleg obeh naštetih uvrstili še koncert brazilskega virtuozna Fabia Zanona (glej srebrni abonma).

Drugi komorni koncerti

Ob ustaljenih ciklih in rednem koncertu študentov orgelskega razreda Akademije za glasbo v Ljubljani so našo komorno ponudbo obogatili tudi trije koncerti slovenskih glasbenikov za izven. Naš namen je ob utečenih mednarodnih abonmajskih sklopih ponuditi koncertni podij tudi najzanimivejšim domačim glasbenikom. Pri doseganju cilja smo bili uspešni, saj so izbrani glasbeniki, predvsem Luka Juhart in Ivan Skrt, pripravili kakovosten dogodek, ki je izzval tudi veliko pozornost medijev in zanimanje občinstva.

Akordeonist Luka Juhart, ki svoje delovanje osmišlja predvsem na področju glasbe sodobnosti, je 26. januarja oblikoval tehten recital v Klubu CD. Recital je bil zelo dobro obiskan, izvedel pa je dela Petre Strahovnik, Bojane Šaljič Podešva, Mateja Bonina, Uroša Rojka, Volkerja Heyna in Vinka Globokarja.

Namesto ponovitve božičnega koncerta s Simfoniki RTV smo v program uvrstili klavirski recital slovenskega pianista Ivana Skrta, ki je bil 23. novembra v Gallusovi dvorani. Ivan Skrt se je kot glasbenik razvijal v Rusiji, kjer je študiral na konservatoriju Čajkovskega, ter v Franciji na podiplomskem izpopolnjevanju na Ecole Normale v Parizu. Spored je oblikoval v izkušnji te geografske dvojnosti (S. Rahmaninov, A. Skrjabin, C. Debussy) in potrdil visoko tehnično suverenost

z izvedbo Ravelovih *Nočnih prikazni* ter *Petruške* Stravinskega. Skrt se je predstavil kot visoko individualiziran interpret, ki zna navdušiti tudi občinstvo in očara z iskrenostjo poduhovljenega odnosa do glasbe. Recital smo pripravili v sodelovanju s He-Art, posnetek je pripravil Radio Slovenija.

Skladatelj in kitarist Etbin Stefančič je 30. novembra v Klubu CD predstavil svoj zadnji avtorski projekt z naslovom *Altera Pars (Druga stran)* za kitaro in komorno instrumentalno zasedbo. Prvo izvedbo je pripravila zasedba Ante Portas (Eva Jurgec, oboa; Sabina Magajne, francoski rog; Marijana Gregorič, violina; Mirela Rihtar, violončelo; Etbin Stefančič, kitara; Jože Bogolin, tolkala).

Koncert študentov orgelskega razreda Akademije za glasbo v Ljubljani

Na javnem nastopu študentov orgel ljubljanske akademije 6. junija so nastopili dodiplomski in podiplomski študentje iz razreda izredne profesorice Renate Bauer: Anita Kralj, Marko Heričko, Bojana Ivančič, Gašper Jereb, Eva Dolinšek in Ana Klopčič.

1.5 DRUGE PRIREDITVE PROGRAMA RESNE GLASBE

Predihano 2011 *Luigi Nono, glasnost tišine*

Cikel sodobne komponirane glasbe se je od 3. do 31. maja 2011 osredotočil na dediščino enega najvidnejših predstavnikov evropske glasbene avantgarde, skladatelja Luigija Nona. Poleg njegovih del za različne komorne zasedbe iz vseh ustvarjalnih obdobji smo slišali tudi dela skladateljev naslednjih generacij, ki so svojo izraznost oblikovali tudi pod vplivom modernistove glasbene dediščine. Festival je ponudil bližnje spoznavanje opusa enega velikih modernistov in skušal zapolniti vrzeli v slovenskem poznavanju glasbe druge polovice 20. stoletja. Mediji so izkazali veliko naklonjenost festivalu in ga obravnavali s skrbnostjo ter zavedanjem njegovega pomena, manj obetavno pa je bilo stanje pri poslušalcih, ki so jim dogodki navsezadnje namenjeni. Koncerti so bili slabo obiskani, povprečno 31 prodanih vstopnic za koncert, kar je zelo slabo razmerje ob upoštevanju visokih stroškov produkcije, angažiranosti vrhunskih izvajalcev in dejstvu, da je bila to ena redkih možnosti živega koncertnega doživetja te glasbe na naših odrih.

Festival je odprlo gostovanje freiburškega ExperimentalStudia, zgodovinske glasbene ustanove, kjer je Nono deloval v svojem zrelem in poznem obdobju. V njegovem času je bila to ena najuglednejših avantgardnih skupin na področju akustičnih raziskav, danes pa bi jih lahko opredelili tudi kot čuvarje in soavtorje mnogih del. Predstavili smo dva koncerta, prvi je pripadel Ensemblu Experimental, ki je hišni sestav studia. Dirigent je bil Detlef Heusinger, sicer umetniški vodja, kot gostja pa je nastopila Nina Prešiček v Nonovem delu ... *Sofferte onde serene*. Dimenzijo slogovne in zgodovinske avtentičnosti je prispevala prisotnost glasbenikov, ki so te skladbe tudi krstno interpretirali. Danes veljajo za prave avtoritete na tem področju, saj so z večino skladateljev evropske avantgarde tudi osebno delali in bili zaslužni za ustrezen prenos skladateljevih zamisli. Med njimi so flavtist Roberto Fabricciani, klarinetist Ernesto Molinari, altistka Susanne Ott ter André Richard, umetniški vodja freiburškega studia v letih njegovega največjega umetniškega razcveta. Slednji je pripravil tudi predavanje z naslovom *Proti Prometeju* za študente Akademije za glasbo in muzikološkega oddelka Filozofske fakultete v Šantlovi dvorani Akademije za glasbo. Seminar je razgrnil nekatere bistvene vidike skladateljskega dela Luigija Nona v Experimentalnem studiu in orisal koncepte prostorskega zvoka v *Prometeju*, eni najbolj vizionarskih Nonovih skladb. Predavanje je omogočilo dragoceno srečanje z enim bližnjih sopotnikov moderne in je doživelo zelo dober odziv študentov.

Drugi koncert z Eksperimentalnim studiem smo pripravili z domačimi glasbeniki, združenimi v sestavu Neofonía pod vodstvom Stevena Loya. Še posebej prvi 5. maja je ponudil dragoceno izkušnjo sodelovanja z Eksperimentalnim studiem SWR Freiburg, s programom Nonovih skladb zrelega in poznega ustvarjalnega obdobja s sodelovanjem elektronike (*Guai ai gelidi mostri*). Drugi koncert 24. maja v Linhartovi dvorani je bil v znamenju generacije evropskih skladateljev, ki so estetsko črpali iz skladateljevega opusa, še posebej v obravnavi elementa tišine, ki postaja v poznem modernistovem opusu opazen gradnik formalne intenzitete. Slišali smo *Ricercare* Wolfganga Rihma, ki jo je napisal v

spomin Nonu, *Introduzione al oscuro* Salvatora Sciarrina ter *Mouvement – vor der Erstarrung* Helmuta Lachenmanna. Kritična javnost je v koncertu prepoznala izjemno učno lekcijo za poznavanje sodobnega repertoarja in dejstvo, da je bil Lachenmann v Sloveniji izvajan pravzaprav prvič, ocenila kot naravnost skrb vzbujajoče.

V sodelovanju z Italijanskim inštitutom za kulturo in Fundacijo Luigija Nona v Benetkah smo od 5. do 27. maja v prostorih Inštituta pripravili postavitev razstave Luigi Nono 1924–1990, s podnaslovom *Mojster zvokov in tišin*, ki sta jo ob desetletnici skladateljeve smrti pripravili kuratorki Nuria Schoenberg Nono in Erika Schaller. Razstava je predstavila biografski del, dokumente o stikih skladatelja z osebnostmi iz mednarodnega kulturnega sveta; obsežen del je bil namenjen odrskim delom Luigija Nona (*Intoleranza*, *Al gran sole carico d'amore*, *Prometej*), zadnji del pa je očrtal genezo skladbe *La fabbrica illuminata* (Razsvetljena tovarna, 1964).

V sodelovanju z Italijanskim inštitutom za kulturo smo 13. maja v Linhartovi dvorani pripravili koncert flavtistke Federice Lotti; za elektronski del koncerta je poskrbel Alvis Vidolin, eden od tesnih skladateljevih sodelavcev na področju tehnologije zvoka. Spored so sestavljala dela Luigija Nona in mlajših generacij beneških skladateljev Luigija Sammarchija, Filippa Perocca in Corrada Pasquottija. Lottijeva je pripravila tudi dvodnevni mojstrski tečaj, namenjen srednješolcem in študentom akademije. Teoretično in praktično je obravnavala poglobitve tehnike sodobnega repertoarja za flavto in, upamo, prispevala k boljšemu poznavanju osnovnih pihalnih tehnik, nujnih za slogovno ustrezno izvajanje literature druge polovice 20. stoletja.

Festival je sklenil koncert francoskega Godalnega kvarteta Diotima v Slovenski filharmoniji, ki je poleg Nonove mojstrske skladbe za godalni kvartet *Fragmente-Stille, an Diotima* izvedel še godalna kvarteta Toshia Hosokawa (*Silent Flowers*) in Helmuta Lachenmanna (*Grido*). Obisk je bil nižji, kot smo pričakovali, še posebej ob upoštevanju dejstva, da gre za enega najboljših evropskih godalnih kvartetov sodobnega repertoarja. Poželi so izjemno dobre kritike zaradi visoke stopnje kvartetne kultiviranosti in presežnega koncertnega programa.

Festival Earzoom v CD

V sodelovanju z Inštitutom za raziskovanje zvočnih umetnosti (IRZU) smo pripravili večer elektronske glasbe v okviru Festivala zvočnih umetnosti Earzoom. 3. oktobra sta v Kosovelovi dvorani nastopila Eduardo Miranda na elektroniki in Igor Vičentić na klavirju. V drugem delu večera sta svoje eksperimentalno sodelovanje predstavila Tae Hong Park (magnetofonski trak) in trobentač Jure Gradišnik.

1.6 OPERNE PREDSTAVE/ZAČASNO GOSTOVANJE SNG OPERA IN BALET LJUBLJANA V CD

SNG Opera in balet Ljubljana je v dvoranah Cankarkevega doma tudi v letu 2011 izvedla del svojega rednega programa. V januarski terminski shemi so pripravili ponovitve baleta *Bajadera* v koprodukciji z Opero in baletom SNG Maribor (glej 4.3 Plesna umetnost). V drugi polovici januarja pa jim je uspelo na oder postaviti Dvořakovo lirično pravljico *Rusalka*, s sceno in kostumi festivala Glyndebourne iz Velike Britanije. Pripravili so osem izjemno dobro sprejetih predstav, ki so skupaj imele okoli 9.600 gledalcev.

Dodatno so 22. in 23. junija v Linhartovi dvorani pripravili ponovitev predstave *Samorog* Giana Carla Manottija iz sezone 2009/10 ter s to madrigalno pripovedjo za operni zbor, plesalce in devet instrumentov zaznamovali 100-letnico rojstva znamenitega glasbeno-gledališkega ustvarjalca 20. stoletja.

2 DRUGA GLASBA

Program Druge glasbe smo izvedli v treh širših sklopih – Glasbe sveta, Jazz in mejne glasbene zvrsti. Ocenjujemo, da je bila kvaliteta koncertov na izredno visoki ravni, čemur pritrjuje strokovna javnost s številnimi kritikami, predvsem v dnevnih časopisih. Soočiti pa smo se morali z zelo slabim obiskom pri nekaterih najdražjih projektih, kot so bili Jazz Festival Ljubljana ter koncerta Carlinhosa Browna (Obraz Brazilije) in Ernesta Ranglina (Glasbe sveta), zato programa v celoti ne moremo oceniti kot odličnega. Za zelo uspešna so se izkazala sodelovanja s koproducenti: Cafe Teater (La Vie en Rose), Drugo godbo (dva koncerta), Mestom žensk (koncert Ive Bittove) in Narodnim domom Maribor (koncert Chrisa Lightcapa na Jazzlentu). Poudarili bi še jubilejni dvajseti (s petdeseto ponovitvijo) koncert Vlada Kreslina z gosti v Gallusovi dvorani.

Izvedli smo večino predvidenih prireditev, nekatere, ki so odpadle, smo nadomestili z drugimi programi.

2.1 GLASBE SVETA

Program so sestavljali naslednji sklopi: Obraz Brazilije (s štirimi koncertnimi večeri), abonma Glasbe sveta (jesenski del) z dvema koncertoma, od katerih je bil eden vključen tudi v festival Druga godba, ter koncertom Druge godbe v Klubu CD. Organizirali smo tudi koncert ob predsedovanju Madžarske v EU. Odpadel je koncert skupine Amala ob svetovnem dnevu Romov zaradi zelo majhnega zanimanja obiskovalcev.

Obraz Brazilije je uvedel skupni projekt brazilskega pevcu in kitarista Viniciusa Cantuárie in ameriškega zvezdniškega kitarista Billa Frisella. Ob koncertih brazilske popularne glasbe (Gilberto Gil, Adriana Calcanhotto, Carlinhos Brown) smo predstavili tudi brazilsko koncertno predstavo glasbeno-plesne skupine Barbatuques ter organizirali nastop DJ Tuda.

Zaradi obilice koncertov Obraza Brazilije, ki so programsko precej podobni projektu Glasbe sveta, smo se odločili, da z letom 2011 abonma Glasbe sveta postane sezonski, in ne več letni. Program abonmaja 2011/12 smo objavili spomladi 2011 in je vseboval koncerta flamenko pevke Estrelle Morente in kitarista Ernesta Ranglina.

Tudi v letu 2011 smo sodelovali z Zavodom Druga godba pri organizaciji in izvedbi festivala Druga godba, tako programsko kot tudi organizacijsko. Programsko sodelovanje je najprej potekalo v Klubu CD, kjer sta nastopila pevka Mor Karbasi in Damir Imamović, in sicer tako da je Cankarjev dom prispeval en koncert za festival Druga godba. CD in Druga godba pa sta sodelovala tudi pri izvedbi koncerta Estrelle Morente v Gallusovi dvorani, in sicer tako, da je CD prispeval dvorano in izvedbeno ekipo, Druga godba pa je poravnala neposredne stroške koncerta. V organizacijskem smislu sta zavoda sodelovala tako, da je vodja programa druge glasbe v CD Bogdan Benigar del svojega delovnega časa namenil tudi za pripravo festivala.

OBRIZ BRAZILIJE

VINICIUS CANTUÁRIA & BILL FRISELL

Cantuária je eden najpomembnejših brazilskih avtorjev v zadnjih desetletjih, poleg tega je izvrsten kitarist. Skupaj z izjemnim ameriškim kitaristom Billom Frisellom sta posnela album mehiških in brazilskih pesmi in jih ob spremljavi tolkalca Marivalda Dos Santosa izvedla na odlično sprejetem koncertu v Ljubljani. Želeli bi si samo več kot polovico zapolnjene dvorane. Kritiki so bili navdušeni: »Balzam za ušesa« Jure Potokar, Pogledi; »Mehko z drznim« Luka Zagoričnik, Delo.

4. januar, Linhartova dvorana

GILBERTO GIL

Eden najpomembnejših brazilskih glasbenikov vseh časov, ki je bil s Caetanom Velosom, Mario Bethânio in Galom Costo začetnik tropikalizma v šestdesetih letih. Gil je v Ljubljani nastopil petič,

vendar prvič v Cankarjevem domu in prvič z akustično zasedbo. Na odru sta ga spremljala sin Bem Gil na kitari in legendarni violončelist Jacques Morelenbaum. Dvorana je bila razprodana, ozračje zelo dobro, koncert morda preveč statičen.

8. april, Gallusova dvorana

ADRIANA CALCANHOTTO

Adriana Calcanhotto je kantavtorica iz velemesta Porto Alegre. Odlikujejo jo odlična besedila in prepričljiva interpretacija. To je dokazala tudi na prepričljivem nastopu v klubskem ozračju ob spremljavi odličnih in v svetu uveljavljenih brazilskih instrumentalistov mlajše generacije, kot so Davi Moraes na kitari, Alberto Continentino na basu in Domenico Lancellotti na tolkalih. Občinstvo je z velikim navdušenjem sprejelo koncert v razprodanem Klubu CD.

3. maj, Klub CD

BARBATUQUES, koncert + delavnica

Ena najzanimivejših brazilskih skupin, ki ob petju in igranju na telesa ter ob spremljavi nekaterih tradicionalnih glasbil uprizarja prvovrstno glasbeno predstavo. 12-članska zasedba je pred koncertom pripravila delavnico za petdeset ljudi, ki so z velikim entuziazmom sodelovali pri učenju – uporabljanju svojega telesa kot glasbilo. Tudi koncertna predstava je potekala v tem ozračju. Žal, je bilo obiskovalcev precej manj, kot smo pričakovali, saj gre za skupino, ki v drugih državah dvorane, kot je Linhartova, razproda.

9. maj, Linhartova dvorana

CARLINHOS BROWN

Carlinhos Brown je kralj brazilske glasbene ponudbe v zadnjih desetletjih. Uspešno pot je začel v rodnem Salvadorju de Bahia s tolkalno zasedbo Timbalada. Pozneje je začel sodelovati z vsemi pomembnejšimi imeni brazilske popularne glasbe, posnel pa je tudi album s kubanskimi glasbeniki. Njegovi koncerti so polni žara in komunikacije z občinstvom. To je še posebno prišlo do izraza na ljubljanskem nastopu, saj smo zaradi izredno slabega zanimanja občinstva koncert iz Križank prestavili v Linhartovo dvorano. Nastop je navdušil 200 zbranih duš in kritika Dnevnika, ki pa mu ni ušlo, da je šlo z vidika organizatorja za polomijo: »Brownova predstava je bila pravzaprav koncert letošnje največje aktualne mednarodne popularnoglasbene zvezde na naših odrih, ki je še vedno v ustvarjalnem vrhu po novatorstvu, razdajanju energije, tudi po socialnem aktivizmu, kratka, bila je to predstava glasbenika, ki ni »veteran« s predstavljanjem minulega dela (kot Gil, Sting in podobni). Paradoks vsega je, da so obiskovalci koncerta doživeli redek privilegij, da so Browna z ansamblom gledali povsem od blizu, z njim plesali, rajali, vsrkovali sofisticiran pop, reggae-sambo, izvrstno odigrano in odpeto godbo ...« Ičo Vidmar, Dnevnik.

7. julij, Linhartova dvorana

MOR KARBASI in DAMIR IMAMOVIĆ

Drugogodbeni večer je predstavil dva umetnika mlajše generacije. Zelo nadarjeno pevko iz Jeruzalema z izjemnim glasom, ki ustvarja med Anglijo in Španijo. Mor Karbasi poje v ladinu, jeziku španskih Judov. S spremljevalno skupino je predstavila svoj drugi album. Večer je sklenil sijajen interpret sevdaha iz Sarajeva. Damir Imamović je spet dokazal, da gre za enega najbolj suverenih in nadarjenih glasbenikov – pevcev in kitaristov nove generacije izvajalcev sevdaha.

14. maj, Klub CD

ABONMA GLASBE SVETA

ESTRELLA MORENTE

Zvezdnica flamenca Estrella Morente je nastopila pred 900 obiskovalci na izdelani predstavi z odlično spremljevalno skupino iz svoje rodne Andaluzije. Po začetnem »otipavanju« je hitro ogrela občinstvo in priča smo bili najbrž enemu najboljših flamenco dogodkov v Ljubljani. Občinstvo je na koncu sprejelo umetnike s stoječimi ovacijami, navdušena pa je bila tudi strokovna kritika: »Bil je sicer

koncert za vse okuse, vendar presenetljivo ortodoksen, zahteven nastop, v katerem pevka s karizmo, globino in gracioznostjo poslušalca popelje skozi fineše popularne umetnosti.« Ičo Vidmar, Dnevnik
Koncert sta soorganizirala Druga godba in Cankarjev dom
5. november, Gallusova dvorana

ERNEST RANGLIN

Še eden od odličnih koncertov v letu 2011, ki pa ga je pokvaril katastrofalno slab obisk in povzročil velik primanjkljaj glede na načrtovane prihodke.

»Kitarski veteran z Jamajke je s spremljevalno skupino ustvaril »good vibe«, godbo, ki povleče ter z vsem žitjem in bitjem vzbuja občutenje, dobesedno kliče k participaciji v »off beatu«. Sproščenost, mehke, vendar odločne geste, nasmešek; vsa toplina pojave 79-letnega muzika je bila nalezljiva za napol sedeči parter velike dvorane.« Ičo Vidmar, Dnevnik

KONCERT OB PREDSEDOVANJU MADŽARSKE EU

»Iz Prekmurja z madžarsko besedo v slovensko prestolnico«

15. februar, Linhartova dvorana

2.2 JAZZ IN CANKARJEVI TORKI

Program so sestavljali trije sklopi: Cankarjevi torki (24), 52. jazz festival Ljubljana in trije koncerti Big Banda RTV Slovenija. Na prošnjo Veleposlaništva Republike Madžarske smo organizirali še koncert ob zaključku predsedovanje Madžarske svetu EU.

CANKARJEVI TORKI

Cankarjevi torki v Klubu CD so s svojo programsko svežino in nenehnim dogajanjem zapolnili in nadgradili glasbeno ponudbo v Ljubljani ter predstavljali jedro programa druge glasbe. Zaradi manjših sredstev Ministrstva za kulturo je bilo število torkov manjše kot v letu 2010, zato pa se je povečalo število obiskovalcev in dosežena je bila raven obiska v skladu s pričakovanimi prihodki.

Konceptualno program koncertov tega glasbenega sklopa temelji na naslednjih načelih:

- promoviranje jazzovske umetnosti vse koledarsko leto ter s tem vzgajanje in navajanje občinstva na glasbeno zvrst, ki razvija svobodnega duha in oblikuje kritično glasbeno misel;
- dopolnjevanje in posodabljanje programskih vsebin ljubljanskega jazz festivala ter s tem oblikovanje jazzovske kakovosti v prostoru, ki naj bi dopolnila ali razširila programske zagate, povezane s kratkostjo jazz festivala, ga vse leto uravnavala in dolgoročno zagotavljala širino programske politike jazzovske ponudbe Cankarjevega doma;
- z uvrščanjem koncertov mejnih glasbenih zvrsti želimo povečati splošno kulturno ali glasbeno zavest v tem kulturnem okolju;
- spodbujanje ustvarjalnosti, povezane z jazzom in drugo sodobno glasbo.

JANI KOVAČIČ in BIG BAND RTV SLOVENIJA, dir. IGOR LUNDER

Premierna predstavitev albuma *Cerberus hotel Jazzitette* avtorja in pevca Janija Kovačiča. Orkester je nastopil v posebni postavitvi za potrebe Kluba CD. Videli smo odličen koncert pred razprodanim klubom. Kakovost albuma je bila nadgrajena v živo. »Od pesmi do pesmi so se glasbeniki večje sprehajali po latinoritmih, bluesu in starem, s patino prežetem bigbandovskem zvenu, besede so občasno poudarili z disharmoničnimi vložki, spet drugič pa z izredno liričnimi pasažami. Big band se je izkazal tako s čvrsto skupinsko igro (zavzetost dirigenta se je hitro prenesla na glasbenike) kakor tudi z odmerjenimi solističnimi izleti Aleša Suše, Tomaža Grintala, Davida Jarha, Roberta Jukiča (ki je bil eden od gostov) in drugih.« Mario Batelić, Odzven 11. januar

CHARLES GAYLE TRIO

Charles Gayle, altovski saksofon, bas, klavir; Christopher Sullivan, bas; Michael Thompson, bobni

Legendarni newyorški saksofonist, pianist in komedijant Charles Gayle je prvič nastopil v CD in tretjič v Sloveniji. Saksofon in klavir igra že več kot štirideset let, sprva za drobiž na ulicah in v podzemnih železnicah. V devetdesetih je končno začel s svojimi izjemnimi, izredno ekspresivnimi saksofonskimi nastopi v klubu Knitting Factory in po evropskih odrih. Nedavno se je začel posvečati tudi študiju kontrabasa in se vrnil k tenorskemu saksofonu – odkril je tudi uporabo glasu kot glasbila. To je bila odlična priložnost za spoznavanje velike glasbene osebnosti in njenih vedno svežih idej, kar se je pokazalo na koncertu, kjer je energični Gayle zaigral tudi na klavir.

Soliden obisk in zelo zadovoljno občinstvo.

18. januar

ANDREYA TRIANA

Andreya Triana, glas; John Wells, bas; Nathaniel Keen, kitara; Aram Zarikian, bobni

Z izjemnim glasom in prvovrstno interpretacijo je Andreya Triana veliki up novega britanskega soula in varovanka vplivne založbe Ninja Tunes. Njen prvenec *Lost Where I Belong*, ki ga je predstavila na koncertu, je požel odlične kritike in odobravanje občinstva po Evropi. Nič drugače pa ni bilo v polnem Klubu CD. "*Nastop britanske pevke Andreye Triane ob spremljavi tria v Klubu CD ob predstavitvi prvenca Lost Where I Belong je bil izjemen. Čeprav je britanska pevka Andreya Triana padla med ljubljansko občinstvo na suho, kot bi se temu reklo, je izjemna vokalistka, ki je doslej izdala le prvenec in nekaj singlov, popolnoma očarala nabito poln Klub CD.*" Zdenko Matoz, Delo

25. januar

CROSSFRONTS

Jure Pukl, tenorski saksofon, basovski klarinet; Bastian Stein, trobenta, krilovka; Pablo Held, klavir; Mike Janisch, bas; Ernesto Simpson, bobni

Nova mednarodna zasedba priznanih glasbenikov, prejemnikov odmevnih nagrad, ki so se kalili v soigri z znanimi imeni in pri številnih projektih, je ponudila slovansko virtuoznost, newyorški hard swing groove, kubanske ritme in evropsko svobodnost.

Crossfronts sestavlja pet ustvarjalnih in inovativnih glasbenikov iz petih držav. Njihove različne korenine glasbenega in socialnega okolja se izražajo v ustvarjanju skupnega zvoka. Glasba se meša z vplivi vsakega člana in zasedba igra izvirno avtorsko glasbo, ki jo opisujejo kot inovativni moderni jazz. Povprečen obisk in dobri odzivi.

1. februar

KVINTON

Robert Belšak, bobni; Marjan Bone, glas, harmonika; Dejan Bračko, kitara, violina; Boštjan Koren, kitara, tamburin; Igor Mešič, kitara; Goran Podgorelec, kontrabas

Dinamična in dramaturško premišljena glasbena kombinacija! Skupina iz Ptuja s samosvojim zvokom in poetiko, ki ima zelo velik ugled, je nastopila na kulturni praznik in v popolnosti upravičila zaupanje.

8. februar

JASON STEIN LOCKSMITH ISIDORE

Jason Stein, basovski klarinet; Jason Roebke, bas; Mike Pride, bobni

Jason Stein »vznemirljiv mlad virtuoz na svojem vražjem pihalu« (All About Jazz), ki prihaja z newyorškega Long Islanda. Nastopa po vseh ZDA in po Evropi, bil je gost festivalov v Lizboni, Krakovu, Barceloni, Debrecenu in Ljubljani ter sodeluje s priznanimi glasbeniki, kot so Michael Moore, Jeff Parker, Rudi Mahall, Ken Vandermark, Rob Mazurek, Peter Brotzman in mnogi drugi. V Ljubljani je predstavil svoj najnovejši album, ki je požel dobre kritike, vendar to ni bilo dovolj, da bi si koncert ogledalo vsaj povprečno število jazzovskega občinstva. Kljub temu smo videli virtuožno igranje na basovski klarinet.

15. februar

11 SONGS FEAT. LUC MISHALLE/TREVOR WATTS/ADAMA DRAME + FOLIBA & MAROCKIN' BRASS

Trevor Watts, sopranski, altovski saksofon, skladbe; Marockin' Brass, Luc Mishalle, sopranski, tenorski saksofon, skladbe; Jean-Paul Estiévenart, trobenta; Cezariusz Gadzina, altovski saksofon; Véronique Delmelle, baritonski saksofon; Arno Bakker, suzafon; Rida Stitou, krakeb, glas; Badder Derras, bendir, krakeb, glas; Foliba, Adama Dramé, džembe, skladbe; Salifou Dramé, džembe; Adama Traoré, dundun; Bothan Demmbélé, balafon

Koprodukcijski projekt več belgijskih kulturnih centrov in sodelovanje evropskih improvizatorjev s tradicionalnimi glasbeniki iz Maroka in Burkine Faso, kjer so decembra 2010 posneli skupni album tradicionalnih gnaoua in mandingo ritmov ter sodobnih improviziranih skladb za pihala. Pri projektu sodelujejo eden vodilnih evropskih pihalcev Trevor Watts iz VB, belgijsko-marokaška zasedba Marockin' Brass pod vodstvom Luca Mishalla in burkinofaška zasedba Foliba pod vodstvom Adama Draméja.

Koproducenti: MET-X, Zuiderpershuis, Concertgebouw Brugge; podprla: Art Moves Africa in Africalia.

Vtis strokovne kritike je bil, da je projekt nedokončan, še posebno vloga jazzovskih glasbenikov v sodelovanju z afriškimi.

22. februar, izjemoma v Linhartovi dvorani

BOUBACAR TRAORE

Boubacar Traore, glas, kitara; Madieye Niang, kalabaš; Vincent Bucher, orglice

Malijski glasbenik Boubacar Traore ali Kar Kar na zahodu velja za bluesovskega glasbenika, vendar je predvsem strasten umetnik, katerega glasba preprosto in pronicljivo izžareva čustva in sanje. S toplim glasom prepeva o zgodovini svoje dežele, o upanju in obupu Malijcev, o njihovih pričakovanjih in ljubezni, njihovem svetu. Snuje melodije, ki se navdihujejo v malijski tradiciji etnične skupine Kassonke. Po sanjskem nastopu na malijskem večeru Druge godbe '97 je bilo to njegovo drugo gostovanje v Sloveniji. Ob starih uspešnicah je predstavil tudi novi album *Mali Denhou* pred nabito polnim klubom. "Novi komadi, ki jih je pevec večinoma pel in igral, so manj prepričljivi od slišane na Drugi godbi, a pevka kondicija je dobra, instrumentalno mojstrstvo v skopo odmerjenih potezah na kitari pa ohranja poteze značilnega prikrajanja obrazcev iz urbanih sahelskih predelov. Bil je prijeten klubski večer, tak za sodobne folkije, ki se jim ob podobi malijskega staroste urbane pesmi prikazujejo veličine iz preteklosti." Ičo Vidmar, Dnevnik

1. marec

AMIRA & BOJAN Z

Amira Medunjanin, glas; Bojan Zulfikarpašić, klavir

Odlična pevka sevdalink iz Sarajeva in bravurozni jazzovski pianist sta novembra 2010 s sodelavci posnela prvi skupni album, ki je izšel spomladi 2011. Amira in Bojan sta predstavila samosvoje, zelo čutno zapete in odigrane predelave tradicionalnih pesmi iz Makedonije ter Bosne in Hercegovine. Amira je pela s polnim, močnim in sugestivnim glasom, njene živahne različice dobro znanih pesmi pa je Bojan spremljal s skrajno pretanjenostjo. Še en izjemno lep večer pred polnim klubom.

8. marec

RAY ANDERSON & MARTY EHRLICH QUARTET

Ray Anderson, pozavna; Marty Ehrlich, klarinet, altovski in sopranski saksofon; Brad Jones, bobni; Matt Wilson, bobni

To je bila poslastica za ljubitelje jazz! Izjemna pihalca sta povezovala kvartet energičnega in melodičnega jazz, kot sta ga predstavila na albumu s koncertnim posnetkom z Jazz festivala Willisau v Švici. Navkljub nagnjenosti do inovativnosti je bil program kvarteta tesno povezan z enim od izvorov sodobnega jazz: New Orleansom. Bučen aplavz solidno obiskanega kluba je dokazal, da je zasedba osvojila ušesa in srca poslušalcev.

15. marec

ANTE UPEDANTEN BANDA

Simon Avsec, glas; Boštjan Požar, kitara; Peter Žnidaršič, bas; Marko Doles, bobni

Ana Papedan, rojena januarja 1992 v Pivki. Zasedba, ki ostaja enaka od samega začetka, je svojstvena po glasbenem pristopu, predvsem pa po kritičnem ter na trenutke lucidnem odnosu do življenja in dogajanja. Lahko jo srečate tudi v drugi različici – kot Ante Upedanten Bando, v kateri z akustičnimi inštrumenti za staro šaro preigrava skladbe vseh mogočih glasbenih zvrsti. Vsekakor se najraje posveča svoji, avtorski glasbi, ki je spretna mešanica različnih glasbenih zvrsti in koketira z rokom, pankom, jazzom, bluesom, reggaejem, hipijado in še čem, toda kljub temu je zvok svojstven in prepoznaven. Ana je alternativna in hkrati komercialna, po svoje prijazna, vendar neposredna in kritična, spontana in nepredvidljiva. Vse to je bilo mogoče slišati in videti na odličnem koncertu v klubu, kjer se je zbralo veliko število oboževalcev Ane Papedan.

22. marec

CHARLIE HUNTER

Charlie Hunter, kitara; Scott Amendola, bobni

Priznani in čašчени ameriški kitarist je v duu predstavil skladbe s svojih zadnjih dveh albumov *Gentlemen, I Neglected to Inform You You Will Not Be Getting Paid* in *Public Domain*.

»Mož, ki je ustvaril svoj sloves nepopustljivega glasbenika s simultanim zavojevanjem tveganih basovskih linij in vihravih postbopovskih melodij na po meri narejenih osemstrunskih glasbilih ... Hunter je še vedno glasbena zverina.« (*Guitar Player*)

Kljub njegovi prepoznani virtuoznosti in inovativnih prijemih, to ni prepričalo občinstva, da bi v večjem številu prišlo na koncert.

29. marec

MARY HALVORSON TRIO

CHICAGO UNDERGROUND DUO + SÃO PAULO UNDERGROUND

1. Mary Halvorson, kitara; John Hebert, bas; Chess Smith, bobni

2. Rob Mazurek, kornet, elektronika; Chad Taylor, tolkala, vibrafon, elektronika; Guilherme Granado, sampler, klaviature, elektronika; Mauricio Takara, bobni, tolkala, kitara *cavaquinho*, elektronika; Richard Ribeiro, bobni

Mary Halvorson, eno največjih glasbenih odkritij New Yorka v zadnjih letih, je med drugim kar štirikrat nastopila na Jazz festivalu v Saalfeldnu 2010, je predstavila izvrsten trio, ki smo prvič gostili v Sloveniji.

Rob Mazurek je gotovo med najpomembnejšimi jazzovskimi glasbeniki zadnjih petnajstih let. Na Jazz festivalu v Saalfeldnu 2010 je uprizoril veličasten koncert s svojim Exploding Star Orchestrom. Pred leti je že gostoval v CD in svoj naslednji album poimenoval *Slon* po Hotelu Slon. Njegov tokratni projekt je bil dvodelen, saj je poleg koncerta z izjemnim bobnarjem Chadom Taylorjem predstavil tudi zasedbo, s katero je deloval v Braziliji. Tako zasnovan glasbeni večer sta občinstvo in strokovna kritika dobro sprejela. »To je vznemirljiva nova in zvočno bogata muzika, ki se ni odpovedala eksperimentiranju in iskanju, a tudi ne želji po notranji koherentnosti.« Ičo Vidmar, *Dnevnik*; »Nedvomno je šlo za še en vrhunski večer sodobne improvizirane godbe, ki jih skrbno organizira osrednja slovenska kulturna ustanova.« Veljko Njegovan, *Mladina*

5. april

VIJAY IYER'S TIRTHA

Vijay Iyer, klavir; Prasanna, kitara; Nitin Mitta, tabla

Po odličnem koncertu na 51. jazz festivalu Ljubljana je jazzovski glasbenik leta 2010 v ZDA po izbiri jazzovskih novinarjev predstavil novi (indijski) projekt in album *Tirtha* (plitvina, kjer lahko prebrodimo reko; sveti kraj ob vodi).

Indijsko-ameriški pianist in skladatelj Vijay Iyer, kitarist in skladatelj Prasanna iz mesta Čenaj (nekdanji Madras) ter umetnik na tabli Nitin Mitta iz indijskega mesta Hiderabad so znani umetniki, ki z lahkoto prehajajo glasbene sloge. Skupaj sestavljajo dognano, razmišljujočo in resnično inovativno zasedbo. Kombinirajo prvobitno neposrednost roka, komorno intimnost indijskega melodičnega

obrazca raga in ostre, hitre fraze bebopa. *Tirtha* ustvarja poglobljeno sozvočje melodije in ritma, značilno za najboljši jazz. Obisk je bil nad povprečjem za jazzovske koncerte kluba CD.

12. april

URŠULA RAMOVEŠ in FANTJE IZ JAZBECOVE GRAPE

Uršula Ramoveš, glas; Joži Šalej, glas, harmonika, klavir; Metod Banko, glas; Robert Jukič, bas; Marjan Stanič, bobni; Janez Ramoveš, poezija

Pevka Uršula Ramoveš iz Poljanske doline in njena skupina so predstavili nove uglasbene pesmi iz zakladnice odlične poezije Janeza Ramoveša, dodali pa so jim nekaj znanih glasbenih priredb v poljanskem slogu.

19. april

BOSSA DE NOVO

Primož Vitez, glas; Aljoša Kosor, kitara; Marko Gregorič, bas; Mitja Vrhovnik Smrekar, tolkala; gosta: Mateja Koležnik, glas; Marta Kosturska, glas

Bossa de novo je edina slovenska zasedba, ki se ukvarja z brazilskimi glasbenimi izrazi. V ospredju njenega zanimanja je bossa nova, zmes afrobrazilskih glasbenih tradicij (samba) in cool jazza z zahodne ameriške obale. Bossa de novo predstavlja to enigmatično, v vseh pogledih asimetrično glasbo slovenskemu občinstvu v različnih jezikih, zlasti pa v samoumevni portugalščini. Poleg obdelav skladb najbolj bleščečih brazilskih skladateljev (Tom Jobim, Caetano Veloso, João Gilberto, Dorival Caymmi, Ary Barroso, Carlos Lyra) skupina v to specifično ritmiko in harmonije prireja tudi druge glasbene zvrsti, npr. jazzovske standarde, slovenske ponarodele popevke ter celo jugo rok in italijansko kancono.

Po dveh izdanih albumih in nastopih na najpomembnejših domačih festivalih in odrih so Bossa de novo z gosti predstavili gradivo za novi album na odličnem koncertu pred razprodanim klubom.

4. oktober

IVA BITTOVÁ DUO

Iva Bittová, glas, violina; Vladimir Václavek, kitara

Iva Bittová, glasbeni biser iz Brna, je gotovo ena najbolj samosvojih in žanrsko neulovljivih svetovno uglednih glasbenic od sredine osemdesetih dalje. Njen sanjski glas, ki ga nenehno spaja z zvokom violine, ji je omogočil sodelovanje s kitaristi (Bill Frisell, Fred Frith, Marc Ribot), vokalisti (Phil Minton, David Moss), klarinetisti (Don Byron, David Krakauer) in prav tako sodelovanje pri številnih izvedbah sodobne glasbe (z Bang On A Can in različnimi godalnimi kvarteti). Kljub bližini je v Sloveniji doslej nastopila samo trikrat. Tokrat se je predstavila z dolgoletnim sodelavcem Vladimírom Václavkom. Koncert, ki je bil izjemoma ob 19. uri, je navdušil občinstvo in strokovno kritiko. »Za glasbeniško povprečnost na tem koncertu že od prve note ni bilo prostora« Ičo Vidmar, Dnevnik

V sodelovanju s festivalom Mesto žensk.

Prireditve je bila del mednarodnega kulturnega projekta CZECH DREAMS 2011, posvečenega promociji češke glasbe.

11. oktober

L/O/N/G

Chris Eckman, glas, kitara; Rupert Huber, klavir, notesnik, akustična in električna kitara;

Zaradi Eckmanove bolezni je Huber (sicer član priznane dunajske zasedbe Tosca) izvedel simpatičen solistični nastop na klavirju, katerega zvočnost je podprl s hkratnim semplanjem.

18. oktober

ELLIOTT SHARP'S ELECTRIC WILLIE: A TRIBUTE TO WILLIE DIXON

Elliott Sharp, električna in console steel kitara; Ladell MC Lin, glas; Russ Flynn, bas; Don Mc Kenzie, bobni

Newyorški avantgardni multiinstrumentalist in skladatelj Elliott Sharp, ki je v letu 2011 praznoval 60-letnico, je seveda tudi velik ljubitelj bluesa. O tem smo se prepričali tudi pri nas na dveh visoko energetskih koncertih njegove zasedbe Terraplane. S projektom Electric Willie se spominja svojega

odraščanja v Buffalu, ko ga je poslušanje bendov Yarbuds in Rolling Stones privedlo do bluesa in tako do bluesovskega maga Willeja Dixona, ki ga ob Muddyju Watersu štejemo za glavnega protagonista čikaškega bluesa. Za Sharpa je Willie Dixon pomenil povzavo med bluesom in rokom, njegove skladbe je že od začetka svoje kariere vključeval v svoj repertoar. »Inštrumentalna raven in zvok benda sta bila nekaj najmočnejšega, kar je piščemu v zadnjih letih uspelo ujeti v bluesu v ZDA in po Evropi« Ičo Vidmar, Dnevnik

25. oktober

THEO BLECKMANN'S HELLO TO EARTH »THE MUSIC OF KATE BUSH«

Theo Bleckmann, glas; Skuli Sverisson, bas; Erik Deutsch, klaviature; Caleb Burhans, viola, kitara; Ben Wittman, bobni

Vokalist in skladatelj Theo Bleckmann se ponaša z vrsto odličnih albumov za založbo Winter & Winter in tudi z nominacijo za najboljši album pri interpretaciji del Charlesa Ivesa. S posvetilom angleški pop divi Kate Bush se je podal na novo glasbeno pot, ki pelje njen repertoar novim dogodivščinam naproti. Prav žalostno pa je bilo videti, kako občinstvo v Ljubljani ne prepozna kvalitete glasbenika, še posebno zato, ker moški vokal v jazzu slišimo zelo redko v živo. Poleg občinstva je tokrat popolnoma odpovedala tudi strokovna kritika.

8. november

HENRY THREADGILL & ZOOID

Henry Threadgill, altovski saksofon, flavte, aranžmaji, skladbe; Christopher Hoffman, violončelo; Jose Davilla, pozavna, tuba; Liberty Ellman, kitara; Stomu Takeishi, akustični bas; Elliot Kavee, bobni
Skladatelj, večinstrumentalist in vodja skupine Henry Threadgill je vse od zgodnjih sedemdesetih let 20. stoletja ključna osebnost avantgardne inštrumentalne glasbe. Ustvaril je obsežen glasbeni opus z več kot 150 ploščami. Njegova glasba je trdno zasidrana v veliki tradiciji ameriške črnske glasbe, vendar pogosto zajema tudi oblike in glasbila, ki so zgodovinsko povezani s komorno ali orkestralno glasbo. Zooid, ime njegovega projekta, označuje celico, ki se lahko neodvisno giblje v večjem organizmu, ki mu pripada; gre za ustrezen opis glasbenega jezika, ki ga je Threadgill razvil za svojo skupino. Glede na razvpitost glasbenika, je na koncert prišlo le solidno število obiskovalcev, zato pa je bila strokovna kritika polna hvalospevov. "Odlična kontemplativna godba, ki ne mara za dur-molovski harmonski ustroj in jazzovski izvedbeni kliše." Ičo Vidmar, Dnevnik; "Ljubljanski svetilnik kakovostne koncertne ponudbe v centru mesta ... melodična, harmonijska in ritmična večplastnost ..." Veljko Njegovan, Mladina

15. november

AB BAARS TRIO & NEW YORK GUESTS »INVISIBLE BLOW«

Ab Baars, tenorski saksofon, klarinet, šakuhači; Wilbert de Joode, bas; Martin van Duynhoven, bobni; Fay Victor, glas; Vincent Chancey, francoski rog

V spomin dvajsete obletnice delovanja Ab Baars Tria se je sestav odpravil na evropsko turnejo s programom Invisible Blow. Predstavil je nove skladbe Aba Baarsa, ki so jih navdihnili William Carlos Williams, Charles Bukowski, Hans Faverey, Anneke Brassinga, Aischylos, Joyce Carol Oates, Emily Dickinson, William Butler Yeats, Weldon Kees, Robert Creeley in Seamus Heaney. "Bend izvrstnih glasbenikov je lahko zazvenel kot klasičen frejazzovski bend s konca šestdesetih let ali kot resnoben distancirani spodbujevalec emocij. Posebna, dosledno izvedena muzika in težavna skušnja za poslušalce, ki so bili večidel nepripravljeni za takšen dvojni udarec nove muzike in poezije." Ičo Vidmar, Dnevnik

22. november

DANS LES ARBRES

Xavier Charles, klarinet, orglice; Ivar Grydeland, kitara, bendžo, sruti box; Christian Wallumrød, preparirani klavir, harmonium; Ingar Zach, basovski bobnen, tolkala

Kvartet izhaja iz glasbenega delovanja dua Ivarja Grydelanda in Ingarja Zacha konec 20. stoletja. Grydeland in Zach sta ustanovila založbo SOFA, nastopala kot duo in zasnovala več zasedb, v katerih sta sodelovala z evropskimi glasbenimi improvizatorji. Duo je šel skozi več razvojnih stopenj, toda

njena glasba se je dokončno izoblikovala med opravljanjem magisterija iz komorne glasbe na Norveški akademiji za glasbo med letoma 2001 in 2003. Pri študiju sta se osredotočila na avtorske kompozicije in improvizacije. V želji po posebnem projektu sta povabila k sodelovanju Christiana Wallumrøda. Ko se jim je kasneje pridružil še izjemni francoski klarinetist Xavier Charles, so posneli album za založbo ECM. Lep koncert je potekal v komornem ozračju pred maloštevilnim občinstvom.

29. november

KATALENA

Vesna Zornik Stonič, glas; Polona Janežič, klaviature, spremljevalni glas; Boštjan Gombač, klarinet, flavte, tolkala; spremljevalni glas; Boštjan Narat, kitara, mandolina, spremljevalni glas; Tibor Mihelič Syed, bas, spremljevalni glas; Robert Rebolj, bobni, tolkala

Katalena je zagotovo ena najboljših glasbenih skupin v Sloveniji v tem stoletju. S svojim prepoznavnim slogom in pevko Vesno Zornik so opozorili nase in prevetrili slovensko sceno prav z vsakim od petih albumov, ki so jih do zdaj izdali. Kljub bolezni Zornikove, ki ni mogla nastopiti, je skupina suvereno odigrala gradivo s svojih albumov in navdušila občinstvo polnega Kluba CD.

6. november

52. JAZZ FESTIVAL LJUBLJANA

29. junij–2. julij, Križanke, Klub CD, Linhartova dvorana, Mala galerija CD, CUK Kino Šiška, AKC Metelkova mesto

Spremenjena festivalska podoba, ki sta jo ponudila jubilejni 50. jazz festival Ljubljana in njegovo nadaljevanje v letu 2010, je festivalsko podobo prestolnice prevetrila z večdnevni celodnevni dogajanjem. Ker je bil ta koncept izjemno dobro sprejet tako pri strokovni javnosti kot obiskovalcih, smo to usmeritev nadaljevali tudi v letu 2011. Projekt sta vodila vodja programa CD Bogdan Benigar in Pedro Costa, vrhunski poznavalec jazza iz Lizbone, ki je solastnik jazzovske založbe Clean Feed ter organizator festivalov Clean Feed v New Yorku, Čikagu in Berlinu. Clean Feed je Cankarjevemu domu predlagala sodelovanje pri izvedbi festivala Clean Feed v Ljubljani v sklopu Jazz festivala kot enega izmed Clean Feed festivalov v Evropi, ki naj bi v letu 2011 potekali še v Amsterdamu, Barceloni in Lizboni. Pedro Costa je Cankarjevemu domu predlagal enodnevni program, ki sta ga uskladila z matičnim vodjem.

Festival je trajal od 29. junija do 2. julija. Odprl se je z razstavo fotografij Petre Cvelbar v Mali galeriji in posebnim projektom Zlatka Kaučiča. Skupaj je bilo na festivalu 15 koncertov ter en ulični nastop. Festival je obiskalo zelo skromno število obiskovalcev, strokovna kritika pa je nastope ocenila kot zelo dobre in zelo pohvalila program festivala. »Letošnji jazz festival je Ljubljani podaril enega najboljših cvetoberov godb v zadnjih desetih letih, kakršnega se ne bi sramoval noben mednarodni festival, ki zares kaj da nase.« Ičo Vidmar, Dnevnik; Letošnji program ljubljanskega festivala jazza je bil morda na splošno manj atraktiven, a zato vsekakor raznovrsten in večkrat vrhunski. Slišali smo nekaj odličnih nastopov in izjemnih zasedb. »Jure Potokar, Pogledi; »Odlična klubska ponudba« Veljko Njegovan, Mladina; »Jazzovski divi očarali v Križankah« Zdenko Matoz, Delo

ZLATKO KAUČIČ POLJA T. S. feat. ZLATKO KAUČIČ & KOMBO & GODALNI ORKESTER
RTV SLOVENIJA IN POSEBNA GOSTA BRUNO CESSALI IN HERB ROBERTSON
(SLO/ITA/ZDA) – SVETOVNA PREMIERA

Zlatko Kaučič, vodja projekta, tolkala, glasba

Kombo: **Vitja Balžalorski**, električna kitara; **Jan Jarni**, električna kitara; **Peter Šavli**, električna kitara; **Andrej Frančeskin**, sintetizator; **Jošt Drašler**, akustični bas; **Vid Drašler**, bobni, tolkala; **Marko Lasič**, bobni, tolkala; **Gal Furlan**, džembe, tolkala

Gosta: **Herb Robertson** (ZDA), trobenta; **Bruno Cessali** (Italija), klavir

SR, 29. junija, Linhartova dvorana

FARMERS BY NATURE feat. CRAIG TABORN, WILLIAM PARKER & GERALD CLEAVER (**Gerald Cleaver**, bobni; **Craig Taborn**, klavir; **William Parker**, kontrabas, ZDA

Klub CD

FREE 4 ARTS (POL/DAN)

Tomasz Dąbrowski, trobenta, balkanski rog; **Maciej Obara**, altsaksofon; **Andreas Lang**, kontrabas; **Anders Mogensen**, bobni

V sodelovanju z Defonijo in klubom Gromka

ČE, 30. junija

WILLIAM PARKER, SOLO (ZDA)

William Parker, kontrabas

Štišova dvorana

ANGLES (ŠVE), ulični nastop

Stara Ljubljana

ROBERT JUKIČ OPERATION CHARLIE (SLO/ITA)

Daniele D'Agaro, klarinet; **David Jarh**, trobenta; **Cene Resnik**, tenor saksofon; **Robert Jukič**, kontrabas, kompozicija; **Gašper Bertonec**, bobni

Kino Šiška, dvorišče

HIDDEN ORCHESTRA (VB)

Tim Lane, bobni, tolkala, elektronika; **Jamie Graham**, bobni, tolkala, elektronika; **Poppy Ackroyd**, klavir, violina; **Joe Acheson**, baskitara, sempli

Kino Šiška, Katedrala

V sodelovanju s Kinom Šiška

PE, 1. julija

10 LET ZALOŽBE CLEAN FEED

BERNARDO SASSETTI TRIO (POR)

Bernardo Sasseti, klavir; **Carlos Barretto**, bas; **Alexandre Frazão**, bobni

Klub CD

CHRIS LIGHTCAP'S BIGMOUTH (ZDA) – EVROPSKA PREMIERA

Chris Lightcap, bas; **Tony Malaby**, tenorski saksofon; **Chris Cheek**, tenorski saksofon; **Craig Taborn**, klavir, električni klavir; **Gerald Cleaver**, bobni

Linhartova dvorana

ANGLES OCTET (ŠVE) – SVETOVNA PREMIERA

Mats Aleklint, pozavna; **Goran Kajfes**, trobenta; **Eirik Hegdal**, saksofoni; **Martin Küchen**, altovski saksofon; **Mattias Ståhl**, vibrafon; **Alexander Sethson**, klavir; **Johan Berthling**, kontrabas; **Kjell Nordeson**, bobni

Linhartova dvorana

TONY MALABY'S TAMARINDO feat. WILLIAM PARKER & NASHEET WAITS (ZDA)

Tony Malaby, tenorski in sopranski saksofon; **William Parker**, bas; **Nasheet Waits**, bobni

Klub CD

SO, 2. julija

IGOR LUMPERT TRIO feat. CHRISTOPHER TORDINI & NASHEET WAITS (SLO/ZDA)

Igor Lumpert, saksofon; **Christopher Tordini**, kontrabas; **Nasheet Waits**, bobni

Klub CD

ERIC REVIS 11:11 feat. KEN VANDERMARK, JASON MORAN & NASHEET WAITS (ZDA) – EVROPSKA PREMIERA v Klubu CD

Eric Revis, kontrabas; **Ken Vandermark**, saksofon; **Jason Moran**, klavir; **Nasheet Waits**, bobni

CHARLES LLOYD NEW QUARTET feat. JASON MORAN, REUBEN ROGERS & ERIC HARLAND (ZDA)

Charles Lloyd, saksofon; **Jason Moran**, klavir; **Reuben Rogers**, bas; **Eric Harland**, bobni
Križanke

MIA ŽNIDARIČ & STEVE KLINK INTERNATIONAL BAND (SLO/ZDA, HRV, AVSTR, NEM)

Mia Žnidarič, glas; **Steve Klink**, klavir; **Davor Križič**, trobenta; **Herwig Gradischnig**, saksofoni; **Martin Gjakonovski**, bas; **Mario Gonzi**, bobni
Križanke

MARIA JOÃO (POR)

Maria João, glas; **Mário Laginha**, klavir; **Bernardo Moreira**, bas; **Alexandre Frazão**, bobni
Križanke

DRUGI KONCERTI V JAZZOVSKEM PROGRAMU CD

KONCERTI BIG BANDA RTV SLOVENIJA V CD V SKLADU S POGODBO MED ZAVODOMA:

PATTI AUSTIN & BIG BAND RTV SLOVENIJA

Dirigent: Michael Abene

Big Band RTV Slovenija je na svojem tradicionalnem spomladanskem koncertu predstavil eno največjih ameriških jazzovskih pevk, Patti Austin.

17. junij, Linhartova dvorana

LIBERAMENTE

Avtorski večer skladatelja in dirigenta Lojzeta Krajncana

Big Band in Simfonični orkester RTV Slovenija

Dirigent: Lojze Krajncan

Solisti: Benjamin Ziervogel, violina; Boštjan Lipovšek, rog; Primož Fleischman, saksofon; Primož Grašič, kitara; Blaž Jurjevčič, klavir; Kristijan Krajncan, bobni

Koncert ob življenjskem jubileju komponista, aranžerja, dirigenta in pozavnista Lojzeta Krajncana. Združena orkestra – Big Band in Simfonični orkester RTV Slovenija – sta pod vodstvom slavljenca zaigrala nekatere njegove največje uspešnice kot tudi skladbe, napisane posebej za to priložnost.

27. oktober, Linhartova dvorana

JOE LOVANO, JUDI SILVANO IN BIG BAND RTV SLOVENIJA

Dirigent: Michael Abene

Solista: **Joe Lovano**, saksofon; **Judy Silvano**, glas

Na svoj tradicionalni jesenski koncert je slovenski nacionalni jazzovski orkester povabil v goste tri ugledne glasbenike iz New Yorka. Pihalec Joe Lovano je eden najbolj »vročih« jazzistov na svetu, saj ga je revija Downbeat izbrala za najboljšega umetnika in tudi najboljšega tenor saksofonista leta. Prav tako je to prestižno nagrado dobila njegova mala zasedba Us Five, predvsem za zgoščenko s priredbami skladb legendarnega Charlieja Parkerja.

15. december, Linhartova dvorana

LISZT IN JAZZ / Improvizacije Béle Szakcsija Lakatosa na klavirju

Program:

Improvizacije Lisztovih skladb (posvetilo Lisztu):

Madžarska rapsodija št. 2

Koncert za klavir v Es-duru

Sonata v h-molu

Improvizacije Szakcsija Lakatosa Béle:

Madžarski intervali

Posvetilo Györgyju Ligetiju

Železni repertoar – avtorske poustvaritve

Franz Liszt je bil največji improvizator svoje dobe: občinstvo je bilo navdušeno nad njegovimi improvizacijami na katero koli temo – celo na arijo iz priljubljene opere ali na madžarsko melodijo. Njegove transkripcije in parafraze so večinoma zapis teh improvizacij. Danes jazz velja za poglavitno improvizatorsko zvrst. V posvetilo Lisztovim temam in da bi jih predstavil kot neusahljiv vir improvizacij, jih Béla Szakcsi Lakatos poustvarja z jazzovskim pridihom.

S podporo Veleposlaništva Republike Madžarske

13. december, Klub CD

2.3 MEJNE GLASBENE ZVRSTI

Izvedli smo 11 koncertov (s ponovitvami) domače in tuje popularne glasbe, šansona ter drugih glasbenih vsebin in eno zvočno instalacijo v okviru festivala Svetlobna gverila.

JOSIPA LISAC

Koncert popularne hrvaške pevke smo organizirali za Valentinovo. Po pričakovanjih je koncert, ki je trajal tri ure, pritegnil veliko število obiskovalcev.

15. februar, Gallusova dvorana

GAL GJURIN: KONCERT ZA DUŠO IN TELO

Po odlično sprejetem solističnem albumu *Srce* (december 2008), ki ga je pospremil na pot tudi Koncert za srce in orkester v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma aprila 2009, je Gal Gjurin pripravil sveže avtorske skladbe, zbrane na prihajajoči zgoščenki z naslovom *Duša in telo* (predvidoma bo izšla marca 2011). Gre za napredno in logično nadaljevanje njegovega glasbenega ustvarjanja s posebnim poudarkom na besedilih, njihovem interpretiranju, barvitih glasbenih aranžmajih in nenehnem mešanju žanrov. Koncert za dušo in telo so dodatno obogatili zanimivi in svojevrstni vokalni in inštrumentalni gostje, ki so skupaj z Gjurinom predstavili tako novo gradivo kot tudi vse tiste starejše skladbe, ki so se v minulih letih poslušalcem že dodobra zasidrale pod kožo.

28. februar, Gallusova dvorana

LA VIE EN ROSE

11. mednarodni večer šansonov

Nastopajoči: Vlado Kreslin, Elda Viler, Tomaž Pengov, Tomaž Domicelj, Aleksander Mežek, Ibrica Jusić (Hrvaška), Aleš Hadalin, Brina, Nataša Vester, Zala Smolnikar, Marko Grobler, Lara Jankovič

Posebni gostje:

Corine Milian (Francija)

Rade & Milica Šerbedžija (Hrvaška)

Instrumentalna spremljava:

Café teater band pod vodstvom Jake Puciharja

Idejna zasnova in umetniško vodenje: Vita Mavrič – Stražišar; scenarij: Marko Vezovišek; scenografija: Andrej Stražišar; producentka in organizatorica: Branka Kraner

11. mednarodni večer šansonov je bil posvečen kantavtorstvu, ki ima pri nas z nekaterimi posamezniki, kot sta Tomaž Pengov in Vlado Kreslin, že dolgo tradicijo. Pod umetniškim vodstvom priznane slovenske šansonjerke Vite Mavrič so na večeru šansonov nastopili najvidnejši slovenski kantavtorji in glasbene skupine ter tuji gostje iz Hrvaške in Francije. La Vie en Rose je postregel tudi z novimi šansoni, ki so bili pred letošnjim festivalom izbrani na natečaju Knjiga na koncertnem odru.

Café Teater v koprodukciji s Cankarjevim domom

31. maj, Gallusova dvorana

PERPETUUM JAZZILE & VOCAL SIX

Vokal xtravaganza 2011

Vokalna skupina Perpetuum Jazzile je v svojih 28 letih delovanja postala ena najbolj priznanih vokalnih zasedb – ne samo v Sloveniji, marveč tudi v svetu.

Z letošnjim letom je taktirko umetniškega vodje prevzel eden od ustanoviteljev legendarne vokalne skupine The Real Group, Šved Peder Karlsson, ki je v svoji dolgi glasbeni karieri sodeloval z mnogimi priznanimi glasbeniki, kot so Bobby McFerrin, Van Morrison in sir George Martin. Kot gost koncerta je nastopil švedski sekstet Vocal Six.

1.–3. oktober, Gallusova dvorana

TERRAFOLK IN SIMBOLIČNI ORKESTER

Dirigent: **Izidor Leitinger**

Bojan Cvetrežnik – Bojan Cv, violina, kontrabas, bouzouki; Danijel Černe – Mystica, kitara, glas; Marko Hatlak – Mark O'Tango, harmonika; Goran Bojčevski – Gorat, klarinet, piščali; Klemen Bračko – Bračko, violina, kitara; Matija Krečič – Krečko, violina, Miloš Simić – Sima, violina; Jani Hace, električni bas; Damir Mazrek, tolkala in drugi člani Simboličnega orkestra

Skupina Terrafolk je znana tako po odmevni igri glasb sveta kot po avtorskih skladbah, ki sta jih ustvarjala nekdanji klasični solist Bojan CV in skladatelj progresivnega roka Mystica. V izvorni glasbi in priredbah se zasedba poživlja na glasbene obveznosti in se brez zadržkov predaja glasbenemu hedonizmu, nevarno nalezljivemu tudi za občinstvo. Tokrat so nastopili s Simboličnim orkestrom in dirigentom **Izidorjem Leitingerjem**, s katerim so pripravili popolnoma avtorski program. "Razširjena postava zasedbe Terrafolk, ki so jo obogatili še izvrstni solisti Goran Bojčevski, klarinet, bas klarinet, piščal, kaval; Klemen Bračko, kitara, violina; Matija Krečič, violina; Zvezdana Novakovič, glas, in Miloš Simić, violina, ter tolkalist Damir Mazrek in basist Jani Hace, so skupaj s Simboličnim orkestrom pričarali poseben glasbeni večer, ki je bil neizmeren užitek tistim, ki so nastopali, kot tistim, ki smo poslušali." Zdenko Matoz, Delo

22. oktober, Gallusova dvorana

HIŠA

Koncert ob 20-letnici delovanja in izidu novega albuma

Andrej Guček, glas solo, solokitara, klavir, orglice; **Vili Guček**, glas, bas; **Martin Koncilja**, glas, ritmična kitara; **Iztok Pepelnak**, glas, bobni

Skupina, ki je v dvajsetih letih delovanja objavila deset plošč in prejela več pomembnih nagrad, je na jubilejnem nastopu v družbi posebnih glasbenih gostov predstavila najnovejši album *Skoraj poletje*. Tudi na njem ostaja zvesta svoji ustvarjalni liniji in slogu, kozmičnemu folku.

5. december, Linhartova dvorana

VLADO KRESLIN

20. decembrski koncert

20. obletnico koncertov v Gallusovi dvorani so z Vladom Kreslinom, Malimi Bogovi in Beltinško bando praznovali tudi Allan Taylor, Hans Theessink, Gabriella Gabrielli in Šajeta. Vlado Kreslin je s sodelavci znova uprizoril glasbeno in scenografsko razkošen koncert, ki je navdušil občinstvo.

12.–14. december, Gallusova dvorana

SVETLOBNA GVERILA:

Daan Brinkmann (NL) & Nenad Popov (RS): Cellwise (2010)/festival Svetlobna gverila

integrativna projekcija na pročelje Cankarjevega doma

Skozi zvočno interakcijo z okolico se iz skrbno poravnane fasadne mreže, sestavljene iz belih ploskev, začnejo rojevati nove, entropične strukture.

Strip Core/Forum Ljubljana in Cankarjev dom

Odpri: 31. maja ob 21.30 do 4. junija med 21.30 in 24.00

3 GLEDALIŠČE

Gledališki program Cankarjevega doma je bil tudi v letu 2011 oblikovan v dveh medsebojno dopolnjujočih se sklopih, ki jih predstavljata mednarodni program z gostovanji tujih gledališč in pa program koprodukcij s slovenskimi nevladnimi organizacijami. Kar nekaj – 6 različnih predstav, pretežno manjših – je bilo tudi gostovanj iz Slovenije.

Osrednji oziroma vidnejši del programa, ki ga predstavljajo gostovanja tujih gledališč, je bil zaznamovan s številnimi odpovedmi. Nekatera izmed načrtovanih in pozneje odpovedanih gostovanj so bila sicer nadomeščena z novimi rešitvami – in sicer v sodelovanju s tukajšnjimi mednarodnimi gledališkimi festivali. V koledarskem letu je bilo tako v Cankarjevem domu 7 gledaliških uprizoritev: od tega 3 v sodelovanju s festivalom Exodos in 2 v sodelovanju z Mednarodnim festivalom uprizoritvenih umetnosti Ex Ponto. Samostojno pa je Cankarjev dom imel samo 2 gledališki uprizoritvi: Ibsenovega *Borkmana*, gostovanje berlinskega gledališča Schaubühne v februarju in pa *Nosi jih kot krono* Cirkusa Cirkör v prednovoletnem času.

Gledališki program CD se vsebinsko dopolnjuje s plesnim programom, v katerem je bilo gostovanj tujih gledališč nekoliko več (5 različnih predstav), kar izboljšuje podobo Teatra CD. Vsekakor pa je bila navzočnost mednarodnega gledališča v CD v letu 2011 skromna. Vse kaže, da v letu 2012 ne bo dosti drugače.

Razlogi za odpovedi gledaliških gostovanj so bili v nekaterih primerih organizacijski: to velja predvsem za brazilsko gledališče, ki je zaradi sprememb v lastnem programu dolgo načrtovano gostovanje odpovedalo tako rekoč v zadnjem hipu (predstavo, ki je bila vključena tudi v Abonma Teater CD smo nadomestili z uprizoritvijo Jana Fabra v sklopu festivala Exodos); še pogosteje (jesenski del programa) pa zaradi ponovnega razmisleka o smotrnosti razmeroma velikih finančnih vložkov v gostovanje predstav, pri katerih si ni mogoče obetati številnejšega občinstva.

Nekoliko uspešnejši je bil Teater CD s programom koprodukcij s slovenskimi nevladnimi organizacijami oziroma v sodelovanju z neodvisnimi ustvarjalci, v katerem je bilo v letu 2011 realiziranih 6 uprizoritev (v letu 2010 samo 1). Večina teh je imela zelo dober odziv pri kritiški javnosti. Številnejšega občinstva pa tudi ta program (z izjemo tradicionalne *Improvizije*) ni pritegnil.

Gledališki program CD ima že dolgo težavo s privabljanjem občinstva. V zadnjem času se je ta problem razširil tudi na abonmajsko prodajo. Zato smo se Abonmaju Teater CD s sezono 2011/12 odpovedali.

3.1 GOSTOVANJA IZ TUJINE

Z gostovanji tujih gledališč si CD že vsa leta prizadeva, da bi slovenski gledališki javnosti in tudi širšemu občinstvu ponudil relevantne, ogleda in razmisleka vredne uprizoritve pomembnih avtorjev in izrazitih umetniških trendov v mednarodnem prostoru. Ob nekaj mednarodnih gledaliških festivalih, ki so vsi po vrsti relativno majhni, obenem pa namenjeni precej profiliranemu občinstvu, je CD pred leti uspevalo, da je delovalo kot najpomembnejše prizorišče za mednarodno gledališče v našem prostoru – oziroma tisto prizorišče, ki predstavlja referenčno točko in zagotavlja potrebno informacijo o tem, kako je z gledališčem v širšem evropskem prostoru. Občinstvo takšnih programov v Sloveniji nikoli ni bilo zelo množično, krog »zvestih« in vztrajno »zainteresiranih« pa je bil vselej precej ozek. Zaradi številnih razlogov – ki se tičejo tako splošnega vzdušja kot notranjih zadreg – pa se je v zadnjih letih še celo zožil. Gostovanja tujih gledališč, ki zahtevajo razmeroma velik finančni vložek, so ob tem postala problematična; znotraj programske sheme in delovanja CD pa so vsakič na novo vprašljiva. V letu 2011 nam je tako uspelo realizirati samo dve gostujoči predstavi.

Februarja smo tako realizirali načrtovano gostovanje berlinskega gledališča Schaubühne z uprizoritvijo v režiji slovitega Thomasa Ostermeierja, ki je naletela na navdušen odziv pri strokovni javnosti in porazen izkupiček prodanih vstopnic. Temu pa so vse do prednovoletne cirkuške predstave sledile zamenjave in odpovedi.

Načrtovano gostovanje gledališke skupine Coletivo improviso iz Brazilije, ki naj bi v sklopu festivala Obraz Brazilije nastopila z uprizoritvijo *drugo (ali) vemo, da gre za vse ali nič*, je bilo odpovedano tik

pred realizacijo: brazilsko gledališče, ki je bilo povabljen na daljšo turnejo v Latinski Ameriki, je navkljub dolgotrajnim dogovorom odpovedalo sodelovanje. Programsko postavko, ki je bila vključena tudi v abonma teater CD, smo nadomestili z gostovanjem, realiziranim v sodelovanju s festivalom Exodos. V sklopu festivala Exodos so v CD gostovale tri uprizoritve: Jan Fabre: *Prometej, Pokrajina 2* v produkciji Troubleyn, Belgija, Luigi de Angelis: *On*, Fanny & Alexander, Italija in Tim Etchells: *Vznemirljivost vsega tega*, Forced Entertainment, Velika Britanija, pri čemer je bila prva predstava, Fabrov *Prometej, Pokrajina 2*, vključena tudi v abonma Teater CD. To je bila osrednja predstava tokratnega festivala, ki je pritegnila veliko pozornost občinstva in strokovne javnosti. Mednarodnega gostovanja v sodelovanju z Zagrebškim festivalom svetovskega pozorišča, s katerim smo načrtovali predstavo v Gallusovi dvorani v septembru, nam ni uspelo realizirati. Navkljub resnemu in dolgotrajnemu dogovarjanju nam s kolegi iz Zagreba ni uspelo zagotoviti predstave, ki bi ustrezala načrtovanemu programu CD: take, ki bi ob ostalih kriterijih (umetniško kvalitetna in reprezentativna predstava iz mednarodnega prostora) zadostila tudi dimenzijam in možnostim Gallusove dvorane. Drugi možnosti – gostovanju predstave, ki bi zahtevala avditorij na samem odru, s tem pa tudi močno omejeno število gledalcev – smo se zaradi neskladnosti z načrtovanim odpovedali.

Načrtovano gostovanje v sklopu Mednarodnega festivala uprizoritvenih umetnosti Ex Ponto smo realizirali z dvema predstavama. V Linhartovi dvorani je bila premierno predstavljena uprizoritev *Leksikon Yu mitologije* v režiji Oliverja Frljića, ki je pritegnila veliko pozornost gledališke javnosti. Na odru Gallusove dvorane pa je gostovala uprizoritev po romanu Božene Keff *Pesem o materi in domovini* v režiji Jana Klate in izvedbi gledališča Teatr Polski, Wrocław, slovita in mnogokrat nagrajena stvaritev enega pomembnejših evropskih režiserjev tega časa. V program Ex Ponto sta bili uvrščeni tudi dve predstavi iz programa koprodukcij CD.

Schaubühne Berlin, Nemčija. Henrik Ibsen: JOHN GABRIEL BORKMAN, režiser Thomas Ostermeier

Eno najbolj referenčnih dramskih gledališč v Evropi, sloviti režiser, znameniti igralci (v glavnih vlogah Josef Bierbichler, Kirsten Dene in Angela Winkler) v najbolj hvaljeni uprizoritvi tega ansambla v zadnjih letih. Med drugim je prejela nagrado francoskih kritikov *grand prix de la critique*. Ostermeier je v Ibsenovem *Borkmanu*, igri o manipulantskem bankirju, prebral zgodbo o današnjem kapitalizmu. Finančno, organizacijsko in tehnično zahtevno gostovanje je zaznamoval razmeroma skromen obisk. Zlasti med strokovno javnostjo je bila gostujoča predstava sprejeta z navdušenjem in občudovanjem. Marsikaj je bilo ob njej izrečenega o nedosegljivih profesionalnih standardih nemškega gledališča; pa tudi o zelo potrebnih profesionalni higieni, ki jo omogočajo tovrstna gostovanja. Predstava je zapustila velik vtis (mariborska Drama, katere večji del ansambla je prišel na ogled v Ljubljano, je pozneje Ibsenovo dramo uvrstila na repertoar). Gotovo pa bi ob prvem gostovanju Schaubühne in Ostermeierja v Ljubljani po desetih letih lahko pričakovali večje zanimanje občinstva. Poglobljenih kritičnih odzivov je bilo pravzaprav malo, saj smo se v želji po promociji gostovanja potrudili, da smo kulturni uredništvi obeh osrednjih slovenskih časopisov prepričali, da so ocene tudi tukajšnjih kritikov znanega Ostermeierjevega dela – poleg intervjuja v Sobotni prilogi – objavili vnaprej.

Blaž Lukan: »Gostovanje berlinskega gledališča Schaubühne (...) bo dobra priložnost za srečanje s trenutno in vitalno produkcijo enega najpomembnejših evropskih gledališč (tako je nemško gledališče v celoti) in tudi z režiserjem, ki je v še ne tako dolgih petnajstih letih dela v (nemškem) gledališču izoblikoval prepoznavno režijsko poetiko in si pridobil nesporen vpliv na trenutno gledališko kulturo. (...) Njegova režijska pisava (kolikor jo pač poznamo) je postala manj predvidljiva kot v mladostnem obdobju (...), nedvomno vselej analitično premišljena, formalno odločna, idejno izostrena. To je na mikro nivoju praviloma realistično zasnovana režija, z natančno plasiranim dialogom, ostrim karakternim izrisom, pregledno narativno mrežo. Ko pa bližnji pogled oddaljimo, svet s te »višine« nenadoma ni več do konca obvladljiv, človekov eksistencialni zagon trči ob prepreko, ki ni zgolj družbena ali politična, temveč v nekem ne povsem določljivem smislu metafizična. (...) Disciplinacija in imaginacija, izvirajoči na videz vsaka iz svojega analitično-kreativnega »bazena«, v resnici pa v nenehnem dinamičnem razmerju, sta nemara najboljši oznaki Ostermeierjeve režije. (...) Ostermeierjev teater ni nikdar lahkoten, kar pa ne pomeni, da ni tudi humoren ali fizično virtuozen. Na »disciplinirano« stran njegovih režij bi lahko postavili Ibsenov cikel (ob Borkmanu še ...), na prvi

pogled »urejene« režije klasičnih del evropske moderne drame, vendar z močno interno angažiranostjo, v globino celo nepomirljivo razklane. (...) Thomas Ostermeier je, skratka, režiser, ki nenehno misli gledališče, pogosto zunaj okvirov, in prav to zahteva tudi od gledalca.« Delo, 10. 2. 2011

Tanja Lesničar Pučko: »Ostermeier je leta, ko je svet pretresla ekonomska kriza, v Ibsenovem tekstu odkril matrico ne le ekonomskega ravnanja, ampak tudi psihološkega »argumentiranja«, samoopravičevanja in zanikanja krivde vseh, ki so imeli prste v marmeladi, kakršnega smo ob poku balona slišali od ZDA do naših logov. Liki so sodobni, bavčarjevski, šrotovski, kordeževski (le zakaj ti ljudje ne hodijo v gledališče, da bi videli, kako neizvirni so?) , da bolj ne bi mogli biti. (...) Igralska ekipa v predstavi je seveda prvorazredna, kot se za berlinski Schaubühne spodobi. Thomas Ostermeier (rojen leta 1968), sicer že več kot desetletje tudi umetniški direktor berlinskega gledališča Schaubühne, velja za enega najbolj prodornih režiserjev sodobnega dramskega gledališča – in to v svetovnem merilu.« Dnevnik, 10. 2. 2011

10. in 11. februar, Linhartova dvorana

Cirkus Cirkör (Švedska): NOSI JIH KOT KRONO

Zasnova in cirkuška režija Tilde Björfors, glasba in besedilo pesmi Rebekka Karijord.

Predstava novega oz. umetniškega cirkusa, namenjena gledalcem vseh generacij in razkošju prednovoletnega časa. Sicer pa je predstava polna čarobnosti, staplja humor in čutnost, filmske odlomke in vrhunske cirkuške točke, ki osupljajo gledalce. Na vrtljivem odru se cirkuški umetniki gibljejo v svetu iluzije, igre senc, metanja nožev, akrobatike, žongliranja in drame. Zadnje ponovitve predstave v Ljubljani so bile sicer zaznamovane s težavami, nastalimi zaradi poškodb nastopajočih. Zaradi tega je bilo tudi nekaj pripomb gledalcev; večinoma pa je občinstvo, ki je dvorano ob cirkusu napolnilo do zadnjega sedeža, navdušeno.

27.–31. december, Linhartova dvorana

Gostovanje v sodelovanju s 17. festivalom Exodos:

- Jan Fabre: PROMETEJ, POKRAJINA 2.

Produkcija: Troubleyn/Jan Faber (Antwerpen, Belgija).

Gostovanje slovitega, v Ljubljani dobro znanega režiserja, ki se je tokrat udeleževal tudi kot gostujoči umetniški vodja festivala, je vzbudilo veliko pozornost. *Prometej, pokrajina 2* je velikopotezna in kompleksna stvaritev, ki se ukvarja s poslednjimi vprašanji. Vizualno razkošna in bravurozno izvedena predstava pa vendar kaže tudi znamenja že rahlo utrujenega umetnika. Pravega navdušenja ni prebudila.

19. in 20. april, Linhartova dvorana

- Luigi de Angelis: ON.

Produkcija: Fanny & Alexander (Ravena, Italija).

Predstava, v kateri igralec soočen s filmsko projekcijo filma *Čarovnik iz Oza* sam izvede celotno zvočno sliko filma. Bravurozno, posebno in zanimivo, vendar pa predvsem gledališkim sladokuscem.

Kosovelova dvorana, 22. april

- Tim Etchells: VZNEMIRJENJE VSEGA.

Produkcija: Forced Entertainment (Sheffield, Velika Britanija).

Vzorčen primer razpršene, improvizirane »trash« predstave, ki gotovo sodi v enega izmed trendov sodobnega evropskega gledališča.

Linhartova dvorana, 23. april

Gostovanje v sodelovanju z Mednarodnim festivalom uprizoritvenih umetnosti Ex Ponto:

- LEKSIKON YU MITOLOGIJE. Režiser Oliver Frlić. Mednarodne koprodukcija.

NETA, Ex Ponto (B-51), Istarsko narodno kazalište Pula, Crnogorsko narodno pozorište Podgorica, Mal dramski teater Bitola, teatri kommbetar i Kosoves

Premiera uprizoritve ta hip zelo vročega režiserja v mednarodni koprodukciji, ki je povezala gledališča iz prostorov nekdanje Jugoslavije, je bila gotovo osrednji dogodek festivala, ki je pritegnil veliko zanimanje gledališke javnosti. Gledališka predstava, ki se približuje načinom performansa, pri tem pa povezuje kar najbolj različne žanrske obrazce, se je orientirala na vprašanje: Kaj Jugoslavija danes pomeni tistim, ki so nekoč živeli v njej, koliko in kaj vedo o njej današnje generacije ...

Linhartova dvorana, 16. september

- Teatr Polski, Wrocław. PESEM O MATERI IN DOMOVINI. Po romanu Božene Keff. Režiser Jan Klata

Likovno izrazita in igralsko bravurozna predstava enega najpomembnejših poljskih režiserjev tega časa. Silovita uprizoritev v slogu grotesknega muzikala odpira vprašanje, kako pretrgati spone družinske in narodne preteklosti. Gostovanje je bilo pomembno tudi zato, ker je slovenskemu prostoru po daljšem času predstavilo gledališče iz Poljske, ki je za evropsko gledališko pokrajino zelo pomembno (drugo uprizoritev istega režiserja je bilo po naključju le mesec pozneje mogoče videti na festivalu Borštnikovo srečanje).

Gallusova dvorana – s sedišči na odru, 18. september

3.2 KOPRODUKCIJE GLEDALIŠKIH PROJEKTOV

V sodelovanju s slovenskimi nevladnimi organizacijami smo v letu 2012 realizirali 6 predstav. Eno izmed napovedanih koprodukcijskih uprizoritev, Oscar Wilde: *Ribič in njegova duša* je režiser Ivan Peternej zaradi okrnjenih produkcijskih možnosti (na projektnem razpisu MiK projekt ni pridobil pričakovanih sredstev) prenesel v SMG (ki je lahko poravnalo tudi del neposrednih stroškov uprizoritve). Zato pa sta v jesenskem času v program gledaliških koprodukcij uvrščeni dve drugi predstavi: v septembru je bil realiziran film-performans Martine Ruhsam in Vlada G. Repnika *Kako daleč lahko govorimo?*, koproducenti GVR babaLAN, Tanzquartier Wien, Wiener Festwochen, CD, premierno predstavljen na festivalu Ex Ponto (Kosovelova dvorana, 19. septembra). Decembra je v Dvorani Duše Počkaj Marko Čeh realiziral svoj novi avtorski projekt *Astrov vstopi v tovarno*. Poleg tega smo v decembru v koprodukciji s Slovenskim komornim glasbenim gledališčem realizirali tudi uprizoritev dveh opernih enodejank.

Barbara Kapelj Osredkar: NEKEGA DNE IN NEKE NOČI. Masa, Cankarjev dom

Avtorica, režiserka, scenografinja in kostumografinja Barbara Kapelj Osredkar. Igrata Martina Maurič Lazar in Gregor Luštek. Glasovi: Draga Ahačič, Janez Messesnel, Peter Petek, Rapa Šuklje, Ciril Zlobec.

Večmedijska predstava, posvečena liku in delu slovenske pesnice Lili Novy. Izrazito avtorski projekt režiserke Barbare Kapelj Osredkar je bil ustvarjen v sodelovanju z dvema izvrstnima performerjema, ki sicer pripadata različnim poljem uprizoritvenih umetnosti (Martina Maurič Lazar dela predvsem v lutkovnem gledališču, Gregor Luštek pa ustvarja v sodobnem plesu); skupaj so ustvarili posebno in hkrati intimno pretanjeno gledališko miniaturo. Uprizoritev je bila deležna precejšnjega zanimanja; doslej pa so jo že povabili na dva festivala (Teden slovenske drame in Skup).

»Gotovo so najmočnejši tisti momenti, ko se zabriše meja prepoznavanja, ali k tej »norosti« poezija pristopa kot vzrok ali kot posledica. Vse, od svetovljanskosti in lucidne nadarjenosti do bolečine, zanosa in ranljivosti, so avtorji prezrcalili skozi formo čvrstega performativnega postopka, kjer izrek besede (vsaj prispodobno) uresniči njen pomen, pa četudi to stori s popačenim in ne zmeraj funkcionalnim scenosledom.« Zala Dobovšek, Delo, 15. 1. 2011

Dvorana Duše Počkaj, 12. januar 2011 (4 ponovitve)

CVETJE V JESENI. Zavod Margareta Schwarzwald, CD, S. N. G. Režiser Marko Čeh

Igrajo: Aljoša Ternovšek, Tina Vrbnjak, Maruša Kink, Jernej Gašperin in Tomislav Tomšič. Scenograf Marko Turkuš; kostumografinja Branka Pavlič; avtorja glasbe Laren Polič Zdravič; Urška Indjić; lektorica: Tea Konte; oblikovalka Emina Djukić; producentka Mija Špiler; Zavod Margareta Schwarzwald.

Režiser najmlajše generacije slovenskih gledaliških ustvarjalcev Marko Čeh se uveljavlja kot povsem samosvoj avtor. In taka je tudi uprizoritev *Cvetje v jeseni*, sestavljena iz drobcev, vzeti iz slovenske literarne klasike, pa tudi njenih filmskih priredb. Igriva in duhovita, prežeta s povsem izvirno domišljijo. Zaznamovana pa tudi z zavzetostjo in entuziazmom skupine mladih igralcev, ki režiserju sledijo docela predano in zvesto. Predstava je pokazala, da na Slovenskem nastaja mlad ustvarjalni kolektiv, ki obeta razcvet novega gledališča. Tudi ta uprizoritev je s selekcijo v program Tedna slovenske drame doživela posebno potrditev strokovne javnosti.

»Uprizoritev režiserja Marka Čeha ni ilustrativno sentimentalna in ne cinična, ne sili v rekonstrukcijo in ne v agresivno avtorsko pretvorbo. Je pa vse to obenem in zato prepojena z nenehnim prelivanjem (vsaj) dveh komentatorskih skrajnosti: prežemajoče nostalgije po nekdanjih žlahtnih čustvenih modelih, ki jih vztrajno prekinjajo vdori zbadljive distance današnje superiorne in hladnokrvne vsevednosti. Revitalizacija *Cvetja v jeseni* (...) je zasnovana kot visokofrekventno žongliranje s časom in prostorom: z izleti v izvirno obdobje pripovedi ter predelano naracijo filmskih prizorov in spet nazaj, v današnjost, kjer se s taistim literarnim korpusom provocira, preračunava, kritizira, pači in igralsko prefrigano manipulira.« Zala Dobovšek, Delo, 23. 2. 2011

Štihova dvorana, 23. februar, 4 ponovitve

IMPROVIZIJA. Umetniško vodenje Maja Dekleva Lapajne. KUD France Prešeren, CD

Improvizacija, ki parafrazira razvpiti medijski spektakel Evrovizija, je postala že tradicionalna stalnica gledališkega programa CD v mesecu maju. Tudi v zadnjem letu je pritegnila številno občinstvo in navdušila z duhovitim poigravanjem s klišeji in manirami pop kulture.

Linhartova dvorana, 11. maj

Martina Ruhsam, Vlado G. Repnik: KAKO DALEČ LAHKO GOVORIMO?

Mednarodna koprodukcija: GVR babaLAN, Tanzquartier Wien, Wiener Festwochen, CD, Ex Ponto
Koncept in režija Vlado G. Repnik & Martina Ruhsam. Izvajalci: Andrei Andrianov, Daniel Aschwanden, Gabri Einsiedl, Lana K. Gotvan, Maja Kalafatić, Bojana Kunst, Jan Machacek, Amanda Piña, Vlado G. Repnik, Yulia Roshina, Martina Ruhsam, Barbara Skubic, Robert Steijn, Aneta Stojnić, Igor Štromajer, Irmi Walcher.

Film – performans o tem, kako daleč nas lahko ponese naša domišljija in kdaj naših lastnih podob ne prenesemo več. In kaj se zgodi, ko nam zmanjka besed. *Kako daleč lahko govorimo?* meri razsežnosti opisljivega in raziskuje nezmožnosti razumevanja. Performans je sicer pritegnil predvsem strokovno javnost in festivalsko občinstvo. V slovenskih razmerah se je to pretvorilo v dogodek malodane interne narave, vendar pa je med poznavalci in sladokusci naletel na izjemno pozitivne odmeve.

19. september, 1 ponovitev, Kosovelova dvorana

Giancarlo Menotti: TELEFON & Leonard Bernstein: TEŽAVE NA TAHITIJU

Slovensko komorno glasbeno gledališče, CD.

Režiserka Yulia Roschina. Prevajalec Jože Humer. Scenograf Danijel Modrej. Dramaturginja Urša Adamič. Ilustratorica Ksenija Konvelinka. Pianistka Margareta Gregorinčič. Nastopajo: Amanda Stojović, Robert Vrčon, Polona Logar, polona Kopač Trontelj, Edvard Strah, Katja Konvalinka/Nina Dominko, Rok Bavčar.

Uprizoritev opere (oziroma komornih opernih enodejank) v okviru programa koprodukcij z nevladnimi organizacijami je bila precej nestandarden dogodek. Zanj smo se odločili predvsem zaradi ugotovitve, da ima opera na slovenskem (in še dodatno v času, ko je bila hiša SNG zaradi obnove zaprta) v kakršnem koli formatu, zlasti pa v nestandardnem, zelo malo produkcijskih možnosti. Po drugi strani pa tudi potrebe občinstva pri tem ostajajo neizpolnjene. Če smo ob prejšnjih uprizoritvah SKGG gojili pomisleke tudi zaradi njihove gledališke podobe, je odločitev za sodelovanje z mlajšimi in bolj svežimi gledališkimi ustvarjalci (na čelu z režiserko) obetala določen kakovostni preskok. Sodimo, da se je ta tudi res zgodil. Čeprav se s to uprizoritvijo operi na Slovenskem niso odprla povsem nova obzorja, vendarle predstavlja hvalevreden korak naprej. Podobno je presodila tudi kritika:

»Realizacijo obeh enodejank so člani SKGG zaupali vznikajoči generaciji, in sicer režiserki Yulii Roschina, kije z dramaturginjo Uršo Adamič in scenografom Danijelom Modrejem k opernim

predlogam pristopila previdno, primerno neobremenjeno in brez simbolnega kopičenja, s čimer razprto pevske interpretacije gotovo ni bila okrnjena ampak v uprizoritev vnesena nadvse spoštljivo.« Zala Dobovšek. »V živahnem sinkopnem utripu Bernsteinovih mikstur so se sicer gibko in s poantirano dikcijo znašli Polona Logar, Polona Kopač Trontelj in Edvard Strah. Oba para (v glavnih vlogah), Amanda Stojovič in Robert Vrčon v Težavah na Tahitiju ter Katja Konvalinka in Rok Bavčar v Telefonu, sta se izkazala s podrobnim glasovnim vživljanjem in z osebno barvno prepoznavnostjo, četudi se nobeno izmed omenjenih štirih vokalno-oblikovalskih tkiv ni čisto sleherni trenutek obneslo v brezhibni nastavljenosti oziroma neizsiljenosti.« Jure Dobovišek, oba v Delo, 6. 12. 2011

2. december, 4 ponovitve, Kosovelova dvorana

ASTROV VSTOPI V TOVARNO. Marko Čeh po motivih *Strička Vanje* A. P. Čehova

Režiser Marko Čeh. Scenograf Marko Turkuš. Kostumografinja Branka Pavlič. Avtor glasbe Laren Polič Zdravič. Igrajo Kristijan Guček, Anže Zevnik, Maruša Kink.

Produkcija: E.P.I. Center, CD

Že druga avtorska stvaritev mladega gledališkega režiserja v letu 2011. Intenzivno prisotnost Marka Čeha v gledališkem programu CD upravičuje njegova avtorska izrazitost, ob kateri pa vendar zmore tudi raznovrstne kreacije. Uprizoritev po motivih Čehova je predvsem likovno in atmosfersko sugestivna gledališka stvaritev, ki izvirno sledi veliki tradiciji modernističnega gledališča. Zelo dobri kritiški odmevi:

«Marku Čehu se čut za revitalizacijo klasičnih literarnih del občutno ostri. Opredelujeta ga izvirnost selektivnega angažmaja ter posluš za komunikativnost med nekoč in danes, ki pa je pogosto ne premika skozi celotnost dramskih del, potenciale za nagovor izbrska le v teznih drobcih.(...) Čehov se izkaže kot vir inspiracije, ki poseže precej dlje od pričakovane družbene kritike. Izkušnja je predvsem optično nenavadna, ker deluje kot halucinacija, ki je hkrati »ideološko« kruto otipljiva, ker je kot visoko estetizirana prispodoba, ki jasno razbere realno sliko do onemoglosti izčrpanega sodobnega človeka in njegovo tesnobo.« Zala Dobovšek, Delo, 21. 12. 2011

»Predstava prepozna odsev aktualne družbene psihodinamike kot tudi lastne generacijske situacije. (...) Tretji avtorski projekt Marka Čeha operira na ravni simboličnih fragmentov, hkrati pa kaže avtentično nagnjenost k izrazu, ki želi prodreti v podpomen klasičnih besedil, doseči njihovo hrbtno stran. Slika udarniški položaj Astrova v ekonomiji gospodarstva, kjer so strasti omejene in je načrtana predvidljivost obnašanja, ki pa pred našimi očmi razpada in sproža hrepenenje po fizisu polpreteklosti.« Primož Jesenko, Dnevnik, 21. 12. 2011

9. decembra, 4 ponovitve. Dvorana Duše Počkaj

3.3 GOSTOVANJA IZ SLOVENIJE

Najpomembnejše gostovanje slovenskega gledališča v CD v letu 2011 so bili Cankarjevi *Hlapci* v režiji Matjaža Bergerja in koprodukciji PG Kranj in APT Novo mesto. Za njimi pa Janšev performans *Kdo je naslednji?*, ki je v Linhartovi dvorani gostoval novembra. Zaradi velike zasedenosti Linhartove dvorane nam ni uspelo realizirati še enega jesenskega gostovanja slovenskega gledališča, ki smo ga načrtovali pod naslovom Gostovanje slovenskega gledališča iz sprotne ponudbe. Zato pa smo imeli več gostovanj manjših predstav v Klubu CD, ki so obogatile program dvorane, v kateri je gledališče sicer navzoče predvsem pod okriljem Cafe teatra.

PG Kranj & APT Novo mesto. Ivan Cankar: *HLAPCI*/Komentirana izdaja, režiser Matjaž Berger

Eno najpomembnejših slovenskih dram, klasične in vselej aktualne *Hlapce*, je Matjaž Berger soočil s politično teorijo (Blaise Pascal, Étienne de la Boétie, G. W. F. Hegel, Louis Althusser), jo osvobodil realizma in ji podelil nove estetske razsežnosti. Izrazito avtorska in inovativna uprizoritev slovenske klasike – za nekatere ocenjevalce sporna, za druge pravo odkritje – je bila vsekakor vredna predstavitev v Ljubljani.

15. januar, Linhartova dvorana

Andrej Rozman Roza: Passion de Pressheren, Kabareté Simplozij

Mono komitragedija in standup variete iz niza predstav Rozinteatra. V prvi Andrej Rozman Roza predstavi čas, ko je vzporedno s Prešernovim obupom rasla ideja o zedinjeni Sloveniji. V drugem je združil najboljše točke svojega gledališkega nastopanja. Gostovanje obeh predstav Andreja Rozmana je ustaljeno sproščenemu spremljanju gledališča v Klubu CD zagotovilo nove razsežnosti.

10. in 12. februar, Klub CD

ZGODOVINA NEKE LJUBEZNI. Avtorici in izvajalki Polona Vetrlih in Sonja Pahor

Ponovljeno gostovanje komorne predstave iz prejšnjih let. Avtorski recital razkriva strastno ljubezensko-profesionalno zvezo med igralko Adele Sandrock ter dramatikom in pisateljem Arthurjem Schnitzlerjem v času opojnega in dekadentnega *fin-de siecla*.

4., in 5. marca, Klub CD

Bertold Brecht, Roger Fernay: GRAMOFON. Večer Brechtovih songov in poezije. AGRFT

Avtorski večer Nanče Muck, ki poje songe Kurta Weilla, Hannsa Eislerja in Bertolta Brechta v priredbi Blaža Remica. Ob njej nastopajo Blaž Remic (klaviature), Mario Babojelič (kitara), Vid Drašler (tolkala), Goran Krnac (tuba), Boštjan Simon (klarinet). Pevsko-gledališki nastop se je uresničil kot dovolj uspešna predstavitev mlade performerke.

9. oktobra, Klub CD

Janez Janša: KDO JE NASLEDNJI?. Maska Ljubljana; koproducenti: Tanzquartier Wien (Avstrija), Inkonst (Malmö/Švedska)

Koncept in režija: Janez Janša. Ustvarjalci in izvajalci: Vito Weis, Boštjan Narat, Jelena Rusjan, Irena Tomažin, Grega Zorc, Nataša Živković. Dramaturginja Simona Semenič. Avtor videa Darko Herič. Tehnični direktor Igor Remeta. Izvršna producentka Tina Dobnik.

Kdo je naslednji? je projekt, v katerem se šest performerjev spopade s ključnimi vprašanji sodobne umetnosti in performansa. Gostovanje konceptualno izostrene uprizoritve našega priznanega umetnika, ki je nastala v mednarodni koprodukciji, sicer ni pritegnilo številnejšega občinstva, doseglo pa je navdušene kritične odmeve.

»Politično gledališče optimalno zareže, ko se (vsaj za začetek) žanrsko ne samodeklarira, ampak se političnost vanj pritihtopi postopno, v neoprijemljivih oziroma nerazložljivih substancah prek fleksibilnih kodov, reduciranih ideoloških napetostih, suspenza, kot intuitivno tipanje gledalčeve občutljivosti in kritičnosti. Performans *Kdo je naslednji?* v režiji Janeza Janše vse to zaobjema in pri tem tematsko uhaja v »brutalno živ« čas in dogodke, pa naj je to na ravni aktualne odurno kapitalistične situacije ali pa skrb vzbujaajoča mikrosfera angažirane umetnosti in količinske rahitčnosti njenih »uporabnikov«. (...) Projekt *Kdo bo naslednji?* ni tu zato, da bi v slogu ambiciozne revolucionarnosti neposredno udrihal čez družbo, tudi ne daje upanja, niti ni pesimističen, je slep in gluha za ponujanje napotkov, kaj šele pravih odgovorov, kako se znajti v zmazku »demokracije«. Z namernim izmikom trendu provokativnosti skozi številne epizodne vrtljaje (giba, petja, mimike, recitacije) dvoumno nastavlja revolte gledališču.« Zala Dobovšek, Delo, 8. 11. 2011

6. november, Linhartova dvorana

Saša Pavček: OBLECI ME V POLJUB

Avtorski projekt Saše Pavček, igralka in pesnice, ki v sodelovanju s pianistom Aljošem Rijavcem, kitaristom Šemsudinom – Dino Džopom in basistom Janom Oršičem izvaja lastno poezijo. Ta pripoveduje ljubezensko zgodbo, verjame v medsebojno ljubezen in spoštovanje človekove svobode. S sproščeno radostjo nas potegne v magijo gledališke izpovedi.

17. in 24. november, Klub CD

Cafe teater

Cafe teater, ki ima že nekaj let svoje stalno prizorišče v Klubu CD, je v letu 2011 pripravil 2 novi premieri. *Avdicija* v režiji Gojmirja Lešnika Gojca (premiera 28. januarja) je bila manj uspešna. Deležna je bila tudi nekaj izrazito ostrih kritik (Peter Rak v Delu), tudi zato je bila le nekajkrat

odigrana v Klubu CD. Šele proti koncu leta (premiera 3. decembra) je teatru uspelo realizirati uspešnejšo predstavo: uprizoritev *Sprave* Toneta Partljiča v režiji Borisa Kobala z igralcema Janezom Hočevarjem in Sandijem Pavlinom. Po nekaj uspešnih ponovitvah je *Sprava* v Klubu CD zaživela tudi na silvestrski večer. Cafe teater pa je namesto načrtovanih 30 v letu 2011 skupaj z nekaj gostovanji realiziral 22 predstav.

4 PLESNA UMETNOST

4.1 PLESNA GOSTOVANJA IZ TUJINE

Plesna umetnost ima v programu CD pomembno vlogo. Predstavljamo pa jo v širokem razponu od iskateljskih praks sodobnega plesa, prek velikih predstav, ki povezujejo različne izrazne načine, do klasičnega baleta.

V letu 2011 smo realizirali pet gostovanj večjih plesnih predstav iz tujine. Tako smo slovenskemu občinstvu prvič predstavili izrazito avtorico multikulturnega in multimedijskega sodobnega plesnega gledališča, Constanza Macras, potem legendo francoskega sodobnega plesa Mathilde Monnier, pa tudi sodobni balet v izvedbi ansambla iz Szeged, Madžarska. Veliko pozornost in navdušen sprejem je spet doseglo gostovanje enega največjih plesnih ustvarjalcev sodobnega časa Shena Weia. Ponovno pa smo predstavili tudi belgijsko skupino Peeping Tom, in sicer s predstavo, pri kateri je CD sodeloval tudi kot koproducent. Poleg tega je bil CD koproducent tudi pri festivalu Aerowaves, ki bil je tokrat prvič v Ljubljani.

V programu koprodukcij s slovenskimi nevladnimi organizacijami smo realizirali večjo predstavo (na odru Linhartove dvorane) avtorja Matjaža Fariča. Načrtovano koprodukcijsko predstavo *Burleskne slike* sta avtorica Maja Delak in producentka Emanata zaradi drugih obveznosti prenesli v naslednje leto. Zato pa smo v jesenskem delu sezone realizirali koprodukcijsko predstavo z zavodom Federacija (*Ne.Za.Vedno*). Poleg tega je bil CD tudi koproducent 5. izdaje festivala Gibanica.

Tudi v letu 2011 je v CD gostoval balet SNG Opera in Balet Ljubljana, in sicer z dvema različnima uprizoritvama, realizirali pa smo tudi nekaj drugih plesnih prireditev.

DorkyPark & Schaubühne Berlin, Nemčija. Constanza Macras: MEGALOPOLIS

Sodobnoplesna predstava, ki vključuje koncert, besedilo in video. Constanza Macras, v Berlinu delujoča koreografinja argentinskega rodu, je v skupini DorkyPark povezala plesalce, ki prihajajo z različnih celin. Njihov *Megalopolis* uprizarja megamesto kot paradigmo sodobnega globaliziranega sveta. Constanza Macras je za predstavo prejela nagrado Faust za najboljšo koreografijo leta v nemškem prostoru. Ena najbolj slovitih koreografinj evropskega sodobnoplesnega gledališča ta hip je v Ljubljani doživela deljena mnenja. Posebej pa so bili spremljevalci domačega ustvarjanja pozorni na njeno produkcijsko velikopoteznost: delo, ki je zaznamovano s tako izrazito mladostnim izrazom in energijo, bi v našem prostoru ne zmoglo tolikšnega zamaha.

»Deset plesalcev, med katere se občasno pomešajo trije glasbeniki, se ponaša z izvrstno dinamično izvedbo, ki vključuje plesne, akrobatske in gledališke prvine (...). Režiserka in koreografinja Constanza Macras pa je v dveurni predstavi koreografsko in režijsko premišljeno strukturirala tako večplastno dogajanje znotraj posamičnih prizorov kot tudi celoto razdrobljenega megalopolitnega naelektrenega kaosa.« Mojca Kumerdej, Delo, 25. 1. 2011

»Kopica po večini odličnih performerjev praktično sama z golo prezenco in le nekaj korekturnimi režijskimi in koreografskimi napotki ustvari situacijo, ki jo mora režiserka samo še nasloviti, saj hiperkinetičnost, virtuoznost in močne osebnosti nastopajočih že same po sebi tvorijo "megalopolitsko situacijo". Čeprav gre za zelo enostavno koreografsko idejo, ki bi ji lahko očitali kvečjemu ravno to nonšalantnost, pa bi bila predstava v našem prostoru produkcijsko nemogoča. Naj bo to kritika slovenskih produkcijskih pogojev ali pa konkretne predstave, ostaja dejstvo, da tovrstno predstavo v končni fazi naredita dobro nič drugega kot kvantiteta in kvaliteta nastopajočih.« Pia Brezavšček, Večer, 25. 1. 2011

21. januar, Linhartova dvorana

Centre chorégraphique national Montpellier, Francija. Mathilde Monnier: PAVLOVA 3'23"

Koprodukcija Théâtre de la Ville – Paris, Arts 276/Festival Automne en Normandie, Saison Montpellier danse 2009, La Bâtie – Festival de Genève, Centre chorégraphique national de Montpellier Languedoc-Roussillon.

Prvo gostovanje legende francoskega sodobnega plesa Mathilde Monnier, sicer tudi dolgoletne umetniške direktorice Nacionalnega koreografskega centra v Montellieru, je v Ljubljano privedlo predstavo *Pavlova 3'23"*: delo, ki se s sklicevanjem na mitični solo Labodova smrt ukvarja s temeljnimi motivi in prvinami plesne umetnosti 20. stoletja. Izrazito konceptualno zasnovana in sofisticirana predstava, ki se posveča lastnim izvorom, navkljub bravurozni izvedbi ni pritegnila občinstva. Naslavlja predvsem posvečeno in izobraženo občinstvo, za tukajšnje stanje stvari pa je nemara res preveč introvertna.

»Vendar je kljub introvertiranosti in marsikateri neberljivosti (...) koreografinji s fluidnim koreografskim prehajanjem, ki vsebuje kar nekaj zanimivih gibalnih prvin, uspelo uprizoriti minljivost.« Mojca Kumerdej, Delo, 1. 4. 2011

Gostovanje sta podprli instituciji Culturesfrance in Francoski institut Charles Nodier Ljubljana.

24. in 25. marec, Linhartova dvorana

PLESNA VESNA, festival mreže AEROWAVES. En knap, CD

Aerowaves je vseevropski projekt, ki se je začel leta 1996. Združuje plesne ustvarjalce iz 30 držav, ki so zadolženi da pregledajo stvaritve mladih koreografov. Zadnjih dvanajst let projekta je proizvedlo deset predstav, ki so našle svoje mesto v The Place v Londonu kot del festivala Resolution ter še drugje po Evropi. Ustanovitelj in vodja mreže Aerowaves je vse od začetka John Ashford. V letu 2009 je bilo 70 plesnih predstav potrjenih v 21 različnih evropskih mestih. Marca 2011 pa se je 30 partnerjev, pridruženih »presenterjev«, povabljenih gostov in izbranih umetnikov mreže Aerowaves prvič srečalo v Ljubljani. Na tridnevnem festivalu predstav domačih in tujih avtorjev je bilo prikazanih okrog 20 novih del.

Na pobudo Iztoka Kovača in skupine En Knap, ki sta Aerowaves pripeljala v Ljubljano, se je festivalu kot koproducent pridružil tudi CD. V Linhartovi dvorani so bile tako predstavljene 3 največje predstave festivala:

- Dog Kennel Hill Project (VB): Hudič in detajli (The Devil and the Details)
- La Macana (Aerowaves Encore) (Španija): Ven'/(Ven')
- Aerites Dance Company (Grčija): d.opa! (dopamini post-Atencev)/d.opa! (dopamines of post-Athenians)

26. marec, Linhartova dvorana

Szegedi Kortárs Balett, Madžarska (Sodobni plesni ansambel Szeged)

Carl Orff: CARMINA BURANA. Koreograf Tamás Juronics

Znamenita Orffova kantata je podlaga baletne predstave, ki povezuje klasični in sodobni ples. Uprizarja obredno življenje barbarov na ruševinah civilizacije, kjer vlada bolj za preživetje, pozna pa tudi trenutke lepote in doživetje ljubezni. Predstava temelji na že videnih, nemara tudi obrabljenih izraznih sredstvih. S pomočjo znamenite in tudi popularne Orffove glasbe pa je vendar dosegla učinek, ki je do zadnjega sedeža polno dvorano navdušil.

Gostovanje je bilo realizirano v sodelovanju z Veleposlaništvom Republike Madžarske.

18. maja, Linhartova dvorana

Shen Wei Dance Arts: Re-I, II, III

Oktobra je z dvema predstavama Triptiha *Re-* gostovala newyorška skupina koreografa in vizualnega umetnika Shena Weia. Trilogija je ena njegovih zadnjih predstav, nastajala je med letoma 2006 in 2009, navdahnila pa so jo koreografova potovanja v Tibet, po Kambodži in Kitajski. V avtorjevem ustvarjalnem opusu predstavlja trilogija zrelo sintezo raznorodnih izraznih elementov in intimno pomiritev lastne geografske razklanosti. Predstava je domače občinstvo očarala s čarobnostjo eksotičnega odrskega jezika. Nagovorila je raznoliko občinstvo, gledališko, plesno in likovno, ter doživela odmeven sprejem zaradi izvirnih koreografskih, zvočnih, vizualnih in vsebinskih elementov

ter izvrstne fuzije le-teh. Kritika je poudarila predvsem izvrstno strukturiranost v povezavi gibalnih izhodišč z zvokom in vizualnimi prvinami ter opozorila tudi na pomen gostovanja za seznanitev našega prostora s svetovno interdisciplinarno umetnostjo.

Peeping Tom, Belgija. V NAJEM/A louer. Koreografa in režiserja Franck Chartier in Gabriela Carrizo.

Plesalci in ustvarjalci: Seoljin Kim, Hun-Mok Jung, Marie Gyselbrecht, Jos Baker, Sabine Molenaar, Eurudike De Beul. Dramaturga Nico Leunen, Hildegard De Vuyst. Kostumografa Diane Fourdrignier, Hyo Jung Jang. Oblikovalca zvoka Juan Carlos Tolosa, Glenn Vervliet. Scenografi Peeping Tom, Nele Dirckx, Yves Leirs. Oblikovalca luči Filip Timmerman, Yves Leirs. Produkcija Peeping Tom.

Koproducenti KVS (Bruselj, Belgija), Cankarjev dom, Künstlerhaus Mousonturm

(Frankfurt, Nemčija), Le Rive Gauche (Saint-Etienne-du-Rouvray, Francija), La Rose des Vents (Villeneuve d'Ascq, Francija), Theaterfestival Boulevard in Theater aan de Parade, Verkadefabriek ('s-Hertogenbosch, Nizozemska), Theaterhaus Gessnerallee (Zürich, Švica), Charleroi/Danses

Po dveh uspešnih gostovanjih in enem koprodukcijskem sodelovanju smo se spet odločili za koproducenti vložek pri ustvarjanju nove predstave belgijske skupine Peeping Tom. To nam je omogočilo, da smo predstavo *V najem* v Ljubljani videli že poldrugi mesec po njeni bruseljski premieri, pa tudi ugodnejše finančne pogoje kot bi jih dosegli ob običajnem gostovanju.

V najnovejši uprizoritvi slovite plesne skupine se s filmsko hipnotičnostjo prepletajo resničnost in sanje, preteklost in sedanjost, domišljija in stvarnost. Vse je začasno, vse je v najem, saj nam je lahko odvzeto od enega do naslednjega dne, stanovanje, služba, osebni predmeti, ljudje, tudi življenje. Čeprav nem je izvorni avtorski jezik skupine Peeping Tom zdaj že nekoliko znan, je nova predstava vendarle tudi drugačna od prejšnjih (presenetila nas je s svojo impozantno in sugestivno scenografijo in z njo povezano izrazito gledališkostjo). V Ljubljani je tudi tokrat navdušila.

»Režiserja sta sedem likov razsrediščila in jih zvedla na točke, iz katerih se sproti proizvajajo vsebine, a so dejansko brez trdnega oprijemališča in identitete: (...) Pojavljajo se in izginjajo, razcepljajo in podvajajo, za večino od njih pa kot da zakoni materialnega sveta ne veljajo. (...) osupljivo vijačijo telesa, kot da bi prehajali skozi različna agregatna stanja. (...) Ta fluidni kaotični prostor, v katerem nič ni stalno, niti oprijemljivo, pravzaprav nima zunanjih robov, ampak le notranje spodvite robove, v njem pa čas kot da ne teče, ampak se neprestano guba. Tudi s tretjim gostovanjem je belgijska skupina Peeping Tom vsebinsko in izvedbeno prepričala, daje ena najbolj inventivnih gledaliških skupin na mednarodnem odru.« Mojca Kumerdej, 30. 11. 2011

27. in 28. november, Linhartova dvorana

4.2 PLESNE KOPRODUKCIJE Z NEVLADNIMI ORGANIZACIJAMI

Matjaž Farič: PUSTITE OTROKE K MENI. Flota, CD

Koreograf, režiser in avtor zvočne matrice Matjaž Farič. Dramaturginja in oblikovalka besedila Andreja Kopač. Praktična dramaturginja Simona Ješelnik. Plesalci in soustvarjalci giba: Gregor Luštek, Jana Menger, Kaja Janjić, Magdalena Reiter, Rosana Hribar. Interpretka besedila Nada Vodušek. Igralec Rok Matek. Kostumografinja Tina Kolenik. Avtorica videa Patricia Ando Cvetković. Organizacija projekta: Urška Pleše in Ksenija Kaučič.

Faričeva zadnja predstava je izrazito plesna in obenem poudarjeno gledališka. Njene teme so manipuliranje, nadziranje in vsiljevanje prepričanja, izrazna sredstva pa kompleksna in raznovrstna. Na nekaterih mestih je predstava nemara tudi deklarativna in nasilno konceptualna. Pa vendar so bili kritiški odmevi izrazito pohvalni:

»Predstava odpira vrsto vprašanj in razmišljanj, ki se porajajo še dolgo potem, ko gledalec zapusti dvorano. Matjaž Farič, ki je poleg koreografije in režije prispeval tudi zvočno matrico, se tokrat zaupljivo odpira gledališkemu izrazu. Posebno pozoren je na nemo pripoved nastopajočih, ki poleg dobrega plesa prepričajo tudi igralsko. (...) Uprizoritev je še posebej z gledišča izbrane tematike dobrodošla v slovenskem plesnem prostoru, saj se prepogosto pozablja, da je namen sodobnega plesa tudi opozarjanje in kritično poglobljanje v socialne, družbene ali politične razmere.« Tina Šrot, Delo – Pogledi, 9. 2. 2011

»Kompleksna vsebina je estetsko udejanjena v dopolnjevanju plesnega, z jezikom močnih zvočnih pokrajin, z vizualnimi jezikom videa ter z besedilnimi vstavki. Na odru je veliko rdeče barve, ki lahko označuje kri, komunizem ali pekel, ali rdečo preprogo, vse skupaj pa se izvedeno natančno, izčiščeno in energično steče v predstavo, ki bi bila kot slovenska predstavica zagotovo dobrodošla na večjih svetovnih gledališko-plesnih festivalih in središčih.« Petra Tanko, Radio Slovenija, 29. 1. 2011

28. januar, 2 ponovitvi. *Linhartova dvorana*.

Gibanica, 5. festival slovenskega plesa

Koproducenti: Društvo za sodobni ples, CD, Bunker, PTL, Vitkar, En-Knap, Exodos, Fičo balet, CUK Kino Šiška, DUM, Federacija, Flota, Maska, Plesna izba Maribor, Emanat, Intakt

Slovenski plesni festival Gibanica, ki se je uveljavil kot osrednji sodobnoplesni dogodek v Sloveniji, je postal že tradicionalna bienalna prireditvev. Prava poslastica, ki jo bogatijo najboljši slovenski avtorji in uprizoritve, ki oblikujejo slovenski sodobni ples. Že od njegove zasnove je CD eden izmed koproducentov festivala. V letu 2011 pa sta bili v CD predstavljeni 2 izmed predstav, ki so jih selektorji uvrstili v program:

- Janez Janša in Dušan Jovanović: Spomenik G2. Produkcija: Maska.
- Rekonstrukcija ene kulturnih predstav slovenske gledališke neoavantgarde. *Linhartova dvorana*
- Domen Šega, Maya Levy: Glej me, kako ljubim; bo dovolj? Produkcija: Fičo Balet/Nomad Dance Academy. Plesni duo.

Kosovelova dvorana

Ryuzo Fukuhara, Samo Potokar: NE.ZA.VEDNO. Zavod Federacija, CD, Ex Ponto

Plesna predstava, zasnovana na igri nespornost in zgrešenih prevodov, z mislijo na prerazporejanje meja. Plesni duo, obogaten z videom in v živo oblikovano zvočno podobo temelji na improvizaciji akterjev. Predstava sodi v niz raziskav plesa, ki jih v triletnem projektu izvaja Gregor Kamnikar (plesalec in koreograf, ki vsako predstavo podpiše z drugim imenom, tu kot Samo Potokar), tokrat v dialogu s plesalcem Ryuzom Fukuharo, ki izhaja iz oddaljene plesne in kulturne tradicije (po rodu je iz Koreje). Ob zanimivem konceptu in široko razgrajenem referenčnem zaledju domet ustvarjene predstave ni bil prav velik.

24. september, 4 ponovitve. *Dvorana Duše Počkaj*

4.3 ZAČASNO GOSTOVANJE BALETA SNG OPERA IN BALET LJUBLJANA

Januarske termine v Gallusovi dvorani smo načrtovali tako, da sta oba ansambla SNG Opera in balet Ljubljana poleg premiere opere *Rusalka* izvedla tudi štiri ponovitve baletne uspešnice ***Bajadera*** koreografa Rafaela Avnikijana. Pripravili so jo v koprodukciji z baletnim ansamblom in solisti SNG Maribor.

Baletni solisti, baletni zbor in orkester SNG Ljubljana so marca v Gallusovi dvorani pripravili premiero in štiri ponovitve baletne klasike ***Silfida (La Sylphide)*** v koreografiji Augusta Bournonvillea na glasbo Hermana Severina Loevenskjolda in postavitvi Franka Andersena. S štirimi predstavami so jo ponovili tudi v prazničnem zadnjem tednu decembra.

4.4 DRUGE PLESNE PRIREDITVE

Sodelovali smo pri izvedbi dveh baletnih večerov, ki jih je ves čas obnove operno-baletne hiše v Linhartovi dvorani redno prirejalo Društvo baletnih umetnikov Slovenije, ter pomagali pri tehnični izvedbi in promociji rednega letnega koncerta Akademске folklorne skupine Franceta Marolta.

Slovesni baletni koncert s podelitvijo strokovnih nagrad DBUS 2011

13. februarja je društvo pripravilo slavnostni večer, ki so ga sestavljali uspešni odlomki iz različnih slovenskih baletnih produkcij minulega leta. Ob tej priložnosti je strokovna komisija podelila nagrado Lydie Wisiakove za življenjsko delo baletnemu plesalcu, solistu in dolgoletnemu vodji ljubljanskega

baleta, baletnemu pedagogu, koreografu in režiserju, organizatorju in direktorju opere in baleta Janezu Mejaču.

Enajsti gala večer novih baletnih koreografij na slovensko glasbo

Tradicionalna jesenska prireditev Društva baletnih umetnikov Slovenije je 2. oktobra 2011 predstavila nove plesne interpretacije na glasbene predloge slovenskih avtorjev. Nove koreografije so prispevali Tetiana Svetlična, Andrew John Stevens, Milan Lazič, Nastja Bremec in Mychal Rynia, Tamara Divjak, Alena Medič, Gaj Žmavc, Dimitrij Popovski, Jasna Zavodnik, Rosana Hribar in Gregor Luštek. Društvo tako ponuja dragoceno platformo za spodbujanje koreografskega potenciala mladih baletnikov in plesalcev.

Letni koncert Akademске folklorne skupine Franceta Marolta Univerze v Ljubljani

Akadska folklorna skupina je maja pripravila v Linhartovi dvorani letni koncert (s ponovitvijo), ki je bil tokrat posvečen 120. obletnici rojstva Franceta Marolta in 60. obletnici njegove smrti. Pod naslovom *Skakati, rajati, plesati* so člani pod umetniškim vodstvom Tomaža Simetingerja oblikovali tridelno prireditev, ki je bila posvečena elementom vertikalnega plesnega giba (skoki), skupinskim plesom v vrstah oziroma t. i. kačastih formacijah (rajanje), ter plesu kot sopomenki obeh naštetih ter vseh preostalih znanih plesnih oblik.

Matjaž Farič, Milko Lazar: SRH, Zvok na koži. Produkcija: Flota, CD

V sklopu 6. balkanske plesne platforme, v zadnji izdaji povezani s festivalom Exodus in selekcijo Jana Fabra, smo realizirali ponovitev ene najuspešnejših predstav slovenskega sodobnega plesa zadnjih let. Že pred tem je predstava navdušila tudi v Zagrebu in Mariboru, po zadnji ponovitvi v CD pa je bila uvrščena tudi v program plesnega festivala v Dusseldorfu.

21. april, Linhartova dvorana

5 FILMSKI PROGRAM

Filmski program v letu 2011 smo uresničili v celoti, po napovedih. Kot običajno sta bila osrednja dogodka oba festivala v organizaciji Cankarjevega doma (Liffe in Festival dokumentarnega filma – FDF), pa tudi Festival gorniškega filma, ki ga pripravljamo v sodelovanju z Društvom za gorsko kulturo, si vsako leto nabira vse zvestejše občinstvo. S še posebej velikim zadovoljstvom ugotavljamo, da Liffu kljub recesiji in infrastrukturnim težavam (zapiranje kinodvoran v središču mesta) ne pešajo moči, nasprotno, v letu 2011 je festival obiskalo 1500 gledalcev več kot leto poprej, vsega skupaj 49.600. Pri filmskih ciklih je prvi termin tradicionalno vezan na Festival oddaljenih kultur (leta 2011 Brazilija), medtem ko se drugi spogleduje bodisi s filmsko zgodovino bodisi z literaturo. Zaradi pomanjkanja sredstev smo se lani prvič povezali z literarnim festivalom Fabula ter pripravili pregled filmov, posnetih po delih Maxa Frischa, s čimer smo zaznamovali stoletnico pisateljevega rojstva. Filmska distribucija je tretji nosilni steber filmskega programa; letu 2011 je bil to najšibkejši člen filmskega oddelka, po svoje tudi zato, ker Cankarjev dom zaradi preobilice filmov, ki jih odkupijo večji in močnejši distributerji (ti imajo zaradi nakupov velikih programskih paketov prednost), preprosto ne more priti do privlačnejših naslovov, ki bi združevali umetniško vrednost in komercialno naravo. Zato smo se za leto 2012 odločili spremeniti način distribuiranja filmov.

5.1 FILMSKI FESTIVALI

Od 23. do 30. marca / 13. MEDNARODNI FESTIVAL DOKUMENTARNEGA FILMA (FDF)

Vse več dokumentarnih filmov dandanes zasledimo v programih velikih mednarodnih festivalov, kar je znak, da zanimanje in pozornost, namenjena dokumentarnemu filmu, naraščata. Dokumentarni film, kot komentar našega časa in hkrati kritičen komentar igranemu filmu, je deležen precejšnjega zanimanja tudi v Sloveniji.

Na FDF 2011 je bilo predstavljenih 22 celovečernih dokumentarcev. Programske sekcije so zdaj že tradicionalne: Tekmovalni sklop na temo človekovih pravic; Miti, ikone, mediji; Intimni portreti; Aktualni, družbeno-kritični dokumentarci.

13. FDF je v sodelovanju z Amnesty International Slovenija tretjič organiziral tekmovalno sekcijo, v kateri tekmujejo filmi o človekovih pravicah. Tričlanska mednarodna žirija je prvo nagrado podelila švedskemu filmu *Prodali so me za 50 ovac* (I Was Worth 50 Sheep), režiserja Nime Sarvestanija. Tekmovalno sekcijo bomo na festivalu ohranili tudi v prihodnje.

FDF je prav tako tretjič gostoval v Kinodvoru, s čimer si je razširil krog občinstva, ki počasi, toda vztrajno, iz leta v leto narašča. Leta 2007 je festival naštel le 1000 obiskovalcev, leto dni zatem skoraj 2000, leta 2009 malo manj kot 3000, leta 2009 in 2010 3100, kar je lep napredek za izrazno formo, ki težko najde pot med širše občinstvo.

Med spremljevalnimi dogodki je izstopalo gostovanje dveh izkušenih strokovnjakov in nekdanjih predsednikov združenja Evropska dokumentarna mreža, italijanskega režiserja in producenta Stefana Tealdija, ter finske predavateljice in medijske strokovnjakinje Leene Passanen. Seminar na temo Prodajna predstavitev (t. i. *pitching*) dokumentarnih filmov v Evropi, ki smo ga pripravili v sodelovanju z Media deskom Slovenija, je potekalo v Dvorani Lili Novy. Amnesty International Slovenija je pripravil okroglo mizo z naslovom *Vrtinec orožja, spolnega nasilja in napadov v Demokratični republiki Kongo*.

O festivalu so poročali vsi vidnejši slovenski mediji, še posebej obširno pa Delo, Dnevnik, Mladina, Radio Slovenija in RTV Slovenija (glej priloge).

Od 10. do 14. aprila 2011 / **5. Mednarodni festival gorniškega filma**

Po obdobju, ko smo sklop gornških in avanturističnih filmov predvajali v okviru Festivala dokumentarnega filma, smo se zaradi izjemnega zanimanja in velikega razmaha dokumentaristike na tem področju pred leti v sodelovanju z Društvom za gorsko kulturo odločili predstaviti izbor vrhunskih gornških in avanturističnih filmov v novem okviru. Leta 2010 smo po enoletnem premoru program gornških filmov vrnili v Kulturno-umetniški program Cankarjevega doma in sodelovanje nadaljevali tudi v letu 2011; na petdnevem festivalu so si obiskovalci lahko ogledali približno štirideset domačih ter tujih gornških in avanturističnih filmov; filmski program so dopolnjevali predavanja vrhunskih alpinistov, predstavitve novih gornških knjig, razstava gornške literature in fotografije ter okrogle mize.

Predstavljeni filmi so se potegovali za glavno nagrado mesta Domžale, nagrado za najboljši film, najboljši film o gorski kulturi, najboljši film na temo okolja in gorskih športov ter najboljši film po izboru občinstva. Program festivala je v celoti zasnovalo Društvo za gorsko kulturo iz Domžal oziroma njegov predsednik Silvo Karo.

Od 9. do 20. novembra 2011 / **22. LJUBLJANSKI MEDNARODNI FILMSKI FESTIVAL** **22. LIFFe**

Programsko najbolj ambiciozen projekt filmskega programa CD je tudi lani predstavil prerez najsodobnejše svetovne filmske produkcije. Premierno smo v Sloveniji prikazali 143 filmov (od tega 42 kratkih), med njimi kar 68 celovečernih filmov, ki niso imeli zagotovljene distribucije za Slovenijo in jih po vsej verjetnosti v Sloveniji ne bo več mogoče več videti.

Na 22. LIFFu smo nadaljevali z delno predstavitvijo programa v Mariboru, kjer smo zavrteli 24 filmov. Odmev je bil pozitiven, zato bomo s to prakso v prihodnje nadaljevali.

Programsko realizacijo festivala je v veliki meri omogočila pridobitev finančnih sredstev zunaj javnih razpisov. Poleg glavnega pokrovitelja Mobitel, d. d. je finančno podporo festivalu lani znova namenila donatorica Tobačna Ljubljana, spet smo bili deležni izdatne pomoči evropskega programa Media, ki je v primerjavi z letom 2009 (in leti poprej) skoraj podvojila sredstva za LIFFe, kar je ljubljanski festival postavilo na drugo mesto po višini sredstev, ki jih Media med vsemi prijavljenimi (približno 60 festivalov) podeljuje za evropske filmske festivale. Media je LIFFe leta 2009 uvrstila v novo,

dolgoročno shemo financiranja, s čimer je festivalu zagotovljena štiriletna podpora. Medijski pokrovitelj je bila znova časopisna hiša Delo.

Program, ki smo ga predstavili, je v celoti izpolnil pričakovanja javnosti in tudi medijev, ki so v namenjanju medijskega prostora festivalu zopet presegli pričakovanja. 143 filmov smo strnili v dvanajst programskih sklopov. Novostim iz prejšnjih izdaj (npr. Kinobalon, ki se je izkazal za pomemben korak naprej, s katerim obenem vzgajamo mlado občinstvo) smo lani dodali novo osvežitev, sekcijo Kino-integral, ki promovira eno najbolj zapostavljenih in redko videnih izraznih oblik, sodobni eksperimentalni film. Četrtrič je bil tekmovalne narave tudi izbor kratkometražnih filmov, kjer je prvo nagrado podelila tričlanska mednarodna žirija. Festival je avtorsko retrospektivo posvetil kanadskemu režiserju Davidu Cronenbergu, nacionalni fokus mlademu grškemu filmu, tematsko retrospektivo pa t. i. metafilmom oziroma filmom, ki se ukvarjajo z ustvarjalnim procesom.

O festivalu smo opazili približno 350 medijskih objav, obširno se je o njem poročalo tudi na spletnih straneh in v različnih ter vse bolj priljubljenih blogih.

Festival je leta 2011 spremljalo 147 domačih in tujih akreditiranih novinarjev. Filmi so bili prikazani na 284 projekcijah, od tega 24 v Mariboru. Obisk festivala je bil znova odličen, in to kljub dejstvu, da smo ostali brez uslug Kina Komuna; letos smo ga nadomestili s Kinom Šiška, ki smo ga tehnično usposobili za kino predstave. Filme na festivalu si je ogledalo 49.500 gledalcev oziroma 1500 več kot leto poprej.

O programski zasnovi festivala smo prebirali v glavnem pozitivne kritike. V dnevnem časopisu Delo, ki je bil tudi medijski pokrovitelj 22. LIFFa, so med festivalom vsak dan pol strani ali celo stran v celoti namenili festivalu, kar je za LIFFe pomemben podatek. Delo, d. d. je kot medijski sponzor sodeloval sedmo leto zapored.

Ker festival niso samo projekcije filmov, temveč tudi vse, kar ta uradni program spremlja, smo pripravili tudi vrsto dogodkov, povezanih s festivalskimi gosti. Leta 2011 smo jih v Ljubljani gostili 46 in z njimi pripravili več kot 50 dogodkov (predstavitve pred projekcijami, pogovori, predavanja, novinarske konference). Prišli so iz Bolgarije, Irske, Avstrije, Nemčije, Bosne in Hercegovine, Hrvaške, Brazilije, Francije, Konga, Rusije, Nizozemske, Španije, Srbije, ZDA, Grčije in Češke.

LIFFe kot večino prejšnjih let ni gostil velikih zvezdnških imen, ki so povezana predvsem z ogromnimi stroški, zato pa je v mesto povabil veliko zelo zanimivih filmskih ustvarjalcev, ki so predvsem na področju evropskega filma uvrščeni zelo visoko na lestvici. Da bi bila srečanja med obiskovalci in filmskimi ustvarjalci, ki jih je festival gostil, prijaznejša in pristnejša, smo Drugo preddverje Cankarjevega doma zdaj že tradicionalno preuredili v festivalsko središče, kjer so bili združeni vsa logistika, novinarsko središče ter prostor za srečevanje in druženje. Drugo preddverje je torej združevalo blagajno, novinarsko središče, festivalski logistični center, VIP sobo, dvorano za predavanja in seminarje, oder za pogovore z gosti, kotichek za sprostitev in druženje. Odziv občinstva na središče je bil znova pozitiven, obisk ob pogovorih z gosti nadpovprečen, zato bomo tako nadaljevali tudi v prihodnje. Kot drugo festivalsko središče je znova zaživel tudi preddverje v Kinodvoru.

Med drugimi spremljevalnimi dogodki je največ zanimanja poželo Medsosedsko koprodukcijsko srečanje, ki je v Cankarjevem domu potekalo od 10. do 12. novembra in ga je že četrtrič kot uspešen dogodek s sredstvi programa MEDIA finančno podprla tudi Evropska komisija. Namen koprodukcijskega srečanja je bila predstavitev kakovostnih igranih in dokumentarnih projektov v razvoju ter spodbujanje mednarodnih koprodukcij.

LIFFe ostaja t. i. pregledni festival, ki ponuja v pregled množico filmov, ki so bili tako ali drugače deležni pozornosti na svetovnih filmskih platnih; njegovo osrednje programsko načelo pa ostaja predstavljanje novih avtorjev, katerih prvence in druge filme predstavljamo v tekmovalni sekciji Perspektive. Zmagovalnemu filmu podarja nagrado vodomec, glavni pokrovitelj festivala Mobitel, d. d.

LIFFe je podelil štiri nagrade; tradicionalnega vodomca za najboljši mladi filmi iz sekcije Perspektiv je prejel ameriški neodvisni film *Zaklonišče* (Take Shelter) Jeffa Nichcolsa, nagrado združenja mednarodnih filmskih kritikov FIPRESCI je prejel brazilski film *Zgodbe, ki se jih spominjamo* (Historias) režiserke Julie Murat, nagrado za najboljši kratki film, irski animirani *Svet zunaj* (The External World) Davida O'Reillyja, nagrado občinstva pa švedski film *Onstran* (Beyond) Pernille August.

5.2 FILMSKI CIKLI

Od 4. do 14. marca 2011

Brazilski film: temperamentno in provokativno

V okviru Oddaljenih kultur smo predstavili tudi cikel brazilskega filma, ki smo ga – kot običajno – zasnovali kot mešanico tradicionalnega in sodobnega; izbor klasičnega brazilskega filma šestdesetih let je sestavljalo pet filmov, sodobna produkcija je bila predstavljena s tremi filmi, povečini nagrajenci z največjih festivalov (Cannes, Berlin). Brazilija je neusahljivi vir ustvarjalne energije v filmskem svetu. Pregovorno eksotična, magično realistična ter politično angažirana in provokativna kinematografija je vse od sredine petdesetih let 20. stoletja najbolj agilna južnoameriška sila, ki je v sredini šestdesetih let, s pojavom t. i. cinema novo (opozicija hollywoodizaciji brazilskega filma), poznejšega tropikalizma in »marginalnega filma« pustila močan pečat v svetovni produkciji. Predstavili smo nekatere najvidnejše avtorje tega izjemno produktivnega in vplivnega obdobja, ki je kljub številnim vojaškim udarom in diktaturi lahko ustvarjalo razmeroma nemoteno.

Predstavljeni so bi naslednji filmi:

Bog in hudič v deželi sonca (Glauber Rocha, 1964)

Zemlja v transu (Glauber Rocha, 1967)

Antonio, ki prinaša smrt (Glauber Rocha, 1969)

Bandit z rdečo svetilko (Rogerio Sganzerla, 1968)

Macunaima (Joaquim Pedro De Andrade, 1969)

Glavna postaja (Walter Salles, 1998)

Božje mesto (Fernando Meirelles, 2002)

Elitni vod (Jose Padilha, 2008)

Medijski odzivi:

Delo: »V zadnjih dneh cikla še nekaj sodobnejših del v okviru Festivala oddaljene kulture smo imeli v zadnjih nekaj letih priložnost seznaniti se z nekaterimi pri nas manj znanimi nacionalnimi kinematografijami, kot sta na primer egipčanska in mehiška. Tokrat se bo predstavila živahna, temperamentna in pogosto provokativna brazilska kinematografija. Žalostni, grdi filmi, kričeča, obupana dela, ki so se pogosto odrekla tudi razumu.[...] Retrospektivo bo začel po svetu morda najbolj prepoznaven brazilski film, kultni, legendarni Antonio, ki prinaša smrt Glauberja Roche, nedvomno najmarkantnejšega predstavnika brazilskega cinema novo.«

Dnevnik: »Na začetku 60. let je iz kino klubov in študentskega gibanja izšla generacija režiserjev (Glauber Rocha, Ruy Guerra, Joaquim Pedro de Andrade, Carlos Diegues, Paolo Cesar Saraceni idr.), ki so si v svojih manifestih in filmih (posnetih v neodvisni produkciji) postavili za cilj »dekolonizacijo« brazilskega filma in afirmirali avtorske poetike, v katerih so se prepletale osebne obsesije in revolucionarne ideje (Tretji svet), družbena kritičnost in populizem, zgodovina in mitologija, modernizem in folklor. To je bil torej cinema novo, »novi brazilski film«, ki je zelo hitro osvojil skoraj ves svet, v veliki meri po zaslugi svojega enfant terribla, Glauberja Roche (1938–1981), avtorja manifesta Estetika lakote in treh silovitih filmov.«

Od 17. do 20. maja 2011 / **Max Frisch: literatura in film**

Ob stoti obletnici rojstva pisatelja Maxa Frischa smo v sodelovanju s Študentsko založbo (pri kateri so izdali štiri njegove knjige: Dnevnik; Homo Faber; Stiller; Montauk) in švicarskim veleposlaništvom pripravili mednarodni literarni simpozij o njegovem delu. Ob simpoziju je potekala tudi krajša retrospektiva filmov, posnetih po romanih Maxa Frischa, ter dokumentarca o njegovem življenju in delu.

Predvajani filmi:

Homo Faber (Völker Schlöndorff, 1992)

Tagebuch I-III (Richard Dindo, 1981)

Holozän (1992)

Max Frisch – Citoyen (Matthias von Gunten, 2008)

5.3 FILMI IZ DISTRIBUCIJE CD

Od 5. do 23. januarja 2011 / **Stric Boonmee se spominja** (Loong Boonmee raleuk chat)

Režija: Apichatpong Weerasethakul; 2010, Tajski

Meditativna in nekonvencionalna mojstrovina, ki se ves čas giblje med domišljijo in resničnostjo, je hkrati tudi igriv prikaz načina življenja in animističnega verovanja ljudstev severovzhodne Tajske. Film je leta 2010 na festivalu v Cannesu prejel zlato palmo za najboljši film, potem je po vsem svetu prejel še kopico nagrad. Film pripoveduje zgodbo o Boonmeeju, ki boleha za hudo boleznijo ledvic in se po več letih vrne na svoje posestvo, odločen, da bo zadnje dni življenja preživel s sorodniki. Nekega večera pa se, medtem ko družina preživlja miren večer na terasi hiše, pojavi duh Boonmeejeve pokojne žene, kmalu zatem pa še davno izgubljenega sina.

Tajski režiser Weerasethakul kljub kritičnim superlativom še vedno velja za zahtevnega režiserja, ki težko najde pot do občinstva. Kljub skromnemu obisku smo v Cankarjevem domu ponosni, da smo enega najbolj opevanih režiserjev sodobnega avtorskega filma predvajali v redni distribuciji, sploh, ker je zadnja leta postala praksa, da celo zmagovalci Cannesa (npr. filma *Razred* in *Beli trak*) ne morejo več priti na redni spored slovenskih kinodvoran.

Mladina je film pospremila z besedami: »Apichatpong Weerasethakul, tajski auteur, ne pušča nobenega dvoma, da je narava nadnaravna, da je animizem zvrst eksistencializma, da je prihodnost preteklost, da je smrt življenje in da so nebesa precenjena, toda njegove slike so tako lepe, tako hipnotične in tako estetizirane, da se vprašate: kaj skrivajo?«

Revija Pogledi je temu dodala: »Režiser Weerasethakul je z vsakim naslednjim delom, od *Tropske bolezni* (2004) do *Sindromov in stoletja* (2006) znova potrjeval in celo stopnjeval svoj status, vse do zadnjega dela, nenavadnega, še bolj »drugačnega«, a hkrati tudi preprosto lepega filma *Stric Boonmee se spominja*. V njem je zanj značilni preplet realizma in fantastike pripeljal do nove ravni in tako ustvaril delo, ki bi mu le stežka našli podobnega. [...] Na tem popotovanju nam režiser razkaže ves svoj razkošni talent, saj v delo integrira tako elemente različnih filmskih žanrov kot tudi tajskega slikarstva. Posredno, preko Boonmeejevih spominov, pa tudi polpreteklo in aktualno družbenopolitično stvarnost te deže. *Stric Boonmee se spominja* je nenavadno, drugačno filmsko delo, svojevrstna filmska poezija, prežeta z nežnostjo in lepoto.«

Od 3. do 20. februarja 2011 / **Technotise: Edit in jaz** (Technotise: Edit i ja)

Režija: Aleksa Gajić; 2010, Srbija

Po nekaj letih dela za francosko stripovsko založbo in več kot tristotih ustvarjenih risbah se je Aleksa Gajić odločil animirati svoje like. Nastal je prvi srbski futuristični film – domišljajska animacija za odrasle. Piše se leto 2074. Edit je povsem navadno dekle, ki živi in študira v Beogradu. Prostovoljno dela v raziskovalnem centru, kjer skrbi za Abela, avtističnega matematičnega genija. Ta po odkritju

formule, ki združuje vse energije na Zemlji, preneha komunicirati s svetom okoli sebe. Da bi zaradi težav v šoli povečala svoje intelektualne sposobnosti, si Edit vgradi čip sumljivega izvora.

Film je na 21. liffu prejel nagrado občinstva, zato ga je Cankarjev dom v skladu s tradicijo odkupil za predvajanje v kino distribuciji. Izkazalo se je, da ima animirani film onstran tehnično superlativne ameriške produkcije manj občinstva, kot bi pričakovali. Ciljni gledalci so si ta film ogledali že na Liffu in mu podelili najboljše ocene, medtem ko gledalcev na splošno filmu v času distribucije ni uspelo nagovoriti, saj gre za zelo specifično estetiko, ki temelji na tradiciji japonske mange.

Kritiški odzivi so bili kljub temu pozitivni.

Mladina je zapisala: *»Če hočete videti, kako bo izgledal Beograd leta 2074, potem si pogledajte tole kompleksno srbsko cyberpunk animacijo.«* Pogledi so dodali: *»Technotise bi lahko označili za cyberpunk animacijo, v kateri se prepletajo elementi zahodne popkulture, zahodne stripovske tradicije, japonskih mang in pa srbske družbene stvarnosti. A v nasprotju s Srbskim filmom, ki je v razmerju do slednje podajal zelo oster in nedvoumen komentar, se zdi Technotise kljub posameznim prizorom, v katerih se veliko bolj neposredno obrača k njej (na primer duhovita evokacija Miloševića kot mita preteklosti), v tem pogledu občutno manj radikalno, lahki bi rekli celo apolitično delo.«*

Vikend magazin: *»Najboljši ZF-film iz tega dela Evrope. [...] Aleksu Gajiču in ekipi uspe v zgodbo vnesti veliko pristnega, balkanskega humora (npr. policijski avtomobili so lebdeče zastave 101), ki sicer za ta žanr povsem resnemu trilerju doda nekaj »pythonovske« oziroma »nadrealistične« note za odličen priokus. Vsekakor edinstven film.«*

Od 16. septembra do 2. oktobra 2011 / **Ropar** / Der Raeuber

Režija: Benjamin Heisenberg

Filmska predelava istoimenskega romana, napisanega po resničnih dogodkih, s protagonistom, ki živi dvojno in za vsakdanjo podobo skriva resnico o endorfinem odvisniku na lovu za popolno svobodo. Johann Rettenberger se je ravnokar vrnil iz zapora. Je človek veliko talentov, maratonski tekač in profesionalni bančni ropar. Z nekdanjim dekletom ima na Dunaju svoje »normalno« življenje, obenem pa na skrivaj neutrudno roba banke po vsej Avstriji. Johann je zasvojen z adrenalinom, fizično zahtevnostjo in simetrijo popolnega roba ter se svoji drogi predaja tudi do trikrat na dan. Ko ga policija končno izsledi, brez zadržkov uporabi svoje tekaške sposobnosti in zakrivi največjo policijsko akcijo v povojni zgodovini Avstrije.

Ropar je bil premierno predvajan na 21. liffu, pred tem pa tudi v tekmovalnem sporedu Berlinale 2010.

Medijski odzivi:

Dnevnik: *»Heisenbergov film je povsem na ravni svojega izjemnega lika, ki mu je omogočil tudi nekaj imenitnih, tako napetih kot duhovitih akcijskih prizorov in eno najlepših ljubezenskih razmerij v senci smrti. Protagonist Roparja, Johan Rettenberger, je tako izjemen lik, da bi si ga lahko izmislila samo film ali roman. Toda tako film kot že prej roman sta ga pravzaprav našla v – avstrijski realnosti.«*

Mladina: *»Če hočete videti, kako sodobni ljudje organizirajo svoj mikroupor proti sistemu, divjemu, opresivnemu kapitalizmu, njegovim izkoriščevalskim in poniževalnim mehanizmom, potem si pogledajte avstrijskega Roparja. Film je posnet po resnični zgodbi iz osemdesetih let prejšnjega stoletja, toda šele trideset let kasneje – v času katastrofalne krize kapitalizma katastrofe – lahko razumemo njen revolucionarni potencial, še toliko bolj, ker je Rettenberger prikazan kot naravna sila.«*

5.4 IZREDNE PROJEKCIJE/SODELOVANJE Z DRUGIMI PRODUCENTI

4. maj 2011 / **Francoski kankan** / French Cancan

Jean Renoir skozi burne ljubezenske zgodbe producenta predstav in lastnika kabareta (igra ga Jean Gabin) slika blišč in bedo malih ljudi in velikega živahnega sveta Montmartra v zlatem obdobju na prelomu 20. stoletja, pri čemer navdih zelo svobodno zajema iz življenja ustanoviteljev zabavišča

Moulin Rouge. Film je izraz Renoirjeve ljubezni do predstav, pevcev, umetnikov, še posebno do Henrija de Toulouse-Lautreca.

V sodelovanju s Francoskim inštitutom smo organizirali posebno projekcijo klasičnega francoskega filma, ki je pospremila odprtje razstave o Toulouse-Lautrecu.

12. december 2011 / **Odkrivanje skritega spomina Angele Vode** / Režija Maja Weiss

Naknadno smo v program Cankarjevega doma vključili tudi premiero dokumentarnega filma, ki je nastal v produkciji RTV Slovenija. Maja Weiss je po celovečernem igranem filmu posnela še dokumentarni film o usodi Angele Vode, v katerem spregovorijo ženske, ki so imele enako usodo kot Angela Vode; zaprtih in politično preganjanih žensk.

6 KULTURNOVZGOJNI IN HUMANISTIČNI PROGRAM 2011

V okviru kulturnovzgojnega programa je bilo lani pripravljenih, promoviranih in realiziranih 107 različnih prireditev (s ponovitvami vred jih je bilo kar 229), ki so ciljno usmerjene k predšolskim otrokom, osnovnošolcem, dijakom in študentom. V primerjavi za načrtovanim smo izvedli 10 dogodkov več, čeprav se nam ni posrečilo dogovoriti z mladima ustvarjalcema načrtovane glasbene kulturnovzgojne učne ure Rima mi po taktu kima in napovedane premiere ni bilo. Tudi načrtovano ponovitev koncerta Beatlegeist smo zaradi objektivnih razlogov morali odpovedati. V načrtovanih terminih smo realizirali ponovitve svojih produkcij oziroma koprodukcij.

Največ mladih nas je obiskalo v okviru svojega šolskega kulturnega dneva, v letu 2011 smo tako sodelovali s približno 80 šolami, ki so se odločile za ogled katere od prireditev v Cankarjevem domu (sem niso vštete vzgojno-izobraževalne ustanove, ki smo jim organizirali ogled razstav). Zaradi načrtnega in sistematičnega dela z mentorji in s kulturnimi koordinatorji na šolah je bil obisk kulturnovzgojnih prireditev v Cankarjevem domu še vedno v trendu rasti. Z različnimi metodami evalviranja zaznavamo, da so naši programi dobro sprejeti.

Pomemben delež vzgajanja občinstva je tudi naša abonmajska ponudba, ki je bila lani zasnovana žanrsko raznoliko in je vsebovala praktično vse umetnostne zvrsti; ugotavljamo dober obisk in dober odziv obiskovalcev.

Posebno poglavje promocije kulture in umetnosti je kulturni bazar, katerega izvršni producent je Cankarjev dom in ki krepi zavedanje o vzgoji estetske senzibilnosti, spodbudah za kritično vrednotenje ter možnostih, ki jih kulturne ustanove ponujajo posameznim ciljnim skupinam.

V Cankarjevem domu ne samo vzgajamo prihodnje občinstvo, temveč – predvsem dijakom v okviru festivala srednješolske ustvarjalnosti Transgeneracije – ponujamo tudi možnost za predstavitev svojih stvaritev, refleksij in izražanja. Lani smo gostili kar 812 mladih umetnikov, na njihove umetniške dogodke pa smo privabili 5058 obiskovalcev.

Humanistični program je v letu 2011 z načrtovanimi dogodki odpiral številna družbena in kulturna vprašanja, v program pa smo sprejeli tudi nekaj spodbud in izzivov, ki jih je prinašalo družbeno in kulturno dogajanje. Zadovoljni smo, da prav z omenjenim programom lahko dopolnujemo umetnostne dogodke in jih v določeni meri samoreflektiramo. Cankarjev dom si je s smelo in razvojno strategijo načrtovanja literarnega programa pridobil položaj literarnega prizorišča, ki ponuja vrhunske literarne dogodke, ki so pogosto snovani koprodukcijsko, kar pomeni, da pri programiranju sodelujemo tako s programskimi predlogi kot s finančnim vložkom. Žal nam v letu 2011 zaradi prenehanja delovanja založbe Tuma (večletne koproducentke) ni uspelo realizirati literarno-pogovornih omizij z zanimivimi tujimi književniki, se pa lahko pohvalimo z uspešnimi literarnimi večeri, ki so imeli podoben koncept ter ugledne goste in smo jih uresničili v okviru festivalov Fabula in Vilenica.

V okviru humanističnega in literarnega programa smo izvedli 148 prireditev, kar 34 več, kot smo načrtovali – največ odstopanja je bilo v okviru razdelka Okrogle mize in forumi, saj nismo načrtovali delavnic ob razstavi Slovenia Press Foto, več okroglih miz ob mednarodnem festivalu gorniškega filma ter številnih pogovorov, ki so reflektirali predvsem scenske umetnosti.

Ocenjujemo, da smo cilje, ki smo si jih postavili v programskem načrtu za leto 2011 ter so opredeljeni v strateških dokumentih in poslanstvu Cankarjevega doma, dosegli ter načrtovano število dogodkov in obisk tudi presegli.

6.1 KULTURNA VZGOJA

6.1.1 FILMSKA VZGOJA

Filmsko vzgojo že več let zapored nosi filmski abonma za mlade, sestavljen iz filmov, ki jih je Cankarjev dom odkupil in jih distribuira, ter filmov, ki so uglaseni s programskim konceptom sezone. Tudi v letu 2011 smo razvijali koncept vzgajanja občinstva za oba filmska festivala: za Liffe in Festival dokumentarnega filma. Abonma, imenovan **Dokumenti časa** (sestavljen iz dokumentarnih filmov, igranih dokumentarcev ali filmov, ki se navezujejo na dokumentarno vsebino oziroma temeljijo na resničnih dogodkih), je slabše obiskan kot **Liffe po Liffu**, vendar velja vztrajati, saj postaja prepoznaven in je z oktobrskim vpisom leta 2010 celo pridobil nekaj več občinstva kot minulo sezono.

Tako smo v prvi polovici leta 2011 v okviru Dokumentov časa prikazali: **Doktrino šoka** v režiji Michaela Winterbottoma in Mata Whitecrossa; **Hrano d. d.** v režiji Roberta Kennerja; **Beograjskega fantoma** v režiji Jovana B. Todorovića; **Krvavo grofico** v režiji in po scenariju Julie Delpy; **Zgodbe iz zlate dobe** v režiji Cristiana Mungiuja, Ioane Uricaruja, Hanno Höfferja, Razvana Marculescuja, Constantina Popescuja; v okviru Liffa po Liffu pa **Ubil sem svojo mamo** v režiji in po scenariju Xavierja Dolana; **Kuhinjo z dušo** v režiji in po koscenariju (z Adamom Bousdoukosom) Fatiha Akina; **Akvarij** v režiji in po scenariju Andree Arnolda; **Belko** v režiji in po koscenariju (z Marie N'Diaye) Claire Denis ter **Louise-Michel** v režiji in po scenariju Benoîta Delépine ter Gustava Kerverna.

V novi sezoni pa so si abonenti lahko ogledali: **Mammutha** v režiji Benoîta Delépine ter Gustava Kerverna in **Še vedno sem tu** v režiji Caseyja Afflecka (v okviru Dokumentov časa) ter **Jaz bi tudi** v režiji Alvara Pastorja ter Antonia Naharra in **Tamaro Drewe** v režiji Stephena Frearsa (v okviru Liffa po Liffu). Lani si je filme v okviru filmskih abonmajev ogledalo 1199 obiskovalcev – obisk je bil večji kot v minulih letih tudi na račun dveh uspešnic, ki sta napolnili dvorano tudi z neabonenti.

V sezoni 2011/12 imamo vpisane 104 abonente, kar je 25 manj kot v sezoni 2010/11.

Kosovelova dvorana

6.1.2 GLEDALIŠKA VZGOJA

KRALJESTVO PRAVLJIC

Kraljestvo pravljič je bilo decembra 2011 zasnovano po selektorskem principu; pri izboru predstav so sodelovali selektor zlate paličice Matej Bogataj, vodja gledališkega programa Diana Koloini ter vodja kulturnovzgojnega programa. Ogledali smo si vse otroške produkcije, ki so v letih 2012 ter spomladi 2011 nastale tako v institucionalnih kot drugih gledališčih in ustanovah (izbor so dodatno utemeljevale dobre ocene strokovne kritike). V »decembrski paket« smo uvrstili tudi nekatere lastne produkcije in koprodukcije:

- **Bastien in Bastiena**, produkcija: KD Anubis
- **Janko in Metka**, produkcija: KD Anubis
- **Igralec**, produkcija: Cankarjev dom
- **Dinozavri v cirkusu**, produkcija: Gledališče Labirint in Društvo lutkovnih ustvarjalcev
- **Uvod v ego-logijo**, produkcija: Bunker
- **Božični koncert Glasbenega centra Edgar Willems**, koprodukcija: Glasbeni center Edgarja Willemsa in Cankarjev dom
- **Martin in Gregor ali od junaka do bedaka**, produkcija: Cankarjev dom

Lani smo našli 3724 obiskovalcev Kraljestva pravljic, kar je v primerjavi z lanskim letom (ob približno enaki ponudbi) za 739 manj.

Linhartova, Kosovelova, Štihova dvorana

ABONMAJA ZA OTROKE IN MLADINO

Abonma za otroke od 4. do 8. leta (**Moj prvi abonma**), zasnovan po selektorskem principu, je imel v sezoni 2010/11 manj abonentov kot minula leta (130); to pripisujemo med drugim tudi dejstvu, da gre za nekoliko zahtevnejši in na prvi pogled manj privlačen program (med drugim smo znova vključili tudi pripovedovalski nastop – z namenom vzgajanja občinstva za festival Pravljice danes) kot sezono prej. Ob omenjenem **Pravljичnem rešetanju** so si abonentii lahko ogledali še predstave: **Kako je Oskar postal detektiv** (koprodukcija med SNG Dramo in Rozinteatrom), **Medvedek zleze vase** (produkcija Mini teatra) ter **Bastien in Bastiena** (produkcija KD Anubis). Raznolikost utemeljujemo z vzgojo za različne zvrsti in žanre.

V sezoni 2011/12 pa smo vpisali 103 abonente več kot sezono prej; prva abonmajska predstava so bili **Dinozavri v cirkusu**, nastali so v produkciji Gledališča Labirint in Društva lutkovnih ustvarjalcev, druga pa **Cesarjeva nova oblačila** v produkciji SLG Celje. Pri obeh predstavah je bil dober obisk tudi za izven.

Ta hud abonma pripravljata programski vodji kulturnovzgojnega in gledališkega programa; abonentii sezone 2010/11 so si v januarju lahko ogledali koprodukcijo PGK Kranj ter APT Novo mesto, **Hlapci**, v marcu predstavo **Monthy Python**, nastalo v koprodukciji med Niko Vipotnik ter Cankarjevim domom, v aprilu **Nekropolo** (koprodukcija: Društvo Celinka, KUD Pod topoli in Mestno gledališče ljubljansko), v maju pa **V šalo zavite resnice** po ideji, scenariju in v režiji Andrésa Valdésa.

Za sezono 2011/12 smo vpisali 19 abonentov manj kot lani (43), dijaki pa so si jeseni že lahko ogledali: našo lastno produkcijo **Do konca sveta** ter **Tam daleč stran, uvod v ego-logijo** (v produkciji Bunkerja Ljubljana). S taistima predstavama smo nagovorili tudi mladino med 10. in 14. letom starosti, saj smo z njima začeli tudi sezono 2011/12 **D best abonmaja**. To sezono smo vpisali 95 abonentov, kar pomeni, da je tudi v okviru tega abonmaja obisk nekoliko slabši kot sezono prej, ko smo imeli 108 abonentov.

Kosovelova, Linhartova, Štihova dvorana, Klub Cankarjevega doma

PROJEKTI

Kulturnovzgojna učna ura **Igralec** (scenarij in režija: Barbara Hieng Samobor; kostumografija: Barbara Stupica; igrajo: Nataša Barbara Gračner, Igor Samobor in Matjaž Tribušon) je bila na sporedu že petnajsto leto (14. 10. 1996 smo jo uprizorili prvič). Zahvaljujoč sijajni igralski ekipi, vzorno profesionalnim tehničnim sodelavcem in seveda tudi natančni režiji uprizoritev vse do danes ni bistveno kakovostno zanihala. V letu 2011 je bilo kar 14 ponovitev za 2566 mladih gledalcev (od leta 1996 se jih je zvrstilo že 226 za skoraj 43000 obiskovalcev); dodati je treba, da smo v letu 2011 načrtovali tudi ponovitve nadaljevanja projekta Igralec – z naslovom **Igralec 20. stoletja**. Žal nam ni uspelo šolam prodati niti ene predstave, tako da smo nekaj načrtovanih terminov lahko dodali Igralcu, za katerega še vedno velja veliko zanimanje.

Tri Sneguljčice (delovni naslov je bil Kaj je gledališče) je gledališka kulturnovzgojna učna ura, namenjena najmlajšemu občinstvu (od 4. do 8. leta). Ta predstava male gledalce opozarja na tisto, kar o gledališču »nevede vedo«, in jim obenem razkriva nekaj gledaliških skrivnosti – čarovnij ... Leta 2011 smo Sneguljčice ponovili samo enkrat (za 164 gledalčkov).

Še vedno vsako pomlad namenimo šest terminov predstavi **Dogaja!**, ki duhovito in učinkovito prepleta izrazne možnosti plesnega in dramskega gledališča ter glasbe in videa; lani smo na šestih ponovitvah našli kar 1287 gledalcev.

V času knjižnega sejma je v Cankarjevem domu gostoval APT Novo mesto s predstavo **Livingstonov poslednji poljub** – načrtovali smo 4 ponovitve, imeli smo dve, ki sta bili optimalno obiskani, odzivi so bili izjemno pozitivni.

Kritika je naš projekt **Martin Krpan ali od junaka do bedaka** (premiera je bila januarja 2010) označila kot bistroumno in kratkočasno glasbeno-gledališko učno uro. Pavle Ravnohrib kot Martin Krpan in Boštjan Gombač kot Gregor sta v letu 2011 predstavo odigrala kar 20-krat – za 3734 obiskovalcev (povprečna zasedenost dvorane je bila 80-odstotna).

Januarja pa smo premierno prikazali nov kulturnovzgojni projekt **Do konca sveta** avtorice Dragice Potočnjak in v režiji Matjaža Latina. Podnaslovili bi ga lahko kot angažiran okoljsko-gledališki projekt; tema, ki smo jo predlagali avtorici, je bila namreč zavezujoča in ji je podrejen tudi uprizoritveni postopek. Predstava se načelno in zavzeto, vendar tudi humorno, loteva dejstev in dilem v zvezi z okoljsko problematiko. Gledalcev vsekakor ni pustila hladnih in ravnodušnih, tudi obisk je bil nad pričakovanji: 15 predstav si je ogledalo 2108 mladih ljudi.

Kosovelova, Linhartova, Štihova dvorana

6.1.3 GLASBENA VZGOJA

Glasbena vzgoja v Cankarjevem domu je koncipirana praktično za vse starostne skupine, uresničujemo pa jo tako s kulturnovzgojnimi učnimi urami kot s specialnimi programi v okviru letnega programa Orkestra Slovenske filharmonije ter Simfonikov RTV Slovenija. Program glasbene vzgoje pokrivata tudi Glasbena mladina Slovenije ter Glasbena mladina Ljubljana; sodelovali smo pri že utečenih projektih, ki smo jih že večkrat predstavljali: **Jazz v živo (Sprehod skozi zgodovino jazza z Big Bandom in dirigentom Lojzetom Krajncanom)**, **Ostržek** (Poličijski orkester za GML) ter **Glasbena torta**. Omenjeni projekti so imeli odličen obisk in dober odziv.

V produkciji Anubis, d. o. o. je nastala enournna priredba Humperdinckove pravljíčne opere **Janko in Metka**, v kateri je ohranjena rdeča nit zgodbe, okrajšani so le zborovski in baletni deli ter glasbeni vložki staršev Janka in Metke. Opero smo ponovili štirikrat in na predstavah našeli 943 mladih obiskovalcev. Isti producent je z ekipo (Katja Konvalinka, Nataša Kranjc, Edvard Strah, Martin Sušnika, Margareta Gregorinčič) jeseni 2010 pripravil novo priredbo otroške opere (žal je strokovna javnost ni ocenila, odzivi otrok so spodbudni), in sicer **Basteien in Bastiena** W. A. Mozarta – v letu 2011 je bilo kar 25 ponovitev za 4978 obiskovalcev (zaradi velikega zanimanja smo namreč temu projektu odstopili tudi načrtovane (in neizkoriščene) termine za otroški operi Janko in Metka ter **Mala vodna vila**, ki je v letu 2011 nismo ponavljali.

Vzgajanje prihodnjega opernega občinstva je tudi osrednji motiv kulturnovzgojne učne ure **Opera ni (z)operna, avtorja** Gregorja Strniše, ki predstavi operni način petja ter elemente operne predstave, nato pa na osnovi žepne opere Novi čevlji ustvarjalci pred gledalci ob komentarju sproti sestavijo novo opero, ki vsebuje uvod, ljubezenski zaplet, umor in ne čisto pravi »happy end«. Kritik je v časniku Večer predstavo ocenil kot primer dobre prakse kulturno-umetnostne vzgoje. V Cankarjevem domu smo na petih ponovitvah našeli 573 mladih.

Kulturnovzgojni učni uri **Katalena za vas ... in mesto in Terrafolk – (p)osvojimo pesem drugega naroda** smo ponovili po trikrat; priljubljeni zasedbi sta z dobrima programoma znova navdušili (1537 obiskovalcev).

V januarju smo premierno izvedli novo glasbeno kulturnovzgojno učno uro – komentirani koncert Marka Hatlaka – **S harmoniko od Bacha do tanga**. Hatlak se je pri snovanju prednostno posvetil avtorjem, kot so: Johan Sebastian Bach (barok), John Cage in Joahim Krebs (sodobna glasba) ter Astor Piazzolla (novi tango). Mladi imajo priložnost temeljiteje spoznati koncertno harmoniko; kakšna je razlika med klavirsko in diatonično harmoniko ter kakšne so njene zvokovne zmožnosti, ob tem pa jim Marko Hatlak razkriva tudi svojo osebno zgodbo – kaj pomeni študirati v tujini, kako se iz preprostega domačega idrijskega okolja znajdeš najprej na glasbeni šoli v Ljubljani, pa potem v Weimarju ... Brez olepševanj spregovori o tem, s čimer je tlakovana pot umetnika in občutljivega

človeka – s pravo mero distance in z odličnim občutkom za dramaturgijo pripovedi. Čeprav smo na vse ponovitve vabili tudi strokovno javnost, kritiškega zapisa nismo čakali. Lahko pa poudarimo, da so odzivi kulturnih koordinatorjev odlični.

Na programu smo imeli tudi koncert **Beatlegeist** (po idejni zasnovi Gregorja Srnise), ki iz objektivnih razlogov ni bil izveden, ter novo kulturnovzgojno učno uro **Rima mi po taktu** kima, za katero je pri snovalcih nekako pošla ustvarjalna vnema.

Gallusova, Kosovelova, Linhartova, Štihova dvorana, Dvorana Duše Počakaj

6.1.4 LIKOVNA VZGOJA

V letu 2011 smo pripravili domiselne likovne delavnice za različne starostne skupine ob razstavi Toulouse-Lautrec – mojster plakata z naslovom **Plakat na kvadrat**. Animatorji so pripravili učne liste ter jih z delavniškim delom usmerjali k percepciji razstavljenega, obenem pa razlagali umetnost plakata, začetke pariškega kabareta in življenje velikega umetnika; poigrali so se z barvami, obrisi, oblikami, sporočili in melodijami najslavnejših plakatov. Ocenjujemo, da je bil obisk izvrsten, saj smo na 15 delavnicah našli 265 »delavničarjev«.

V januarju smo izvedli še dve delavnici ob slovenskem bienalu ilustracije (več dobro sprejetih in obiskanih je bilo v decembru 2010); obisk je bil zelo skromen.

M2

6.1.5 LITERARNA VZGOJA

Najpomembnejši projekt literarne vzgoje je bil tudi v letu 2011 pripovedovalski festival **Pravljice danes**, ki ga Cankarjev dom pripravlja v koprodukciji s Slovenskim etnografskim muzejem (SEM). Lani je festival potekal v sodelovanju s Slovenskim etnografskim muzejem, Kinodvorom, Pripovedovalskim Varietejem in Društvom za oživljanje zgodb 2 koluta. Program oblikujemo, vodimo in koordiniramo: Barbara Rogelj, Cankarjev dom; Anja Štefan, pesnica, pisateljica in pravljíčarka; Irena Matko Lukan, urednica revij Ciciban in Cicido; in Alenka Veler, urednica mladinskega leposlovja pri založbi Mladinska knjiga.

V štirinajstih letih je program festivala izoblikoval naslednje stalne vsebine: pripovedovalske predstave za otroke, pripovedovalski večeri za odrasle, nastop tujega gosta, odprta pripovedovalska tribuna, izobraževalni program in spremljevalni program. Poleg tega da festival poudarja pripovedno izročilo naših prednikov, želi hkrati pripomoči tudi k negovanju sposobnosti pripovedovanja danes, med ljudmi nasploh. Zato vsako leto išče in sooblikuje nove pripovedovalce. V letu 2011 smo izvedli zelo kakovosten program, ki spodbuja in dviguje tudi raven bralne kulture in zavedanje o kulturni dediščini. Festival sam po sebi vzpostavlja nov in vedno bolj odprt prostor umetniškega izražanja v povezavi s knjigo in govorjenim jezikom. Dotaknili smo se širokih ciljnih skupin in skušali spodbuditi interes za branje pripovedi iz ljudskega izročila ter njihovo posredovanje. Na festivalu so poleg sodelujočih iz vse Slovenije sodelovali tudi gostje iz tujine. Prizorišča so se razširila na številne nove lokacije, pripravili smo tudi več dogodkov za ranljive skupine prebivalstva, otroke in socialno ogrožene skupine prebivalstva (vsi ti dogodki so bili brezplačni). Povezali smo se z različnimi inštitucijami in društvi, s katerimi smo pripravili bogat spremljevalni program. Zahvaljujoč izdatnemu obveščanju javnosti prek vseh sodelujočih ustanov, pa tudi zato, ker ima festival že zagotovljeno trdno mesto v kulturnem dogajanju v prestolnici, smo z letošnjim obiskom festivala izjemno zadovoljni: dogodki v okviru glavnega programa so bili skorajda v celoti razprodani, izjemno dober obisk smo opazili tudi na spremljevalnih dogodkih.

Štihova dvorana, Klub Cankarjevega doma

6.1.6 KULTURNI BAZAR

Namen celodnevne dogodka, ki smo ga 15. marca 2011 (za ta datum smo se odločili zaradi odzivov številnih strokovnih delavk in delavcev, ki so presodili, da je majski termin manj primeren) v

sodelovanju med Ministrstvom za kulturo in Ministrstvom za šolstvo ter Zavodom za šolstvo že tretjič organizirali kot izvršni producenti, je predstavitev kulturnih ustanov za strokovne delavce v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah ter ljudskih univerzah (ponudba za vrtce, osnovne in srednje šole kot tudi izobraževanje za odrasle oz. za otroke in mladino). S tem se krepi zavest o pomenu kulturne vzgoje ter o možnostih, ki jih omenjene ustanove ponujajo posameznim ciljnim skupinam, hkrati pa so pomembne tudi številne partnerske vezi, ki so se na ta dan spletle v Cankarjevem domu in so pomembne za razvoj načrtne kulturno-umetnostne vzgoje v vzgoji in izobraževanju.

Kulturni bazar je bil v svoji tretji izvedbi uspešnejši in odmevnejši, za CD kot izvršnega producenta tudi organizacijsko zahtevnejši, saj se je ob sejamskem dogajanju zvrstilo kar 57 dvoranskih prireditev (4905 obiskovalcev na dvoranskih dogodkih ter več kot 850 strokovnih delavcev in 1500 mladih obiskovalcev).

CD

6.2 USTVARJALNOST MLADIH

6.2.1 TRANSGENERACIJE

26. festival sodobnih umetnosti mladih

Izražanje stališč, ki pogumno raziskujejo zapleten svet mladostnikov in družbe, v katerem živijo, ter prikaz idejno-estetskega naboja mladih spodbujamo s festivalom Transgeneracije. Osrednja pozornost festivala, ki nadaljuje tradicijo nekdanjih *Podob trenutkov*, je še zmeraj namenjena gledališču. Festival je velika spodbuda prenekateremu krožku na srednjih šolah, kjer morajo dramske skupine ali pa likovne in video sekcije tekmovati za denar z bolj populističnimi in na kratki rok bolj mediageničnimi projekti, skupinami navijačic in na hitro potegnjenimi »zvezdami-to-be«. Verjetno je ravno dejstvo, da mentorji na primerih konkurenčnih predstavitev ustvarjalnosti vidijo, kaj vse se da narediti z malo sredstvi, pa z veliko požrtvovalnosti in malce poguma, spodbuda in daljnoročna usmeritev tudi za njihovo delovanje in spodbujanje ustvarjalnosti na šolah. Da o tem, kako pomemben je festival, predvsem zaradi soočenja različnih praks in izkušenj, za samorefleksijo in spodbudo nastopajočih, sploh ne govorimo. Priznanja podeljujemo z namenom, da bi poudarili kvalitetne lastnosti posameznih ustvarjalcev ter okrepili njihovo samozavest in samozavest njihovih vrstnikov na področju ustvarjanja. Ocenjujemo, da smo v letu 2011 izvedli zelo kakovosten festival, ki je sam po sebi vzpostavil nov in vedno bolj odprt prostor umetniškega izražanja srednješolcev. S programom smo nagovorili predvsem dijake, odzvali pa so se tudi njihovi prijatelji, družine ter mentorji (dostopnost je zagotovljena, saj so vsi dogodki v okviru festivala brezplačni).

Medijsko je bil festival nekoliko spregledan, saj med odzivi najdemo samo obvestila in krajša sporočila brez kritiške vrednosti.

GLEDALIŠČE

Na razpis je prispelo 32 prijav. Kot se je pozneje izkazalo, velik potencial gledališke ustvarjalnosti mladih vznika na Koroškem, saj so prav tam nastale vse tri nagrajene gledališke predstave.

Na področju gledališča so presojali selektorji Eva Mahkovic, Matej Bogataj in Dušan Rogelj, ki so izbrali dobitnike treh enakovrednih priznanj, eno od teh prinaša še produkcijsko nagrado. Slednjo je prejela Gimnazija Ravne na Koroškem za predstavo *Zgodilo se je z razlogom*, v režiji Braneta Vižintina. Gledalec se v tej lirični in poetični zgodbi, odigrani brez besed in podloženi z glasbo, srečuje s fascinantnim prelivanjem oblik ter duhovitimi in domiselnimi lutkarskimi rešitvami, so pojasnili v obrazložitvi.

Nagradili so tudi SPD Šentjanž iz Roža/St. Johanna na avstrijskem Koroškem za predstavo *Jack ali Schälchen Kaffe*, ki pripoveduje o vprašanju jezikovne in kulturne identitete manjšine. Presega doslej marsikdaj deklarativno raven in s sodobnim gledališkimi izraznimi sredstvi, prežetimi z absurdom, ironijo in grenkim humorjem odslikava pritiske, kot jih čuti in doživlja današnja mlada generacija. Scenarij za predstavo je napisala Alenka Hain, ki jo je tudi režirala.

Nagrado je prejelo tudi kulturno društvo Spunk Gimnazije Slovenj Gradec za igro Simone Semenič *5FANTKOV.SI*, ki kot vsebinski in formalni velik izziv s posluhom opozarja na probleme otroškega in odraslega sveta. Uprizarjajo jo članice kulturnega društva Spunk v režiji Andreja Makuca. Dobitnica priznanja mentorju oziroma mentorici je Irena Rajh Kunaver za večletno nepretrgano, ustvarjalno in uspešno mentorsko delo s srednješolsko mladino.

PLES

Na področju plesa je selektorica Jedrt Jež Furlan izbrala predstavi *From Geek to Glory* in *Nostalgijo nostalgije*; druži in hkrati razdvaja ju spekter različnih pristopov, vstopov in dojemanj ustvarjalnosti. *Nostalgija nostalgije* je predstava Srednje vzgojiteljske šole in gimnazije iz Ljubljane, združuje deli Ksenije Hribar, koreografinje, plesalke, pedagoginje, če strnem, gonilne sile sodobnega plesa.

Predstavi na Transgeneracijah sta dokaz polnokrvnosti in množičnega zanimanja za ples. Dve predstavi z velikim številom odličnih plesalcev! *From Geek to Glory* posega po širši javnosti prepoznavnejših modelih: asociacije na odmevne filmske, trendovske videospote, mešanica glasbenih zvrsti iz različnih obdobj v primežu vedno aktualne zgodbe o pasteh in norostih odraščanja. Odlična izvedba vseh vpletenih, vključno s košarkaši, spektakel mladih ljudi in velikih razsežnosti. Če *From Geek to Glory* govori o odraščanju danes, ji morda *Nostalgija nostalgije* drži zrcalo nenehno podobnega, dilem odraščajočih in konteksta odraslih. Za obema predstavama stojijo predani pedagogi.

LIKOVNO PODROČJE

Razstava, ki v okviru tega festivala predstavlja likovno ustvarjanje mladih, je namenjena spodbudi, da na področju vizualnosti razširijo že znana obzorja in se preizkusijo v različnih tehnikah: od slikanja, risanja, fotografije, oblikovanja plakatov, objektov pa vse do stripa. Z ustvarjanjem, tudi likovnim, se krepí svoboda, ki jo mladi pozneje lahko uresničujejo na različnih življenjskih področjih. Selektor Gašper Demšar je z izbranimi deli širšemu občinstvu poskusil posredovati del izrazov, ki jih dijaki uporabljajo za obravnavo različnih tem.

Na likovnem področju so po Demšarjevem izboru podelili šest priznanj. S svojo risbo je prepričala Sandra Urankar s Srednje medijske in grafične šole, za grafiko je bila nagrajena Živa Moravec z Gimnazije Ljutomer, ki je sodelovala z »lepim primerom preproste, toda kljub temu močne izpovedne likovne prakse«. S kiparskim delom, pravzaprav objektom sta navdušili Sabina Leoni in Katja Vončina z Gimnazije Jurija Vege. Izdelali sta nekakšno masko, totem oziroma simbolni stolp, ki se barvno in oblikovno približuje etničnim izročilom iz Srednje oz. Južne Amerike. Prav tako je bil za likovno delo nagrajen Janže Lorber, za katerega smo obrazložili, da je izvrsten ilustrator oziroma risar in v svojih delih prepričljivo oblikuje vzdušje upodobljenih likov ter zelo občutljivo vzpostavlja vez med risbo in praznino. Nagradili smo tudi plakat Aleksandra Brezlana ter dijakov Srednje šole za oblikovanje in fotografijo, ki so prepričali s tehnično dobro izvedbo, odlikujeta jih tudi humorna komponenta in logična pomenska povezava. Za serijo fotografij je bila nagrajena Petja Kolenko z Gimnazije Ljutomer, ki je, tako piše v obrazložitvi, izjemno nadarjena avtorica, ki s fotoaparatom uresničuje lastno dožemanje sveta.

Kosovelova, Linhartova, Štišova dvorana; Velika sprejemna dvorana

6.2.2 DRUGE PRODUKCIJE

Z namenom, da bi prikazali izjemen ustvarjalni potencial na II. gimnaziji iz Maribora, smo v program uvrstili njihovo produkcijo *Showtime – 2 ponovitvi* si je ogledalo 1134 vrstnikov.

V program smo vključili dve letni produkciji Konservatorija za glasbo in balet Ljubljana – obe sta bili revijalne narave in tehnično zahtevni, toda dobro pripravljeni; vsako od njih smo zaradi velikega zanimanja ponovili po dvakrat (povprečno 560 obiskovalcev na predstavo, kar pomeni 80-odstotno zasedenost dvorane).

V sodelovanju z Zvezo prijateljev mladine smo tudi v letu 2011 izpeljali odmevno prireditev Zlata bralna značka; zanjo smo skupaj z organizatorji izbrali odlomek iz predstave *Pink*, z Alenko Tetičkovič kot protagonistko).

Gallusova, Linhartova dvorana

6.3 HUMANISTIČNI PROGRAMI

LITERATURA IN FILOZOFIJA

Cikel predavanj Literatura in filozofija je iskal presečišča med tema dvema poljema. K sodelovanju smo povabili ugledne slovenske in tuje filozofe, ki so razmišljali o literaturi skozi optiko filozofskih vprašanj ali pa se neposredno spraševali o tem, kaj imata skupnega. Izkazalo se je, da je cikel v smislu obiska presegel naša pričakovanja, saj je nagovoril različno občinstvo. Šlo je za klasično občinstvo literarnih večerov, ki pa so se mu pridružili številni ljubitelji filozofije. V ciklu so nastopili: Eric Santner, Alenka Zupančič, Miglena Nikolchina in Marko Uršič. Predavanja so odprla številne nove teme: od vprašanja človeškega v okviru računalniških iger, vprašanja suverenosti, kot se kaže v literaturi zgodnjega modernizma in dvojnika v literaturi 19. stoletja, do vprašanja metafore v mišljenju. Če je bilo do sedaj pravilo, da so predvsem literarni znanstveniki pogosto posegali po filozofskih spoznanjih, da bi interpretirali literaturo, se je pokazalo, da tudi filozofi pogosto iščejo navdih in ilustracijo svoje misli prav v literarnih besedilih. Čeprav je bilo torej razmerje med literaturo in filozofijo v zgodovini nenehno zaznamovano z antagonizmom oz. bojem za prevlado, se zdi, da sta si bliže, kot smo pripravljeni priznati.

Projekt je zasnoval dr. Gašper Troha.

Klub CD

LITERATURA IN GLASBA

Literatura in glasba sta vedno spleтали trdne vezi – od antične *muzike* prek trubadurjev do novodobne zvočne poezije, literatura pa je vdirla v glasbo tudi v obliki opernih libretov in uglasbljenih besedil. Kljub številnim »srečevanjem« obeh umetnosti pa so ostale notranje vezi večinoma nerazjasnjene. Namen cikla predavanj je bil prav navzkrižno osvetljevanje povezav med umetnostma, ki so bile vedno skrivnostne, toda zato tudi toliko bolj produktivne. Cikel je povezal praktični prikaz presečišč med literaturo in glasbo (nastop ansambla Čučnik-Pepelnik-Grom), teoretični predavanji Kordule Knaus in Gregorja Pompeta, ki sta odpirali nove poglede na zgodovino operne umetnosti, izredno dragocen vpogled v avtopoetiko Vinka Globokarja in nazadnje pogled literarnega znanstvenika na vezi med zgodovino poezije in glasbe (Boris A. Novak). Izkazalo se je, da si občinstvo želi tovrstnih osvetlitev, pomembne pa so tudi za spodbujanje sodelovanja med obema področjema, saj je predvsem muzikologija v našem javnem prostoru premalo navzoča.

Cikel je nadomestil načrtovane literarno-pogovorne večere **Beri aktualno! Beri globalno!**; zasnovali smo jih skupaj s sodelavkama založbe Tuma. Izvedba ni bila mogoča, ker je založba lani, žal, prenehala delovati.

Kosovelova dvorana

ELITE NEKOČ IN DANES

V ciklu tematskih pogovorov z gosti se je dr. Anton Kramberger s Fakultete za družbene vede skupaj z uglednimi gosti v treh večerih ukvarjal z interesi, akcijami in družbenimi učinki sedanjih in nekdanjih elit. Dr. Kramberger, ki je cikel tudi zasnoval, je del svojega raziskovanja namenil preučevanju cirkuliranja elit (slovenskih in drugih); vabljeni sogovorniki pa so odlični poznavalci, tudi udeleženci, raznih ustrojev in učinkov (elitniške) moči. Cikel se je osredinil okoli štirih tem ter vsakič artikuliral pomembna spoznanja (v sozaložništvu s Fakulteto za družbene vede bo izšel zbornik, v katerem bodo debate objavljene); teme so bile naslednje: Vonj po moči – vzvodi, omrežja, nadzor, lojalnost (gosta: Ali Žerdin in Borut Jamnik); Vonj po hazardu – obljube, posli, spletke, korupcija (Goran Klemenčič in Matjaž Gantar); Vonj po ugovoru – oblast, satira, intelekt, provinca (Marko Marinčič in Taja Kramberger); Vonj po zemlji – hrana, prostor, politike, lakomnost (Emil Erjavec in Marija Markeš). Diskurz je bil na visoki ravni, hkrati pa primeren tudi za širšo javnost (na posameznem večeru je bilo povprečno 88 obiskovalcev).

M3,4, E-dvorana

RAZUMETI SLOVENIJO, RAZUMETI SVET

V sezoni 2010/2011 je znova potekal cikel okroglih miz z uglednimi gosti in strokovnjaki posameznih področij ter Dnevnikovimi novinarji v vlogi moderatorjev.

Mnogim udeležencem okroglih miz, ki nastajajo v koprodukciji Cankarjevega doma in Družbe medijskih vsebin Dnevnik, so v spominu ostale iskrive debate obravnavanih tem ter možnost argumentirane diskusije s strokovnjaki, ki so udeležencem neposredno in slikovito predstavljali svoja mnenja in izkustva.

Zvrstila so se naslednja omizja: 20 let plebiscita – a smo se za to borili? (mnenja so prispevali: Spomenka Hribar, Lojze Peterle, Jože P. Damjan, Peter Stankovič); Slovenija – kam po (de)tajkunizaciji (mnenja so prispevali: Darja Radič, Žiga Debeljak, Cvetka Selšek, Stojan Petrič, Marko Jaklič, Damjan Žugelj); Zdravstvena reforma in racionalizacija bolnišnic (mnenja so prispevali: Dorijan Marušič, Samo Fakin, Janez Lavre, Dušan Keber); Koliko znajo naši šolarji. In zakaj ne znajo razmišljati (mnenja so prispevali: Igor Lukšič, Janez Mežan, Janez Bečaj, Janez Justin, Marta Zabret); Preveč kulture? (mnenja so prispevali: Mojca Jan Zoran, Katarina Stegnar, Blaž Peršin, Simon Kardum, Tanja Lesničar – Pučko); Pokojninska reforma? Že, že, ampak ... (mnenja so prispevali: Jože Mencinger, Samo Hribar Milič, Ivan Svetlik, Lučka Boehm, Anja Strojín Štampar).

Sodelovanje ocenjujemo kot uspešno, saj nam je ob pomoči uredništva časnika Dnevnik z aktualnimi temami večkrat uspelo pritegniti pozornost širše javnosti, tudi medijev.

Klub Cankarjevega doma

ZEMLJA KOT VODNI PLANET – ZEMLJA KOT SVETLOBNI PLANET

Delavnica Marka Pogačnika 2011

Delavnica Marka Pogačnika v Cankarjevem domu je bila ustanovljena leta 1983 z namenom, da javnosti vsako leto predstavi rezultate avtorjevega raziskovanja večdimenzionalnosti življenjskega in krajinskega prostora.

V letu 2011 sta bili na sporedu dve temi:

Zemlja s svojimi vzporednimi svetovi govori o tako imenovanih arhetipskih ravneh bivanja, kot jih je poimenoval C. G. Jung. Avtor je predstavil svoje izkušnje vzporednih svetov, ki bivajoč za scenografijo materialnega sveta opravljajo pomembne funkcije. Te omogočajo, da je življenje na Zemlji tako bogato in raznoliko, kot ga poznamo. Iz tradicionalnih izročil poznamo vzporedne svetove, kot je elementarni svet narave ali duhovni svet človeških bitij. Postavljeno je bilo vprašanje, v kakšnem razmerju nihajo te razsežnosti glede na našo vsakdanjo resničnost in kako je mogoče z njimi komunicirati.

Druga tema se je imenovala Čudeži v domači deželi. Pripoved izhaja iz počela čudenja. Čudenje predstavlja tisti trenutek, ko se človek spozabi in zdrsne s tirnic običajnega razumskega dojemanja stvari. Takrat postane dojemljiv za neke nove, doslej neznane zaznave in poglede. V tem primeru gre seveda za nov način videnja Slovenije, domačih pokrajin in nekaterih krajev, ki so preprosto čudežni. Avtor je tako in na podlagi svojih izkušenj predstavil nekatere kraje in pokrajine v Sloveniji.

Obe delavnici sta bili dobro obiskani (zasedenost dvorane je bila povprečno 70-odstotna).

Štihova dvorana

RELIGIJA IN PROSTOR

Lanski cikel – nastal je v koprodukciji z Društvom za primerjalno religiologijo – je bil namenjen tematizaciji prostorov religioznosti v različnih okvirih sodobne družbe. Predavatelji so predstavili aktualne vidike slovenskega religijskega prostora in njegove pluralnosti (predavanje Religijske organizacije v slovenskem prostoru – oris slovenske religijske pluralnosti), dotaknili so se povezave med religijskim in sodobnim okoljskim pogledom na svet (predavanje Religije in okoljska senzibilnost – na poti do 'velike biotske skupnosti'), predstavili so prostore bivanja, ki jih človek v različnih kulturah doživlja ob nekaterih skrajnih psiholoških in religijskih doživetjih (predavanje Vpliv religije na »obsmrtna izkustva« – primerjava zenbudizma in krščanstva), tematizirali so odnos med prostorom tradicije in izgubo svetih prostorov pri Majih (predavanje Religija in identiteta: koncept svetega prostora pri Majih), v sklepu cikla pa so se posvetili nekaterim aktualnim vidikom problematike Katoliške cerkve v Sloveniji in ustvarjanja novega prostora sobivanja različnih akterjev v njej (Katoliška cerkev med institucionalno ožino in postmodernim individualizmom).

Predavanja so bila zelo dobro obiskana in so odmevala tudi v javnosti.

M1

REFLEKSIJE SODOBNIH SCENSKIH UMETNOSTI

Nosilna tema: **KAKO MISLITI DISPOZITIVE V SODOBNI UMETNOSTI?**

Seminar je v središče postavil pojem dispozitiv, ki ga Deleuze v kratkem prispevku z naslovom Kaj je dispozitiv? opredeli s temi besedami: »Dispozitivi imajo za sestavine črte vidnosti, črte izjavljanja, silnice, črte subjektivacije, črte razpoke, črte rež, prelomnice, ki se vse prepletajo in zapletajo, ene druge prinašajo na dan ali jih v tem povzročajo, preko variacij ali celo mutacij ustroja.« Omenjeno kaže na eni strani izmuzljivost pojma in pomena dispozitiva in na drugi na njegovo neposredno odvisnost od okvirjev, v katere so vpeti. Razpirajo razumevanje ozadij in kontekstov vsakdanje stvarnosti in »fiktivnih«, režiranih situacij.

Javna predavanja so bila javnosti dostopna (torej brezplačna), s čimer smo omogočili, da mladi in drugi zainteresirani spoznavajo in vstopajo v svet sodobnih umetnosti in ga preučujejo z zelo raznolikih zornih kotov.

Javna predavanja so potekala kot predavanja in dialoške situacije, v katerih so sodelovali priznani tuji in domači umetniki ter teoretiki: Patrick Primavesi, Gerald Raunig, Tomislav Medak, Rabih Mroué, Janez Janša, Petra Sabisch, Angela Vadori, Svetlana Mintcheva.

Cikel nastaja v koprodukciji z Masko.

M3,4

ZA KULTURO NENASILJA

V Cankarjevem domu so od leta 2002 do 2010 potekali trije cikli predavanj, okroglih miz in drugih dogodkov o kulturi nenasilja. Pripravili smo jih za širšo, zainteresirano javnost. Izkušnje so namreč pokazale, da so se v tem času prepoznavanje, razumevanje in občutljivost za problematiko nasilja v družbi in v medosebnih odnosih v širši javnosti opazno povečali. Kljub temu pa se praksa obravnave nasilja in nudenja pomoči osebam z izkušnjo nasilja ni bistveno spremenila. Pristopi k reševanju teh problemov so pogosto ostajali neučinkoviti in strokovno sporni. Spoznali smo, da smo družbeno najšibkejši pri veččinah soočanja z nasiljem. To spoznanje je bilo vodilo pri koncipiranju novega cikla dejavnosti o kulturi nenasilja. Zato smo se odločili, da tokrat širši javnosti ponudimo nadgradnjo preteklih dejavnosti v obliki delavnic, ki naj na podlagi teoretskega in izkustvenega znanja udeležencem ponudijo več: primere dobre prakse, poti reševanja, protokole, praktična znanja in veščine. Delavnice so bile vedno optimalno zasedene, največje število na eni je bilo 30 udeležencev.

Teme so bile naslednje: Mladi ljudje: internet, nasilje, zlorabe; Aktualnost človekovih pravic; Kaj je trgovina z ljudmi? Ali lahko postanem njena žrtev?

Zaupni pogovor s starejšo osebo, ki preživlja nasilje, in informiranje o oblikah pomoči ...

Večina občinstva je bila s področja vzgoje in izobraževanja ter nevladnih in človekoljubnih organizacij, sledili so javna uprava, socialno varstvo in zdravstvo.

Cikel delavnic je koordinirala Doroteja Lešnik Mugnaioni iz Društva SOS telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja ter Inštituta IRRI.

E3

MUZEOFORUM

Leta 2011 smo v sodelovanju s Slovenskim muzejskim društvom organizirali dve omizji: Inkluzivni muzej ter Upravljanje v muzejih in galerijah. Namenjeni sta bili strokovni javnosti.

M1

DRUGA PREDAVANJA IN OKROGLE MIZE

V okviru Humanističnega programa smo načrtovali, da se – tako kot v minulih letih – z okroglimi mizami odzivamo na kulturno in družbeno dogajanje; v tej smeri smo razmišljali, ko smo snovali štiri

opisane cikle: Elite nekoč in danes; Razumeti Slovenijo, razumeti svet; Za kulturo nenasilja ter Religija in prostor, ki so v mnogočem odprle diskurz o žgočih temah slovenskega in evropskega vsakdana.

Med programskim letom pa smo z drugimi programskimi vodji Kulturno-umetniškega programa ob posameznih odmevnih umetniških dogodkih (predstavi Megalopolis in John Gabriel Borkman), Arhitektura – inventura, Slovenia Press Foto, 5. mednarodni festival gorniškega filma, 22. Liffe ...) pripravili bodisi predavanja gostujočih umetnikov bodisi pogovorna omizja, ki so razpirala vprašanja aktualnih umetniških praks oziroma odzivanj nanje.

Štihova, Kosovelova dvorana, M in E

6.4 LITERARNI PROGRAMI

FESTIVAL ZGODBE – FABULA 2011

Mednarodni literarni festival

Festival Literature sveta – Fabula 2011 je med 4. in 22. aprilom 2011 v koprodukciji s Cankarjevim domom potekal že osmo leto zapored. V letu, ko je bila Ljubljana svetovna prestolnica knjige, se je festival Fabula uveljavil kot osrednji mestni literarni festival z bogatim in vrhunskim literarnim programom, namenjenim vsem generacijam bralcev.

Cankarjev dom je bil tudi v letu 2011 osrednje prizorišče festivalskih dogodkov, kjer so v Klubu Cankarjevega doma potekali večeri z uglednimi literarnimi gosti: s Perom Olovom Enquistom (Švedska), Césarjem Airo (Argentina), Niccolòjem Ammanitijem (Italija), Dragom Jančarjem (Slovenija), Margriet de Moor (Nizozemska) in Christophom Ransmayrjem (Avstrija). Poleg tega so v Cankarjevem domu potekali tudi osrednji dogodki festivalskega fokusa, ki smo ga v letu 2011 namenili vprašanju islama, mednarodni simpozij o Edvardu Kocbeku ter slavnostna podelitev nagrade Dnevnikova fabula. Cankarjev dom kot glavni koproducent festivala je s svojo programsko, strokovno kadrovsko in tehnično podporo omogočil produkcijo literarnih dogodkov na vrhunski ravni. Obiskalo jih je več kot 1500 obiskovalcev, kar je za literarne prireditve izjemno visoka številka. Poleg tega pa je Cankarjev dom z uspešno promocijo močno pripomogel k široki prepoznavnosti festivala med ljubljansko in slovensko javnostjo.

Uspeh festivala pripisujemo predvsem odličnemu sodelovanju med organizatorjem in Cankarjevim domom kot koproducentom, saj nam je tako uspelo skupaj organizirati literarni festival na vrhunski ravni.

Klub Cankarjevega doma

NAGRAJENCI SE VRAČAJO

Projekt Nagrajenci se vračajo je v Ljubljano pripeljal šest dobitnikov nagrade vilenica, edine mednarodne literarne nagrade, ki se podeljuje v Sloveniji. Nagrada, ki jo Društvo slovenskih pisateljev podeljuje od l. 1986 v okviru festivala Vilenica za življenjsko delo pisateljem, pesnikom in esejistom iz Srednje Evrope, je postala v dvajsetih letih sinonim za literarno kakovost, saj so jo med drugimi dobili npr. Peter Handke, Peter Esterhazy, Tomas Venclova, Zbigniew Herbert, Ilma Rakusa, Dževad Karahasan idr. V okviru projekta Ljubljana – Svetovna prestolnica knjige 2010 smo povabili nagrajence, da se vrnejo v Ljubljano in se znova predstavijo slovenskemu občinstvu. Našemu povabilu so se odzvali: Josip Osti, Tomas Venclova, Pavel Vilikovský, Ana Blandiana, Ilma Rakusa in Miodrag Pavlović. Gre za vrhunske umetnike, ki so tudi zaradi nagrade vilenica dobili številne prevode v slovenščino in jih naše, predvsem zahtevnejše literarno občinstvo dobro pozna. Dogodki so bili dobro obiskani. Z nagrajenci se je pogovarjala Petra Koršič, sicer uveljavljena literarna kritičarka in urednica revije ter založbe Literatura. S tem smo omogočili povezavo celotnega cikla in nekakšno rdečo nit, ki sta jo predstavljala zgodovina festivala Vilenica in nagrada vilenica.

Cikel je omogočil ponovno srečanje z nagrajenci in vpogled v dvajsetletno zgodovino najstarejšega literarnega festivala pri nas.

Klub Cankarjevega doma

FESTIVAL DRAMSKE PISAVE – PREGLEJ NA GLAS!

Konceptualna usmeritev mednarodnega festivala *Preglej na glas!* (8. marec—18. marec 2011) je težila k razpiranju možnih načinov pojavljanja avtorja/dramatika v polju sodobnih scenskih umetnosti in v gledališču ter k raziskovanju meje avtoreferencialnega branja in performativnih praks, ki za svojo osnovo jemljejo besedilo.

V Cankarjevem domu smo gostili:

- bralne uprizoritve sodobnih dramskih besedil in, v sodelovanju s Tednom slovenske drame, Grumovih nominirancev – štiri dramska besedila, ki jih je komisija uvrstila v finalni boj za nagrado, so bila bralno uprizorjena in tako na živ način predstavljena širši javnosti. Režija je bila zaupana mladim slovenskim režiserjem, bralno podajanje besedila pa profesionalnim slovenskim igralcem. Vsaki bralni uprizoritvi je sledil moderiran pogovor z avtorjem besedila in gledališkimi teoretiki. Pogovori po bralnih uprizoritvah so bili namenjeni kritičnemu pretresu nominiranih besedil, pogovoru z avtorji in gledališkimi strokovnjaki, ki poudarijo posebnosti posameznega dramskega besedila. Vodenje pogovorov je bilo zaupano Zali Dobovšek, ki je k sodelovanju povabila tudi študente dramaturgije in slušatelje Šole ustvarjalne kritike;

- uprizoritve, ki so usmerjene k iskanju novih gledaliških jezikov – mednarodni projekt je bil sestavljen iz petih ad hoc predstav in v obliki delavnic, ki so jih vodili mednarodni umetniki. Ad hoc dogodke so vodili/režirali umetniki iz tujine: **Rona Žulj** (Hrvaška), **Nina Matthis** (Švedska), **Bogdan Georgescu** (Romunija); **Bojan Djordjev** (Srbija) in **Martina Rusham** (Avstrija), ki so s svojimi specifičnimi izkušnjami in zanimanji pripomogli h karseda inovativnemu in domišljenemu dogodku. V petih samostojnih skupinah pod vodstvom mentorja je sodelovalo pet ustvarjalcev z različnih področij: dramatiki, igralci, plesalci, režiserji, kritiki, dramaturgi ... Princip združevanje različnih umetniških profilov posameznih ustvarjalcev je poudarjalo intenzivni in enakovredni delež vsakega posameznika, iskalo, raziskovalo in razvijalo je možnosti novih oblik sodelovanj in hkrati omogočalo rušenje začrtanih profesionalnih polj, znotraj katerih se običajno gibljejo ustvarjalci;

- okrogle mize in diskusije, ki so bile namenjene odkrivanju in problematiziranju aktualnih stanj in smernic.

Žal je na konceptualno zrel in izvedbeno prodoren projekt padla senca – obisk dogodkove je bil namreč zelo slab.

V koprodukciji z Gledališčem Glej in Prešernovim gledališčem Kranj

Štihska dvorana

ALMA

Pred več kot desetimi leti je Cankarjev dom s priznano dramsko igralko Polono Vetrih pripravil monodramo Alma. Besedilo o svetovni popotnici Almi Karlin je napisala Uršula Cetinski, ki se je v zanimivo in vznemirljivo življenjsko zgodbo te, v Celju rojene državljanke sveta, poglobila in iz Alminih zapisov njenih popotovanj, skupaj s prijateljico Polono, napisala zelo odmevno besedilo.

Po desetih letih se je umetnica Polona Vetrih odločila, da znova vzame v roke Almino zgodbo. Ni želela poustvariti osebe Alme, temveč se je besedilu približala z določeno oddaljenostjo: v tokratni predstavi je Alma pravzaprav mlada pianistka, ki igra klavir, prav tako, kot je to nekoč počenojla Alma. Vetrihova pa ji z enakim, le nekoliko skrajšanim besedilom verbalno posoja njeno zgodbo.

Predstava je bila v Klubu Cankarjevega doma uprizorjena le enkrat, v časovni bližini praznika žensk. Prireditelj se je na najbolj kulturn in primeren način spomnil tega, še vedno priljubljenega dneva. Besedilo namreč po vseh letih ostaja živo aktualno in Almina zgodba ni danes nič manj pomembna kot je bila v času njenega življenja.

Klub Cankarjevega doma

LITERARNI VEČERI DRUŠTVA SLOVENSКИH PISATELJEV

Društvo slovenskih pisateljev je 9. februarja ob 19. uri v Klubu Lili Novy pripravilo »Tradicionalni literarni večer ob slovenskem kulturnem prazniku«. Tako se je z živimi besedami pesnikov in pisateljev poklonilo kulturi, poeziji, knjigi, metieju. Na literarnem večeru so svojo literaturo z branjem predstavili ugledni člani Društva slovenskih pisateljev; Ivo Svetina, Andrej Medved, Stanka Hrustelj, Kristina Hočevar, Vesna Lemaic, Peter Rezman, Robi Simonišek in Dušan Šarotar. Program, ki ga je z glasbo obogatil pisatelj, prevajalec in kantavtor Matej Krajnc, je povezovala pisateljica in publicistka

Nina Kokelj. Dogodek je bil dobro obiskan, o njem pa sta poleg elektronskih medijev poročala tudi STA ter Radio Slovenija.

Klub Lili Novy

LITERARNI VEČER DRUŠTVA SLOVENSКИH KNJIŽEVNIH PREVAJALCEV

Na tradicionalnem decembrskem večeru branja najnovejše prevodne literature so odlomke iz svojih svežih prevodnih del brali: Breda Biščak, Lijana Dejak; Milan Dekleva, Nadja Dobnik, Miriam Drev, Srečko Fišer, Branko Gradišnik, Nada Grošelj, Saša Jerele, Tina Mahkota, Marko Marinčič, Jaroslav Skrušny, Veno Taufer.

Štihova dvorana

PRED IZIDOM IN OB NJEM

Tudi v letu 2011 smo novinarjem in drugi javnosti v obliki literarnih branj, pogovorov ali manj zahtevnih predstavitev ponudili nekaj novosti nekaterih založb, ki jih sofinancira Javna agencija za knjigo ali Mladinska knjiga, med drugim: Valere Novarina: Govorjeno telo; Dževad Karahasan: Sara in Sarafina ter Nočni shod; Cvetka Bevc: Polomljeni vilin; Peter Rezman: Pristanek; Tomaž Letnar: Jedci trupel ...

Klub Lili Novy, dvorane M in E

6.5 BRAZILIJA

Prispevek Humanističnega programa v skupni projekt Kulturno-umetniškega programa Cankarjevega doma je dragocen, saj je po eni strani dopolnil preostale programe, po drugi pa s temami in izborom referenčnih predavateljev predstavil ustvarjalnost in življenje v Braziliji z različnih zornih kotov. Dogodki so bili izjemno dobro obiskani.

Rdeča luna, literarno-glasbeni večer ob izidu antologije sodobne brazilske lirike

Sodelovali so: prevajalke antologije in igralec Gašper Tič (interpretacije posameznih pesmi); glasbena spremljava: zasedba Bossa de Novo; moderatorka: Blažka Müller Pograjc.

Budimpešta

Predstavitev romana *Budapest* (2003) Francisca Buarqueja de Hollande, bolj znanega kot Chica Buarqueja, pisatelja, skladatelja in interpreta brazilske popularne glasbe.

Interpretacijo izvirnih in prevedenih odlomkov je prispeval igralec Branko Jordan, skladbe Chica Buarqueja je izvedel kitarist Aljoša Kosor; moderatorka: Blažka Müller Pograjc.

Zgodovina in cilji bienala v São Paulu

Predavanje dr. Lisbeth Rebollo Gonçalves, direktorice Muzeja sodobne umetnosti Univerze v São Paulu, ob razstavi Caia Reisewitza.

- Brazilija: Čustva

Pogovor o povezanosti gostov z Brazilijo in Slovenijo ter predstavitev te južnoameriške države; sodelovali so: Tarcio França, prof. dr. Jasmina Markič, João Ubaldo dos Santos, Fernanda Schoeder Modic, Simon Plestenjak; glasbena spremljava kitarist Aljoša Kosor.

Klub Cankarjevega doma

7 RAZSTAVNI PROGRAM

Izrazito multidisciplinarni razstavni program Cankarjevega doma sledi bolj ali manj ustaljeni programski zasnovi, vzpostavljeni s svojo specifičnostjo glede na preostalo razstavno ponudbo, ki se po pravilu v galeriji CD kot osrednjem razstavišču posveča likovni umetnosti, Mala galerija kontinuirano predstavlja in uveljavlja sočasno fotografsko ustvarjalnost, medtem ko razstave s področja arhitekture, oblikovanja in kulturne zgodovine postavljamo v večnamenskih prostorih CD (slednje so maloštevilne zaradi goste terminske sheme drugih prireditev v teh prostorih). Pri snovanju letnega programa skušamo enakovredno uvrščati razstave slovenske in tuje umetniške produkcije, samostojne in skupinske, pregledne in tematske razstave, medtem ko pri izbiri posameznih – še posebej fotografskih – projektov spremljamo najrazličnejše avtorske poetike in tehnične raznovrstnosti, težišče pozornosti pa je pogosto usmerjeno tudi na kulturološki pomen izbranih projektov.

V letu 2011 je razstavni program od pomladi do konca avgusta zaznamovala razstava slovitega francoskega umetnika Henrija de Toulouse-Lautreca, ki smo jo pripravili v sodelovanju s pariškim muzejem Les Arts Décoratifs, medtem ko smo leto zaokrožili s pregledno razstavo vsestranskega slovenskega umetnika *Vladimirja Makuca*.

Razstavni program se navznoter precej navezuje na druge večje programske projekte CD, kot so festival oddaljenih kultur (tokrat posvečen Braziliji), jazz festival in ljubljanski filmski festival, navzven pa skuša delovati čim bolj povezovalno; tako na institucionalni kot individualni ravni sodelovanja.

V pretočnem prostoru 1. preddverja CD smo uspešno nadaljevali cikel drobnih, toda odzivnih vizualnih postavitev *Likovni kritiki izbirajo* v sodelovanju s Slovenskim društvom likovnih kritikov, po prenovi tega prostora na novem stalnem, sodobno oblikovanem mestu.

Na drugi strani preddverja smo po začetnem iskanju umestili še enako oblikovano konstrukcijo za predstavitev iz cikla *Oblikovalska identiteta*.

Na področju fotografije smo poleg že tradicionalnega *Natečaja Emzina za fotografijo leta* uresničili še 7 samostojnih in eno skupinsko fotografsko razstavo.

Ob razstavah v Galeriji CD smo – kot je že ustaljeno – pripravljali redna in izredna vodstva (skupaj 246) in otroške delavnice (21). Vzpostavljanje komunikacije s ciljnim skupinami na razstavnem področju razvija služba za promocijo programa in odnose z javnostjo z zunanjimi sodelavci ter v dogovoru in ob strokovni podpori razstavnega programa. Na razstave zunaj Galerije CD je bil vstop kot doslej prost oziroma brezplačen.

Pri uresničevanju razstavnega programa nadaljujemo razvejano sodelovanje z domačimi in tujimi strokovnjaki (Andrej Medved, Breda Ilich Klančnik, Brane Kovič, Andrej Hrausky, Jasna Kralj Pavlovec, Boris Gorupič, Božidar Zrinski, Adriana Zehbrauskas, Charlotte Anderson, Réjane Bargiel – vse pogosteje pa vabimo k sodelovanju mlade specialiste, kot so Vid Lenard, Jan Babnik, Jurij Meden, Matej Leskovšek idr.), ustanovami ali asociacijami ter tujimi kulturnimi predstavništvi: Mednarodnim grafičnim likovnim centrom, Obalnimi galerijami Piran, Goriškim muzejem, Pomorskim muzejem Piran, Zavodom za kulturo madžarske narodnosti, Lendava, Fakulteto za arhitekturo, Visoko šolo za dizajn, Univerzo na Primorskem, Društvom arhitektov Ljubljana, Zvezo društev slovenskih likovnih umetnikov, Društvom oblikovalcev Slovenije, Slovenskim društvom likovnih kritikov; ter nevladnimi: Zavodom za kreativno produkcijo Emzin, Revijo Fotografija, Zavodom Fair in Galerijo Photon ... in še bi lahko naštevali. Iz tujine pa s pariškim muzejem Les Arts Décoratifs, med tujimi predstavništvi v Sloveniji pa s Francoskim inštitutom Charles Nodier, Italijanskim kulturnim inštitutom ter veleposlaništvu Francije in Brazilije.

V programskem letu 2011 smo uresničili 16 razstavnih projektov, 16 manjših vizualnih postavitev, 5 dokumentarnih tematskih razstav ob drugih prireditvah v hiši, 1 postavitev razstave drugih organizatorjev, 11 spremljevalnih programov, skupaj 37 razstavnih in 11 spremljevalnih dogodkov s področja vizualne umetnosti. Hkrati so potekale priprave za zahtevnejšo razstavo Slovenski tržaški slikarji 1945–60 in za preostale programe prihodnjega obdobja.

Ob razstavah smo izdali 2 kataloga, 8 zgibank ter prevzeli 3 kataloge v komisijsko prodajo, natisnili le 2 plakata (za vse razstave zunaj galerije pripravljamo le manjše število računalniških plakatov). Ob zahtevnejših razstavah v Galeriji CD smo izdali tudi 2 dokumentarna video zapisa.

Razstave v Cankarjevem domu si je v letu 2011 ogledalo 85. 510 obiskovalcev.

Čeprav obisk z ozirom na lansko leto ni upadel, smo bili nekoliko razočarani nad obiskom razstave Toulouse-Lautreca (le 12.130), kar znova potrjuje dejstvo, da si naše občinstvo tudi zveneča imena raje ogleduje v tujih deželah za višjo ceno vstopnic kot doma.

Zaradi nižanja stroškov smo na sredini leta 2011 s programa črtali dve posredovanji razstav v druga razstavišča ter dva prevzema razstav iz sprotne ponudbe. Ker pa smo uresničili več nenačrtovanih manjših spremljevalnih razstav brez ali z minimalnimi neposrednimi stroški, lahko rečemo, da smo program terminsko in finančno izpeljali tako rekoč v načrtovanem obsegu.

7.1 LIKOVNA UMETNOST

Razstava ***Toulouse-Lautrec, mojster plakata*** pomeni najpomembnejši razstavni projekt Cankarjevega doma lani in prvo predstavitev tega slovitega umetnika v Sloveniji, razstavljena zbirka Lautrecovih del v tehniki litografije pa najdragocenejšo zbirko pariškega muzeja Les Arts Décoratifs, ki ni bila še nikoli postavljena zunaj matične hiše.

Ljubljansko razstavo smo pripravili ob 110. obletnici umetnikove smrti in 120 let po začetku njegove grafične kariere oziroma po nastanku njegovega prvega plakata za Moulin Rouge, najbolj priljubljeno zabavišče montmartrskega nočnega življenja, s katerim je dobesedno čez noč zaslovel in se uveljavil kot najizvirnejši mojster tega umetniškega izraza.

Gre tudi za drugi razstavni projekt v zgodovini razstavnega programa CD, ki je bil zaradi obsežnosti gradiva postavljen v dveh povezanih prostorih, in sicer v Galeriji CD ter Dvorani Duše Počakaj (prva je bila razstava Faraonska renesansa). Arhitekturno in oblikovno je razstavo zasnovala arhitektka Katarina Štok Pretnar, kar pomeni že tretje izvrstno sodelovanje s to nadarjeno in tankočutno avtorico.

Razstava je bila zasnovana v sedmih tematskih sklopih: Revija *La plume*, *Salon des cent* in razmah umetniškega plakata, Lautrec in Montmartre, Lautrec in japonizem, Lautrec in Bruant, Lautrecovo navdušenje nad litografijo, Moda zbiranja plakatov ter *Nouveau Salon des cent*.

Ker izjemne Lautrecove grafične rešitve še danes odmevajo v umetnosti sodobnega plakata, je bil ob njegovih originalnih delih na razstavi predstavljen še izbor najboljših plakatov, ki so nastali leta 2001 v okviru *Nouveau Salon Des Cents*, nostalgичnega mednarodnega portfelja stotih grafičnih umetnikov, ob 100-letnici Lautrecove smrti. Med njimi so slovita imena: kot so Milton Glaser, Mieczysław Gorowski, Kari Pippo idr.

Kot rečeno smo projekt pripravili v sodelovanju s pariškim muzejem Les Arts Décoratifs in kustosinjo tega muzeja Réjane Bargiel. Razstava je obsegala 100 eksponatov, od tega 51 Lautrecovih izvirnih del (36 plakatov v tehniki barvne litografije in 15 manjših litografij), 5 plakatov drugih starejših avtorjev (Jules Chéret, Alphonse Mucha, Pierre Bonnard, Eugène Grasset), 7 publikacij, 10 japonskih lesorezov iz 19. stoletja in 32 plakatov sodobnih avtorjev. V razstavo je bil vključen kratek film Jeana

Paula Gaultiera, posvečen Toulouse-Lautrecu, ter dokumentarni film o umetnikovem življenju in delu v produkciji Muzeja Toulouse-Lautrec v Albiju. Razstavljeni dela sodijo v zbirke muzeja Les Arts Décoratifs, razen 10 japonskih lesorezov v poglavju Lautrec in japonizem, ki smo si jih izposodili iz zbirke Slovenske akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani.

Ob razstavi smo izdali razstavni katalog z reprodukcijami vseh razstavljenih del, besedila so prispevali Nina Pirnat (predgovor), Brane Kovič (Toulouse-Lautrec in umetnost plakata) ter Réjane Bargiel (besedila tematskih poglavij in opisi k posameznim podobam).

Kot je običajno ob večjih razstavnih projektih so potekala javna vodstva in tista po naročilu ter otroške delavnice. V okviru kulturno-vzgojnega programa smo založili tudi mladinski katalog. V sodelovanju s Francoskim inštitutom Charles Nodier smo ob razstavi pripravili tudi zanimiv spremljevalni program: v okviru humanističnega programa CD je Danièle Devnyck, direktorica Muzeja Toulouse-Lautrec v Albiju, pripravila predavanje o umetnikovem življenju in delu, v okviru filmskega programa pa smo predvajali slovit film *French Cancan* v režiji Jeana Renoirja.

Z obžalovanjem pa ugotavljamo, da so večjo in bolj poglobljeno pozornost razstavi posvetili v zagrebškem, pa tudi italijanskem tisku kot pri nas (kakor se je to zgodilo že večkrat pri naših pomembnih mednarodnih projektih!!!), prav tako smo pričakovali večji obisk razstave tako imenitnega avtorja oziroma tako izvrstno postavljene razstave, ki je po besedah francoskih partnerjev v vseh pogledih prekašala postavitev v matičnem muzeju.

Že tradicionalno smo v razstavni program vključili tudi del **29. grafičnega bienala**, ki ga je v tej izdaji zasnovala kuratorica dr. Beti Žerovc in ga posvetila dogodku, uresničili pa smo ga – kot doslej – v sodelovanju z Mednarodnim grafičnim likovnim centrom.

Eno izhodiščnih vprašanj 29. grafičnega bienala je bilo, kateri je danes tisti medij, ki nas bo zanesel v podobno uspešno soočanje in sobivanje z mednarodnimi miselnimi in umetniškimi tokovi, kot ga je z osredotočenjem na grafiko sprožila skupina, ki je z bienalom začela v sredini petdesetih let 20. stoletja. Kot ustrezen medij za takšen namen se v sodobni vizualni umetnosti kaže umetniški dogodek. 29. grafični bienale je vprašanja, ki jih odpira narava umetniškega dogodka danes, obravnaval skozi večnivojsko zasnovo, ki je bila razdeljena na fizično razstavo, program živahnega dogajanja, v katerem se izvajajo različni umetniški in drugi dogodki, ter teoretski del, v katerem sta potekali interpretacija in refleksija obravnavanih fenomenov. Poseben in pomemben del bienala je bil namenjen študentom umetnostne zgodovine in umetniških akademij.

V Galeriji CD je bil predstavljen tematski sklop z naslovom *Ritual*, medtem ko so bile druge nosilne teme *Darežljivost* (v MGLC), *Nasilje* (v Moderni galeriji) ter *Praznina* (v Jakopičevi galeriji). V času bienala so v Veliki sprejemni dvorani priredili performans s konji z naslovom *Tatlinov šepet*, umetnice Tanie Bruguera.

Naj na koncu zapišemo le to, da je bila razstava v Galeriji CD borno obiskana, čeprav je v celoti 29. GB imel veliko obiskovalcev, pa še to, da je letošnja izdaja te najstarejše slovenske mednarodne likovne prireditve zbudila burne polemične odzive v strokovni, pa tudi širši kulturni javnosti.

Z Obalnimi galerijami Piran nas povezuje dolgoletno sodelovanje pri različnih projektih, ki smo ga lani nadaljevali s koprodukcijo razstave del **Vladimirja Makuca** z naslovom *Makučeve etude*. V letu, ko je bila v Goriškem muzeju prvič javno predstavljena Zbirka podarjenih del Vladimirja Makuca rojstnemu Solkanu, smo v razstaviščih Obalnih galerij Piran in potem v Galeriji CD na pregledni razstavi predstavili slike, dela na papirju, risbe, grafike in malo plastiko, ustvarjene v obdobju od 2000 do 2011. Prvič je bil javnosti omogočen celovit vpogled v tisti umetnikov opus, ki je bil v zadnjih letih navdahnjen prav v slovenski Istri in – z izjemo desetih skulptur – ni vključen v omenjeno donacijo. Leta 2003 je Makuc kot udeleženec Mednarodnega kiparskega simpozija v istrskem kamnu, na Formi vivi Portorož ustvaril skulpturo, ki danes bogati javni prostor pri nekdanjem portoroškemu skladišču soli, danes razstavišču Monfortu. Leta 2005 pa ga je – kot udeleženca multimedijske delavnice Genius

loci Lera – privlačni ambient Sečoveljskih solin spet spodbudil: v svojem ljubljanskem ateljeju je vsa ta leta v različnih likovnih zvrsteh ustvarjal na konkretno tematiko Istre, njenih naravnih in civilizacijskih posebnosti. Nastal je umetniški opus, po kakovosti enkraten in vrhunski hommage istrskemu ambientu in nacionalni umetnosti zadnjega desetletja. V koprski Loži so bila razstavljena dela na papirja (iz leta 2010 in 2011), v Monfortu pa posebna postavitve (slike in skulpture) po zamisli akademskega kiparja Mirsada Begića, ki je bila dokumentirana v dvojezičnem katalogu z zapisi kustosov Brede Ilich Klančnik, Nives Marvin in Andreja Medveda. Postavitev ljubljanske razstave je bila seveda drugačna, povsem klasična in ubrana, in, kar je še najpomembneje, zelo kompaktna, saj celotni opus združuje v enem prostoru. Po številu del je bila skoraj enaka, saj smo morali izločiti le nekaj del na papirju.

Ekspoziti so v glavnem iz avtorjeve zbirke, 10 skulptur smo si izposodili iz Makučeve fundacije, ki jo hrani Goriški muzej, največja slika na razstavi pa je iz likovne zbirke Telekom Slovenije. V času razstave smo predvajali oddajo Podoba podobe o Vladimirju Makucu, ki je nastala v produkciji kulturnega programa TV Slovenija, novinarja Iztoka Premrova.

Mediji so na Primorskem in v Ljubljani dostojno počastili neukrotljivo ustvarjalno energijo že častitljivo starega umetnika.

7.2 ARHITEKTURA

Razstave s področja arhitekture in oblikovanja praviloma postavljamo v multifunkcionalnih prostorih 1. preddverja in Velike sprejemne dvorane, pogosto z zunanjimi partnerji kot glavnimi producenti, vendar smo zaradi pomanjkanja terminov v letu 2011 uresničili le dve arhitekturni razstavi.

Arhitektura – inventura je sedaj že tradicionalna pregledna razstava članov Društva arhitektov Ljubljane, tokrat že petič zapored postavljena v Veliki sprejemni dvorani CD.

Predstavila je prerez snovanja članov Društva v obdobju od 2008 do 2010, sodelovalo je več kot 100 avtorjev ter pokazalo več kot 100 projektov in realizacij; od stavb, urbanističnih zasnov, pa vse do oblikovanja in pisanja o arhitekturi. Gre vsekakor za največji pregled arhitekturnega delovanja v državi. Arhitektura – inventura pomeni svojevrsten praznik arhitekture. Razstava dosežkov arhitektov, včlanjenih v Društvo arhitektov Ljubljana, bienalno razgrinja kakovostno primerjavo med deli posameznih članov. Tokratna razstava je nastala v posebnih okoliščinah svetovne krize, ki se pri nas še posebej odraža v gradbeništvu, od katerega je arhitekturna stroka tako usodno odvisna. In vse bolj kaže, da gre za krizo, ki je ni povzročila le globalna ekonomska kriza, ampak gre za dosti globlji proces, ki je nastal na domačem dvorišču. Projekt je bil kot doslej medijsko odmeven in dobro obiskan.

V poletnem času je v Veliki sprejemni dvorani gostovala obsežna razstava ob 100. obletnici rojstva **arhitekta Eda Mihevca**. Razstava je nastala v sodelovanju z Univerzo v Ljubljani, Fakulteto za arhitekturo, Univerzo na Primorskem, Znanstveno-raziskovalnim središčem, Inštitutom za dediščino Sredozemlja, Pokrajinskim arhivom Koper, Visoko šolo za dizajn v Ljubljani ter Iniciativnim odborom Mihevc 100. Zasluga za uresničitev celotnega projekta, poimenovanega Mihevc 100 – se pravi razstave in monografije, ki je izšla ob tej priložnosti – gre Iniciativnemu odboru raziskovalcev in skrbnikov Mihevčeve dediščine. Člani odbora so: dr. Janez Kresal, dr. Boris Leskovec, mag. Jasna Kralj Pavlovec, mag. Neža Čebren Lipovec, dr. Nika Grabar, dr. Marko Korošic, mag. Nada Čibej, od arhitektov ožje družine pa Matej Mihevc in Mihevčeva soproga kot častna članica odbora.

25 let po smrti Eda Mihevca je napočil čas in potreba za celostno in objektivno obravnavo njegovih del, zato je bil lani 4. junija organiziran prvi znanstveni simpozij, na katerem so si različni raziskovalci njegovega arhitekturnega opusa izmenjali raziskovalne rezultate in poglede. Iniciativni odbor je svoje delo nadaljeval do letos, ko so uresničili prvo pregledno razstavo in monografijo.

Arhitekt Edo Mihevc je eden izmed vodilnih sooblikovalcev prostora na Slovenskem in v zamejstvu, zlasti v obdobju od leta 1945–1985. Najpomembnejša področja njegovega delovanja so vsekakor

urbanizem, arhitektura in oblikovanje. Na njegov umetniški credo je med drugim odločujoče vplival dolgoletni mentor profesor Plečnik, zato je Mihevc tudi eden izmed njegovih najbolj razpoznavnih in uspešnih učencev ter naslednikov »Plečnikove šole« na Šoli za arhitekturo. Za svoje delo je med drugim leta 1969 prejel Prešernovo nagrado. Najpomembnejša dela in strokovni dosežki Eda Mihevca v slovenskem kulturnem prostoru so nedvomno: ohranjanje regionalne tipike in arhitekture na Slovenski obali s posebnim poudarkom na sodobnem kritično konstruktivnem razmerju do arhitekturne dediščine; uveljavitev sodobnih arhitekturnih dosežkov na objektih v Ljubljani s posebnim poudarkom na visoki tehnologiji in vplivu globalizma na razvoj urbanizma in arhitekture na Slovenskem; oblikovanje inovativnih arhitekturnih in konstrukcijskih detajlov s posebnim poudarkom na uveljavitvi industrije in obrti na Slovenskem; unikatno in inovativno oblikovanje elementov urbane in notranje opreme ter oblikovanje spomenikov. Avtorska zasnova razstave je bila delo prof. dr. Janeza Kresala.

7.3 KULTURNA ZGODOVINA

Z razstavnim projektom *Utrinki iz madžarske kulturne dediščine*, postavljenim v prostoru Male galerije, je lendavski Zavod za kulturo madžarske narodnosti želel v prestolnici opozoriti na bogato kulturno dediščino tega od Ljubljane oddaljenega območja.

Razstava je obsegala najpomembnejše spomenike prekmurske arhitekturne dediščine, etnografske posebnosti s poudarkom na vezeninah ter zaradi prostorske omejitve le video zapis o prekmurskih likovnih umetnikih. Ljubljansko predstavitev so organizatorji zaokrožili še s celovečerno kulturno prireditvijo v Levstikovi dvorani.

V Prvem preddverju je strokovna ekipa Pomorskega muzeja Piran pripravila razstavo ***Od ideje do realizacije: Muzej solinarstva***. Javni zavod Pomorski muzej Piran je leta 1991 ustanovil Muzej solinarstva v Sečoveljskih solinah. Leta 2005 je omenjena zbirka prejela prestižno nagrado za strokovno delo Europa nostra – Cultura 2000. Danes se Muzej solinarstva srečuje z upravljalskimi težavami. Fotografska razstava, ki sta jo pripravila fotograf Andrej Blatnik in vodja Muzeja solinarstva, kustos Uroš Hribar, je predstavila delovanje solinarske zbirke, zasnovana pa je bila v dveh sklopih: prvi sklop, etnološko-zgodovinske narave, je kronološko prikazal nastajanje muzejske zbirke na prostem. Drugi sklop pa je obsegal umetniško fotografijo Andreja Blatnika s poudarkom na naravnih lepotah Sečoveljskih solin s svežega avtorskega zornega kota.

7.4 FOTOGRAFIJA

V okviru fotografskega programa CD smo uresničili 7 samostojnih fotografskih razstav, od tega dve iz tujine in pet slovenskih, generacijsko in umetniško povsem različnih avtorjev. Skupinski razstavi sta bili tokrat le dve: že tradicionalni *Natečaj za fotografijo leta Emzin* ter *Filmogram*, poglobljena tematska razstava ob filmskem festivalu LIFFE.

Edini vseslovenski fotografski projekt *Natečaj za fotografijo leta revije Emzin*, ki uveljavlja fotografijo kot enega ključnih elementov sodobne vizualne komunikacije, že od leta 1994 gostuje v CD. Žirija Emzinovega natečaja leta je zasedala v sestavi Andrew Testa (London), Thijs Wolzak (Amsterdam), Božidar Zrinski (MGLC; Ljubljana), Jane Štravs (Ljubljana) in Metka Dariš (Emzin, Ljubljana). Nagrado za reportažno fotografijo je prejel Matej Leskovšek, medtem ko so nagrade glavnega dela natečaja bile podeljene takole: 1. nagrada Mirta Kokalj, 2. nagrada Maja Alibegović in 3. nagrada Matija Brumen. V ožji izbor se je uvrstilo še 41 avtorjev z devetindesetimi opusi.

Po četrtsloletnem bivanju in fotografskem delovanju na Japonskem je **Gorazd Vilhar** (r. 1955) v Sloveniji manj znan, kot bi moral biti. Obsežen fotografski opus, ki se večinoma osredotoča na Japonsko, z izjemno poglobljenostjo in umetniškim čutom razkriva tradicije in lepote te bogate in pogosto skrivnostne vzhodne kulture. Vilharjevo fotografsko delo je bilo predstavljeno v številnih

uglednih japonskih in ameriških galerijah. Besedila ob fotografijah je zapisala Charlotte Anderson, antropologinja in bivša Fulbrightova štipendistka, ki z Vilharjem sodeluje pri številnih skupnih projektih o japonski in drugih svetovnih kulturah. Skupaj sta izdala sedem bogatih monografij: *Kyoto: a cultural sojourn*; *Gracious gifts: Japan's sacred offerings*; *Japanscapes: three cameras, three journeys*; *Tokio, Tokio, Tokio*; *Kyoto, Kyoto, Kyoto* in *Incomparable japanese gardens*.

Vilharjeva razstava z naslovom **Božanski detajl** v Prvem preddverju CD je bila medijsko zelo odmevna in zelo dobro obiskana.

Andro Fini Skaleras, sicer publicist, je po osnovnem umetniškem izročilu in izražanju literat – pesnik, scenarist in režiser, likovnik, ki se vseskozi izraža v večjem delu likovnih tehnik (od globokega tiska do akvarela), predvsem pa s fotografijo. Tudi v tej veščini nenehno potuje skozi različne žanre, ki močno presegajo dokumentarno raven. Vsebinsko je na razstavi z naslovom **Prerez številka dva** predstavil prerez skozi celotno fotografsko motiviko, ki se je je kar najbolj subtilno lotil v zadnjih dvajsetih letih: od portreta, človeškega lika, krajine, arhitekture do tehnične kulture. Razstava pomeni obenem tudi žlahtno spremljavo avtorjeve monografije.

V okviru festivala Obrazi Brazilijske smo predstavili enega mednarodno najodmevnejših brazilskih umetnikov, **Caia Reisewitza** (r. 1967). Kustosinja njegove ljubljanske razstave z naslovom **Mundo inventado** je bila Adriana Zehbrauskas, ki je bila eno leto prej članica žirije pri projektu Slovenia Press Photo. Caiovo izobraževanje na področju vizualnih umetnosti v Braziliji in tudi v Nemčiji se zrcali v uporabi velikih formatov, ki so značilni za nemške fotografske smernice, z njimi pa se loteva motivov, ki so blizu stvarnosti njegove domovine. Caio slovi po svojih študijah arhitekture São Paula in krajinskih fotografijah, ki so videti, kot bi bile posnete v osrčju pragozda, v resnici pa so nastale v bližini mesta São Paulo. Zahvaljujoč umetnikovi skrbni pozornosti do podrobnosti gledalci v vsaki od njegovih fotografij zaznajo vpliv človeka. Čeprav na samih fotografijah ni nobenih ljudi, so človeška dejanja navzoča prek stavb ali drugih posegov. Caio Reisewitz v naravnem okolju poudarja »prej« in »potem«, in medtem ko nas »prej« očara s svojo deviškostjo, nas »potem« osupne, ker nam pokaže napake, ki smo jih storili, ter so hkrati izjemne in precej strašljive. Zaradi praktičnih razlogov se je v Ljubljani sicer predstavil z majhnimi formati in povsem nenavadno postavitvijo del v prostoru Male galerije. Slovenska kritika ni prepoznala izjemnosti tega projekta, tudi ne pomembnosti tega avtorja v Braziliji in v mednarodnem umetniškem prostoru.

Žiga Koritnik je priznan slovenski fotograf, ki se je uveljavil zlasti na področju jazz oziroma koncertne fotografije, v zadnjem času pa posega na različna tematska področja. Lani je v Italiji izšla njegova knjiga, posvečena karnevalu na Sardiniji, z naslovom Punto di luce – **Pikica luči**. Črno-bele fotografije so bile posnete v osrčju Sardinije, v pokrajini Barbagia, kjer so doma pravi Sardinci. Nastajale so od leta 2004 naprej. Žiga Koritnik je hkrati tudi naš dolgoletni sodelavec in svetovalec za izbor vsakoletne razstave jazz fotografije. Njegov izbor v letu 2011 je bila mlada **Petra Cvelbar**, ki se je z manjšo serijo fotografij predstavila že leto prej, na skupinski razstavi jazz fotografije z naslovom *Dobra bera*, tokrat pa je na samostojni razstavi z naslovom **Sladka odvisnost** postavila na ogled 30 izvrstnih in občutenih črno-belih fotografij zamrznjene glasbe.

Jesensko fotografsko sezono smo odprli s še eno mlado fotografinjo. **Tanja Verlak** sodi med propulzivnejše mlade ustvarjalce na področju fotografije, ki je pred dvema letoma prejela tudi prvo nagrado na Natečaju za fotografijo leta revije EMZIN. Avtorica je na razstavi z naslovom **Na želje drugega računaj po sebi** predstavila izbor fotografij, posnetih med podiplomskim študijem umetnosti in estetike v New Delhiju in poznejšim bivanjem v New Yorku. Sočasno bivanje v tako različnih kulturnih okoljih je v njej spodbudilo razmišljanje o fenomenu kulturno pogojenega šoka v fotografiji in širše, ki ga je postavila v žanrsko opredeljeno obliko dokumentarne fotografije, v tehniki srebrobromidne fotografije.

V koprodukciji z zavodom FAIR in Slovenska kinoteka so avtorji Jan Babnik, Jurij Meden in Peter Rauch pripravili razstavo **Filmogram – film in fotografija** ob 22. ljubljanskem filmskem festivalu kot

nadaljevanje nadvse zanimive in odmevne tematske razstavo z naslovom *Zarota molka – film in fotografija* iz leta 2010.

Soočanje filma in fotografije na način, ki briše ustaljeno branje in razumevanje prvega skozi optiko pripovednega in drugega skozi optiko likovnega. Po eni strani so to filmi, ki zgodbo temeljijo na podobi, po drugi strani fotografije, ki – obratno – podobo temeljijo na zgodbi. Podobe *Filmograma* so prek zamrznitve oživljeni fotogrami in skozi zgodbo odmrznjene fotografije. *Filmogram* opozarja na dela slovenskih filmskih in fotografskih ustvarjalcev, ki se tega vznemirljivega in nujnega prepleta filma in fotografije zavedajo, z njim bogatijo ali na njem celo gradijo svoj izraz. Na razstavi so bili predstavljeni fotografi: Franc Ferjan, Aleš Gregorič, Stojan Kerbler, Boštjan Pucelj in Edi Šelhaus; ter filmi: *Marginalije/Marginalia*, 1968 (režiser: Vasko Pregelj), *Rdeče klasje/Red Wheat*, 1970 (režiser: Živojin Pavlovič, direktor fotografije: Milorad Jakšić), *Trst/Trieste*, 1951 (režiser: France Štiglic, direktor fotografije: Rudi Vaupotič), *Uglaševanje/Tuning*, 2005 (režiser: Igor Šterk, direktor fotografije: Simon Tanšek), *V kraljestvu Zlatoroga/In the Realm of Goldenhorn*, 1931 (režiser: Janko Ravnik).

Francija Viranta že vrsto let poznamo zlasti kot izvrstnega modnega fotografa – fotografirati ženske je njegov vsakdan. Svojo fotografsko izkušnjo je brusil v sloviti fotogrupi ŠOLT, pozneje tudi v fotosekciji Dela. Sodeluje s slovenskimi umetniki in modnimi kreatorji, ki jih že dolgo obdobje v prednovoletnem času gosti v svojem fotografskem studiu. Letos je izbor izvirnih, pa tudi izjemno humornih fotografij, ki so nastajale ob teh priložnostih, predstavil na razstavi z naslovom **Praznovanja**. Izbor in besedilo je pripravil likovni kritik Brane Kovič, ki tega avtorja pozorno spremlja že vrsto let.

Tudi v letu 2011 so bile vse fotografske razstave zadovoljivo medijsko predstavljene, kritičnih ocen pa je bilo podobno kot leta 2010 manj kot prejšnja leta.

7.5 DRUGI PROJEKTI

V sodelovanju s Slovenskim društvom likovnih kritikov in njegovim predsednikom, umetnostnim zgodovinarjem Borisom Gorupičem, smo nadaljevali akcijo **Likovni kritiki izbirajo** ter v letu 2011 uresničili 8 predstavitev, ki so na vidnem mestu Prvega preddverja naletele na dober odziv javnosti. Od jeseni 2012, po prenovi Prvega preddverja imajo predstavitve novo stalno mesto v tem prostoru. Kot smo že zapisali, želi prireditelj nadaljevati nekdanji odmevni projekt »Likovno delo meseca«, ki je pred leti potekal v CD. Predstavitve so v glavnem usmerjene k mlajšim generacijam ali v širši javnosti manj prisotnim slovenskim likovnim umetnikom in njihovi širši afirmaciji. Med njimi pa so seveda tu in tam tudi uveljavljeni avtorji. Uresničili smo naslednje:

izbor: **Mateja Podlesnik**; avtor: **Janez Mišo Knez**

izbor: **Aleksander Bassin**; avtorica: **Katja Smerdu**

izbor: **Miha Colner**; avtor: **Peter Koštrun**

izbor: **Tatjana Pregl Kobe**; avtorica: **Urška Nina Cigler**

izbor: **Sarival Sosič**; avtorica: **Vesna Čadež**

izbor: **Brane Kovič**; avtorica: **Beti Bricelj**

izbor: **Jernej Kožar**; avtorica: **Vesna Bukovec**

izbor: **Barbara Sterle Vurnik**; avtorica: **Arven Šakti Kralj Szomi**

Oblikovalska identiteta – cikel 8 predstavitev slovenskih oblikovalcev in njihovih avtorskih dosežkov, ki smo ga zasnovali v sodelovanju z Društvom oblikovalcev Slovenije.

V letu 2011 so se s svojimi deli zvrstili naslednji avtorji: **Julija Zornik Strle, Sašo Urukalo, Petra Bole, Jurij Dobrila, Anda Klančič, Vasilija Fišer, Mateja Panter in Marko Japelj**.

Koordinatorica tega projekta je Andreja Čeligoj, ob pomoči Saše Urukala, predsednika sekcije vizualnih komunikacij DOS.

Ob drugih programskih sklopih v hiši je razstavni program sodeloval pri uresničitvi 5 razstav, v večnamenskih ali »off«¹ prostorih CD: postavitev razstave plakatov ob 22. LIFFEu, razstava ob 5.

mednarodnem festivalu goriškega filma: *90 let-trden kot skala*, razstava *Plakat miru* ob kongresu Svetovni vrh knjige, dokumentarna razstava *Kreslinovih 50* ob 20-letnici nastopov Vlada Kreslina v CD ter razstava ob festivalu Predihano: *Luigi Nono, 1924–1990, Mojster zvokov in tišin*, v prostoru Italijanskega inštituta za kulturo v Sloveniji in v sodelovanju s Fondacijo Luigi Nono iz Benetk.

Spremljevalni programi obsegajo vrsto predavanj, okroglih miz, pogovorov in delavnic, v glavnem s področja fotografije in oblikovanja. Pred odprtjem razstave *Natečaj za fotografijo* leta sta v organizaciji Emzina kot običajno predavala oba tuja člana žirije 2011: **Andrew Testa** (London) na temo *Kosovo 1999–2009* in **Thijs Wolzak** (Amsterdam).

Resničnosti v fotografiji.

V času razstave **Arhitektura – inventura** je Društvo arhitektov Ljubljana pripravilo tri večere arhitekturnih predstavitev, in sicer:

Marjan Zupanc: Opera; Jurij Kobe: Opera, Mesarski most, ureditev obrežij

Matej Vozlič: Ureditev Brega, Miha Dešman: Hospic, Most na Špici

Miha Kerin: Ureditev gradu, Matej Blenkuš: Stavbe ob Dunajski cesti

V okviru projekta **Slovenija Press Photo**, ki v letu 2011 zaradi razstave Arhitektura – inventura ni bil postavljen v CD, sta bili dve odmevni predavanji fotografov slovite **Agencije VII** in društva **Zdravniki brez meja** ter tri delavnice pod vodstvom članov iste agencije.

V okviru razstavnega programa je organizacijsko-tehnično izpeljan tudi projekt drugih organizatorjev **World Press Photo**, mednarodna razstava reportažne fotografije, ki vsako leto v decembrskem terminu zbudi veliko zanimanje javnosti in medijev.

7.6 PRIPRAVA ZA LETI 2012 in 2013

Ob rednem delu so ves čas potekale priprave za program, ki ga načrtujemo v naslednjem obdobju dveh do treh let. Nekateri projekti so zahtevnejši, zato so tudi priprave dolgotrajnejše. Zlasti pri produkciji razstav je pripravljalna faza veliko težavnejša kot pri prevzemih zaključenih projektov.

V letu 2011 so potekale priprave za razstavni projekt *Slovenski tržaški slikarji*, ki se odpira marca 2012, pa tudi za jubilejni, 10. slovenski bienale ilustracije ter za preostale razstave v naslednjem letu, med njimi zasnova razstave za festival kulture in umetnosti *Nasmeh Koreje*.

III. KONGRESNO-KOMERCIALNA DEJAVNOST CANKARJEVEGA DOMA

3.1 SPLOŠNA OCENA REZULTATOV POSLOVANJA

S kongresno-komercialno dejavnostjo smo bili glede uresničevanja načrta, ki smo si ga zastavili ob začetku leta, kljub napovedanim in dejansko slabim gospodarskim razmeram v letu 2011, uspešni. Poleg kongresov, izobraževalnih prireditev in sejmov smo izvedli več kulturnih prireditev drugih organizatorjev. Ponudba zasebnikov je vedno močnejša in ima poslovne prednosti v primerjavi z javnimi (državnimi) zavodi, kjer veljajo včasih neugodni predpisi za javni sektor. Kongrese s področja medicine navadno prirejajo kongresni organizatorji iz Evrope (CORPCO), ki jih najamejo združenja, domači organizatorji kongresov pa večino storitev opravijo sami ali z agencijami na osnovi posebnih dogovor ali sodelovanja. V Sloveniji se pojavljajo nove PCO-agencije, ki se želijo uvrstiti med večje v Evropi, toda tudi manjše, ki običajno s slabo kakovostjo in nizkimi cenami storitev mečejo slabo luč na celo industrijo poslovnih srečanj.

Zdravniška zbornica je z izgradnjo novih poslovnih prostorov in dvorane z 200 sedeži prevzela velik del zdravniških kongresov in izobraževalnih dogodkov. Z on-line računalniško aplikacijo za registracijo udeležencev in PCO storitev je posegla tudi na področje, kjer smo do sedaj bili edini ponudniki na slovenskem trgu.

Poslanstvo kongresne dejavnosti Cankarjevega doma na trgu je večplastno. Podpira razvoj turističnega gospodarstva v državi in mestu, večjim organizatorjem številnih dogodkov omogoča njihovo izvajanje, s prirejanjem mednarodnih kongresov, konferenc in simpozijev omogoča razvoj številnih znanstvenih disciplin, različne oblike izobraževanj pa udeležencem širijo obzorja.

Za številne tuje in domače poslovne partnerje je Cankarjev dom postal zanimivejši zaradi prenovitvenih del, opravljenih v zadnjih letih (Drugo preddverje, Prvo preddverje, Klub CD, Kosovelova dvorana z zamenjavo stolov, Velika sprejemna dvorana z novo preobleko in številnimi tehničnimi izboljšavami). Konkurenčnost CD je tudi v letu 2011 dodatno povečala nadgradnja profesionalne kongresne programske aplikacije AMLINK.

V letu 2011 smo se udeležili generalne skupščine IAPCO in kongresa mednarodnega združenja ICCA. Predstavili smo se na kongresni borzi EIBTM v Barceloni in IMEX v Frankfurtu ter se udeležili slovenske kongresne borze Conventa na Gospodarskem razstavišču. Udeležili smo se tudi delavnice na temo priprave kandidatur, ki jo je priredil Kongresni urad Slovenije s predavateljico Lindo Pereira iz Portugalske.

Za dosego poslovnih ciljev smo za naročnike in partnerje tudi lani v sodelovanju s kulturno-umetniškim programom CD pripravili ogled razstave Toulouse-Lautrec (pod vodstvom Braneta Koviča), ki je gostovala v CD. Prek spletne strani CD smo nadaljevali s pošiljanjem e-novičk z informacijami o delovanju kongresno-komercialne dejavnosti CD, ki jih sproti pošiljamo naročnikom. Novico o čebelarstvu na strehi CD in lastni pridelavi medu smo posredovali največjim kongresnim organizatorjem Evrope in sveta v okviru mednarodnih borz IMEX in EIBTM.

Za nadaljnji razvoj kongresno-komercialne dejavnosti je za CD pomembno sodelovanje s Slovenskim kongresnim uradom, katerega člani smo, ter še posebej z Zavodom za turizem Ljubljana in s Slovensko turistično organizacijo. Dosedanji učinek je na poslovne rezultate CD na žalost zanemarljiv.

Za usmerjeno trženje in prepoznavnost Cankarjevega doma in kongresne dejavnosti smo v minulem letu pripravili zgoščenko, v kateri predstavljamo prenovljene dvorane s fotografijami, tehničnimi podatki in zmogljivostmi ter delček vsebine obeh programov, kulturno-umetniškega in kongresnega. Oglaševani smo na mednarodni spletni strani direktorija kongresnih centrov CVENT in domačih medijih (Delo, Dnevnik, Finance, revija Kongres). Pripravili smo samostojno priložo v časopisu Dnevnik z vsebino kongresnega in kulturno-umetniškega programa.

V pridobivanju pokroviteljskih in darovalskih sredstev za izvedbo kongresa, festivala in sejma smo skupaj z naročniki precej utrdili finančno osnovo prireditve s sredstvi v višini 684.000 EUR. Pridobljena finančna sredstva so bila vložena v obogatitev strokovnega programa na kongresih, konferencah, simpozijih, strokovnih izobraževanjih in sejmih.

Zaradi uvedbe smo za vse terjatve, povezane s temi prireditvami, obikovali popravek vrednosti terjatev, za prireditev Viktorji je kongresna dejavnost s tem izgubila 37.766,74 EUR, ki bi jih morali prejeti za opravljene storitve v letu 2011. Ocenjujemo, da je verjetnost pridobitve teh sredstev nična.

S kongresno-komercialno dejavnostjo ali dejavnostjo CD na trgu smo kljub izgubi velike vsote denarja zaradi tega stečajnega postopka skoraj v celoti uresničili načrtovane cilje:

po ustvarjenem prihodku:

- načrtovani prihodek 2,245.000 EUR
- uresničeni prihodek 2,226.284 EUR

po številu projektov:

- načrtovanih 196 projektov, 495 dogodkov
- uresničenih 189 projektov, 834 dogodkov

po prispevku za kritje splošnih odhodkov:

- načrtovani prispevek za kritje splošnih odhodkov 1,650.000 EUR
- uresničeni prispevek za kritje splošnih odhodkov 1,637.902 EUR (manjši od načrtovanega je zaradi popravek vrednosti terjatev zaradi stečajnega postopka za Delo revije in Nimfa d.o.o. za 37.766,74 EUR)

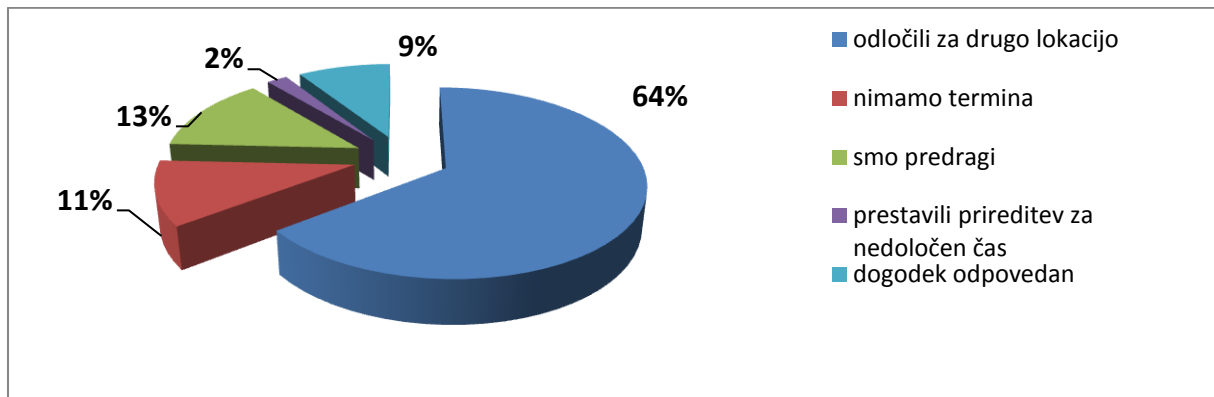
Za ugodno ocenjujemo finančno razmerje med neposrednimi stroški in obračunanimi splošnimi stroški hiše (vključno z amortizacijo in investicijskim vzdrževanjem), ki smo jih morali v skladu s finančnim načrtom za leto 2011 ustvariti v CD z dejavnostjo na trgu za kritje splošnih odhodkov.

Zastavljeni strateški cilj o načelnem razmerju glede uporabe vseh v letu dni razpoložljivih terminov med javno službo in kongresno-komercialno dejavnostjo:

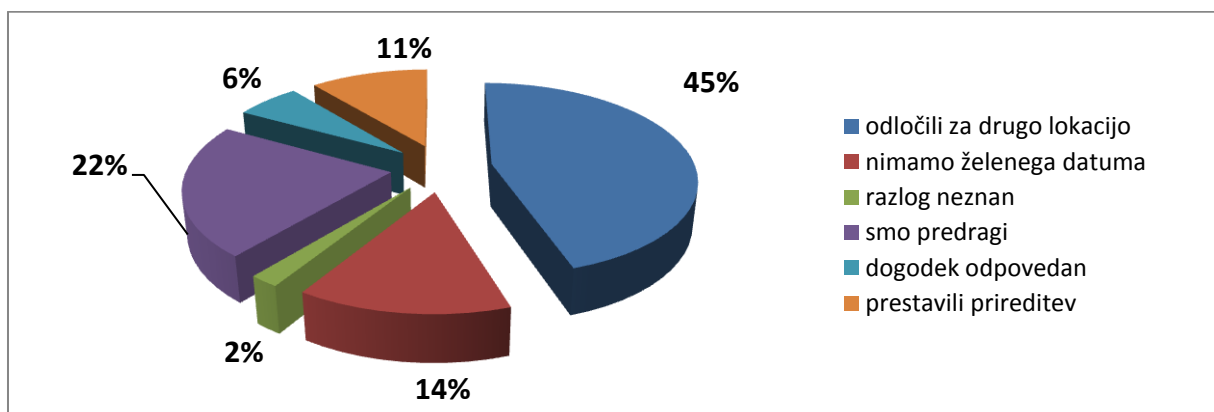
Terminsko razmerje med javno službo in dejavnostjo na trgu v dvoranah CD v letu 2011:

- strategija: 70 % : 30 % (v vsaki dvorani)
- uresničeno: 77,2 %: 22,8 % (v GD na primer le 21 %), “ponderirano” kot osnova za delitev splošnih odhodkov: 81,8:18,2.

Razlogi za spremembe načrtovane terminske sheme so različni. Poleg zasedenih dvoran v najbolj “udarnih” terminih so razlogi včasih tudi drugje. Na področju kongresov se je od skupno 45 povpraševanj s strani različnih organizatorjev kongresov 29 (64 %) odločilo za drugo lokacijo, 5 (2%) ker nismo imeli zelenega termina, 6 (13 %) ker so dobili ugodnejšo cenovno ponudbo, 4 (9%) zaradi odpovedi kongresa in 1(2%) kongresov pa so predstavili za nedoločen čas.

SLIKA 15: Prikaz storno terminov za kongresne prireditve v letu 2011

Na področju tako imenovanih enodnevnih prireditev se je od skupno 132 povpraševanj po prireditvah 59 (45%) odločilo za drugo lokacijo, 19 (14%) ker nismo imeli zelenega termina, 29 (22 %) ker so dobili ugodnejšo cenovno ponudbo, 8 (6%) zaradi odpovedi prireditve, 15(11%) prireditev so prestavili za nedoločen čas in 2 (2%) je razlog neznan.

SLIKA 16: Prikaz storno terminov za enodnevne prireditve v letu 2011

3.2 URESNIČENI PROJEKTI KONGRESNO-KOMERCIALNEGA PROGRAMA CD

Mednarodne prireditve dejavnosti na trgu

Mednje uvrščamo kongrese strokovnih združenj, simpozije, seminarje, izobraževalne prireditve. V letu 2011 smo jih organizirali 8 s 3610 udeleženci in 140 dogodki v trajanju 27 dni.

- 11. KONGRES ENDOSKOPSKE KIRURGIJE
- SVETOVNI VRH KNJIGE – WBS 2011
- 10. KONFERENCA SLOVENSКИH ELEKTROENERGETIKOV
- 3. SLOVENSKA KONFERENCA O ODVISNOSTI
- Konferenca MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V NEFROLOGIJI, DIALIZI IN TRANSPLANTACIJI - EDTNA / ERCA
- NEVROZNANSTVENA KONFERENCA - SINAPSA
- EVROPSKI KONGRES MEDNARODNEGA ZDRUŽENJA ZA ŽILNE BOLEZNI - EUROCHAP
- BALKANSKI KONGRES RUDARSTVA

Kongresi in druge sorodne prireditve dejavnosti na trgu zunaj CD

Mednje uvrščamo kongrese strokovnih združenj, simpozije in seminarje. V letu 2011 je bilo 5 tovrstnih prireditev s 35 dogodki in 807 udeleženci v 19 dneh.

- 8. KONGRES ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE SLOVENIJE (Maribor – hotel Habakuk)
- 11. EVROPSKA KONFERENCA EMGM (EVROPSKA SKUPINA ZA SPREMLJANJE MENINGOKOKNE BOLEZNI), (Ljubljana – hotel Union)
- KONGRES EVROPSKEGA ZDRUŽENJA ZDRAVNIKOV SPECIALISTOV - UEMS (Ljubljana – hotel Union)
- KONFERENCA ECAADE - IZOBRAŽEVANJE IN RAZISKOVANJE PRI RAČUNALNIŠKO PODPRTI ARHITEKTURNI ZASNOVI V EVROPI; SPOŠTOVANJE OBČUTLJIVIH PROSTOROV (Ljubljana – Fakulteta za Arhitekturo)
- 8. MEDNARODNA KONFERENCA OTROŠKIH MUZEJEV (Ljubljana – Mestni muzej, Kino Dvor)

Kulturne prireditve drugih organizatorjev v dejavnosti CD na trgu

Mednje uvrščamo glasbeno-scenske prireditve, odrske scenske prireditve, filme, predavanja, razstave. V letu 2011 smo organizirali in tehnično izvedli 31 prireditev z 42 dogodki in 21.615 obiskovalci v 34 dneh.

Pomembnejše so bile:

- DO NAZGA
- FESTIVAL MUHARKEGA FILMA 2011
- KONCERT SLOMŠKOVE USTANOVE
- LETNI KONCERT FS EMONA – SEM TER TJA
- KONCERT MASSIMA SAVIČA
- PREMIERA FILMA - SFINGA
- KONCERT ZBOROV ŠKOFIJSKE KLASIČNE GIMNAZIJE IN ZAVODA SV. STANISLAVA
- KONCERT ORKESTRA SLOVENSKE VOJSKE
- GLEDALIŠKI KOLAŽ - Filozofske fakultete
- ZAKLJUČNA PRODUKCIJA PLESNE ŠOLE KAZINA
- KONCERT SKUPINE GREGORIAN: TEMNA STRAN KORALA
- STAND UP KOMEDIJA: TIN VODOPIVEC - 360°
- KONCERT ŠTUDENTOV MEDICINE
- KONCERT ZDRUŽENIH IZBRANIH MLADINSKIH ZBOROV SLOVENIJE V POČASTITEV SVETOVNEGA DNE ZBOROVSKO GLASBE - POTUJOČA MUZIKA
- KONCERT PRIFARSKIH MUZIKANTOV - POKLON SLOVENIJI
- KONCERT KLAPE SUBRENUM
- KONCERT LEX VAN SOMEREN Z GOSTI; KOT V NEBESIH - GLASBA TIŠINE
- VEČER MUZIKALOV S PPO VEVČE TER MUZIKALKAMA MAŠO IN TANJO
- GLEDALIŠKA PREDSTAVA - PREPEVAJ BRAT
- GLEDALIŠKA KOMEDIJA - LJUBIM TE, SPREMENI SE
- BOŽIČNI KONCERT GIMNAZIJE KRANJ

Druge slovenske prireditve dejavnosti na trgu v CD

Sem so uvrščene prireditve podjetij in družb, razstave, izobraževanje, proslave in družabne prireditve (plesi, modne revije, podelitve priznanj). V letu 2011 je bilo 58 prireditev s 93 dogodki in s 23.845 obiskovalci v 60 dneh.

Pomembnejše **proslave, podelitve nagrad, priznanj, obletnice in slavnostna obeležja**:

- PROSLAVA OB MEDNARODNEM DNEVU ŽENA
- SVEČANA PROSLAVA ROTARY KLUBA
- ŠPORTNIK LETA 2011
- PROSLAVA OB DNEVU SAMOSTOJNOSTI
- GAUDEAMUS 2011
- VALETE 2011
- SLOVENSKE VINSKE ZGODBE 2011
- VIKTORJI 2010
- 15. OBLETNICA PODJETJA - KEMOMED
- TADICIONALNI DOBRODELNI LIONS PLES
- NOVA POMLAD ŽIVLJENJA – proslava žensk z rakom dojke

Največje in najodmevnejše razstave **in sejemsko-kulturne prireditve** v letu 2011 na katerih je bilo kar 76.180 obiskovalcev v CD s 4 prireditvami in 372 dogodki v 40 dneh:

- RAZSTAVA - Čar lesa
- 11. FESTIVAL ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE
- 27. SLOVENSKI KNJIŽNI SEJEM
- RAZSTAVA WORLD PRESS PHOTO 2011

Izobraževalne prireditve dejavnosti na trgu v CD

V letu 2011 je bilo realiziranih 48 prireditev z 91.705 udeleženci in 494 dogodki v 91 dneh.

Pomembnejše med njimi:

- POGOVOR Z RENATO SALECL - IZBIRA
- EVROPSKI VEČER LOJZETA PETERLETA
- SCHROTOVI DNEVI
- SLOVENSKA GAZELA 2011
- OKROGLA MIZA NA TEMO ŽENSK IN POLITIKE V SLOVENSKI DRUŽBI
- SEMINAR JAZMP - O REGULATIVI CEN ZDRAVIL, MEDSEBOJNE ZAMENLJIVOSTI ZDRAVIL IN RAZVRŠČANJA ZDRAVIL NA SEZNAME

Druge prireditve dejavnosti na trgu v CD

Mednje uvrščamo novinarske konference, sprejeme in sestanke poslovnih partnerjev. V letu 2011 smo organizirali 30 prireditev z 9.313 obiskovalci in 35 dogodki v 10 dneh.

Pomembnejše med njimi so:

- SPREJEM SLOVENSKE KONGRESNE BORZE - CONVENTA
- PROSLAVA DAN UPORA PROTI OKUPATORJU
- MEDNARODNA NOVINARSKA KONFERENCA MERCATOR
- TISKOVNA KONFERENCA ZA BOLJŠI UNICEF
- SPREMLJANJE REZULTATOV REFERENDUMOV

- TISKOVNA KONFERENCA VLADE Z ANGELO MERKEL
- TISKOVNO SREDIŠČE PREDČASNIH VOLITEV 2011
- SPREJEM PREDSEDNIKOV ZA NOVINARJE

Opravljanje tehničnih storitev v CD in na drugih prizoriščih

Zaposleni v tehničnem sektorju CD so pomembno prispevali k dobrim rezultatom dejavnosti na trgu tudi z opravljanjem tehničnih storitev na drugih prizoriščih. V letu 2011 smo zagotovili opremo in tehnične storitve na 13 prireditvah s 1060 obiskovalci.

Tehnične službe CD opravljajo tudi storitve delovanja in vzdrževanja za prostore in opremo Telekom/Centrexa v zgradbi CD in za nekatere druge poslovne partnerje.

TABELA 27: Število projektov, dogodkov in udeležencev dejavnosti CD na trgu v letu 2011

P O V Z E T E K	št. udeležencev	št. dogodkov	trajanje dni	št. projektov
MEDNARODNE PRIREDITVE DT V CD	3.610	140	27	8
KONGRESI IN DRUGE SORODNE PRIREDITVE DT ZUNAJ CD	807	35	19	5
KULTURNE - KOMERCIALNE PRIREDITVE DT V CD	25.615	42	34	31
OSTALE SLOVENSKE PRIREDITVE DT V CD	23845	93	60	58
IZOBRAŽEVALNE PRIREDITVE DT V CD	91.705	494	91	48
DRUGE PRIREDITVE DEJAVNOSTI NA TRGU	9.313	35	10	30
SKUPAJ DEJAVNOST CD NA TRGU	154.895	839	258	180
ODDAJA TEHNIČNE OPREME IN STORITEV	1.060	14	16	13

V sklopu kongresno-komercialnega programa smo v letu 2011 organizirali 180 projektov z 839 dogodki na katerih je bilo 154.895 obiskovalcev ali udeležencev. Na 13 projektih izven CD s 1060 udeleženci smo zagotavljali tehnično opremo in storitve.

Kako pomembne so za naročnike profesionalno in strokovno izvedene prireditve pričajo tudi pohvale, ki so nam jih med letom izrekli naročniki. Naj jih nekaj navedemo:

20. kongres Eurochap

Iskreno se zahvaljujem Cankarjevemu domu in njegovim sodelavcem za vso podporo pri organizaciji 20. Eurochap kongresa.

Delo ste opravili požrtvovalno in odlično. Skupaj smo dokazali, da lahko kljub skromni materialni podpori organiziramo kakovostno srečanje.

Številne zahvale, ki jih prejemo od udeležencev kongresa potrjujejo, da je bil sestanek izveden na visoki kakovostni ravni. Poleg strokovnega nivoja so bili udeleženci zadovoljni in pozitivno presenečeni nad organizacijo kongresa. Zlasti jim je ostala v spominu slavnostna večerja, ki smo jo organizirali na ljubljanskem gradu.

Brez Vaše pomoči bi bilo tak dogodek težko izpeljati, vsekakor pa ne bi bil na tako visoki ravni.

V želji po nadaljnjem sodelovanju,

Pavel Poredoš

Zotkini talenti

Zahvaljujemo se vam za pomoč in trud, vložen v organizacijo in izvedbo slovesne razglasitve rezultatov tekmovanj iz znanja in srečanja mladih raziskovalcev, ki jih organizira Zveza za tehnično kulturo Slovenije. Prireditve, ki smo jo poimenovali Zotkini talenti, smo pripravili v čast najboljšim

mladim talentom, ki so se v šolskem letu 2010/2011 izkazali s svojim znanjem, sposobnostmi, inovativnostjo in ustvarjalnostjo.

Brez vaše pomoči in strokovnega dela prirediteljev za mlade talente, njihove učitelje in starše zagotovo ne bi bila tako uspešna, kot je bila.

dr. Mitja Slavinec, predsednik in Mirko Vaupotič, glavni tajnik

Koncert Zavoda sv. Stanislava

Dovolite, da se vam zahvalim za prijazno sodelovanje pri izpeljavi našega, letos že 16. letnega koncerta zborov in orkestra Zavoda sv. Stanislava, ki je že tretjič potekal v Gallusovi dvorani in tako omogočil obisk staršem in sorodnikom naših pevcev ter številnim prijateljem Zavoda sv. Stanislava ter uglednim gostom iz kulturnega in političnega življenja. Naši mladi pevci in instrumentalisti so s svojim bogatim programom in ubranim petjem nedvomno uspeli navdušiti občinstvo.

Še posebej želim omeniti kvalitetno in korektno sodelovanje z vašo ekipo, ki je omogočila, da so tudi vse priprave potekale brezhibno.

V zadovoljstvo mi je, da smo uspeli pridobiti tudi že termin za prihodnje leto.

Želim vam vse dobro in Vas lepo pozdravljam,

dr. Roman Globokar

Podelitev nagrad Športnik leta

Zahvaljujem se za odlično opravljeno delo in, da smo imeli vrhunsko prireditev Športnik leta 2011, saj so čestitke deževale in še prihajajo s komaj kakšno pripombo, ki pa je prav tako pospremljena s pohvalami. Vaše delo v ozadju je mnogokrat spregledano in verjetno tudi premalo cenjeno. Sam vem, da temu ni tako. Še enkrat hvala in nasvidenje v naslednji 'vojni'.

Jože Zidar, predsednik Društva športnih novinarjev Slovenije (DŠNS)

Novinarsko središče ob parlamentarnih volitvah Urad vlade RS za komuniciranje

Za nami je uspešno izpeljana organizacija medijskega središča ob predčasnih volitvah v državni zbor 2011.

Zahvaljujem se vam za profesionalno sodelovanje pri našem projektu, ki je nedvomno v veliki meri pripomoglo, da je bil le-ta uspešno izpeljan.

Prosim, prenesite našo zahvalo vsem, ki so sodelovali pri projektu.

V upanju, da bomo še kdaj imeli priložnost sodelovati, vas lepo pozdravljam in vam želim veliko uspehov tudi v prihodnje.

Darijan Košir, direktor

Koncert Potujoča muzika

Za nami je nadvse zahteven projekt Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti - skupni koncert Mladinskih zborov Slovenije Potujoča muzika.

Kot strokovni vodja projekta bi se rad iskreno zahvalil za odlično izpeljavo koncerta inspicientki gospe Jelki ter vsem odrskim, lučnim in tonskim mojstrom.

V veselje mi je bilo sodelovati z vami.

Želim vam lep prazničen december in lepo pozdravljam,

Damijan Močnik

27. slovenski knjižni sejem

Česar na odprtju nihče od uradnih govorcev ni omenil niti se zahvalil Cankarjevemu domu, vsaj kot prijaznemu gostitelju in soorganizatorju SKS, dovolite, da vam jaz, ki sicer nisem v nobeni formalni vlogi v zvezi s sejmom, napišem, da je prestopiti prag vaše hiše vedno tako prijetno, varno, toplo, in sploh podobno, kot ko prestopiš prag domačega doma! Kdor hoče, lahko (za)čuti iskreno angažiranost vaših sodelavcev in vas samih pri dogodku, kot je bil včerajšnji.

Uspešno delo do konca sejma želim.

Zdravko Kafol, Mladinska knjiga Trgovina

Koncert Radia Ognjišče 2011

Iskrena hvala vsej ekipi za odlično izpeljan še en Gala koncert. Lepo je sodelovati z vami, hvala za vso organizacijo glede deljenja materiala, za posredovanje pri vstopnicah, za vse razumevanje! Hvala za odličnost pri sceni, luči, ozvočenju, hostesni službi ... Bili ste, smo, odlični, odmevi so enkratni.

Upamo in si želimo, da tudi vi mislite enako, in s tem upanjem čakamo na 18. 11. 2012, ko nas čaka nov koncert,

Lidija Zupani

Dobrodelni koncert Pustimo jim sanje

Hvala vsem za odlično izpeljan koncert Pustimo jim sanje, ki je bil 24. oktobra 2011 v Gallusovi dvorani. V veselje mi je bilo delati z vami!

Nataša Bolčina Žgavec, urednica oddaj, Razvedrilni program TVS

Recital harfe Valentine Hrobat

Naj zazveni hvala enako iskreno kot je bil iskren kontakt z Vami glede vsega, kar se je dotikalo koncerta harfe v Cankarjevem domu.

Tak medosebni odnos je kakor odnos med notami v glasbi; Mozart je rekel, da niso pomembne višine in imena not, temveč pomembni so intervali-odnosi med notami, ker se iz njih rojeva glasba.

Če bo v prihodnosti prišlo še do koncerta harfe in tolkal bo poudarek tudi na odnosih med notnimi vrednostnimi, ki ritmizirajo čas, prostor in energijo.

Veselim se naslednjega srečanja z Vami,

Valentina Hrobat

Festival muharskega filma RISE

Spoštovani,

v svojem in Tonijevem imenu ter v imenu Gin Clear Media Ltd., se vam ponovno zahvaljujem za pomoč pri organizaciji festivala. Upam, da se naslednje leto ponovno vidimo.

Hvala in lep pozdrav,

Luka Hojnik

Usklajevanje kulturno-umetniškega programa, ki ga sofinancira Ministrstvo za kulturo in kongresno-komercialnega programa oz. dejavnosti na trgu, ki mora storitve v celoti zaračunati neposrednim uporabnikom ali partnerjem, so vodstvo CD in odgovorni sodelavci na obeh straneh vse leto opravljali produktivno in z velikim posluhom za doseganje optimalnih programskih rešitev in rezultatov poslovanja v letu 2011 v Cankarjevem domu.

URESNIČENE PRIREDITVE JAVNE SLUŽBE PO DEJAVNOSTIH V LETU 2011

Datum	dvorana	Naziv projekta oz. prireditve	Št. prir.	Št. obisk.
		Abonmaji orkestra Slovenske filharmonije	36	35.312
		Abonmaji orkestra simfonikov RTV Slovenija	9	8.519
16.2.11	GD	ZLATI ABONMA: ANDREAS SCHOLL & ACCADEMIA BIZANTINA (Koncerni mojster: Stefano Montanari, Solist: Andreas Scholl, alt)	1	1.323
15.3.11	GD	ZLATI ABONMA: NACIONALNI FILHARMONIČNI ORKESTER RUSIJE (Dirigent: Jurij Bašmet, Solistka: Tatjana Vasiljeva, violončelo)	1	1.400
23.5.11	GD	ZLATI: BEETHOVNOV ORKESTER IZ BONNA (Dirigent: Stefan Blunier)	1	1.257
18.10.11	GD	ZLATI ABONMA: DUNAJSKI SIMFONIKI (Dirigent: Hans Graf)	1	1.338
12.11.11	GD	ZLATI ABONMA: COLLEGIUM VOCALE GENT - ACCADEMIA CHIGIANA SIENA, ORCHESTRE DES CHAMPS-ÉLYSÉES (Dirigent: Philippe Herreweghe)	1	1.280
11.12.11	GD	ZLATI ABONMA: FRANCOSKI NACIONALNI ORKESTER (Dirigent: Daniele Gatti)	1	1.237
		Zlati abonma	6	7.835
1.1.11	GD	NOVOLETNI KONCERT SF (Dirigent: Emmanuel Villaume)	1	1.441
19.4.11	GD	KONCERT SIMFONIČNEGA ORKESTRA AKADEMIJE ZA GLASBO + PODELITEV ŠTIPENDIJE YAMAHA ŠTUDENTU AKADEMIJE (Dirigent: Marko Letonja, Solistki: Katja Konvalinka, sopran; Katja Meljnikov, violončelo)	1	1.331
18.12.11	GD	BOŽIČNI KONCERT RTV (Alenka Godec)	1	1.175
12.2.11	GD	KONCERT ORKESTRA RTV (Joseph Haydn, LETNI ČASI, Komorni zbor AVE, Dirigent: Marko Munih; Koncert v počastitev 75. rojstnega dne Marka Munih)	1	663
		Drugi simfonični koncerti	4	4.610
		Simfonični koncerti za GML in GMS	20	21.188
		SIMFONIČNA GLASBA	75	77.464
5.12.11	GD	FAIRY QUEEN, (VILINSKA KRALJICA), H. PURCEL (New London Consort; opera)	1	495
		GLASBENO SCENSKA DELA	1	495
21.5.11	SF	APZ TONE TOMŠIČ UNIVERZE V LJUBLJANI	1	379
		VOKALNA GLASBA	1	379
13.1.11	SF	SREBRNI ABONMA: FABIO BIONDI, VIOLINA	1	337
2.2.11	SF	SREBRNI ABONMA: ANNETTE DASCH, SOPRAN, ULRICH NAUDÉ, KLAVIR	1	374
23.3.11	GD	SREBRNI ABONMA: PAVEL KOHOUT, ORGLE	1	459
6.4.11	SF	SREBRNI ABONMA: QUARTETTO DI CREMONA	1	286
10.5.11	SF	SREBRNI ABONMA: FABIO ZANON, KITARA (Zvoki šestih strun; Obraz Brazilije)	1	389
5.10.11	GD	SREBRNI ABONMA: INGOLF WUNDER, KLAVIR	1	1.098
8.11.11	SF	SREBRNI ABONMA: KVARTET EMERSON	1	423
		Srebrni abonma	7	3.366
24.1.11	KCD	MLADI MLADIM (Trobilni kvintet AG - Nagrajenci TEMSIG)	1	73
9.3.11	KCD	MLADI MLADIM (Jernej Oberžan, kontrabasovski helikon; Maria Lebed, klavir; Springtime Quartet)	1	71
18.5.11	KCD	MLADI MLADIM (Branimir Vulić, kontrabas, Janez Uršej, saksofon)	1	71
26.10.11	KCD	MLADI MLADIM (Nikolina Furič, harmonika; Kvartet saksofonov Quartessel)	1	97
22.11.11	SF	MLADI MLADIM (Jure Močilnik, trobenta; Katja Meljnikov, violončelo)	1	61
6.12.11	SF	MLADI MLADIM (Nina Dominko, sopran; Darko Vidic, bariton)	1	95
		Mladi mladim	6	468
9.2.11	SF	ZVOKI ŠESTIH STRUN (Laura Young, kitara)	1	184
22.3.11	SF	ZVOKI ŠESTIH STRUN (Mak Grgić, kitara)	1	257
		Zvoki šestih strun	2	441
26.1.11	KCD	LUKA JUHART (harmonika)	1	98
30.11.11	KCD	ALTERA PARS (DRUGA STRAN) (Etbini Štefančič, avtorski večer)	1	86
6.6.11	GD	KONCERT ŠTUDENTOV ORGELSKEGA RAZREDA AKADEMIJE ZA GLASBO V LJUBLJANI	1	124
23.11.11	GD	IVAN SKRT, KLAVIR	1	519
		KOMORNA GLASBA	19	5.102
		Rusalka, Antonin Dvorak; opera; SNG OB Lj	8	9.816
		SAMOROG, GORGONA, MANTIKORA ALI TRI NEDELJE NEKEGA POETA, Gian Carlo Menotti; SNG OB Lj	2	850
		ZAČASNO GOSTOVANJE SNG OB Ljubljana v CD	10	10.666

Datum	dvorana	Naziv projekta oz. prireditve	Št. prir.	Št. obisk.
3.5.11	LD	PREDIHANO 2011 - EXPERIMENTALSTUDIO SWR, FREIBURG (Dirigent: Detlef Heusinger)	1	73
5.5.11	LD	PREDIHANO 2011 - EXPERIMENTALSTUDIO, NEOFONIA (dirigent: Steven Loy)	1	82
31.5.11	SF	PREDIHANO 2011: KVARTET DIOTIMA	1	60
24.5.11	LD	PREDIHANO 2011 - NEOFONIA (dirigent: Steven Loy)	1	61
13.5.11	LD	PREDIHANO 2011 (Federica Lotti, flavta; Alvise Vidolin, živa elektronika)	1	37
		Predihano 2011	5	313
3.10.11	KD	EARZOOM V CD (Eduardo Miranda, elektronika; Igor Vičentić, klavir)	1	56
		EARZOOM V CD	1	56
		DRUGO	6	369
		SKUPAJ KLASIČNA GLASBA	112	94.475
4.1.11	LD	VINICIUS CANTUARIA & BILL FRISSELL (Obraz Brazilije)	1	294
8.4.11	GD	GILBERTO GIL ("The String Concert"; Obraz Brazilije)	1	1.555
3.5.11	KCD	CANKARJEV TOREK: ADRIANA CALCANHOTTO (Obraz Brazilije)	1	216
9.5.11	LD	BARBATUQUES KONCERT + DELAVNICA (Obraz Brazilije)	1	163
8.4.11	VSD	DJ TUDO AKA ALFREDO BELLO ()	1	20
7.7.11	LD	CARLINHOS BROWN (Obraz Brazilije)	1	239
14.5.11	KCD	DAMIR IMAMOVIČ, MOR KARBASI (Druga godba)	1	194
15.2.11	LD	IZ PREKMURJA Z MADŽARSKO BESEDO V SLOVENSKO PRESTOLNICO	1	110
18.3.11	KCD	CHANGO SPASIUK IN MARCEL DELLAMEO, Pravlјice danes (Argentina))	1	120
		GLASBE SVETA	9	2.911
11.1.11	KCD	CANKARJEV TOREK: JANI KOVAČIČ + BIG BAND RTV, DIR. LUNDER	1	218
18.1.11	KCD	CANKARJEV TOREK: CHARLES GAYLE TRIO	1	115
25.1.11	KCD	CANKARJEV TOREK: ANDREYA TRIANA	1	230
1.2.11	KCD	CANKARJEV TOREK: CROSSFRONTS	1	82
8.2.11	KCD	CANKARJEV TOREK: KVINTON	1	104
15.2.11	KCD	CANKARJEV TOREK: JASON STEIN LOCKSMITH ISIDORE (Ray Anderson/Marty Ehrlich Quartet)	1	51
22.2.11	LD	CANKARJEV TOREK: 11 SONGS (Feat. Luc Mishalle/Trevor Watts/Adama Dramé + Foliba & Marockin' Brass)	1	143
1.3.11	KCD	CANKARJEV TOREK: BOUBACAR TRAORE	1	230
8.3.11	KCD	CANKARJEV TOREK: AMIRA & BOJAN Z	1	230
15.3.11	KCD	CANKARJEV TOREK: RAY ANDERSON & MARTY EHRLICH QUARTET	1	96
22.3.11	KCD	CANKARJEV TOREK: ANTE UPEDANTEN BANDA (14. festival Pravlјice danes)	1	200
29.3.11	KCD	CANKARJEV TOREK: CHARLIE HUNTER TRIO	1	93
5.4.11	KCD	CANKARJEV TOREK: MARY HALVORSON TRIO, CHICAGO UNDERGROUND DUO, SAO PAULO UNDERGROUND	1	89
12.4.11	KCD	CANKARJEV TOREK: VIJAY IYER - PRASANNA - NITIN MITTA, TIRTHA	1	133
19.4.11	KCD	CANKARJEV TOREK: URŠULA RAMOŠ IN FANTJE IZ JAZBECOVE GRAPE	1	83
4.10.11	KCD	CANKARJEV TOREK: BOSSA DE NOVO (SLOVENIJA)	1	241
11.10.11	KCD	CANKARJEV TOREK + MESTO ŽENSK: IVA BITTOVA DUO	1	187
18.10.11	KCD	CANKARJEV TOREK: L/O/N/G	1	76
25.10.11	KCD	CANKARJEV TOREK: ELLIOTT SHARP'S ELECTRIC WILLIE: A TRIBUTE TO WILLIE DIXON	1	130
8.11.11	KCD	CANKARJEV TOREK: THEO BLECKMANN'S HELLO TO EARTH »THE MUSIC OF KATE BUSH«	1	52
15.11.11	KCD	CANKARJEV TOREK: HENRY THREADGILL - ZOOID	1	96
22.11.11	KCD	CANKARJEV TOREK: AB BAARS TRIO - NEW YORK GUESTS »INVISIBLE BLOW«	1	67
29.11.11	KCD	CANKARJEV TOREK: DANS LES ARBRES	1	53
6.12.11	KCD	CANKARJEV TOREK: KATALENA	1	195
		Cankarjevi torki	24	3.194
17.6.11	LD	BIG BAND RTV SLO & PATTI AUSTIN (Dirigent: Michael Abene, Solistka: Patti Austin)	1	392
27.10.11	LD	BIG BAND IN SIMFONIČNI ORKESTER RTV SLOVENIJA (Avtorski večer Lojzeta Krajnčana; Dirigent: Lojze Krajnčan)	1	138
15.12.11	LD	BIG BAND RTV SLO (dir: Michael Abene; solista: Judy Silvano, Joe Lovano, saksofon)	1	353

Datum	dvorana	Naziv projekta oz. prireditve	Št. prir.	Št. obisk.
5.5.11	KCD	JAZZ PASSENGERS (»RE-UNITED«; US Embassy)	1	141
29.6.11	LD	52. JAZZ FESTIVAL LJUBLJANA (Zlatko Kaučič Polja T. S. feat. Zlatko Kaučič Kombo & Godalni orkester RTV Slovenija in posebna gosta Bruno Cesselli in Herb Robertson)	1	130
29.6.11	KCD	52. JAZZ FESTIVAL LJUBLJANA (Farmers By Nature feat Gerald Cleaver, William Parker & Craig Taborn)	1	75
29.6.11	Gromka	52. JAZZ FESTIVAL LJUBLJANA (Free 4 Arts)	1	56
30.6.11	ŠD	52. JAZZ FESTIVAL LJUBLJANA (William Parker, solo)	1	130
30.6.11	Stara Lj	52. JAZZ FESTIVAL LJUBLJANA (Angles, ulični nastop)	1	100
30.6.11	Kino Šiška	52. JAZZ FESTIVAL LJUBLJANA (Jukič Operation Charle)	1	250
30.6.11	Kino Šiška	52. JAZZ FESTIVAL LJUBLJANA (Hidden Orchestra)	1	185
1.7.11	KCD	52. JAZZ FESTIVAL LJUBLJANA (10 let založbe Clean Feed: Bernardo Sasseti Trio)	1	100
1.7.11	LD	52. JAZZ FESTIVAL LJUBLJANA (Chris Lightcap's Bigmouth)	1	211
1.7.11	LD	52. JAZZ FESTIVAL LJUBLJANA (Angles Octet – svetovna premiera in snemanje v živo za Ljubljana Jazz Festival series pri založbi Clean Feed)	1	200
1.7.11	KCD	52. JAZZ FESTIVAL LJUBLJANA (Tony Malaby's Tamarindo feat . William Parker & Nasheet Waits)	1	80
2.7.11	KCD	52. JAZZ FESTIVAL LJUBLJANA (Igor Lumpert Trio feat. Christopher Tordini & Nasheet Waits; snemanje v živo za Ljubljana Jazz Series pri založbi Clean Feed)	1	60
2.7.11	KCD	52. JAZZ FESTIVAL LJUBLJANA (Eric Revis 11:11 feat. Jason Moran, Ken Vandermark & Nasheet Waits)	1	160
2.7.11	Križanke	52. JAZZ FESTIVAL LJUBLJANA (Charless Lloyd Quartet Mirror feat Jason Moran, Reuben Rogers & Eric Harland; Mia Žnidarič; (Maria Joao)	1	494
		52. Jazz festival	14	2.231
		JAZZ	42	6.449
15.2.11	GD	KONCERT JOSIPE LISAC (Koncert ljubezni)	1	1.351
28.2.11	GD	GAL GJURIN (Koncert za dušo in telo)	1	1.091
31.5.11	GD	LA VIE EN ROSE 2011 (Vita Mavrič in Boris Kobal)	1	1.069
1.10.11	GD	PERPETUUM JAZZILE & VOCAL SIX (Vokal Extravaganza 2011)	1	1.509
2.10.11	GD	PERPETUUM JAZZILE & VOCAL SIX (Vokal Extravaganza 2011)	1	1.516
3.10.11	GD	PERPETUUM JAZZILE & VOCAL SIX (Vokal Extravaganza 2011)	1	1.525
22.10.11	GD	TERRAFOLK IN SIMBOLIČNI ORKESTER (Dirigent: Izidor Leitingner)	1	1.281
12.12.11	GD	TISTA ČRNA KITARA (Vlado Kreslin)	1	1.459
13.12.11	GD	TISTA ČRNA KITARA (Vlado Kreslin)	1	1.472
14.12.11	GD	TISTA ČRNA KITARA (Vlado Kreslin)	1	1.498
22.11.11	GD	ERNEST RANGLIN	1	346
5.11.11	GD	ESTRELLA MORENTE	1	934
13.12.11	KCD	LISZT IN JAZ	1	152
5.12.11	LD	HIŠA	1	320
		MEJNE GLASBENE ZVRSTI	14	15.523
		SKUPAJ DRUGA GLASBA	65	24.883
	DDP	Nekega dne in neke noči, Barbara Kapelj Osredkar	4	237
	KD	KAKO DALEČ LAHKO GOVORIMO? MARTINA RUHSAM, VLADO G. REPNIK (Ex-Ponto)	2	124
	LD	Improvizija 2011, Maja Dekleva Lapajne, KUD F. Prešeren	1	480
	ŠD	Cvetje v jeseni, Marko Čeh, Društvo SND	5	355
	KD	Telefon, G. Menotti; Težave na Tahitiju, L. Bernstein	5	312
	DDP	Astrov vstopi v tovarno, Marko Čeh	5	137
	KCD	Zgodovina neke ljubezni, Polona Vetrih, Sonja Pahor	2	120
		KOPRODUKCIJE	24	1.765
8.1.11	KCD	CAFE TEATER: Adi Smolar: o sem bil mlad, sem bil trapast. Zdaj, ko sem star, sem še bolj (koncert)	1	176
		CAFE TEATER: (Slovenija ima avdicijo, Režija: Gojmir Lešnjak - Gojc; komedija za novo generacijo igralskih zvezd)	8	1.081
20.5.11	KCD	CAFE TEATER (MARLENE DIETRICH, Ana Tonković Dolenčič, Vlatko Broz, Ivan Leo Lemo, Režija: Ivan Leo Lemo)	1	69
27.5.11	KCD	CAFE TEATER: (Same babe: Terezijanske)	1	127
26.11.11	KCD	CAFE TEATER: ŽALOSTNA PESEM (Saša Tabaković in Sevdalinke)	1	127

Datum	dvorana	Naziv projekta oz. prireditve	Št. prir.	Št. obisk.
11.12.11	KCD	CAFE TEATER: NE STAVI NA ANGLEŽE, VLADIMIR ĐURĐEVIĆ (Režiser Gašper Tič)	1	128
	KCD	CAFE TEATER: SPRAVA, TONE PARTLJIČ (Režiser: Boris Kobal, igrata: Janez Hočevnar Rifle in Sandi Pavlin)	6	1.111
		Cafe Teater	19	2.819
9.10.11	KCD	GRAMOFON, VEČER BRECHTOVIH SONGOV IN POEZIJE (Bertolt Brecht, Roger Fernay), AGRFT	1	123
15.1.11	LD	HLAPCI (PG Kranj & APT Novo Mesto; Ta hud abonma)	1	153
10.2.11	KCD	PASSION DE PRESSHEREN (Andrej Rozman Roza)	1	143
12.2.11	KCD	KABARETÉ SIMPLOZIJI (Stand up variete, Andrej Rozman Roza)	1	124
17.11.11	KCD	OBLECI ME V POLJUB, SAŠA PAVČEK	1	74
24.11.11	KCD	OBLECI ME V POLJUB, SAŠA PAVČEK	1	76
6.11.11	LD	KDO JE NASLEDNJI? JANEZ JANŠA	1	128
		Gostovanja iz Slovenije	7	821
		SLOVENSKA GOSTOVANJA	26	3.640
10.2.11	LD	JOHN GABRIEL BORKMANN, HENRIK IBSEN (Schaubühne am Lehniner Platz, Berlin, Režija: Thomas Ostermeier)	1	192
11.2.11	LD	JOHN GABRIEL BORKMANN, HENRIK IBSEN (Schaubühne am Lehniner Platz, Berlin, Režija: Thomas Ostermeier)	1	235
19.4.11	P1	EXODOS: LINDA MOLENAAR: HARP (HARFA)	1	500
19.4.11	LD	PROMETEJ, POKRAJINA 2 (Jan Fabre; Exodos)	1	464
20.4.11	LD	PROMETEJ, POKRAJINA 2 (Jan Fabre; Exodos)	1	294
20.4.11	LN	MALONOČNI POGOVORI	1	75
22.4.11	KD	ON (Luigi de Angelis, Fanny & Alexander (Exodos))	1	64
23.4.11	LD	VZNEMLJIVOST VSEGA TEGA (Tim Etchells; Forced Entertainment; Exodos)	1	166
	LD	NOSI JIH KOT KRONO, CIRKUS CIRKOR (Tilde Björfors)	5	2.948
16.9.11	LD	LEKSIKON YU-MITOLOGIJE, REŽIJA: OLIVER FRLJIČ (Ex ponto)	1	431
18.9.11	GD	PESEM O MATERI IN DOMOVINI (Ex ponto)	1	113
		GOSTOVANJA IZ TUJINE	15	5.482
		SKUPAJ GLEDALIŠKA DEJAVNOST	65	10.887
		22. LIFFE	290	49.541
		5. MEDNARODNI FESTIVAL GORNIŠKEGA FILMA	87	7.481
		FILMSKI FESTIVALI	378	57.076
	KD	STRIC BOONMEE SE SPOMINJA, režija: Apichatpong Weerasethakul	19	419
	KD	BOŽIČNA ZGODBA (Režija: Arnaud Desplechin)	1	170
	KD	TECHNOTISE: EDIT IN JAZ (rež: Aleksa Gajić)	10	138
		DISTRIBUCIJA CD	30	727
	KD	Klasični brazilski film; temperamentno in provokativno	8	492
17.5.11	KD	MAX FRISCH: LITERATURA IN FILM (Homo Faber, Režija: Völker Schlöndorff)	1	111
	KD	Max Frisch: Literatura in fim	4	261
		FILMSKI CIKLUSI	12	753
12.12.11	KD	ODKRIVANJE SKRITEGA SPOMINA ANGELE VODE, Maja Weiss	1	96
5.5.11	KD	LAUTREC NA FILMU: FRANCOSKI KANKAN, Jean Renoir	1	25
	KD	ROPAR (rež: Benjamin Heisenberg)	17	305
	KD	ŽENSKE IZ 6. NADSTROPJA (rež: Philippe Le Guay)	6	523
		IZREDNE PROJEKCIJE	25	949
		SKUPAJ FILMSKI PROGRAM	445	59.505
17.12.11	LD	BOŽIČNI KONCERT GLASBENEGA CENTRA EDGARJA WILLEMSA ()	1	601
		Kraljestvo pravljic	1	601
	ŠD, gost.	Martin in Gregor, Matjaž Latin	20	3.734
		14. Festival Pravljičice danes 2011	9	1.282
	ŠD	Do konca sveta, Matjaž Latin	15	2.108
	DDP	S harmiko od Bacha do Tanga, Marko Hatlak	7	446
	KD	Opera ni (z)operna	5	573
	M	Otroške delavnice ob razstavah	17	299
	CD	Kulturni bazar	57	4.905
	KD	Filmska abonmaja	14	1.199
29.1.11	ŠD	PRAVLJIČNO REŠETANJE (ZA 2 GROŠA FANTAZIJE RADIA ŠTUDENT V ŽIVO; Moj prvi abonma)	1	71

Datum	dvorana	Naziv projekta oz. prireditve	Št. prir.	Št. obisk.
29.1.11	ŠD	PRAVLJIČNO REŠETANJE (ZA 2 GROŠA FANTAZIJE RADIA ŠTUDENT V ŽIVO; Moj prvi abonma)	1	584
12.2.11	KD	KAKO JE OSKAR POSTAL DETEKTIV (rež: Andrej Rozman Roza, Moj prvi abonma)	1	168
12.2.11	KD	KAKO JE OSKAR POSTAL DETEKTIV (rež: Andrej Rozman Roza, Moj prvi abonma)	1	108
19.3.11	KD	MEDVEDEK ZLEZE VASE (Mini teater; rež: Jaka Ivanc; Moj prvi abonma)	1	170
19.3.11	KD	MEDVEDEK ZLEZE VASE (Mini teater; rež: Jaka Ivanc; Moj prvi abonma)	1	116
2.4.11	KD	BASTIEN IN BASTIENA (rež: Katja Konvalika in Matej Rotovnik; Moj prvi abonma)	1	170
2.4.11	KD	BASTIEN IN BASTIENA (rež: Katja Konvalika in Matej Rotovnik; Moj prvi abonma)	1	157
10.12.11	LD	DINOZAVRI V CIRKUSU; GLEDALIŠČE LABIRINT, DRUŠTVO LUTKOVNIH USTVARJALCEV (Moj prvi abonma)	1	575
24.12.11	LD	CESARJEVA NOVA OBLAČILA; SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE (Moj prvi abonma)	1	346
		Moj prvi abonma	10	2.465
12.3.11	ŠD	MONTHY PYTON; NIKA VIPOTNIK (Ta hud abonma)	1	129
22.4.11	ŠD	NEKROPOLA (Boris Pahor, Društvo Celinka, KUD Pod topoli in MGL /Ta hud abonma)	1	107
7.5.11	KD	V ŠALO ZAVITE RESNICE (AVTOR ANDRES VALDES) (Ta hud abonma)	1	98
13.12.11	LD	TAM DALEČ STRAN – UVOD V EGO-LOGIJO; BETONTANC (Ta hud abonma + D'best abonma)	1	226
		Ta hud abonma	4	560
	LD	Big Band RTV Slo za GML	5	2.678
	LD	Policijski orkester za GML, dirigent: Tomaž Kmetič	5	2.784
	ŠD	Igralec	14	2.566
23.11.11	ŠD	TRI SNEGULJČICE (27. slovenski knjižni sejem)	1	164
	KD, gost.	Dogaja!, Andreja Rauch, Tomaž Lapajne	6	1.287
	ŠD	Katalena za vas... in mesto	3	442
	LD	Terrafolk - (p)osvojimo pesem drugega naroda	3	1.095
		Janko in Metka	4	943
11.2.11	GD	GLASBENA TORTA	1	1.020
	KD	Bastien in Bastiena	25	4.978
29.1.11	KD	DOGAJA!, Andreja Rauch, Tomaž Lapajne (D best abonma)	1	134
5.3.11	ŠD	CIRKUS BUTALE, KINETIKOM (D Best abonma)	1	160
16.4.11	LD	GROZNI GAŠPER; GLEDALIŠČE KOPER, REŽ: JAŠA JAMNIK (D best abonma)	1	300
		D best abonma	3	594
		KULturna VZGOJA	229	36.723
	LD	Livingstonov poslednji poljub (rež: Nana Miličinski)	2	799
	LD	ŠOU TIME; 2. Gimnazija Maribor	2	1.134
4.4.11	LD	LETNI NASTOP UČENCEV PLESNIH PRIPRAVNIC IN ODDELKA ZA SODOBNI PLES (EPPUR SI MUOVE...IN VENDAR SE VRTI!)	1	593
5.4.11	LD	LETNI NASTOP UČENCEV PLESNIH PRIPRAVNIC IN ODDELKA ZA SODOBNI PLES (EPPUR SI MUOVE...IN VENDAR SE VRTI!)	1	502
14.4.11	LD	PRODUKCIJA SREDNJE BALETNE ŠOLE (klasični balet)	1	571
15.4.11	LD	PRODUKCIJA SREDNJE BALETNE ŠOLE (klasični balet)	1	576
18.5.11	GD	ZLATA BRALNA ZNAČKA (Program: odlomek iz predstave Pink, moderator Miha Brajnik)	1	1.300
		Transgeneracije 2011	12	1.516
		USTVARJALNOST MLADIH	21	6.991
	M	Refleksije sodobnih scenskih umetnosti	16	373
9.3.11	E1+2	ELITE VČASIH IN DANES (VONJ PO MOČI – vzvodi, omrežja, nadzor, lojalnost: Anton Kramberger, Ali Žerdin, Borut Jamnik)	1	50
4.4.11	E1	ELITE VČASIH IN DANES (VONJ PO HAZARDU – obljube, posli, spletke, korupcija, Anton Kramberger, Goran Klemenčič, Matjaž Gantar)	1	120
30.5.11	M3+4	ELITE VČASIH IN DANES (VONJ PO UGOVORU, Anton Kramberger, Marko Marinčič, Taja Kramberger)	1	100
13.6.11	E1+2	ELITE NEKOČ IN DANES (VONJ PO ZEMLJI – hrana, prostor, politike, lakomnost, Emil Erjavec, Marija Markeš)	1	85
		Elite nekoč in danes	4	355

Datum	dvorana	Naziv projekta oz. prireditve	Št. prir.	Št. obisk.
11.1.11	M1	RELIGIJA IN PROSTOR (Prostori religioznosti: Religijske organizacije v slovenskem prostoru – oris slovenske religijske pluralnosti (predava dr. Gregor Lesjak))	1	45
15.2.11	M1	RELIGIJA IN PROSTOR (Religije in okoljska senzibilnost – na poti do »velike biotske skupnosti«; Tomaž Grušovnik)	1	30
10.3.11	M3+4	RELIGIJA IN PROSTOR (Vpliv religije na »obsmrtna izkustva«; primerjava zenbudizma in krščanstva; Marko Uršič)	1	80
12.4.11	M1	RELIGIJA IN PROSTOR (Religija in identiteta: koncept svetega prostora pri Majih (Religija-simbol-identiteta); doc. dr. Mojca Terčelj)	1	40
10.5.11	M1	RELIGIJA IN PROSTOR (Katoliška cerkev med institucionalno ožino in postmodernim individualizmom, Janez Juhant)	1	40
		Religija in prostor	5	235
21.3.11	M1	MUZEOFORUM (Omizje o mobilnosti zbirk v Evropskem prostoru)	1	35
26.9.11	M1	MUZEOFORUM (Inkluzivni muzej)	1	35
21.11.11	M3+4	MUZEOFORUM (Upravljanje v muzejih in galerijah)	1	45
		Muzeoforum	3	115
13.1.11	M3+4	VZGOJA ZA KULTURO NENASILJA (Kaj je trgovina z ljudmi? Ali lahko postanem njena žrtev, Katja Popović)	1	30
17.2.11	M3+4	VZGOJA ZA KULTURO NENASILJA (Pomoč otroku, ki preživlja nasilje, Dalida Horvat in Nataša Vanček)	1	22
17.3.11	M1	VZGOJA ZA KULTURO NENASILJA (Zaupni pogovor s starejšo osebo, ki preživlja nasilje, in informiranje o oblikah pomoči; Darinka Rozman)	1	20
		Vzgoja za kulturo nenasilja	3	72
	ŠD	Delavnice Marka Pogačnika	2	329
		Fabula 2011	14	1.785
24.3.11	KCD	ZNOVA ALMA KARLIN (Polona Vetrih; literarni performans)	1	142
9.2.11	LN	LITERARNI VEČER DSP OB KULTURNEM PRAZNIKU (branje del in nastop kitarista Mateja Kranjca)	1	42
13.12.11	ŠD	VEČER NOVIH PREVODOV (S PODELITVIJO LAVRINOVE DIPLOME) DSKP	1	66
21.3.11	ŠD	GOVORJENO TELO (Valere Novarina; literarno-pogovorni večer)	1	80
19.5.11	KCD	POMLAD (Literarni večer z Nežo Maurer, Vanjo Strle in Ladom Jakšo)	1	39
9.9.11	KCD	TURŠKA KNJIŽEVNOST NA VILENICI	1	70
21.9.11	KCD	LITERATURA IN GLASBA: O UŠESU (Čučnik/Pepelnik/Grom)	1	67
10.10.11	KCD	LITERARNI DIALOGI: SLOVENIJA – ŠPANJA (José María Merino + Drago Jančar; Igor Bratož)	1	80
11.10.11	KD	LITERARNI DIALOGI: SLOVENIJA – ŠPANJA (za dijake)	1	170
17.10.11	KD	LITERATURA IN GLASBA: LITERARNE OPERE ALBANA BERGA (Kordula Knaus)	1	60
3.11.11	KCD	LITERARNI VEČER ŠTUDENTSKE ZALOŽBE	1	100
9.11.11	M3+4	ELISAVETA BAGRYANI (Literarni simpozij o bolgarski pesnici)	1	80
16.11.11	LN	LITERARNI VEČER: DŽEVAD KARAHASAN	1	60
23.11.11	KD	LITERATURA IN GLASBA (Vinko Globokar)	1	55
8.12.11	KD	LITERATURA IN GLASBA (Wagnerjeva glasbena drama, Tristan in Izolda v luči budizma; Gregor Pompe)	1	130
		Pred in ob izidu	10	429
		Priložnostne prireditve ob knjižnem sejmu	5	646
	KCD	Razumeti Slovenijo, razumeti svet	5	506
		Druga predavanja	22	2.436
		Preglej na glas 2011	11	262
12.1.11	M1	NAGRAJENCI SE VRAČAJO (Literarni večer s Tomasom Venclovo)	1	30
28.2.11	KCD	LITERARNI GLASBENI VEČER OB IZIDU ANTOLOGIJE SODOBNE BRAZILSKE LIRIKE: RDEČA LUNA (Blažka M. Pograjc, Bossa de Novo, Gašer Tič)	1	190
30.3.11	KCD	PREDSTAVITEV KNJIGE BUDIMPEŠTA (literarno-glasbeni dogodek; Obrazi Brazilije)	1	150
16.5.11	KCD	OBRAZI BRAZILIJE (Čustva; literarno-glasbeni dogodek)	1	110
30.5.11	KCD	ZGODOVINA IN CILJI BIENALA V SAO PAULO (Obrazi Brazilije; predavanje)	1	25
		Obrazi Brazilije	4	475
		HUMANISTIČNI IN LITERARNI PROGRAM	149	11.355
		SKUPAJ KULTURNA VZGOJA IN HUMANISTIKA	399	55.069

Datum	dvorana	Naziv projekta oz. prireditve	Št. prir.	Št. obisk.
10.-14.4.	P2	5. MEDNARODNI FESTIVAL GORNIŠKEGA FILMA 2011 (90 let trden kot skala); razstava	1	3.000
26.1.-6.2.	P2	IGRAJ SE Z MANO (razstava)	1	800
4.-12.4.	VSD	TRANSGENERACIJE 2011 (Razstava)	1	900
10.-17.09.	MG	PLAKAT NA KVADRAT, RAZSTAVA ()	1	500
5.-27.5.	Italij.inšt.	PREDIHANO 2011 (Razstava Luigi Nono 1924-1990. Mojster zvokov in tišin	1	530
16.3.-25.8.	DDP+G	TOULOUSE LAUTREC (Mojster Plakata)	1	12.130
23.09.-20.11.	G	29. GRAFIČNI BIENALE	1	1.000
7.12.11-12.2.2012	G	MAKUČEVE ETUDE	1	1.500
17.11.2010-10.2.2011	G	PODOBA KNJIGE... KNJIGA PODOB; 9. SLOVENSKI BIENALE ILUSTRACIJE	1	3.900
14.2.-14.3.	VSD	ARHITEKTURA - INVENTURA	1	3.500
4.7.-31.8.	VSD	EDO MIHEVC, OB 100 LETNICI ROJSTVA	1	3.400
27.1.-12.2.	MG	UTRINKI IZ MADŽARSKE KULTURNE DEDIŠČINE	1	700
18.-29.3.	P1	OD IDEJE DO REALIZACIJE (Muzej solinarstva)	1	2.100
5.1.-6.2.	P1	BOŽANSKI DETAJL, GORAZ VILHAR	1	3.200
10.2.-6.3.	P1	NATEČAJ ZA FOTOGRAFIJO LETA 2011 REVije EMZIN	1	5.000
15.2.-10.3.	MG	PREREZ ŠTEVILKA DVE, ANDRO FINI SKALERAS	1	1.100
24.3.-15.5.	MG	CAIO REISEWITZ (Mundo inventado (Izmišljeni svet)	1	1.500
18.5.-28.6.	MG	ŽIGA KORITNIK, PIKICA LUČI	1	1.200
29.6.-17.7.	MG	PETRA CVELBAR, JAZZ FOTOGRAFIJA	1	1.200
20.9. - 1.11.	MG	TANJA VERLAK (Na želje drugega računa po sebi)	1	1.200
3.11.-18.12.	MG+P1	FILMOGRAM	1	2.200
21.12.11-22.1.2012	MG	PRAZNOVANJA, FRANCI VIRANT	1	2.400
22.12.10-23.1.11	MG	NARAVA DELA, JENDO ŠTOVIČEK	1	2.000
	P1	LIKOVNI KRITIKI IZBIRAJO	10	15.050
	VSD, P1	OBLIKOVALSKA IDENTITETA	5	7.500
12.12.11-8.1.12	VSD	KRESLINOVIH 20	1	4.000
31.5.-4.6.	Ploščad CD	DAAN BRINKMANN & NENAD POPOV: CELLWISE~ (2010), SVETLOBNA GVERILA	1	500
8.-18.6.	Ploščad CD	AKADEMIJA ZA LIKOVNO UMETNOST: ČRNA KOCKA	1	500
3.-18.1.	VSD	RAZSTAVA OB 20-LETNICI PLEBISCITA ZA OSAMOSVOJITEV SLOVENIJE	1	3.000
		SKUPAJ RAZSTAVE	42	85.510
		DRUGE PRIREDITVE JAVNE SLUŽBE	12	10.090
	LD	Pustite otroke k meni, Matjaž Farič	3	293
	LD, gost.	Srh, Zvok na koži; Matjaž Farič in Milko Lazar	2	889
26.2.11	LD	GIBANICA 2011 (SPOMENIK G 2, Janša, Jovanović - MASKA)	1	95
26.2.11	KD	GIBANICA 2011 (GLEJ ME; KAKO LJUBIM; BO DOVOLJ?, Domen Šega – FIČO BALET)	1	91
		Gibanica 2011	2	186
	DDP	NE.ZA.VEDNO (Gregor Kamnikar, Ryuzo Fukuhara; Zavod Federacija)	5	144
		PLES - KOPRODUKCIJE	12	1.512
13.2.11	LD	GALA BALETNI KONCERT S PODELITVIJO STROKOVNIH NAGRAD DBUS	1	381
2.10.11	LD	11. GALA VEČER NOVIH BALETNIH KOREOGRAFIJ NA SLOVENSKO GLASBO	1	276
	LD	FOLKLORA, FS F. Marolt	2	834
21.1.11	LD	MEGALOPOLIS, CONSTANZA MACRAS; Dorkxpark	1	254
16.10.11	GD	SHEN WEI DANCE ARTS, RE-I, II, III	1	587
17.10.11	GD	SHEN WEI DANCE ARTS, RE-I, II, III	1	577
26.3.11	LD	PLESNA VESNA, FESTIVAL MREŽE AEROWAVES (Hudič in detajl, Ven', d.opal; En knap, CD)	1	283
24.3.11	LD	PAVLOVA 3'23" , MATHILDE MONNIER	1	215
25.3.11	LD	PAVLOVA 3'23" , MATHILDE MONNIER	1	151
18.5.11	LD	CARMINA BURANA, CARL ORFF (Szegedi Kortárs Balett)	1	607

Datum	dvorana	Naziv projekta oz. prireditve	Št. pripr.	Št. obisk.
27.11.11	LD	V NAJEM, PEEPING TOM	1	199
28.11.11	LD	V NAJEM, PEEPING TOM (Belgija)	1	150
		PLESNA GOSTOVANJA IZ TUJINE	9	3.023
	GD	Bajadera, Ludwig Minkus; balet; SNG ob Ljubljana	4	3.924
		ZAČASNO GOSTOVANJE SNG OB LJUBLJANA V CD	13	10.516
		PLESNA UMETNOST	38	16.542
		POVZETEK SKUPAJ JAVNA SLUŽBA CD	1.178	356.961
		SKUPAJ KLASIČNA GLASBA	112	94.475
		SKUPAJ DRUGA GLASBA	65	24.883
		SKUPAJ GLEDALIŠKA DEJAVNOST	65	10.887
		SKUPAJ FILMSKI PROGRAM	445	59.505
		SKUPAJ KVH	399	55.069
		SKUPAJ RAZSTAVE	42	85.510
		DRUGE PRIREDITVE JAVNE SLUŽBE	12	10.090
		PLESNA UMETNOST	38	16.542

Poslovno poročilo Cankarjevega doma za leto 2011 so pripravili:

Dimitrij Rotovnik, *generalni direktor*
 Jana Kramberger, *direktorica poslovnega sektorja*
 Sašo Kranjc, *direktor tehničnega sektorja*
 Brigita Pečovnik, *direktorica kongresno-komercialnega sektorja*
 Janja Kolenc, *vodja službe za kadrovske in splošne zadeve*
 Ingrid Gortan, *vodja programa resne glasbe in baleta*
 Bogdan Benigar, *vodja programa jazza, etna in druge glasbe*
 Diana Koloini, *vodja gledališkega in sodobno plesnega programa*
 Simon Popek, *vodja filmskega programa*
 Barbara Rogelj, *vodja kulturnovzgojnega in humanističnega programa*
 Nina Pirnat Spahić, *vodja razstavnega programa*
 Saša Globačnik, *vodja službe za trženje programa in odnose z javnostjo*
 Mira Štrbenk, *poslovna sekretarka*
 in druge sodelavke in sodelavci iz Cankarjevega doma.

Uredila in koordinirala: Jana Kramberger
 Jezikovni pregled (delno): Alenka Juvan
 Metodologija in analize podatkov: Jana Kramberger
 Seznami prireditev, podatki o zasedenosti dvoran: Irena Verdinek, *koordinatorka programa*
 Tina Kramberger, *vodja projektov*

Odgovorna oseba:

Dimitrij Rotovnik
 Generalni direktor

Ljubljana, 29. februar 2012